ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
& ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΓΟΡΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ & Γ.Ε.ΜΗ.
ΤΜΗΜΑ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ Α.Ε.
& ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ Α.Ε.

Ταχ. Δ/νση : Πλ. Κάνιγγος
Ταχ. Κώδικας : 101 81
Πληροφορίες : Ε. Ευαγγελάτου
Τηλέφωνο : 2103893377
TELEFAX : 2103838981

Αθήνα, 17 - 07 - 2017

Αριθμ. Πρωτ. : 841792

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ) και δημοσίευσης στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία **«MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»**.

Την 17 - 07 - 2017 καταχωρίσθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τα κατωτέρω στοιχεία της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **«MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»** και αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. **3467301000** (πρώην αρ. Μ.Α.Ε. 16836/06/Β/88/06):

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 1118495 οι εγκεκριμένες με την από 15/06/2017 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις, η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και το πιστοποιητικό ελέγχου των ελεγκτών για τη χρήση **01/01/2016 έως 31/12/2016**.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 1118496 η από 15/06/2017 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων σύμφωνα με την οποία ορίστηκαν για τον έλεγχο των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από 01/01/2017 έως 31/12/2017:

1) Η Ελεγκτική Εταιρεία «Grant Thornton Α.Ε.» με Α.Μ. ΣΟΕΛ 127 και ειδικότερα ορίσθηκαν ως :

1.1) Τακτικοί Ελεγκτές: ο κ. Εμμανουήλ Μιχαλιός, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής, με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 25131 και η κα Δήμητρα Παγώνη, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής, με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 30821.

1.2) Αναπληρωματικοί Ελεγκτές: οι κ.κ. Σωτήριος Κωνσταντίνου, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής, με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 13671 και Αθανάσιος Ξύνας, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής, με αριθμό

μητρώου ΣΟΕΛ 34081, σύμφωνα με την από 20-06-2017 επιστολή της ως άνω ελεγκτικής εταιρείας.

Οι οικονομικές καταστάσεις (ατομικές και ενοποιημένες), η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και το πιστοποιητικό ελέγχου των ελεγκτών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας ανακοίνωσης.

Ο Προϊστάμενος Τμήματος

ΕΥΘ. ΜΑΝΙΚΑΣ

ΚΟΙΝ: MARFIN INVESTMENT GROUP
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
Λεωφ. Θησέως 67
146 71 ΚΗΦΙΣΙΑ

MARFIN
INVESTMENT GROUP

Ετήσια Οικονομική Έκθεση
με βάση το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007
της χρήσης από 1η Ιανουαρίου 2016 έως 31η Δεκεμβρίου 2016

(ποσά σε χιλιάδες € εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά)

`

MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
Λεωφόρος Θησέως 67, 146 71 Κηφισιά, Ελλάδα
Τηλ. +30 210 6893450
Αριθμός Γ.Ε.ΜΗ. 3467301000 (ΑΡ.Μ.Α.Ε. 16836/06/Β/88/06)

[Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΕΛΙΔΑ ΕΧΕΙ ΑΦΕΘΕΙ ΣΚΟΠΙΜΩΣ ΚΕΝΗ]

Πίνακας Περιεχομένων

Α. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ 6

Β. ΈΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ 7

Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ «MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016 10

Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016 56

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016 57

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016 58

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016 59

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016 60

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016 61

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2015 62

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016 63

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2015 63

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016 (ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ) 64

1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ 66

2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ 67

3 ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 77

4 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ 84

5 ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ 111

6 ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΜΗ ΕΛΕΓΧΟΥΣΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ 115

7 ΔΙΑΚΟΠΕΙΣΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 118

8 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ 120

9 ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ 123

10 ΥΠΕΡΑΞΙΑ 125

11 ΑΥΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ 129

12 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ 131

13 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ 133

14 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ 135

15 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ 135

16 ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ 136

17 ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 136

18 ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ 137

19 ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 138

20 ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ 140

21 ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΑΠΟΤΙΜΩΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 141

22 ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ, ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ 141

23 ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ 142

24 ΛΟΙΠΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΥΛΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ 142

25 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΛΟΓΩ ΕΞΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ 144

26 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ 147

27 ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 147

28 ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ 153

29 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 153

30 ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 154

31	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	154
32	ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΩΤΕΟΙ	155
33	ΛΟΙΠΕΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	155
34	ΠΩΛΗΣΕΙΣ	155
35	ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ – ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΕΞΟΔΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ	156
36	ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	157
37	ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	158
38	ΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	158
39	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	159
40	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	159
41	ΚΕΡΔΗ /(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΝΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	160
42	ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	160
43	ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	161
44	ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ	162
45	ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ	162
46	ΑΝΑΛΥΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	163
47	ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ	164
48	ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	166
49	ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ	173
50	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	175
51	ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	182
52	ΕΓΚΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	183

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Όπως χρησιμοποιούνται στις Οικονομικές Καταστάσεις εκτός και αν αναφέρεται διαφορετικά:

«Εταιρεία», «Όμιλος», «MIG»	αναφέρεται στην «MARFIN INVESTMENT GROUP A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»
«ATTICA»	αναφέρεται στην «ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»
«BLUE STAR»	αναφέρεται στην «BLUE STAR ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε.»
«BVI»	αναφέρεται στα BRITISH VIRGIN ISLANDS
«EVEREST»	αναφέρεται στην «EVEREST ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ»
«FAI rent-a-jet»	αναφέρεται στην «FLIGHT AMBULANCE INTERNATIONAL RENT-A-JET AKTIENGELLSCHAFT»
«FAI ASSET MANAGEMENT»	αναφέρεται στην «FAI ASSET MANAGEMENT GmbH»
«FORTRESS»	αναφέρεται στην «FORTRESS INVESTMENT GROUP»
«GOODY'S»	αναφέρεται στην «GOODY'S Α.Ε. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ»
«MARFIN CAPITAL»	αναφέρεται στην «MARFIN CAPITAL S.A.»
«MIG AVIATION 1»	αναφέρεται στην «MIG AVIATION 1 LTD»
«MIG AVIATION 2»	αναφέρεται στην «MIG AVIATION 2 LTD»
«MIG AVIATION HOLDINGS»	αναφέρεται στην «MIG AVIATION HOLDINGS LTD»
«MIG LEISURE»	αναφέρεται στην «MIG LEISURE LTD»
«MIG LRE CROATIA»	αναφέρεται στην «MIG LEISURE & REAL ESTATE CROATIA B.V.»
«MIG REAL ESTATE»	αναφέρεται στην «MIG REAL ESTATE Α.Ε.Ε.Α.Π.»
«MIG REAL ESTATE SERBIA»	αναφέρεται στην «MIG REAL ESTATE (SERBIA) B.V.»
«MIG SHIPPING»	αναφέρεται στην «MIG SHIPPING S.A.»
«OLYMPIC AIR»	αναφέρεται στην «OLYMPIC AIR ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ»
«ATHENIAN ENGINEERING»	αναφέρεται στην «ATHENIAN ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ» πρώην «OLYMPIC ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ»
«SKYSERV»	αναφέρεται στην «SKYSERV ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΓΕΙΑΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ» πρώην «OLYMPIC HANDLING ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΓΕΙΑΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ»
«RKB»	αναφέρεται στην «JSC ROBNE KUCE BEOGRAD»
«SINGULARLOGIC»	αναφέρεται στην «SINGULAR LOGIC A.E.»
«SUNCE»	αναφέρεται στην «SUNCE KONCERN D.D. ZAGREB»
«VIVARTIA»	αναφέρεται στην «VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.»
«ΔΕΛΤΑ»	αναφέρεται στην «ΔΕΛΤΑ Α.Β.Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ»
«ΔπΠ»	αναφέρεται στο Διαθέσιμο προς Πώληση Χαρτοφυλάκιο
«ΔΠΧΑ»	αναφέρεται στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
«ΚΕΤΑ»	αναφέρεται στην «ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΛΤΔ.»
«ΜΕΒΓΑΛ»	αναφέρεται στην «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ-ΜΕΒΓΑΛ-ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»
«ΜΗΤΕΡΑ»	αναφέρεται στην «ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ Α.Ε.»
«ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ»	αναφέρεται στην «ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.»
«ΜΟΔ»	αναφέρεται στο «Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο»
«ΥΓΕΙΑ»	αναφέρεται στο «Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ »

Α. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Στις κατωτέρω δηλώσεις, οι οποίες λαμβάνουν χώρα σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 3556/2007, όπως ισχύει σήμερα, προβαίνουν οι ακόλουθοι εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και δη οι ακόλουθοι:

1. Σταύρος Λεκκάκος του Μιχαήλ, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
2. Παναγιώτης Θρουβάλας του Κωνσταντίνου, Αντιπρόεδρος
3. Αθανάσιος Παπανικολάου του Ευθυμίου, Διευθύνων Σύμβουλος

Οι κάτωθι υπογράφοντες, υπό την ως άνω ιδιότητά μας, ειδικώς προς τούτο ορισθέντες από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ δηλώνουμε και βεβαιώνουμε με την παρούσα ότι εξ' όσων γνωρίζουμε:

(α) Οι συνημμένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ για την ετήσια περίοδο 01/01-31/12/2016 οι οποίες καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσης της Εταιρείας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, και

(β) Η συνημμένη Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Κηφισιά, 28 Απριλίου 2017

Οι δηλούντες

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.	Ο Αντιπρόεδρος	Ο Διευθύνων Σύμβουλος
Σταύρος Λεκκάκος	Παναγιώτης Θρουβάλας	Αθανάσιος Παπανικολάου
Α.Δ.Τ. ΑΒ570154	Α.Δ.Τ. ΑΚ543083	Α.Δ.Τ. ΑΚ737076

Β. ΈΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας Marfin Investment Group A.E. Συμμετοχών

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας Marfin Investment A.E. Συμμετοχών, οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2016, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσεως και συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, πού έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ/Β΄/2848/23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις εταιρικές και τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας Marfin Investment Α.Ε. Συμμετοχών και των θυγατρικών αυτής κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έμφαση Θέματος

Εφιστούμε την προσοχή στη σημείωση 3.1 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων όπου περιγράφεται το θέμα ότι ο Όμιλος και η Εταιρεία βρίσκονται σε συζητήσεις ή και κατ' αρχήν συμφωνίες με τις πιστώτριες τράπεζες με σκοπό την αναδιάρθρωση υφιστάμενων τραπεζικών υποχρεώσεων ποσού € 1.220,9 εκ. και € 554,1 εκ. αντίστοιχα. Στο ως άνω ποσό περιλαμβάνονται και ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις κεφαλαίου και τόκων του Ομίλου ποσού € 369,2 εκ. Περαιτέρω, το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας υπερβαίνουν το σύνολο των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού κατά ποσό € 644,7 εκ. και € 95,3 εκ. αντίστοιχα.

Οι παραπάνω συνθήκες υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας σχετικά με την απρόσκοπτη συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας. Η μη επιτυχής ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης των δανειακών υποχρεώσεων, η οποία αποτελεί βασική προϋπόθεση της επάρκειας του κεφαλαίου κίνησης, ενδέχεται να επηρεάσει τη συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας στο άμεσο μέλλον.

Όπως αναφέρεται στην ίδια σημείωση, η Διοίκηση του Ομίλου έχει προβεί στον σχεδιασμό δράσεων για τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας και την ομαλή συνέχιση των δραστηριοτήτων τους, προϋπόθεση η οποία έχει ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους.

Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με το θέμα αυτό.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του Κωδ. Ν. 2190/1920.

β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016.

γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία Marfin Investment Group Α.Ε. Συμμετοχών και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 28 Απριλίου 2017

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής — Η Ορκωτή Ελέγκτρια Λογίστρια

Μανόλης Μιχαλιός
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 25131

Δήμητρα Παγώνη
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 30821

Grant Thornton
An instinct for growth™
Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ «MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016

Η παρούσα Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά στην ετήσια περίοδο που έληξε την 31/12/2016. Η έκθεση καταρτίσθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 3556/2007 (ΦΕΚ τ. Α΄ 91/30.04.2007) και τις επ' αυτού εκδοθείσες εκτελεστικές αποφάσεις του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Στην παρούσα έκθεση περιγράφονται συνοπτικά οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες της χρήσης του 2016, τα σημαντικότερα γεγονότα που έλαβαν χώρα (πριν και μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων) και οι προοπτικές της MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (εφεξής «MIG», «Εταιρεία») καθώς και των θυγατρικών εταιρειών της. Επίσης, γίνεται περιγραφή των κυριοτέρων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που ενδέχεται να αντιμετωπίσει ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά το 2017 και παρατίθενται οι σημαντικές συναλλαγές που καταρτίσθηκαν μεταξύ του εκδότη και των συνδεδεμένων με αυτόν προσώπων.

1. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2016

1.1 Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Πωλήσεις: Οι πωλήσεις από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν στο ποσό των € 1.103,9 εκ. έναντι ποσού € 1.142,8 εκ. καταγράφοντας μείωση (3,4)% συγκριτικά με την αντίστοιχη περυσινή χρήση. Από τους λειτουργικούς τομείς του Ομίλου, μη συμπεριλαμβανομένων των διεταιρικών συναλλαγών, άνοδο κατέγραψε ο τομέας Υπηρεσιών Υγείας και ο τομέας Εταιρειών Ιδιωτικών Κεφαλαίων με αύξηση 3,4% και 5,9% αντίστοιχα, ενώ πτώση κατέγραψε ο τομέας Τροφίμων και Γαλακτοκομικών με υποχώρηση των πωλήσεων κατά (4,9)%, ο τομέας Μεταφορών με υποχώρηση (3,1)% και ο τομέας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών με πτώση (22,2)% καθώς οι πωλήσεις του προηγούμενου έτους είχαν ενισχυθεί από τα έργα των Βουλευτικών Εκλογών του Ιανουαρίου και του Σεπτεμβρίου του 2015 όπως επίσης και του Δημοψηφίσματος του Ιουλίου του ίδιου έτους.

Κόστος Πωληθέντων: Το κόστος πωληθέντων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες μειώθηκε κατά (2,7)%, στο ποσό των € (794,8) εκ. έναντι ποσού € (816,8) εκ. για την αντίστοιχη περυσινή χρήση. Το μικτό περιθώριο κέρδους διαμορφώθηκε σε 28,0% από 28,5% πέρυσι.

Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα και Έξοδα: Τα λοιπά λειτουργικά έσοδα και έξοδα διαμορφώθηκαν στο ποσό των € (255,2) εκ. έναντι € (283,4) εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

EBITDA από Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες: Το EBITDA από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθε σε κέρδος ποσού € 133,7 εκ. σε σύγκριση με € 125,1 εκ. για την αντίστοιχη περυσινή χρήση. Η βελτίωση οφείλεται στη συνεχιζόμενη αποτελεσματική διαχείριση της κοστολογικής βάσης του Ομίλου.

Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα: Τα χρηματοοικονομικά έσοδα των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 0,5 εκ. από € 3,6 εκ. την αντίστοιχη περυσινή χρήση. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα ανήλθαν σε € (109,1) εκ. από € (106,0) εκ. το 2015. Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου διαμορφώθηκαν στο ποσό των € (32,5) εκ. έναντι € (58,6) εκ. κατά την περυσινή χρήση. Στο παραπάνω κονδύλι για το 2016 περιλαμβάνονται ζημιές απομείωσης στοιχείων του ενεργητικού ύψους € (44,3) εκ. εκ των οποίων € (21,3) εκ. αφορούν τον όμιλο VIVARTIA, € (14,9) εκ. την ΚΕΤΑ, € (7,6) εκ. την SUNCE και € (0,5) εκ. τον όμιλο ΥΓΕΙΑ. Επίσης, στο κονδύλι περιλαμβάνονται κέρδη από αναστροφή απομείωσης στοιχείων ενεργητικού ποσού € 17,5 εκ. τα οποία αφορούν € 11,6 εκ. κέρδη από την αναστροφή απομείωσης

αξίας πλοίων του ομίλου ATTICA και € 5,9 εκ. κέρδη από αναστροφή απομείωσης αξίας στοιχείων ενεργητικού του ομίλου VIVARTIA. Σημειώνεται ότι η περυσινή χρήση είχε επιβαρυνθεί με ζημίες απομείωσης στοιχείων του ενεργητικού συνολικού ύψους € (50,1) εκ. εκ των οποίων € (43,0) εκ. αφορούσαν τον όμιλο VIVARTIA, € (3,7) εκ. τον όμιλο ΥΓΕΙΑ και € (3,4) εκ. την SUNCE.

Φόρος Εισοδήματος: Ο φόρος εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθε στο ποσό των € 3,0 εκ. έναντι ποσού € (6,2) εκ. για την αντίστοιχη περυσινή χρήση. Σημειώνεται ότι η χρήση 2015 είχε επιβαρυνθεί με επιπλέον φόρους € (17,5) εκ. λόγω της μεταβολής του φορολογικού συντελεστή φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων από 26% σε 29%.

Κέρδη/(Ζημιές) από Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες: Οι ενοποιημένες ζημιές μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το 2016 ανήλθαν στο ποσό των € (82,8) εκ. σε σύγκριση με ζημιά ποσού € (126,0) εκ. για την αντίστοιχη συγκριτική χρήση.

Κέρδη/(Ζημιές) από Διακοπείσες Δραστηριότητες: Οι ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες για το 2016 ανήλθαν στο ποσό των € (0,01) εκ. έναντι κερδών € 7,2 εκ. και αφορούν τα αποτελέσματα της ATHENIAN ENGINEERING. Σημειώνεται ότι στα κέρδη του 2015 συμπεριλαμβάνεται κέρδος € 11 εκ. από την πώληση της SKYSERV το Δεκέμβριο του 2015 όπως επίσης και τα αποτελέσματα της SKYSERV, της ATHENIAN ENGINEERING, της FAI ASSET MANAGEMENT και της FAI rent-a-jet.

Κέρδη/(Ζημιές) από Συνεχιζόμενες και Διακοπείσες Δραστηριότητες: Οι συνολικές ζημιές διαμορφώθηκαν σε ποσό € (82,8) εκ. από € (118,8) εκ. το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Οι συνολικές ζημιές κατανεμημένες στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής ανήλθαν στο ποσό των € (84,9) εκ. ενώ τα κέρδη κατανεμημένα στις Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 2,1 εκ.

1.2 Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Ταμειακά Διαθέσιμα, Ταμειακά Ισοδύναμα & Δεσμευμένες Καταθέσεις και Δανεισμός: Τα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα & δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου κατά την 31/12/2016 ανήλθαν σε € 142,9 εκ. (μείωση κατά € (34,7) εκ. συγκριτικά με την 31/12/2015) και αναλύονται ως ακολούθως: Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά € 60,7 εκ. (42,5% του συνόλου), Μεταφορές € 51,8 εκ. (36,2% του συνόλου), Υπηρεσίες Υγείας € 14,9 εκ. (10,4% του συνόλου), Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες € 3,1 εκ. (2,2% του συνόλου), Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων € 1,9 εκ. (1,3% του συνόλου) και Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες € 10,6 εκ. (7,4% του συνόλου).

Ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου κατά την 31/12/2016 ανήλθε σε € 1.674,5 εκ. μειωμένος κατά € (18,5) εκ. σε σχέση με την 31/12/2015 και αναλύεται ως ακολούθως: Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά € 398,8 εκ. (23,8% του συνόλου), Μεταφορές € 255,4 εκ. (15,3% του συνόλου), Υπηρεσίες Υγείας € 157,9 εκ. (9,4% του συνόλου), Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες € 56,4 εκ. (3,4% του συνόλου), Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων € 105,2 εκ. (6,3% του συνόλου) και Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες € 700,8 εκ. (41,8% του συνόλου). Η μεταβολή οφείλεται κυρίως στη μείωση του δανεισμού της ATTICA κατά € (29,8) εκ. και στην αύξηση του δανεισμού της MARFIN INVESTMENT GROUP κατά € 12,7 εκ. στη διάρκεια του 2016.

Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες: Οι καθαρές λειτουργικές ροές ανήλθαν σε εισροή ύψους € 32,2 εκ. έναντι εισροής ύψους € 65,7 εκ. την αντίστοιχη περυσινή χρήση.

Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες: Οι επενδυτικές ταμειακές ροές ανήλθαν σε € (31,2) εκ. έναντι € (1,2) εκ. την αντίστοιχη περυσινή χρήση.

Ταμειακές Ροές από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες: Οι χρηματοδοτικές ταμειακές ροές ανήλθαν σε € (35,5) εκ. έναντι € (27,9) εκ. την αντίστοιχη περυσινή χρήση.

1.3 Οικονομικά Αποτελέσματα ανά Λειτουργικό Τομέα

1.3.1 Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά

Οι **πωλήσεις** του εν λόγω λειτουργικού τομέα το 2016 ανήλθαν στο ποσό των € 572,0 εκ. (εκ των οποίων € 5,4 εκ. διατομεακά έσοδα) – μείωση της τάξης του 4,9% σε σύγκριση με το ποσό των € 601,4 εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή χρήση (εκ των οποίων διατομεακά € 6,0 εκ.). Οι πωλήσεις του λειτουργικού τομέα αναλύονται ως εξής: Γαλακτοκομικά: € 278,5 εκ., Κατεψυγμένα: € 139,8 εκ. και Εστίαση και Ψυχαγωγία: € 160,7 εκ. (συμπεριλαμβάνονται διεταιρικές πωλήσεις ύψους € 7,0 εκ.). Στον τομέα Τροφίμων και Γαλακτοκομικών, οι πωλήσεις του κλάδου γαλακτοκομικών του ομίλου VIVARTIA κατέγραψε μείωση της τάξης του 8,6% σε σχέση με πέρυσι, ο κλάδος εστίασης του ομίλου VIVARTIA παρουσίασε μείωση πωλήσεων της τάξης του 2,6% ενώ ο κλάδος κατεψυγμένων παρουσίασε αύξηση της τάξης του 1,0%.

Το **EBITDA** διαμορφώθηκε σε κέρδη € 46,2 εκ. σε σύγκριση με κέρδη € 50,2 εκ. της αντίστοιχης περυσινής χρήσης. Σημειώνεται το EBITDA του 2016 επιβαρύνθηκε με ποσό € (13,8) εκ. από τη διενέργεια απομείωσης στα υπόλοιπα απαιτήσεων από τον όμιλο Μαρινόπουλος στο πλαίσιο της συμφωνίας εξυγίανσης του εν λόγω ομίλου. Το EBITDA του λειτουργικού τομέα αναλύεται ως εξής: Γαλακτοκομικά: € 13,1 εκ., Κατεψυγμένα: € 19,4 εκ. και Εστίαση και Ψυχαγωγία: € 14,2 εκ.

Οι **ζημιές μετά φόρων** ανήλθαν στο ποσό των € (24,2) εκ. σε σύγκριση με τη ζημιά ποσού των € (61,6) εκ. κατά την αντίστοιχη χρήση του 2015.

1.3.2 Μεταφορές (Επιβατηγός Ναυτιλία, Αερομεταφορές)

Οι **πωλήσεις** του λειτουργικού τομέα των μεταφορών το 2016 ανήλθαν στο ποσό των € 268,7 εκ. (εκ των οποίων € 10,4 εκ. διατομεακά) καταγράφοντας μείωση της τάξης του 3,2% σε σύγκριση με το ποσό των € 277,7 εκ. (εκ των οποίων € 11,1 εκ. διατομεακά) κατά την αντίστοιχη περυσινή χρήση. Η μείωση οφείλεται στην πτώση των πωλήσεων της ATTICA στα € 268,6 εκ. το 2016 από € 277,6 εκ. το 2015.

Το **EBITDA** ανήλθε σε κέρδη ύψους € 69,8 εκ., μειωμένο κατά € 10,6 εκ. σε σύγκριση με το ποσό των € 80,5 εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή χρήση. Η μείωση της λειτουργικής κερδοφορίας οφείλεται κυρίως στη μείωση του EBITDA του ομίλου ATTICA κατά € (10,7) εκ. στο ποσό των € 70,0 εκ., γεγονός το οποίο σχετίζεται σε σημαντικό βαθμό με τον αντίκτυπο των προσφυγικών ροών στα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου και των Δωδεκανήσων, καθώς και στον αυξανόμενο ανταγωνισμό στις ακτοπλοϊκές μεταφορές.

Τα κέρδη μετά φόρων διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 29,0 εκ. συγκριτικά με κέρδη € 31,5 εκ. κατά την αντίστοιχη χρήση του 2015.

1.3.3 Υπηρεσίες Υγείας

Οι **πωλήσεις** του λειτουργικού τομέα των Υπηρεσιών Υγείας το 2016 κατέγραψαν αύξηση κατά 3,4% στα € 227,7 εκ. (εκ των οποίων € 0,03 εκ. διατομεακά) από € 220,3 εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή χρήση (εκ των οποίων € 0,02 εκ. διατομεακά).

Το **EBITDA** ανήλθε στο ποσό των € 32,0 εκ. αυξημένο κατά € 9,9 εκ. σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή χρήση που είχε διαμορφωθεί σε € 22,0 εκ.

Τα **κέρδη μετά φόρων** διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 0,5 εκ. σε σύγκριση με την ζημιά ποσού € (13,2) εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή χρήση.

1.3.4 Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες

Οι **πωλήσεις** του λειτουργικού τομέα το 2016 ανήλθαν στο ποσό των € 39,2 εκ. (εκ των οποίων € 3,6 εκ. διατομεακά) – μία μείωση κατά 20,7% σε σύγκριση με το ποσό των € 49,4 εκ. (εκ των οποίων € 3,7 εκ. διατομεακά) κατά την αντίστοιχη χρήση του 2015.

Το **EBITDA** διαμορφώθηκε σε κέρδη € 4,6 εκ. μειωμένο σε σχέση με κέρδη € 6,0 εκ. κατά την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο.

Οι ζημιές μετά φόρων διαμορφώθηκαν στο ποσό των € (4,1) εκ. σε σύγκριση με κέρδη ποσού € 1,6 εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή χρήση.

1.3.5 Private Equity (Αναψυχή, Real Estate και λοιπές)

Οι **πωλήσεις** του λειτουργικού τομέα το 2016 διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 23,5 εκ. (εκ των οποίων € 7,8 εκ. διατομεακά) σε σύγκριση με το ποσό των € 21,8 εκ. (εκ των οποίων € 6,9 εκ. διατομεακά) κατά την αντίστοιχη περυσινή χρήση.

Το **EBITDA** διαμορφώθηκε σε ζημιές € (1,9) εκ. σε σύγκριση με ζημιές € (20,6) εκ. κατά την αντίστοιχη συγκριτική χρήση. Τα αποτελέσματα του 2016 έχουν επιβαρυνθεί με ζημία αποτίμησης των επενδυτικών ακινήτων της RKB ύψους € (7,3) εκ. έναντι ζημιάς € (23,8) εκ. το 2015.

Οι **ζημιές μετά φόρων** ανήλθαν στο ποσό των € (28,1) εκ. σε σύγκριση με το ποσό των € (35,2) εκ. κατά την προηγούμενη χρήση.

1.3.6 Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

Οι ζημιές μετά φόρων για το 2016 ανήλθαν στο ποσό € (56,0) εκ. έναντι ζημιών € (49,1) εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή χρήση.

Η Καθαρή Αξία Ενεργητικού (NAV) της MIG κατά την 31/12/2016 διαμορφώθηκε στο ποσό των € 666,1 εκ. ή € 0,71 ανά μετοχή σε σύγκριση με € 0,83 ανά μετοχή κατά την 31/12/2015 (ετήσια πτώση της τάξης του 14,9%).

2. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ

Στο πλαίσιο της εφαρμογής των Κατευθυντήριων Γραμμών «Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης» της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA/2015/1415el) που εφαρμόζονται από την 3η Ιουλίου 2016 στους Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (ΕΔΜΑ)

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης («ΕΔΜΑ») στα πλαίσια λήψης αποφάσεων σχετικά με τον χρηματοοικονομικό, λειτουργικό και στρατηγικό σχεδιασμό του καθώς και για την αξιολόγηση και την δημοσίευση των επιδόσεών του. Αυτοί οι ΕΔΜΑ εξυπηρετούν στην καλύτερη κατανόηση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών αποτελεσμάτων του Ομίλου και της χρηματοοικονομικής του θέσης. Οι εναλλακτικοί δείκτες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πάντα σε συνδυασμό με τα οικονομικά αποτελέσματα που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και σε καμία περίπτωση δεν αντικαθιστούν αυτά.

EBITDA (Earnings Before Interest Taxes Depreciation & Amortization) - «Κέρδη προ τόκων, φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων»: Ο δείκτης προσθέτει στα ενοποιημένα λειτουργικά κέρδη προ τόκων και φόρων τις συνολικές αποσβέσεις ενσώματων & άυλων παγίων στοιχείων. Όσο μεγαλύτερος ο δείκτης τόσο πιο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της επιχείρησης.

Περιθώριο EBITDA (%): Το περιθώριο EBITDA (%) υπολογίζεται διαιρώντας το EBITDA με το σύνολο του κύκλου εργασιών.

EBITDA (Earnings Before Interest Taxes Depreciation & Amortization) στο σύνολο των θυγατρικών – Ο δείκτης προσθέτει στα ενοποιημένα λειτουργικά κέρδη προ τόκων και φόρων τις συνολικές αποσβέσεις ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων, εξαιρουμένων των εταιριών συμμετοχών, των προβλέψεων πέραν της συνήθους δραστηριότητας, των κερδών/ζημιών από την πώληση επενδυτικών ακίνητων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού και των αναπροσαρμογών της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων.

Περιθώριο EBITDA (%) στο σύνολο των θυγατρικών : Το περιθώριο EBITDA (%) υπολογίζεται διαιρώντας το EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών με το σύνολο του κύκλου εργασιών.

EBIT(Earnings Before Interest & Taxes) στο σύνολο των θυγατρικών – «Κέρδη προ τόκων και φόρων»: Τα κέρδη προ τόκων και φόρων υπολογίζονται αφαιρώντας από το EBITDA τις αποσβέσεις των θυγατρικών επί των ενσώματων & άυλων παγίων στοιχείων.

Περιθώριο EBIT (%) στο σύνολο των θυγατρικών: Υπολογίζεται διαιρώντας το EBIT στο σύνολο των θυγατρικών με το σύνολο του κύκλου εργασιών.

Έτος 2016 *Ποσά σε € εκ.*	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Χρηματ/κες Υπηρεσίες**	**Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες**	**Μεταφορές**	**Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο από συνεχ/νες δραστ/τες**
Πωλήσεις (α)	566,5	227,7	-	35,6	258,3	15,8	**1.103,9**
Λειτουργικό κέρδος/(ζημιές) -EBIT	15,4	13,1	(17,4)	1,0	45,5	(3,8)	**53,8**
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	30,8	18,9	0,4	3,6	24,4	1,8	**79,8**
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων - EBITDA (β)	**46,2**	**32,0**	**(17,0)**	**4,6**	**69,9**	**(1,9)**	**133,7**
Περιθώριο EBITDA (%) [(β)/(α)]	**8,1%**	**14,0%**	**-**	**12,9%**	**27,0%**	**-12,3%**	**12,1%**
EBITDA εταιριών Holding	-	-	17,0	-	-	-	**17,0**
Προβλέψεις πέραν της συνήθους δραστηριότητας	13,8	-	-	0,8	-	-	**14,6**
Κέρδη/(Ζημιές) από την πώληση επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού	(0,4)	0,1	-	0,0	-	(0,0)	**(0,4)**
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	-	-	-	-	-	7,3	**7,3**
EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών (γ)	**59,5**	**32,0**	**-**	**5,4**	**69,9**	**5,3**	**172,1**
Περιθώριο EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών (%) [(γ)/(α)]	**10,5%**	**14,1%**	**-**	**15,3%**	**27,0%**	**33,6%**	**15,6%**
Αποσβέσεις θυγατρικών	(30,8)	(18,9)		(3,6)	(24,4)	(1,8)	**(79,4)**
EBIT στο σύνολο των θυγατρικών (δ)	**28,8**	**13,2**	**-**	**1,8**	**45,5**	**3,5**	**92,7**
Περιθώριο EBIT (%) στο σύνολο των θυγατρικών [(δ)/(α)]	**5,1%**	**5,8%**	**-**	**5,1%**	**17,6%**	**21,9%**	**8,4%**

Έτος 2015 *Ποσά σε € εκ.*	Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά	Υπηρεσίες Υγείας	Χρηματ/κες Υπηρεσίες	Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες	Μεταφορές	Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων	Σύνολο από συνεχ/νες δραστ/τες
Πωλήσεις (α)	595,4	220,3	-	45,7	266,5	14,9	**1.142,8**
Λειτουργικό κέρδος/(ζημιές) -EBIT	17,9	2,1	(13,5)	2,6	56,0	(22,4)	**42,7**
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	32,2	20,0	0,5	3,3	24,5	1,9	**82,4**
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων - EBITDA (β)	**50,2**	**22,0**	**(13,0)**	**6,0**	**80,5**	**(20,6)**	**125,1**
Περιθώριο EBITDA (%) [(β)/(α)]	**8,4%**	**10,0%**	**-**	**13,1%**	**30,2%**	**-138,2%**	**10,9%**
EBITDA εταιριών Holding	-	-	13,0	-	-	-	**13,0**
Προβλέψεις πέραν της συνήθους δραστηριότητας		-	-		-	-	**-**
Κέρδη/(Ζημιές) από την πώληση επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού	(0,4)	(0,0)	-	0,0	-	0,9	**0,5**
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	-	-	-	-	-	23,8	**23,8**
EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών (γ)	**49,8**	**22,0**	**-**	**6,0**	**80,5**	**4,1**	**162,4**
Περιθώριο EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών (%) [(γ)/(α)]	**8,4%**	**10,0%**	**-**	**13,1%**	**30,2%**	**27,7%**	**14,2%**
Αποσβέσεις θυγατρικών	(32,2)	(20,0)		(3,3)	(24,5)	(1,9)	**(81,9)**
EBIT στο σύνολο των θυγατρικών (δ)	**17,5**	**2,0**	**-**	**2,6**	**56,0**	**2,2**	**80,5**
Περιθώριο EBIT (%) στο σύνολο των θυγατρικών [(δ)/(α)]	**2,9%**	**0,9%**	**-**	**5,8%**	**21,0%**	**15,1%**	**7,0%**

Καθαρή Αξία Ενεργητικού (NAV) της MIG: Η αξία κατά την ημερομηνία της περιόδου αναφοράς του συνόλου των Ιδίων Κεφαλαίων της δια τον αριθμό των μετοχών της.

Καθαρή Αξία Ενεργητικού της MIG ανά μετοχή	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Ίδια Κεφάλαια *(σε €' 000)*	666.095,5	782.975,5
Αριθμός μετοχών MIG	939.510.748	939.385.586
Καθαρή Αξία Ενεργητικού (NAV) της MIG ανά μετοχή	**0,71**	**0,83**

3. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 2016

3.1 Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά

Όμιλος VIVARTIA

- Η ΔΕΛΤΑ έλαβε την κορυφαία διάκριση Κρυστάλλινο Βραβείο για τη φέτα «Δέλτα Μικρά Τυροκομεία» καθώς και ανώτατες διακρίσεις για όλη τη σειρά αυθεντικού Ελληνικού στραγγιστού γιαουρτιού DeLTa στα πλαίσια των Superior Taste Awards που διοργανώνονται κάθε χρονιά από το Διεθνές Ινστιτούτο Γεύσης και Ποιότητας (iTQi, International Taste & Quality Institute). Επίσης, έλαβε τρεις σημαντικές διακρίσεις, στο πλαίσιο του συμποσίου «Αιωνόβια Brands, τα αγαπημένα όλων μας» για τα 64 χρόνια αδιάλειπτης παρουσίας του σήματος ΔΕΛΤΑ, του brand «Δέλτα Βλάχας» αλλά και του ροφήματος Milko για τα 31 χρόνια από την πρώτη κυκλοφορία του. Στα πλαίσια του ίδιου διαγωνισμού η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ βραβεύτηκε για την αδιάλειπτη λειτουργία της για πέντε δεκαετίες με τα κατεψυγμένα λαχανικά Μπάρμπα-Στάθης.
- Τα Goody's Burger House διακρίθηκαν στα φετινά Franchise Business Awards με το βραβείο Social Responsibility για το πρόγραμμα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, ArGOODaki. Παράλληλα, το εστιατόριο Kuzina απέσπασε το χάλκινο βραβείο στην κατηγορία «Ελληνική κουζίνα / Ανάδειξη τοπικής κουζίνας», στην κατηγορία Gastronomy, στην τελετή απονομής των Tourism Awards 2016 που πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο Μουσικής.
- Οι εταιρείες ΔΕΛΤΑ, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ καθώς και ο όμιλος GOODY'S –EVEREST έλαβαν τιμητικές διακρίσεις από την ένωση «Μαζί για το Παιδί» για την προσφορά τους προς τα παιδιά, κατά τη διάρκεια της επετειακής τελετής απονομής βραβείων «Μαζί για το Παιδί», που πραγματοποιήθηκε στο Μουσείο Μπενάκη, με αφορμή τη συμπλήρωση 20 χρόνων προσφοράς της Ένωσης.
- Τον Ιούλιο του 2016 οι εταιρείες ΔΕΛΤΑ και ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ τιμήθηκαν με τα βραβεία Diamonds of the Greek Economy, για την πολυετή παρουσία τους στην Ελληνική αγορά μέσω των καινοτόμων προϊόντων τους, την ανάπτυξη της εξαγωγικής τους δραστηριότητας καθώς και τη σημαντική στήριξη της ελληνικής κτηνοτροφίας και γεωργίας. Παράλληλα, οι δύο εταιρείες έλαβαν πολλαπλές τιμητικές διακρίσεις στα ΣΕΛΦ ΣΕΡΒΙΣ EXCELLENCE AWARDS 2016, για τα πρωτοποριακά συστήματα στο δίκτυο διανομής, τα εκπαιδευτικά προγράμματα των εργαζομένων τους, τις εκπαιδευτικές δράσεις και πρωτοβουλίες για την ενημέρωση των καταναλωτών καθώς και τη δημιουργικότητα και το ολοκληρωμένο πλάνο επικοινωνίας των κρουασάν Χρυσή Ζύμη.
- Εντός της χρήσης 2016, η ΔΕΛΤΑ προέβη στην εξαγορά ποσοστού παλαιών μετόχων ποσού € 4,5 εκ., ενώ στη συνέχεια συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ποσού € 3,0 εκ., μέρος της οποίας προέκυψε από την απόκτηση αδιάθετων μετοχών, σύμφωνα με την από 25/08/2016 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της ΜΕΒΓΑΛ. Μετά την ολοκλήρωση των παραπάνω συναλλαγών, το ποσοστό της ΔΕΛΤΑ στην εταιρεία ανήλθε σε 43,2%. Σημειώνεται ότι, μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων Οικονομικών Καταστάσεων δεν είχε ληφθεί η έγκριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού για την συναλλαγή, διαδικασία η οποία και αναμένεται εντός του 2017.
- Στις 8 Δεκεμβρίου 2016 ανακοινώθηκε η νέα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε., το οποίο έχει ως ακολούθως: Παναγιώτης Θρουβάλας: Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, Αθανάσιος Παπανικολάου: Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος, Christophe Vivien: Εκτελεστικό Μέλος, Αναστάσιος Κυπριανίδης:

Εκτελεστικό Μέλος, Αντώνιος Μαυριδόγλου: Μη Εκτελεστικό Μέλος, Γεώργιος Ευστρατιάδης: Μη Εκτελεστικό Μέλος, Αλέξανδρος Εδιπίδης: Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.

- Στις 14 Δεκεμβρίου 2016 ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΔΕΛΤΑ και της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ κ. Αντώνης Μαυριδόγλου τιμήθηκε με τη διάκριση "EXCEPTIONAL MANAGER 2016", για την προσφορά του στην Ανάπτυξη της Βιομηχανίας στον Κλάδο των Γαλακτοκομικών και των Κατεψυγμένων Τροφίμων, στο πλαίσιο του 16ου Συνεδρίου Marketing και Πωλήσεων.

3.2 Μεταφορές

Όμιλος ATTICA

- Στις 7 Ιανουαρίου 2016 ο όμιλος ATTICA ανακοίνωσε ότι η BLUE STAR FERRIES διακρίθηκε στα βραβεία Energy Mastering Awards λαμβάνοντας Silver Award στην κατηγορία Energy Efficiency Management – Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, για το σχέδιο «Blue Star Ferries Καινοτόμες Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας». Το σχέδιο αφορούσε την πιλοτική εφαρμογή και λειτουργία εγκατάστασης φωτοβολταϊκής μονάδας στο πλοίο Blue Star Delos με αποτέλεσμα τη μείωση της κατανάλωσης καυσίμων καθώς και των εκπομπών αέριων ρύπων.
- Τον Απρίλιο 2016 ο όμιλος ATTICA πέτυχε διπλή διάκριση στα Tourism AWARDS 2016. Στην τελετή απονομής που πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, οι εταιρείες του ομίλου βραβεύθηκαν ως ακολούθως:
  - Gold βραβείο στην BLUE STAR FERRIES στην κατηγορία «Υποστήριξη τοπικών κοινοτήτων / ΕΚΕ – Πρόγραμμα Πρώτων Βοηθειών»,
  - Silver βραβείο στη SUPERFAST FERRIES στην κατηγορία «Εταιρική ταυτότητα / Διαχείριση εταιρικής φήμης / Branding» για τα «20 Χρόνια Superfast Ferries».
- Στις 16 Ιουνίου 2016 ο Όμιλος ανακοίνωσε την επίτευξη συμφωνίας με την Τράπεζα «BMCE Bank Of Africa Group (BMCE)» του Μαρόκου για την έναρξη δρομολογίων σε θαλάσσιες συνδέσεις μεταξύ Μαρόκου και Ηπειρωτικής Ευρώπης μέσω της νεοσυσταθείσας εταιρίας «AFRICA MOROCCO LINKS (AML)» με έδρα το Μαρόκο. Η συνεργασία ξεκίνησε με τη δρομολόγηση από την AML δύο επιβατηγών οχηματαγωγών πλοίων. Διευκρινίζεται ότι η υπογραφή των τελικών συμβατικών εγγράφων και η απόκτηση του ποσοστού 49% στην AML ολοκληρώθηκε στις 28/10/2016.
- Στις 29 Ιουνίου 2016 η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρείας, μεταξύ άλλων θεμάτων εξέλεξε νέο Διοικητικό Συμβούλιο, λόγω λήξης της θητείας του προηγούμενου, ως ακολούθως: Κυριάκος Μάγειρας (Πρόεδρος, εκτελεστικό μέλος), Μιχάλης Σακέλλης (Αντιπρόεδρος, μη εκτελεστικό μέλος), Σπυρίδων Πασχάλης (Διευθύνων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος), Ηρακλής Σιμιτσιδέλλης (Εκτελεστικό μέλος), Γεώργιος Ευστρατιάδης (Μη εκτελεστικό μέλος), Εμμανουήλ Ξανθάκης (Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος), Αλέξανδρος Εδιπίδης (Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος).
- Στις 29 Ιουνίου 2016 η ATTICA ανακοίνωσε ότι στα πλαίσια κάλυψης των λειτουργικών αναγκών της γραμμής Tanger Med (Μαρόκο) – Algeciras (Ισπανία) από την AML επετεύχθη συμφωνία μεταξύ της ATTICA και της AML για την πώληση του πλοίου «Διαγόρας» στην AML και την επαναγορά του από την ATTICA έναντι ισόποσου τιμήματος.
- Στις 21 Νοεμβρίου 2016 ο όμιλος ATTICA ανακοίνωσε την διάκριση του για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά ως «True Leader», Όμιλος– Ηγέτης, στα πλαίσια του ομώνυμου θεσμού

της ICAP group. Η ICAP group, η μοναδική εταιρεία αναγνωρισμένη ως Credit Rating Agency από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και την αντίστοιχη Ευρωπαϊκή αρμόδια αρχή (ESMA – European Securities and Markets Authority), από το 2011 αναδεικνύει τις Εταιρείες και τους Ομίλους – Ηγέτες βασιζόμενη σε τέσσερα μετρήσιμα κριτήρια, ήτοι Κερδοφορία, Αύξηση Προσωπικού, υψηλή Πιστοληπτική Ικανότητα (ICAP Score) και κορυφαία θέση στον Κλάδο.

- Στις 8 Δεκεμβρίου 2016 ο όμιλος ATTICA ανακοίνωσε την υπογραφή μνημονίου συνεργασίας με την Δημόσια Επιχείρηση Αερίου (ΔΕΠΑ) για το υγροποιημένο φυσικό αέριο. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της προσπάθειας για τη διεύρυνση της αποκεντρωμένης χρήσης του φυσικού αερίου και την προώθηση του LNG στη ναυτιλία, υπεγράφη μνημόνιο συνεργασίας (MOU) της ATTICA με τη ΔΕΠΑ για τη χρήση υγροποιημένου φυσικού αερίου από επιβατηγά πλοία. Οι δύο εταιρίες θα προβούν στην από κοινού μελέτη των παραμέτρων και των προϋποθέσεων για τη χρησιμοποίηση του LNG σε πλοία του στόλου της ATTICA και με βάση τα συμπεράσματα που θα προκύψουν θα αποφασίσουν την περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας τους.

3.3 Υπηρεσίες Υγείας

Όμιλος ΥΓΕΙΑ

- Το Μάρτιο του 2016 υπογράφτηκε η αναδιάρθρωση του δανείου της θυγατρικής εταιρείας «HYGEIA HOSPITAL TIRANA ShA» εξασφαλίζοντας μέσω του επαναπροσδιορισμού των δόσεων κεφαλαίου, βραχυπρόθεσμη ρευστότητα για την λειτουργία του νοσοκομείου.
- Την 24η Ιουνίου 2016 πιστοποιήθηκε η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου (ΑΜΚ) της θυγατρικής εταιρείας BEATIFIC A.E. που είχε αποφασιστεί με την από 27/05/2016 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της εταιρείας, κατά το ποσό των € 615 χιλ. Μετά την παραπάνω ΑΜΚ δεν μεταβάλλεται η άμεση συμμετοχή του ΥΓΕΙΑ Α.Ε. στη θυγατρική, καθώς ήδη ανέρχεται στο 100%.
- Την 27η Ιουνίου 2016 το ΥΓΕΙΑ ανακοίνωσε ότι ανανέωσε με επιτυχία, για μια ακόμα τριετία, τη διαπίστευση Joint Commission International (JCI) και παραμένει το μοναδικό νοσοκομείο στην Ελλάδα που έχει λάβει αυτή τη διάκριση από το πλέον έγκριτο και διεθνώς αναγνωρισμένο Πρότυπο Διαπίστευσης Οργανισμών Υγείας.
- Την 4η Ιουλίου 2016 το ΥΓΕΙΑ ανακοίνωσε ότι η Αρετή Σουβατζόγλου παραιτήθηκε από Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας παραμένοντας μη εκτελεστικό μέλος αυτού.
- Την 14η Ιουλίου 2016 το ΥΓΕΙΑ ανακοίνωσε την ανασυγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου με τον κ. Βγενόπουλο Ανδρέα να αναλαμβάνει καθήκοντα προέδρου-μη εκτελεστικού μέλους και την κ. Σουβατζόγλου Αρετή να παραμένει στο ΔΣ ως μη εκτελεστικό μέλος. Παράλληλα, καθήκοντα αντιπροέδρου–μη εκτελεστικού μέλους αναλαμβάνει ο κ. Ευστρατιάδης Γεώργιος και εκτελεστικού μέλους ο κ. Ιωάννης Ανδρέου.
- Την 8η Δεκεμβρίου 2016 το ΥΓΕΙΑ, λόγω της αιφνίδιας απώλειας του Ανδρέα Βγενόπουλου ανακοίνωσε την ανασυγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου με τον κ. Αθανάσιο Παπανικολάου να αναλαμβάνει καθήκοντα Προέδρου-Μη Εκτελεστικού Μέλους, τον κ. Δημήτριο - Ελευθέριο Μαντζαβίνο, την κα. Κωνσταντίνα Ψώνη καθήκοντα Εκτελεστικού Μέλους, τον κ. Φώτη Καρατζένη Μη Εκτελεστικό Μέλος και τον κ. Νικόλαο Δαμασκόπουλο Ανεξάρτητο Μη εκτελεστικό Μέλος, σε αντικατάσταση παραιτηθέντων Μελών. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο όρισε νέο μέλος στην Επιτροπή Ελέγχου, η οποία πλέον αποτελείται

έως την 21η Μαρτίου του 2017 από τους: Γεώργιο Ευστρατιάδη, Αλέξανδρο Εδιπίδη, Νικόλαο Δαμασκόπουλο.

3.4 Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες

SINGULARLOGIC

- Η SINGULARLOGIC αποφάσισε κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της 26/02/2016 τη συμμετοχή στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας SENSE ONE TECHNOLOGIES A.E. Η αύξηση αφορά σε συνολικό ποσό € 501χιλ. και αντιστοιχεί σε απόκτηση ποσοστού συμμετοχής 50,99%.

3.5 Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

MARFIN INVESTMENT GROUP

- Την 23/05/2016 η εταιρεία ανακοίνωσε ότι εξέδωσε νέο κοινό ομολογιακό δάνειο ύψους € 150 εκ., που καλύφθηκε από την τράπεζα EUROBANK ERGASIAS, για την αναχρηματοδότηση ισόποσων υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της εταιρείας προς αυτήν. Η συμφωνία αναχρηματοδότησης προβλέπει την μακροπρόθεσμη αναδιάρθρωση του εν λόγω δανεισμού, με την επέκταση της περιόδου αποπληρωμής κατά 3 έτη (Οκτώβριος 2019).
- Σύμφωνα με την από 26/05/2016 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, με την οποία διαπιστώθηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας συνεπεία ασκήσεως δικαιώματος μετατροπής ομολογιών της 1ης σειράς του Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου της εταιρείας έκδοσης την 29/07/2013 και την 13/06/2014 σε μετοχές, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται πλέον στο ποσό € 281.853.224,40 ολοσχερώς καταβεβλημένο διαιρούμενο σε 939.510.748 ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας εκάστης μετοχής € 0,30. Κάθε μετοχή της Εταιρείας παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου.
- Την 11/07/2016 πραγματοποιήθηκε η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της εταιρείας όπου μεταξύ άλλων αποφασίστηκε η εκλογή νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπών της Εταιρείας. Ανακοινώθηκε στους μετόχους ότι με την από 11/07/2016 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου οι κ.κ. Σταύρος Λεκκάκος, Αθανάσιος Παπανικολάου και Γεώργιος Ευστρατιάδης εξελέγησαν ως νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σε πλήρωση κενωθεισών θέσεων, ενώ οι κ.κ. Κωνσταντίνος Γεωργίου και Σπυρίδων Παπασπύρου παρέμειναν στο Διοικητικό Συμβούλιο ως Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη. Επίσης, ανακοινώθηκε ο ορισμός των κ.κ. Γεωργίου Λασσαδού και Γεωργίου Ευστρατιάδη ως νέων Μελών της Επιτροπής Ελέγχου της Εταιρείας, σύμφωνα με τις από 04/02/2016 και 11/07/2016 αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, και των κ.κ. Γεωργίου Λασσαδού και Φωτίου Καρατζένη ως νέων Μελών της Επιτροπής Αμοιβών και Προσλήψεων, σύμφωνα με τις από 04/02/2016 και 29/06/2016 αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Ως εκ τούτου η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και των ως άνω Επιτροπών έχει ως ακολούθως:

  <u>Διοικητικό Συμβούλιο</u>

  1. Σταύρος Λεκκάκος, Πρόεδρος – Μη Εκτελεστικό Μέλος
  2. Εμμανουήλ Ξανθάκης, Αντιπρόεδρος – Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  3. Παναγιώτης Θρουβάλας, Αντιπρόεδρος – Εκτελεστικό Μέλος,
  4. Αθανάσιος Παπανικολάου, Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό Μέλος,
  5. Ανδρέας Βγενόπουλος, Μη Εκτελεστικό Μέλος,

6. Iskandar Safa, Μη Εκτελεστικό Μέλος,

7. Joseph Iskander, Μη Εκτελεστικό Μέλος,

8. Γεώργιος Ευστρατιάδης, Μη Εκτελεστικό Μέλος,

9. Φώτιος Καρατζένης, Μη Εκτελεστικό Μέλος,

10. Κωνσταντίνος Γεωργίου, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,

11. Σπύρος Παπασπύρου, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,

12. Γεώργιος Λασσαδός, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος, και

13. Θεόδωρος Μυλωνάς, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.

Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee)

1. Εμμανουήλ Ξανθάκης (Πρόεδρος)

2. Γεώργιος Λασσαδός

3. Γεώργιος Ευστρατιάδης

Επιτροπή Αμοιβών και Προσλήψεων (Nomination and Remuneration Committee)

1. Εμμανουήλ Ξανθάκης (Πρόεδρος)

2. Γεώργιος Λασσαδός

3. Φώτιος Καρατζένης

- Την 27/10/2016 ανακοινώθηκε ότι ολοκληρώθηκε η κατάρτιση των συμβατικών εγγράφων για την ενεχυρίαση του συνόλου των μετοχών έκδοσης «ATTICA Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ», «ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ 'ΥΓΕΙΑ' Α.Ε.» και «VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.» κυριότητος (άμεσα και έμμεσα) της Εταιρίας, των οποίων τα δικαιώματα ψήφου παραμένουν στην Εταιρία, για την εξασφάλιση των δανειακών υποχρεώσεών της που απορρέουν από τα κοινά ομολογιακά δάνεια ύψους € 115 εκ. και € 150 εκ. που καλύφθηκαν από την «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.» και τον όμιλο της «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS Α.Ε.» αντίστοιχα.

- Την 23/11/2016 ανακοινώθηκε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε τον κ. Christophe Vivien ως νέο εκτελεστικό μέλος του, σε πλήρωση κενωθείσας θέσης, σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρίας και την ισχύουσα νομοθεσία.

- Την 19/12/2016 ανακοινώθηκε ότι ο κ. Iskandar Safa, Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, υπέβαλε την παραίτηση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας.

4. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

4.1 Μεταφορές

Όμιλος ATTICA

- Στις 13 Φεβρουαρίου 2017 η Εταιρία ανακοίνωσε την παραίτηση του Ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του Δ.Σ., κ. Αλέξανδρου Εδιπίδη.

- Στις 14 Φεβρουαρίου 2017 ο όμιλος ATTICA ανακοίνωσε τη Χρυσή διάκρισή του στα Transport & Logistics AWARDS 2017 by ΠΑΕΓΑΕ που διοργανώθηκαν από το Supply Chain Institute και τη Boussias Communications. Η Χρυσή διάκριση απονεμήθηκε για τη δημιουργία των προϊόντων Eurail και Interrail Greek Islands Pass. Πρόκειται για κάρτες συνδυασμένης μεταφοράς τρένου και πλοίου οι οποίες επιτρέπουν στους κατόχους τους να ταξιδεύουν σε διαδοχικούς προορισμούς καταβάλλοντας έναν κοινό ναύλο.

- Στις 20 Μαρτίου 2017 συνεδρίασε το Διοικητικό Συμβούλιο και όρισε το Μη Εκτελεστικό Μέλος κ. Μιχάλη Σακέλλη, ως Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος καθώς και ως μέλος της Επιτροπής Ελέγχου της Εταιρίας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, σε αναπλήρωση του παραιτηθέντος Ανεξάρτητου Μη Εκτελεστικού Μέλους κ. Αλέξανδρου Εδιπίδη. Κατά την ίδια συνεδρίαση επανακαθορίστηκαν οι αρμοδιότητες των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ως ακολούθως: Κυριάκος Δ. Μάγειρας (Πρόεδρος, Εκτελεστικό Μέλος), Μιχάλης Γ. Σακέλλης (Αντιπρόεδρος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος), Σπυρίδων Χ. Πασχάλης (Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος), Ηρακλής Ι. Σιμιτσιδέλλης (Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος), Γεώργιος Ε. Ευστρατιάδης (Σύμβουλος, Μη Εκτελεστικό Μέλος), Εμμανουήλ Δ. Ξανθάκης (Σύμβουλος, Ανεξάρτητο Μη εκτελεστικό Μέλος). Μετά την ως άνω απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Επιτροπή Ελέγχου αποτελείται από τους κ.κ. Εμμανουήλ Ξανθάκη (Πρόεδρο), Μιχάλη Σακέλλη και Γεώργιο Ευστρατιάδη.

4.2 Υπηρεσίες Υγείας

Όμιλος ΥΓΕΙΑ

- Την 21η Μαρτίου 2017 το ΥΓΕΙΑ ανακοίνωσε την ανασυγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου με τον κ. Αθανάσιο Χριστόπουλο να αναλαμβάνει καθήκοντα Ανεξάρτητου Μη Εκτελεστικού Μέλους σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος κ. Αλέξανδρου Εδιπίδη. Περαιτέρω το Διοικητικό Συμβούλιο όρισε τον κ. Αθανάσιο Χριστόπουλο ως νέο μέλος της Επιτροπής Ελέγχου, η οποία πλέον αποτελείται από τους κ.κ. Γεώργιο Ευστρατιάδη, Αθανάσιο Χριστόπουλο και Νικόλαο Δαμασκόπουλο.

4.3 Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

MARFIN INVESTMENT GROUP

- Την 21 Φεβρουαρίου 2017 κ. Παπανικολάου Αθανάσιος, Διευθύνων Σύμβουλος της MARFIN INVESTMENT GROUP και του ομίλου Goody's-Everest, τιμήθηκε στα Retail Business Awards για την πολυετή προσφορά του στο λιανεμπόριο, ενώ επιπροσθέτως έλαβε τιμητικό βραβείο για τα 40 χρόνια από την ίδρυση της Goody's, της μεγαλύτερης αλυσίδας εστίασης της Ελληνικής αγοράς.
- Στις 21 Μαρτίου 2017 ανακοινώθηκε η υπογραφή συμφωνίας για την πώληση του συνόλου των μετοχών που κατέχει η MARFIN INVESTMENT GROUP στην εταιρία «SUNCE KONCERN d.d.» και αντιστοιχούν σε ποσοστό περίπου 49,99% του μετοχικού της κεφαλαίου προς την εταιρία «SUNCE ULAGANJA d.o.o.» συμφερόντων της οικογένειας

Andabak που αποτελούν τους μετόχους πλειοψηφίας. Το τίμημα της συναλλαγής ανέρχεται σε € 43εκ. και θα καταβληθεί εξ ολοκλήρου κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, η οποία έχει συμφωνηθεί να λάβει χώρα μέχρι την 15 Ιουνίου 2017. Η μεταβίβαση εντάσσεται στα πλαίσια της δεδηλωμένης στρατηγικής της MIG για σταδιακή αποεπένδυση από μη στρατηγικής σημασίας συμμετοχές.

- Στις 28/04/2017 η Εταιρεία ανακοίνωσε ότι ο κ. Joseph Iskander υπέβαλε, λόγω της αποχώρησής του από τον όμιλο DUBAI GROUP που αποτελεί μέτοχο της Εταιρίας, την παραίτησή του από Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να μην αντικαταστήσει επί του παρόντος το παραιτηθέν μέλος, σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρίας και την ισχύουσα νομοθεσία.

5. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Αμετάβλητο παρέμεινε το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν, για το σύνολο του 2016, σύμφωνα με την πρώτη εκτίμηση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ). Το μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας εξακολουθεί να είναι γεμάτο προκλήσεις για την επιχειρηματικότητα καθώς η μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών σε συνδυασμό με τη δυσκολία ανάκαμψης των βασικών οικονομικών δεικτών αποτελούν τροχοπέδη. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια ο Όμιλος MIG κατάφερε να πετύχει σημαντική βελτίωση της λειτουργικής του κερδοφορίας στα € 133,7 εκ. συγκριτικά με € 125,1 εκ. την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Παράλληλα, επετεύχθη η περαιτέρω αποεπένδυση από μη στρατηγικής σημασίας συμμετοχές.

Η Διοίκηση του Ομίλου αναγνωρίζει ότι οι προκλήσεις είναι πολλές και σημαντικές, καθώς οι εταιρείες του Ομίλου είναι αντιμέτωπες με αυξημένους κινδύνους και ευμετάβλητες καταστάσεις. Σε αυτά τα πλαίσια προετοιμάζεται και καταστρώνει τα πλάνα της για την αντιμετώπιση των δυσκολιών και την επίλυση των πιθανών προβλημάτων. Βασικός στόχος εξακολουθεί να είναι η ισχυροποίηση των κύριων θυγατρικών του Ομίλου, μέσω της ανάπτυξης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας και της επιτυχούς αναδιάρθρωσης του δανεισμού τους. Επιδίωξη είναι η αύξηση των μεριδίων αγοράς στους τομείς όπου δραστηριοποιείται, η δημιουργία νέων καινοτόμων προϊόντων και η παροχή διαρκώς βελτιωμένων και ποιοτικά αναβαθμισμένων υπηρεσιών.

5.1 Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά

Όμιλος VIVARTIA: Οι διεθνείς οργανισμοί προβλέπουν θετικό ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ για το 2017. Βασική προϋπόθεση για την πραγματοποίηση των ευοίωνων αυτών προβλέψεων είναι η επιτυχής κατάληξη της δεύτερης αξιολόγησης και η έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή του τρέχοντος προγράμματος χρηματοδοτικής διευκόλυνσης 2015-2018. Οποιεσδήποτε καθυστερήσεις στην υλοποίηση των ανωτέρω ενδέχεται να έχουν σοβαρά αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία ανοίγοντας ένα νέο κύκλο αβεβαιότητας. Ήδη, οι καθυστερήσεις που παρατηρούνται κατά τους πρώτους μήνες του 2017 διαμορφώνουν συνθήκες αβεβαιότητας με αρνητική επίδραση στην ιδιωτική κατανάλωση. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, ο όμιλος VIVARTIA αξιοποιώντας τις στοχευμένες ενέργειες ενδυνάμωσης των λειτουργικών του τομέων, εισέρχεται δυναμικά στη φάση ανάπτυξης στο βαθμό που το γενικότερο οικονομικό κλίμα το επιτρέψει. Καθοριστικό παράγοντα για την επίτευξη του στρατηγικού σχεδιασμού αποτελεί η επιτυχημένη ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης του τραπεζικού δανεισμού του ομίλου.

Ειδικότερα, στον υποκλάδο των γαλακτοκομικών βασικοί άξονες της στρατηγικής θα εξακολουθήσουν να είναι η λήψη πρωτοβουλιών και η συνέχιση της πορείας επιτυχημένων λανσαρισμάτων νέων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας, ο συνεχής εξορθολογισμός του κόστους λειτουργίας, η είσοδος σε νέα κανάλια διανομής, η περαιτέρω ενδυνάμωση της παρουσίας του ομίλου στις διεθνείς αγορές και η περαιτέρω επέκταση του δικτύου διανομής στη Βουλγαρία.

Στον υποκλάδο των κατεψυγμένων έμφαση δίνεται στην εντατικοποίηση των επενδύσεων στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, στην ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊοντικών κατηγοριών προστιθέμενης αξίας και εμπλουτισμό υφιστάμενων κατηγοριών με νέα προϊόντα, στην περαιτέρω ενδυνάμωση της εξαγωγικής δραστηριότητας και στην ανάπτυξη νέων συνεργασιών. Επίσης, στον υποκλάδο υπηρεσιών εστίασης και ψυχαγωγίας σχεδιάζεται περαιτέρω ανάπτυξη των νέων concepts των σημάτων του ομίλου, επένδυση στην ψηφιακή καινοτομία με στόχο την αύξηση της πιστότητας των καταναλωτών, διαμόρφωση στρατηγικής ανάπτυξης σε ευρύτερες γεωγραφικές ζώνες ενδιαφέροντος, συνεχής προσπάθεια ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων, εξορθολογισμός των υποδομών των εργοστασίων και αναδιάρθρωση της παραγωγικής δυναμικότητας, ενίσχυση των πωλήσεων του τομέα HORECA στα υφιστάμενα κανάλια, έμφαση σε συνέργειες με σημαντικούς προμηθευτές και μείωση του λειτουργικού κόστους μέσω διαρθρωτικών αλλαγών, εκμετάλλευσης συνεργιών και επαναδιαπραγμάτευσης συμφωνιών.

5.2 Μεταφορές

Όμιλος ATTICA: Οι βασικοί παράγοντες που θα επηρεάσουν την πορεία και την εξέλιξη του κύκλου εργασιών του ομίλου ATTICA το 2017 είναι, μεταξύ άλλων, η κατάσταση της Ελληνικής οικονομίας, ο βαθμός επηρεασμού της εγχώριας τουριστικής κίνησης ως αποτέλεσμα της συνεχόμενης μείωσης του διαθέσιμου εισοδήματος και η εξέλιξη των τιμών των καυσίμων. Ενδεικτικά σημειώνεται ότι η μέση τιμή καυσίμων το α' δίμηνο του 2017 είναι υψηλότερη κατά 82% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους. Ως αντιστάθμισμα, ο όμιλος ATTICA θα μπορούσε να ενισχύσει τον κύκλο εργασιών του από την προβλεπόμενη αύξηση του τουριστικού ρεύματος προς τη χώρα μας. Η διοίκηση του ομίλου ATTICA αξιολογεί σε συνεχή βάση τους προαναφερόμενους παράγοντες και σχεδιάζει ενέργειες βελτιστοποίησης των αποδόσεών του στη βάση των δεδομένων που προκύπτουν.

5.3 Υπηρεσίες Υγείας

Όμιλος ΥΓΕΙΑ: Κομβικό σημείο για τον κλάδο υπηρεσιών υγείας όπου δραστηριοποιείται ο όμιλος ΥΓΕΙΑ αποτελεί η αναδιοργάνωση και οικονομική στήριξη του ΕΟΠΥΥ ώστε να λειτουργεί αποδοτικά σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα προς όφελος των ασθενών. Κρίνεται αναγκαίος ο καθορισμός του θεσμικού πλαισίου υλοποίησης ή μη νέας σύμβασης συνεργασίας μεταξύ ΕΟΠΥΥ και ιδιωτικών κλινικών, με ταυτόχρονη παροχή δεσμευτικού χρονοδιαγράμματος αποπληρωμών των συσσωρευμένων οφειλομένων ποσών προς τους ιδιώτες παρόχους υγείας. Σύμφωνα με την πολιτική του ομίλου ΥΓΕΙΑ, διενεργείται αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του, σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων ενεργειών για τη μείωση των κινδύνων με ταυτόχρονη εκτέλεση/εφαρμογή σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη διοίκησή του. Η διοίκηση του ομίλου ΥΓΕΙΑ παρακολουθεί τις εξελίξεις χρησιμοποιώντας την εμπειρία της επιτυχούς διαχείρισης της παρατεταμένης κρίσης, αξιολογεί τις υφιστάμενες συνθήκες με πρόβλεψη και συνεχή αξιολόγηση των μελλοντικών επενδυτικών και λειτουργικών αναγκών και άμεση προσαρμογή όπου απαιτείται του επιχειρηματικού σχεδιασμού (business plan), με στόχο τη διατήρηση και αύξηση της λειτουργικής αποδοτικότητας των εταιρειών του ομίλου ΥΓΕΙΑ με περιορισμό του λειτουργικού κόστους, την επέκταση του πελατολογίου και τη μεγιστοποίηση των συνεργιών εντός του ομίλου ΥΓΕΙΑ. Σε αντίθεση με τη δυσλειτουργία του ΕΟΠΥΥ, ο όμιλος ΥΓΕΙΑ προκειμένου να εξασφαλίσει τη συνεχή αναπτυξιακή του πορεία έχει διευρύνει τις στρατηγικές συνεργασίες του με τις ισχυρότερες ελληνικές και ξένες ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες παρέχοντας ιατρικές πράξεις υψηλής τεχνολογίας διασφαλίζοντας παράλληλα μεγάλο όγκο ασθενών και την απαιτούμενη ταμειακή ρευστότητα.

Για την αντιμετώπιση της κρίσης οι προτεραιότητες της διοίκησης εστιάζονται στη διασφάλιση της υγιούς χρηματοοικονομικής διάρθρωσης του ομίλου, στη βέλτιστη διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης, στην εναρμόνιση της κοστολογικής δομής με τα αναμενόμενα έσοδα καθώς και στη

μεγιστοποίηση της εκμετάλλευσης των συνεργιών εντός του ομίλου, με σκοπό την περαιτέρω ισχυροποίηση της οικονομικής του θέσης. Παράλληλα, ο όμιλος ΥΓΕΙΑ συνεχίζει να κινείται με γνώμονα το μακροπρόθεσμο συμφέρον των συμμετεχόντων (stakeholders) της επιχείρησης, επικεντρώνοντας στην εισαγωγή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (added value services), την επένδυση σε τεχνολογία αιχμής (cutting edge technology), τη διάθεση καινοτόμων υπηρεσιών σε εξειδικευμένες αγορές (niche markets) έχοντας πάντα στο επίκεντρο την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας με σεβασμό στον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον.

5.4 Πληροφορική και τηλεπικοινωνίες

SINGULARLOGIC: Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της IDC και του ΕΙΤΟ, για το 2017 η αγορά του τυποποιημένου λογισμικού αναμένεται να παραμείνει στα επίπεδα του 2016. Επιπλέον, οι υπηρεσίες πληροφορικής προβλέπεται να συνεχίσουν να παρουσιάζουν ανάπτυξη της τάξης του 2,5% για την επόμενη τριετία. Εν μέσω ενός συνεχιζόμενου δύσκολου επιχειρηματικού κλίματος, η SINGULARLOGIC επενδύει δυναμικά στα global megatrends του κλάδου πληροφορικής (Mobility, Cloud, Social Media), προσφέροντας πλέον ολοκληρωμένες τεχνολογικές λύσεις για το Digital Transformation των επιχειρήσεων, διεισδύει σε νέες θεματικές περιοχές και κάθετες αγορές (Maritime και Internet of Things) και αναπτύσσει συστηματικά την παρουσία της στις διεθνείς αγορές, τόσο αυτόνομα όσο και μέσω συνεργασιών. Παράλληλα, η περαιτέρω ενίσχυση της πελατο-κεντρικότητας προς τις μεγάλες επιχειρήσεις και οργανισμούς, η διεύρυνση του περιθωρίου κερδοφορίας και η αποτελεσματική διαχείριση των ταμειακών ροών αποτελούν σταθερές προτεραιότητες της Διοίκησης της SINGULARLOGIC.

5.5 Private Equity (Αναψυχή, Real Estate και λοιπές)

RKB: Η RKB είναι η μεγαλύτερη εταιρεία διαχείρισης εμπορικών ακινήτων στη Σερβία. Στη διάρκεια του 2016 κατάφερε να ισχυροποιήσει το χαρτοφυλάκιο των πελατών της και να βελτιώσει τα οικονομικά μεγέθη της. Η εταιρεία σκοπεύει, στη διάρκεια του 2017, να αυξήσει τα έσοδά της μέσω της αύξησης της πληρότητας των εμπορικών καταστημάτων της και της ταυτόχρονης αύξησης των τιμών ενοικίασης. Στόχος είναι η προσέλκυση διεθνών εκμισθωτών υψηλής ποιότητας οι οποίοι σχεδιάζουν να επεκταθούν στην Σερβία, και η ενεργητική διαχείριση των εμπορικών καταστημάτων μέσω της εφαρμογής σύγχρονων μεθόδων leasing (παρακολούθηση και επαναδιαπραγμάτευση του επιπέδου των τιμών εκμίσθωσης, κλιμακωτή τιμολόγηση, καθορισμός ενδιάμεσων χρονικών σημείων επαναδιαπραγμάτευσης συμβολαίων, τιμολόγηση με βάση τον τζίρο του εκάστοτε εκμισθωτή κλπ), επανασχεδιασμό της τοποθέτησης των εκμισθωτών εντός των εμπορικών καταστημάτων, πρωτοβουλίες marketing και νέες αναθεωρημένες διαδικασίες λειτουργίας για την βελτιστοποίηση της επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας. Κύριοι άξονες της στρατηγικής της εταιρίας είναι η αύξηση της αποδοτικότητας, η βελτίωση της χρηματοοικονομικής διάρθρωσης και η διαρκής ανάπτυξη των εργασιών της.

6. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ

Οι ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας της 31ης Δεκεμβρίου 2016 έχουν καταρτιστεί βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern), αφού ληφθούν υπόψη και όσα αναφέρονται στη σημείωση 3.1 των Οικονομικών Καταστάσεων.

6.1 Σκοπός και Πολιτικές Διαχείρισης Κινδύνου

Οι παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου στους οποίους εκτίθενται η Εταιρεία και ο Όμιλος, είναι οι κίνδυνοι χρηματοδότησης και επιτοκίου, αγοράς, τιμών καυσίμων, ρευστότητας, πιστωτικός και συναλλαγματικός. Ο Όμιλος ελέγχει και αξιολογεί σε περιοδική βάση, ξεχωριστά αλλά και

συνδυαστικά την έκθεσή του στους ανωτέρω κινδύνους και χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά μέσα, προκειμένου να αντισταθμίσει την έκθεσή του σε συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνων.

Η αξιολόγηση και η διαχείριση των κίνδυνων που αντιμετωπίζει η Εταιρεία και ο Όμιλος διενεργούνται από την ανώτατη Διοίκηση και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Κύριος στόχος είναι η παρακολούθηση και η αξιολόγηση όλων των μορφών κινδύνων στους οποίους εκτίθενται η Εταιρεία και ο Όμιλος, μέσα από τις επιχειρηματικές και τις επενδυτικές τους δραστηριότητες.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορα χρηματοοικονομικά μέσα ή εφαρμόζει εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεσή του σε μεταβολές στις αξίες των επενδύσεων, οι οποίες μπορεί να προκύψουν από διακυμάνσεις της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων αλλαγών στα επικρατούντα επιτόκια και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

6.2 Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε διεθνή κλίμακα, ως εκ τούτου είναι εκτεθειμένος στον συναλλαγματικό κίνδυνο που προέρχεται κυρίως από τις μεταβολές της ισοτιμίας του δολαρίου των ΗΠΑ, της Λίρας Αγγλίας, του Αλβανικού Λεκ, του Βουλγαρικού Λεβ, του Ρουμανικού Λέου και λοιπών νομισμάτων χωρών της Ευρώπης έναντι του Ευρώ. Ο κίνδυνος αυτός προκύπτει ως επί το πλείστον από τις εμπορικές δραστηριότητες και τις συναλλαγές σε συνάλλαγμα, καθώς και από επενδύσεις σε αλλοδαπά νομικά πρόσωπα. Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων και εξόδων της Εταιρείας και του Ομίλου είναι εκφρασμένο σε Ευρώ. Ομοίως, το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων της Εταιρείας είναι εκφρασμένο σε Ευρώ.

Στις 31/12/2016, από το σύνολο του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου, € 50,9 εκ. και € 14,8 εκ. αντίστοιχα τηρούνταν σε συνάλλαγμα. Μία μεταβολή των ισοτιμιών +/- 10% θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση -/+ € 0,1 εκ. προ φόρων στην Ενοποιημένη Συνοπτική Κατάσταση Αποτελεσμάτων, και -/+ € 1,6 εκ. στα ίδια κεφάλαια.

6.3 Κίνδυνος Χρηματοδότησης, Επιτοκίου, Αγοράς και Τιμών

Οι αλλαγές στα επιτόκια μπορούν να επηρεάσουν το καθαρό εισόδημα του Ομίλου αυξάνοντας το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους που αναλαμβάνει για τη χρηματοδότησή του. Οι μεταβολές στο επίπεδο των επιτοκίων μπορούν παράλληλα να επηρεάσουν, μεταξύ άλλων: (α) το κόστος και τη διαθεσιμότητα της χρηματοδότησης χρέους και κατ' επέκταση την ικανότητα του Ομίλου να πετύχει ελκυστικές αποδόσεις στις επενδύσεις του, και (β) την ικανότητα χρηματοδότησης του χρέους των επενδύσεων και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στις οποίες επενδύει ο Όμιλος.

Ο τραπεζικός δανεισμός αποτελεί μία από τις πήγες χρηματοδότησης των επενδύσεων του Ομίλου. Ο δανεισμός του Ομίλου είναι σε μεγάλο βαθμό με κυμαινόμενο επιτόκιο και ως εκ τούτου εξαρτάται άμεσα από το ύψος και τις μεταβολές των επιτοκίων, γεγονός που εκθέτει τον Όμιλο σε κίνδυνο ταμειακών ροών. Τα κυμαινόμενα επιτόκια του Ομίλου μετατρέπονται σε σταθερά μέσω αντισταθμιστικών χρηματοοικονομικών μέσων και οι τραπεζικές καταθέσεις με τη σειρά τους αντισταθμίζουν σε σημαντικό ποσοστό τα σταθερά επιτόκια. Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τη διάρκεια των χρηματοδοτικών του αναγκών. Επομένως, οι αποφάσεις για τη διάρκεια, καθώς και τη σχέση μεταξύ σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου ενός νέου δανείου, λαμβάνονται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση.

Στις 31/12/2016, στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων ύψους € 142,9 εκ. και € 1.674,5 εκ. αντίστοιχα για τον Όμιλο και €10,2 εκ. και € 704,0 εκ. αντίστοιχα για την Εταιρεία ήταν εκτεθειμένα στον κίνδυνο των επιτοκίων. Μία μεταβολή των επιτοκίων κατά +/-1% θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση -/+ € 17,5 εκ. στην Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στα ίδια κεφάλαια και -/+ € 6,8 εκ. στην Εταιρική Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στα ίδια κεφάλαια.

Ο κίνδυνος του Ομίλου και της Εταιρείας αναφορικά με το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών, τα χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο και στις επενδύσεις σε συγγενείς προέρχεται από ενδεχόμενες δυσμενείς κινήσεις στις τρέχουσες τιμές των μετοχών και άλλων κινητών αξιών. Στις 31/12/2016, τα στοιχεία του ενεργητικού που ήταν εκτεθειμένα στον κίνδυνο της αγοράς ανέρχονταν σε € 8,9 εκ. για τον Όμιλο και € 0,8 εκ. για την Εταιρεία αντίστοιχα. Μία μεταβολή ύψους +/-30% σε επενδύσεις των οποίων τα κέρδη ή οι ζημίες από αποτίμηση αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια, θα είχε ως αποτέλεσμα μεταβολή κατά +/- € 0,1 εκ. για τον Όμιλο ενώ για επενδύσεις με κέρδη ή ζημίες από αποτίμηση που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, μία μεταβολή +/-30% θα είχε ως αποτέλεσμα μεταβολή κατά +/- € 0,3 εκ. για τον Όμιλο.

Για την Εταιρεία, μία μεταβολή ύψους +/-30% για επενδύσεις με κέρδη ή ζημίες από αποτίμηση που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα θα είχε ως αποτέλεσμα μεταβολή κατά +/- € 0,2 εκ. για την Εταιρεία.

Το σύνολο των εταιρειών του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των μεταφορών, επηρεάζονται σημαντικά από τη διακύμανση των τιμών των καυσίμων, καθώς αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα λειτουργικά τους κόστη. Μία αύξηση ή μείωση στην τιμή των καυσίμων κατά 10% σε ετήσια βάση θα έχει επίδραση στα αποτελέσματα και στην καθαρή θέση του Ομίλου κατά -/+ € 6,3 εκ. περίπου.

6.4 Πιστωτικός Κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι η πιθανή μη έγκαιρη αποπληρωμή προς τον Όμιλο και την Εταιρεία των υφιστάμενων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων των αντισυμβαλλόμενων.

Με στόχο την ελαχιστοποίηση των πιστωτικών κινδύνων και επισφαλειών ο Όμιλος έχει δημιουργήσει τις κατάλληλες υποδομές και έχει θεσπίσει διαδικασίες σε σχέση με τα όρια έκθεσης ανά αντισυμβαλλόμενο βάσει της πιστοληπτικής του δυνατότητας.

- Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα θεωρούνται ως στοιχεία με υψηλό πιστωτικό κίνδυνο, καθώς οι τρέχουσες μακροοικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα ασκούν σημαντική πίεση στις εγχώριες τράπεζες. Η Διοίκηση του Ομίλου θέτει όρια στο μέγεθος του κινδύνου που μπορεί να εκτίθεται, σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα. Το μεγαλύτερο μέρος των ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου είναι επενδυμένα σε αντισυμβαλλόμενους με υψηλή πιστοληπτική αξιολόγηση και για μικρό χρονικό διάστημα.
- Για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Στη λήξη της χρήσης 2016, η Διοίκηση θεωρεί ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος που να μην καλύπτεται ήδη από προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων.

6.5 Κίνδυνος Ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας προϋποθέτει την επάρκεια χρηματικών διαθεσίμων και την ύπαρξη των αναγκαίων διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση, μέσω της συστηματικής παρακολούθησης των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και μέσω της καθημερινής παρακολούθησης των πραγματοποιούμενων πληρωμών. Παράλληλα, ο Όμιλος παρακολουθεί συνεχώς την ωρίμανση τόσο των απαιτήσεων όσο και των υποχρεώσεων, με αντικειμενικό σκοπό τη διατήρηση μιας ισορροπίας μεταξύ της συνέχειας των κεφαλαίων και της ευελιξίας μέσω της τραπεζικής πιστοληπτικής του ικανότητας.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2016 και 31/12/2015 για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
	31/12/2016				31/12/2015			
Ποσά σε € '000	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες		Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	60.162	193.897	807.636	44.403	48.399	259.372	738.341	51.979
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	657	689	3.948	-	507	629	4.634	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	172.589	8.019	-	-	171.077	14.593	-	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες-μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	148.334	16.118	11.359	400	140.541	19.748	13.813	400
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	391.687	171.403	-	-	393.602	195.531	-	-
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	-	-	-	-	1.342	-	-	-
Σύνολο	**773.429**	**390.126**	**822.943**	**44.803**	**755.468**	**489.873**	**756.788**	**52.379**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ							
	31/12/2016				31/12/2015			
Ποσά σε € '000	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες		Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	44.903	58.722	597.144	-	14.171	179.000	494.907	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες-μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	12.648	-	9.514	-	11.511	-	11.434	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	3.270	-	-	-	3.270	-	-	-
Σύνολο	**60.821**	**58.722**	**606.658**	**-**	**28.952**	**179.000**	**506.341**	**-**

Όπως παρουσιάζεται και στον παραπάνω πίνακα ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου κατά την 31/12/2016 ανήλθε σε € 1.674.482 χιλ. με ποσό € 855.987 χιλ. να αφορά σε μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και ποσό € 818.495 χιλ. να αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Αντίστοιχα, ο συνολικός δανεισμός της Εταιρείας κατά την 31/12/2016 ανήλθε σε € 704.039 χιλ. με ποσό € 597.144 χιλ. να αφορά σε μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και ποσό € 106.895 χιλ. να αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2016 παρουσιάζουν αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά € 644.703 χιλ. και € 95.259 χιλ. αντίστοιχα. Το θέμα αυτό θα επιλυθεί με την επιτυχή ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης των δανείων των εταιρειών του Ομίλου (βλ. σημειώσεις 3.1 και 27).

6.6 Κίνδυνος Ατυχημάτων

Λόγω της φύσης των εργασιών του, ο κλάδος μεταφορών, υπόκειται στον προαναφερόμενο κίνδυνο που ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τα αποτελέσματα, την πελατεία ή και τη λειτουργία του. Τα πλοία του ομίλου ATTICA καλύπτονται ασφαλιστικά για τους ακόλουθους κινδύνους: α) για ασφάλιση βλαβών σκάφους και μηχανής, β) για ασφάλιση αστικής ευθύνης έναντι τρίτων, θαλάσσια ρύπανση και γ) για ασφάλιση κινδύνων πολέμου.

6.7 Κίνδυνος Ανταγωνισμού

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων των κλάδων μεταφορών, υπηρεσιών υγείας και τρόφιμα και γαλακτοκομικά είναι ιδιαίτερα έντονος και ενδέχεται να επηρεάζει αρνητικά τις πωλήσεις και την κερδοφορία τους.

Στον κλάδο των μεταφορών η οικονομική ύφεση σε συνδυασμό με τον έντονο ανταγωνισμό που επικρατεί στην επιβατηγό ναυτιλία έχει ως αποτέλεσμα τη συνεχή προσπάθεια από πλευράς των εταιρειών για διατήρηση ή και διεύρυνση των μεριδίων αγοράς γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε περισσότερο ανταγωνιστικές τιμές και πιθανώς θα επηρεάσει αρνητικά τις πωλήσεις και την κερδοφορία του Ομίλου.

Στον κλάδο των υπηρεσιών υγείας ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα έντονος κατά κύριο λόγο επειδή ο Δημόσιος Τομέας αδυνατεί διαχρονικά να καλύψει τη συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αλλά και να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες υγείας.

Στο πλαίσιο αυτό οι ιδιωτικές κλινικές στράφηκαν στον εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών τους και στην ταχύτητα ανταπόκρισης προς τον ασθενή, με επέκταση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για στέγαση νέων τμημάτων. Χαρακτηριστικό είναι άλλωστε ότι αρκετές ιδιωτικές κλινικές περιλαμβάνουν από τμήματα μαιευτικής κλινικής, μέχρι και διαγνωστικά κέντρα έτσι ώστε να καλύπτουν ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών.

Ένα ακόμα πεδίο ανταγωνισμού που παρατηρείται στον υπό-κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας είναι η επέκταση των συνεργασιών των ιδιωτικών μονάδων με ασφαλιστικές εταιρείες, για την κάλυψη νοσηλίων μεγαλύτερου εύρους ασθενών. Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ αξιοποιώντας τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα, εξασφαλίζοντας συνεργασία με ιδιώτες ιατρούς υψηλού κύρους και έχοντας ως προτεραιότητά του την συνεχή βελτίωση της παρεχόμενης κορυφαίας ποιότητας υπηρεσιών υγείας σύμφωνα με τα διεθνή πιστοποιημένα στον όμιλο ΥΓΕΙΑ πρότυπα, είναι σήμερα ο κυρίαρχος παίκτης στον ελληνικό κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας.

Ωστόσο, σε περίπτωση που ο όμιλος ΥΓΕΙΑ διακόψει την αναπτυξιακή και επενδυτική του πολιτική, η ανταγωνιστική του θέση ενδεχομένως να επηρεαστεί σημαντικά, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτό και την χρηματοοικονομική κατάστασή του.

Ο κλάδος τρόφιμα και γαλακτοκομικά και ιδιαίτερα οι τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο όμιλος VIVARTIA (γαλακτοκομικά, κατεψυγμένα λαχανικά και ζύμες, καταστήματα εστίασης), αποτελούν πεδίο έντονου ανταγωνισμού τόσο από μεγάλους εγχώριους ή διεθνείς παίκτες των εν λόγω αγορών, όσο και από πολύ μικρούς εθνικούς ή ακόμα και τοπικούς ανταγωνιστές. Ενδεχόμενες διαφοροποιήσεις σε διατάξεις σχετικές με τη δραστηριότητα των ανωτέρω κλάδων (π.χ. διάρκεια ζωής προϊόντων, ΦΠΑ εστίασης και ποτών, ασφαλιστικές και εργασιακές διατάξεις κλπ) διαμορφώνουν συνθήκες έντονου ανταγωνισμού. Παράλληλα, ως αποτέλεσμα της γενικής τάσης της κατανάλωσης παγκοσμίως αλλά και ιδιαίτερα λόγω των υφιστάμενων οικονομικών συνθηκών στην Ελλάδα, διαμορφώνεται μία διαρκής αύξηση στην κατανάλωση προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας με επίδραση στον ανταγωνισμό των γαλακτοκομικών προϊόντων, των λαχανικών και των ζυμών. Τέλος, ο υπό-κλάδος εστίασης δραστηριοποιείται σε ένα επίσης ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον με τη συντριπτική πλειοψηφία των ανταγωνιστών να αποτελείται από μη οργανωμένα δίκτυα δηλαδή βασικά από μεμονωμένα καταστήματα εστίασης. Η ανεπάρκεια σε ελεγκτικούς μηχανισμούς δημιουργεί στρεβλώσεις (μη έκδοση αποδείξεων, φοροδιαφυγή, αδήλωτη εργασία, εισφοροδιαφυγή κλπ) διαμορφώνοντας συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των οργανωμένων αλυσίδων και των ατομικών επιχειρήσεων με προφανή επίδραση στις πωλήσεις και την κερδοφορίας τους.

7. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

Οι συναλλαγές της Εταιρείας με συνδεδεμένα με αυτήν μέρη κατά την έννοια του ΔΛΠ 24 πραγματοποιήθηκαν υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς.

Τα ποσά των εσόδων και εξόδων της χρήσης 2016 και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της 31/12/2016 για τον Όμιλο και την Εταιρεία, που έχουν προκύψει από συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη παρουσιάζονται στη σημείωση 47 των οικονομικών καταστάσεων.

Στη σημείωση 47.1 παρουσιάζονται τα έσοδα και έξοδα της Εταιρείας με τις θυγατρικές της και αφορούν σε τόκους-έσοδα δανείων που έχουν χορηγηθεί προς τις θυγατρικές της Εταιρείας καθώς και σε τόκους-έξοδα δανείων που έχει λάβει η Εταιρεία από τις θυγατρικές της και σε λοιπές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών.

Οι απαιτήσεις της Εταιρείας αφορούν κυρίως σε απαιτήσεις δανείων και σε λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις από τη θυγατρική RKB ποσού € 252 εκ. λόγω αποπληρωμής δανειακών υποχρεώσεων της θυγατρικής προς την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ για τις οποίες είχε παρασχεθεί η εταιρική εγγύηση της MIG. Οι υποχρεώσεις της Εταιρείας αφορούν σε δανειακές υποχρεώσεις προς θυγατρικές εταιρείες συνολικού ποσού € 3 εκ.

Οι συναλλαγές της Εταιρείας με λοιπά συνδεδεμένα μέρη, όπως παρουσιάζονται στη σημείωση 47.2, αφορούν σε συναλλαγές με τον Όμιλο της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ και περιλαμβάνουν καταθέσεις ποσού € 7 εκ. και δάνεια ποσού € 344 εκ. καθώς και σχετιζόμενους τόκους έσοδα ποσού € 56 χιλ. και τόκους έξοδα ποσού € 20 εκ. αντίστοιχα.

Οι συνολικές αμοιβές των διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης του Ομίλου και της Εταιρείας παρουσιάζονται στη σημείωση 44 των οικονομικών καταστάσεων. Για τη χρήση 2016, οι συνολικές αμοιβές των διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης της Εταιρείας ανήλθαν σε € 1,9 εκ.

8. ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΟΥ Ν.3873/2010

Στην Ελλάδα, το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης έχει αναπτυχθεί κυρίως μέσω της υιοθέτησης υποχρεωτικών κανόνων, όπως ο Νόμος 3016/2002 περί εταιρικής διακυβέρνησης, που επιβάλλει τη συμμετοχή μη εκτελεστικών και ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών στα Δ.Σ. των ελληνικών εισηγμένων εταιρειών, τη θέσπιση και τη λειτουργία μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και την υιοθέτηση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας, καθώς και τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 5/204/14.11.2000 απόφασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για τους «Κανόνες συμπεριφοράς των εταιρειών που έχουν εισαγάγει τις μετοχές τους στο Χρηματιστήριο Αξιών και των συνδεδεμένων με αυτές προσώπων». Επιπλέον, μια σειρά νομοθετημάτων ενσωμάτωσαν στο ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο τις ευρωπαϊκές οδηγίες εταιρικού δικαίου, δημιουργώντας κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης, όπως:

- ο Νόμος 3884/2010 «Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, σχετικά με την άσκηση ορισμένων δικαιωμάτων από μετόχους εισηγμένων εταιρειών – Τροποποίηση και προσαρμογή του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 Περί ανωνύμων εταιρειών και του ν. 2396/1996»,
- ο Νόμος 3873/2010 «Ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2006/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς εταιρειών ορισμένων μορφών και της οδηγίας 2007/63/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την απαίτηση για τη σύνταξη έκθεσης από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα σε περίπτωση συγχώνευσης ή διάσπασης ανωνύμων εταιρειών» και
- ο Νόμος 4449/2017 «Υποχρεωτικός έλεγχος των ετήσιων και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, δημόσια εποπτεία επί του ελεγκτικού έργου και λοιπές διατάξεις».

Τέλος, στην Ελλάδα, ο Νόμος περί ανωνύμων εταιρειών (Ν.2190/1920, ως ισχύει τροποποιηθείς από τους παραπάνω νόμους) περιλαμβάνει τους βασικούς κανόνες διακυβέρνησης και λειτουργίας τους.

8.1 Αρχές εταιρικής διακυβέρνησης

Η Εταιρεία συμμορφούμενη με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο περί εταιρικής διακυβέρνησης και ειδικότερα με τις επιταγές του Νόμου 3873/2010, έχει θεσπίσει και ακολουθεί Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Εταιρείας www.marfininvestmentgroup.com.

8.2 Πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρεία πέραν των προβλέψεων του νόμου

Το Δ.Σ. της Εταιρείας απαρτίζεται κατά πλειοψηφία από μη εκτελεστικά μέλη. Συγκεκριμένα, κατά την 31/12/2016, από τα δώδεκα (12) μέλη του Δ.Σ. τα εννέα (9) είχαν την ιδιότητα του μη εκτελεστικού μέλους. Εξ αυτών, τα τέσσερα (4) ήταν ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη. Ήδη, σήμερα το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από ένδεκα (11) μέλη, εκ των οποίων οκτώ (8) είναι μη εκτελεστικά και εξ αυτών, τέσσερα (4) μέλη είναι ανεξάρτητα.

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 2 του Καταστατικού της Εταιρείας προβλέπεται καταρχήν πενταετής.

8.3 Περιγραφή του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων σε σχέση με τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου

Η εξασφάλιση αποτελεσματικής εταιρικής διακυβέρνησης θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικός στόχος για την Εταιρεία. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου αξιολογείται σε διαρκή βάση με σκοπό να επιβεβαιώνεται η διατήρηση ενός ασφαλούς και αποτελεσματικού περιβάλλοντος ελέγχου.

Η Επιτροπή Ελέγχου επιλαμβάνεται όλων των σοβαρών θεμάτων ελέγχου που εγείρονται τόσο από τη Διοίκηση όσο και από τους εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές και ενημερώνει σχετικά το Δ.Σ. Για όλες τις διαπιστωμένες αδυναμίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, η Επιτροπή Ελέγχου μεριμνά ώστε η Διοίκηση να λαμβάνει τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Εσωτερικός Έλεγχος

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου αποτελεί ανεξάρτητη υπηρεσιακή μονάδα και τα στελέχη της ορίζονται από το Δ.Σ. της Εταιρείας. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου λειτουργεί σύμφωνα με γραπτό κανονισμό λειτουργίας και αναφέρεται στο Δ.Σ. μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, η οποία είναι αρμόδια για την εποπτεία της λειτουργίας του και την αξιολόγηση του.

Σκοπός της Υπηρεσίας είναι ο έλεγχος της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας. Κάθε διαχειριστική χρήση, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου υποβάλει στην Επιτροπή Ελέγχου, προς έγκριση, το Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων. Η κατάρτιση του προγράμματος γίνεται κατόπιν συνεργασίας με τη Διοίκηση της Εταιρείας και αφού προηγηθεί εκτίμηση των πιθανών κινδύνων (risk assessment) και ταξινόμηση αυτών με βάση την κρισιμότητα τους.

Αρμοδιότητες και ευθύνες της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου είναι ενδεικτικά οι ακόλουθες:

- Κατάρτιση της πολιτικής της Εταιρείας σε θέματα εσωτερικού ελέγχου.
- Προγραμματισμός και εκτέλεση του ετήσιου σχεδίου εσωτερικού ελέγχου.
- Έλεγχος της τήρησης των διαδικασιών λειτουργίας της Εταιρείας.

- Έλεγχος τήρησης των εταιρικών κανονισμών καθώς και της συμμόρφωσης με τους νόμους, τους ρυθμιστικούς κανόνες και αρχές, και τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς.
- Έλεγχος των οικονομικών συναλλαγών και τήρησης συμβάσεων.
- Αξιολόγηση του βαθμού εφαρμογής και αποτελεσματικότητας των διαδικασιών που έχουν θεσπιστεί για τη διαχείριση κινδύνων της Εταιρείας.
- Εξέταση των περιπτώσεων συγκρούσεων συμφερόντων κατά τις συναλλαγές της Εταιρείας με συνδεδεμένα με αυτή πρόσωπα και υποβολή σχετικών αναφορών στο Δ.Σ.
- Σύνταξη εκθέσεων και κοινοποίηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων στη Διοίκηση και την Επιτροπή Ελέγχου.
- Παρακολούθηση της υλοποίησης διορθωτικών αλλαγών.

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου ενημερώνει εγγράφως την Επιτροπή Ελέγχου για το έργο της, μέσω αναφορών που καταρτίζει σε τριμηνιαία τουλάχιστον βάση ή οποτεδήποτε κριθεί απαραίτητο.

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας βρίσκεται σε τακτική επικοινωνία με τους εξωτερικούς ελεγκτές και τις αντίστοιχες υπηρεσίες των θυγατρικών εταιρειών προκειμένου να υπάρχει άμεση ενημέρωση της Επιτροπής Ελέγχου επί σημαντικών θεμάτων τα οποία άπτονται της λειτουργίας των εταιρειών του Ομίλου.

Οργανωτική Δομή – Εξουσιοδοτήσεις

Η οργανωτική δομή της Εταιρείας αποτυπώνεται σε συγκεκριμένο Οργανόγραμμα, το οποίο είναι ενσωματωμένο στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας. Στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας αναφέρονται οι ρόλοι και τα αντικείμενα δραστηριότητας των επιμέρους υπηρεσιακών μονάδων της Εταιρείας.

Το Δ.Σ. έχει εκχωρήσει συγκεκριμένες αρμοδιότητες και εξουσιοδοτήσεις προς στελέχη και όργανα Διοίκησης, με επαρκή έλεγχο των δραστηριοτήτων τους ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική λειτουργία της Εταιρείας.

Πληροφοριακά Συστήματα

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει Πληροφοριακά Συστήματα τα οποία υποστηρίζουν τη λογιστική αποτύπωση και τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση με αποτελεσματικό τρόπο.

Τα δεδομένα και οι πληροφορίες προστατεύονται με την εφαρμογή κατάλληλων διαδικασιών προστασίας δεδομένων, επαναφοράς και φύλαξης αντιγράφων ασφάλειας, προστασίας ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και πρόληψης κακόβουλων ενεργειών, διασφαλίζοντας την ακεραιότητα και την ομαλή διαχείριση τους.

Η πορεία των οικονομικών μεγεθών των θυγατρικών εταιρειών σε σχέση με τα αντίστοιχα προϋπολογισμένα, παρακολουθείται σε μηνιαία βάση, παρέχοντας τη δυνατότητα αξιολόγησης των επιδόσεων και των αποκλίσεων.

Διαχείριση Κινδύνων

Η Εταιρεία αξιολογεί σε ετήσια βάση τους κινδύνους τους οποίους δύναται να αντιμετωπίσει (risk assessment), ανάλογα με την προέλευση (ενδογενείς – εξωγενείς) και το είδος (στρατηγικοί, χρηματοοικονομικοί, λειτουργικοί κίνδυνοι, κίνδυνοι που σχετίζονται με την κανονιστική συμμόρφωση – compliance, και την χρηματοοικονομική πληροφόρηση – financial reporting). Η εκτίμηση των κινδύνων γίνεται τόσο σε επίπεδο Εταιρείας όσο και σε επίπεδο Ομίλου, και περιλαμβάνει αξιολόγηση της πιθανότητας να συμβεί ο κίνδυνος καθώς και αξιολόγηση της επίπτωσης που μπορεί να έχει ο κάθε κίνδυνος.

Η Εταιρεία έχει δημιουργήσει τους κατάλληλους μηχανισμούς για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της κατάστασης και της αξίας των επενδύσεων-περιουσιακών της στοιχείων, προκειμένου να αξιολογήσει και να διαχειριστεί τους κινδύνους σχετικά με τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, ακολουθούνται συγκεκριμένες διαδικασίες σε μια σειρά λογιστικών και χρηματοοικονομικών εργασιών όπως είναι ο έλεγχος απομείωσης της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού, οι συμφωνίες τραπεζικών και ταμειακών λογαριασμών, οι συμφωνίες απαιτήσεων – υποχρεώσεων κτλ.

Επιπλέον, ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορα χρηματοοικονομικά μέσα ή εφαρμόζει εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεσή του σε παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου στους οποίους εκτίθεται, όπως οι κίνδυνοι χρηματοδότησης και επιτοκίου, αγοράς, τιμών καυσίμων, ρευστότητας και συναλλάγματος.

8.4 Τα πληροφοριακά στοιχεία του άρθρου 43α παρ.3 περ. δ΄ του κ.ν. 2190/1920, όπως προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 2 του Ν. 3873/2010

Τα πληροφοριακά στοιχεία που προβλέπονται από το άρθρο 43α παρ.3 περ. δ΄ του κ.ν. 2190/1920, όπως προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 2 του Ν. 3873/2010, συμπεριλαμβάνονται στην επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 και 8 του Ν. 3556/2007 και ενσωματώνεται στην έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

8.5 Τρόπος λειτουργίας Γενικής Συνέλευσης και δικαιώματα μετόχων

Η Γενική Συνέλευση αποτελεί το ανώτατο όργανο της Εταιρείας, το οποίο συγκαλείται από το Δ.Σ. και δικαιούται να λαμβάνει αποφάσεις για κάθε υπόθεση που αφορά την Εταιρεία. Οι νόμιμες αποφάσεις της δεσμεύουν και τους μετόχους που απουσιάζουν ή διαφωνούν.

Η Γενική Συνέλευση είναι αρμόδια να αποφασίζει για θέματα όπως:

α) Παράταση της διάρκειας, συγχώνευση, πλην της κατά το άρθρο 78 του Κ.Ν.2190/1920 απορρόφησης, ή διάλυση της Εταιρείας, μετατροπή, διάσπαση, αναβίωση.

β) Τροποποίηση του καταστατικού, εκτός από τις περιπτώσεις του εδαφίου β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 34 του Κ.Ν. 2190/1920.

γ) Αύξηση ή μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από τις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του καταστατικού και της παραγράφου 14 του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/1920.

δ) Εκλογή μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 22 του καταστατικού.

ε) Εκλογή ελεγκτών.

στ) Εκλογή εκκαθαριστών.

ζ) Έγκριση των ετήσιων λογαριασμών (ετήσιων οικονομικών καταστάσεων).

η) Διάθεση καθαρών κερδών, εκτός από την περίπτωση του εδαφίου στ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 34 του Κ.Ν. 2190/1920, και

θ) Κάθε άλλο θέμα προβλέπεται από το νόμο ή το καταστατικό.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του Κ.Ν. 2190/1920, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του Ν.4403/2016, η γενική συνέλευση συνέρχεται υποχρεωτικά στην έδρα της Εταιρείας ή στην περιφέρεια άλλου δήμου εντός του νομού της έδρας ή άλλου δήμου όμορου της έδρας, τουλάχιστον

μία φορά κάθε εταιρική χρήση, το αργότερο έως τη δεκάτη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης.

Η Γενική Συνέλευση μπορεί να συνέρχεται και στην περιφέρεια του δήμου, όπου βρίσκεται η έδρα του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Το Δ.Σ. διασφαλίζει ότι η προετοιμασία και η διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων διευκολύνουν την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων, οι οποίοι θα πρέπει να είναι πλήρως ενημερωμένοι για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη συμμετοχή τους στη Γενική Συνέλευση, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ημερήσιας διάταξης, και των δικαιωμάτων τους κατά τη Γενική Συνέλευση.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εταιρείας ή κατά περίπτωση ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ., ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο Γενικός Διευθυντής, οι Πρόεδροι των Επιτροπών του Δ.Σ., καθώς και ο Υπεύθυνος Εσωτερικού Ελέγχου και ο τακτικός ελεγκτής παρίστανται στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, προκειμένου να παρέχουν πληροφόρηση και ενημέρωση επί θεμάτων της αρμοδιότητάς τους, που τίθενται προς συζήτηση, και επί ερωτήσεων ή διευκρινίσεων που ζητούν οι μέτοχοι.

Κατά τις συνεδριάσεις της Γενικής Συνέλευσης, προεδρεύει προσωρινά ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ή όταν αυτός κωλύεται ο Αντιπρόεδρος ή όταν και αυτός κωλύεται, ο πρεσβύτερος των παρόντων συμβούλων. Χρέη Γραμματέα εκτελεί προσωρινά αυτός που ορίζεται από τον Πρόεδρο.

Η σύγκληση, συγκρότηση και λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης λαμβάνουν χώρα σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (ιδίως τα άρθρα 25-35 του κ.ν. 2190/1920, ως εκάστοτε ισχύουν) και τις προβλέψεις του καταστατικού της Εταιρείας.

Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος και το Καταστατικό της, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 και 8 του Ν. 3556/2007 και ενσωματώνεται στην έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα δικαιώματα μειοψηφίας των μετόχων ασκούνται ως ορίζει το άρθρο 39 του κ.ν. 2190/1920, ως ισχύει. Σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 2β (α) (αα) του κ.ν. 2190/1920, ως προστέθηκε με το άρθρο 3 του Ν. 3884/2010, στην πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας, συμπεριλαμβάνονται μεταξύ άλλων και πληροφορίες τουλάχιστον για τα δικαιώματα των μετόχων των παραγράφων 2, 2α, 4 και 5 του άρθρου 39, αναφέροντας το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο μπορεί να ασκηθεί κάθε δικαίωμα, στις αντίστοιχες προθεσμίες που ορίζονται στις παραγράφους του άρθρου 39, ή εναλλακτικά, την καταληκτική ημερομηνία μέχρι την οποία μπορούν τα δικαιώματα αυτά να ασκηθούν, υπό τον όρο ότι λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με τα εν λόγω δικαιώματα και τους όρους άσκησής τους θα είναι διαθέσιμες με ρητή παραπομπή της πρόσκλησης στη διεύθυνση (domain name) της ιστοσελίδας της Εταιρείας.

8.6 Διοικητικό Συμβούλιο και άλλα Διαχειριστικά και Εποπτικά όργανα

Α. Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί και εκπροσωπεί την Εταιρεία και είναι αρμόδιο ν' αποφασίζει για κάθε ζήτημα που αφορά στη Διοίκηση της Εταιρείας, στην επιδίωξη του εταιρικού σκοπού και στη διαχείριση της περιουσίας της, με εξαίρεση εκείνα που σύμφωνα με τον νόμο ή το καταστατικό ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης.

Σύμφωνα με το Καταστατικό, η Εταιρεία διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, αποτελούμενο από εννέα (9) κατ' ελάχιστο έως δεκαπέντε (15) μέλη.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αμέσως μετά την εκλογή του συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα, εκλέγοντας τον Πρόεδρο, έως δύο Αντιπροέδρους και τον Διευθύνοντα ή Διευθύνοντες Συμβούλους και ενδεχομένως, έναν ή περισσότερους Αναπληρωτές Διευθύνοντες Συμβούλους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται σήμερα από ένδεκα (11) μέλη, εκ των οποίων τρία (3) έχουν εκτελεστικές ιδιότητες και οκτώ (8) έχουν μη εκτελεστικές ιδιότητες. Τέσσερα (4) εκ των μη εκτελεστικών μελών έχουν ορισθεί ως ανεξάρτητα. Η τρέχουσα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η εξής:

1. Σταύρος Λεκκάκος – Πρόεδρος Δ.Σ., μη εκτελεστικό μέλος,
2. Παναγιώτης Θρουβάλας – Αντιπρόεδρος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος,
3. Εμμανουήλ Ξανθάκης – Αντιπρόεδρος Δ.Σ., μη εκτελεστικό μέλος
4. Αθανάσιος Παπανικολάου – Δ/νων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
5. Christophe Vivien – εκτελεστικό μέλος,
6. Φώτιος Καρατζένης – μη εκτελεστικό μέλος
7. Γεώργιος Ευστρατιάδης – μη εκτελεστικό μέλος,
8. Κωνσταντίνος Γεωργίου – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος
9. Σπυρίδων Παπασπύρου – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος
10. Γεώργιος Λασσαδός – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος
11. Θεόδωρος Μυλωνάς – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος.

Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου έχει ορισθεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ο κ. Φώτιος Καρατζένης.

Σύμφωνα με το Καταστατικό, τα μέλη του Δ.Σ. εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων για πέντε (5) έτη. Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αρχίζει την επόμενη μέρα από την εκλογή του από τη Γενική Συνέλευση, λήγει την αντίστοιχη ημέρα του έτους λήξεως της θητείας τους και παρατείνεται αυτόματα, μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση μετά τη λήξη της θητείας τους, χωρίς να μπορεί να υπερβεί την εξαετία. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι πάντοτε επανεκλέξιμα ή επαναδιοριζόμενα και ελεύθερα ανακλητά. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να διορισθούν και μη μέτοχοι.

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν παρευρίσκεται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτό το μισό πλέον ενός των Συμβούλων, ποτέ όμως ο αριθμός των Συμβούλων που είναι παρόντες αυτοπροσώπως μπορεί να είναι μικρότερος των τριών (3). Για τον υπολογισμό του αριθμού απαρτίας, παραλείπεται τυχόν προκύπτον κλάσμα.

Σύμβουλος που κωλύεται μπορεί να αντιπροσωπευθεί μόνον από άλλο Σύμβουλο. Κάθε σύμβουλος μπορεί να αντιπροσωπεύει μόνον έναν απόντα Σύμβουλο. Στην περίπτωση αυτή έχει δύο (2) ψήφους.

Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των Συμβούλων που είναι παρόντες και εκείνων που αντιπροσωπεύονται με εξαίρεση τις περιπτώσεις του άρθρου 5 παρ. 2 του παρόντος καταστατικού. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου.

Για τις συζητήσεις και αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, τηρούνται πρακτικά που καταχωρούνται σε ειδικό βιβλίο και υπογράφονται από τους Συμβούλους που παρέστησαν κατά την

συνεδρίαση. Σύμβουλος που διαφωνεί μπορεί να ζητήσει την καταχώρηση της γνώμης του, σε περίληψη στο σχετικό πρακτικό.

Επιτρέπεται, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων, να συνεδριάζει το Διοικητικό Συμβούλιο με τηλεδιάσκεψη. Στην περίπτωση αυτή η πρόσκληση προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες για τη συμμετοχή αυτών στη συνεδρίαση.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μπορεί αποκλειστικά και μόνο εγγράφως να αναθέτει την άσκηση όλων των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του (εκτός από αυτές που απαιτούν συλλογική ενέργεια) καθώς και την εκπροσώπηση της Εταιρείας σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μέλη του ή όχι, καθορίζοντας συγχρόνως και την έκταση αυτής της ανάθεσης. Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να αναθέτει τον εσωτερικό έλεγχο σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μέλη του ή μη, τηρουμένων των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας. Τα ανωτέρω πρόσωπα μπορούν να αναθέτουν περαιτέρω την άσκηση των εξουσιών που τους ανατέθηκαν ή μέρους τούτων σε άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, υπαλλήλους της Εταιρείας ή τρίτους, με την προϋπόθεση ότι τούτο προβλέπεται στη σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Πάντως οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου είναι με την επιφύλαξη των άρθρων 10 και 23α του Κ.Ν. 2190/1920 όπως ισχύει.

Για την αποτελεσματικότερη εποπτεία των λειτουργιών και διοίκηση της Εταιρείας, η Γ.Σ. και το Δ.Σ. έχουν συστήσει επιτροπές, οι οποίες αποτελούνται από μέλη του Δ.Σ. ή και τρίτους, οι αρμοδιότητες και ο τρόπος λειτουργίας των οποίων ρυθμίζονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρείας και παρατίθενται συνοπτικά κατωτέρω:

Β. Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού

Τα κύρια καθήκοντα της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού όπως αυτά προσδιορίζονται από τις αποφάσεις του Δ.Σ. είναι να παρακολουθεί σε τακτική βάση και να αναλύει θέματα στρατηγικών επιλογών της Εταιρείας, να αναθέτει σε στελέχη ειδικές αποστολές για την επιτυχία των στόχων και, όταν απαιτείται, να διατυπώνει σχετική εισήγηση στο Δ.Σ. της Εταιρείας, να χαράσσει τους άξονες του Επιχειρηματικού Σχεδίου στο πλαίσιο των οποίων συντάσσεται ο ετήσιος Προϋπολογισμός, να εισηγείται τα παραπάνω θέματα για να περιληφθούν στην ημερήσια διάταξη του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης της Εταιρείας, να παρακολουθεί και εισηγείται για κάθε θέμα στρατηγικής σημασίας για τον Όμιλο. Σε περίπτωση κρίσης έχει αρμοδιότητες Επιτροπής Διαχείρισης Κρίσεων και έχει την εποπτεία και επίβλεψη των ενεργειών ανάκαμψης (Recovery Plan).

Η Επιτροπή αποτελείται από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. της Εταιρείας, τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Εταιρείας και τους Διευθύνοντες Συμβούλους των εταιρειών ΔΕΛΤΑ, ΥΓΕΙΑ, ATTICA και SINGULARLOGIC.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά, σε προκαθορισμένες ημερομηνίες. Πρόεδρος της Επιτροπής θα είναι ο εκάστοτε Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εταιρείας. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των 2/3 των μελών της.

Η παρούσα σύνθεση της Επιτροπής είναι η εξής:

1. Σταύρος Λεκκάκος, Πρόεδρος
2. Παναγιώτης Θρουβάλας, Μέλος
3. Αθανάσιος Παπανικολάου, Μέλος
4. Christophe Vivien, Μέλος
5. Κυριάκος Μάγειρας, Μέλος
6. Αντώνιος Μαυριδόγλου, Μέλος
7. Σπυρίδων Πασχάλης, Μέλος

8. Ανδρέας Καρταπάνης, Μέλος
9. Σταύρος Κρασαδάκης, Μέλος

Γ. Εκτελεστική Επιτροπή (Executive Committee)

Ο ρόλος της Εκτελεστικής Επιτροπής συνίσταται στη διαρκή εποπτεία όλων των λειτουργιών της Εταιρείας και του Ομίλου, στον καθορισμό των στόχων, βάσει των οποίων θα συντάσσονται οι προϋπολογισμοί των εταιρειών του Ομίλου για την επίτευξη του στρατηγικού σχεδιασμού, και στην παρακολούθηση της πορείας των οικονομικών μεγεθών και αποτελεσμάτων.

Η Επιτροπή αποτελείται από τέσσερα έως επτά μέλη, τα οποία ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής εκλέγεται από τα μέλη της Επιτροπής ή υποδεικνύεται από το Δ.Σ.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά κάθε δίμηνο. Η επιλογή του χρόνου των συνεδριάσεων επηρεάζεται από παράγοντες, όπως η περιοδικότητα των εργασιών της Εταιρείας, οι ημερομηνίες σύγκλησης του Διοικητικού Συμβουλίου και έκτακτα θέματα που προκύπτουν κατά τη λειτουργία.

Η παρούσα σύνθεση της Επιτροπής είναι η εξής:

1. Παναγιώτης Θρουβάλας, Πρόεδρος
2. Αθανάσιος Παπανικολάου, Μέλος
3. Christophe Vivien, Μέλος
4. Κυριάκος Μάγειρας, Μέλος

Δ. Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee)

Ο ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου συνίσταται στην παρακολούθηση, μεταξύ άλλων, της διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, της ορθής λειτουργίας της μονάδας των εσωτερικών ελεγκτών της ελεγχόμενης οντότητας, της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και του συστήματος διαχείρισης κινδύνων, καθώς και του υποχρεωτικού ελέγχου των ετησίων οικονομικών καταστάσεων.

Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου διορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται με πλειοψηφία 2/3.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον κάθε τρεις μήνες ή οποτεδήποτε κριθεί απαραίτητο.

Η παρούσα σύνθεση της Επιτροπής είναι η εξής:

1. Εμμανουήλ Ξανθάκης - μη εκτελεστικό μέλος
2. Γεώργιος Ευστρατιάδης, μη εκτελεστικό μέλος
3. Γεώργιος Λασσαδός – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος.

Η επικείμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων θα κληθεί να αποφασίσει αναφορικά με την σύνθεση της Επιτροπής Ελέγχου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (συμπεριλαμβανομένου του πρόσφατου Ν. 4449/2017).

Ε. Επιτροπή Αμοιβών και Προσλήψεων (Nomination & Remuneration Committee)

Κύριος σκοπός της Επιτροπής είναι η υποβοήθηση του Διοικητικού Συμβουλίου στην άσκηση των καθηκόντων του, που αφορούν θέματα στελέχωσης, αμοιβών και κινήτρων.

Ο ρόλος της είναι εισηγητικός προς το Διοικητικό Συμβούλιο και συνίσταται :

- Στην εκτίμηση των αναγκών σχετικά με την ποιοτική και ποσοτική σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών, σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής που αναφέρεται κατωτέρω.
- Στον καθορισμό κριτηρίων για την επιλογή νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή ανώτερων διευθυντικών στελεχών.
- Στην κατάρτιση σχεδίου διάδοχης κατάστασης για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών, του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Γενικού Διευθυντή και των ανώτερων διευθυντικών στελεχών.
- Στη υποβολή προς το Δ.Σ. εισηγήσεων, περί πολιτικής για θέματα προσλήψεων, αμοιβών και κινήτρων.

Η Επιτροπή αποτελείται από τρία (3) μέλη τα οποία εκλέγονται μεταξύ των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής εκλέγεται από τα μέλη της Επιτροπής ή υποδεικνύεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά το χρόνο.

Η παρούσα σύνθεση της Επιτροπής είναι η εξής:

1. Εμμανουήλ Ξανθάκης - μη εκτελεστικό μέλος
2. Φώτιος Καρατζένης – μη εκτελεστικό μέλος
3. Γεώργιος Λασσαδός – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος.

Νόμιμοι Ελεγκτές

Εταιρεία Ελεγκτών:	GRANT THORNTON Α.Ε.	(ΑΜ ΣΟΕΛ 127)
Τακτικοί Ελεγκτές:	Εμμανουήλ Μιχαλιός	ΑΜ ΣΟΕΛ: 25131
	Δήμητρα Παγώνη	ΑΜ ΣΟΕΛ: 30821

9. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4, ΠΑΡ. 7 & 8 ΤΟΥ Ν. 3556/2007

Η παρούσα Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της «MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» (στο εξής «η Εταιρεία») υποβάλλεται προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων αυτής και ενσωματώνεται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 και 8 του Ν. 3556/2007.

9.1 Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Την 31/12/2016 το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανερχόταν στο ποσό των € 281.853.224,40 ολοσχερώς καταβεβλημένο διαιρούμενο σε 939.510.748 ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας εκάστης μετοχής € 0,30. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην «Κύρια Αγορά» του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος και το Καταστατικό της, και ειδικότερα:

- το δικαίωμα επί του μερίσματος από τα ετήσια ή τα κατά την εκκαθάριση κέρδη της Εταιρείας,

- το δικαίωμα ανάληψης της εισφοράς κατά την εκκαθάριση ή, αντίστοιχα, της απόσβεσης κεφαλαίου που αντιστοιχεί στη μετοχή, εφόσον αυτό αποφασισθεί από τη Γενική Συνέλευση,
- το δικαίωμα προτίμησης σε κάθε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου που δεν γίνεται με εισφορά σε είδος ή έκδοσης ομολογιών με δικαίωμα μετατροπής τους σε μετοχές,
- το δικαίωμα λήψης αντιγράφου των οικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων των ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας,
- το δικαίωμα συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση, στην οποία κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου,
- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας διατηρεί όλα τα δικαιώματά της κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης (σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 33 του Καταστατικού της).

Οι μέτοχοι ευθύνονται μόνο μέχρι του ονομαστικού κεφαλαίου της μετοχής.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις από 15/06/2011 και 24/10/2011 αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων και τις από 01/11/2011, 05/02/2013, 21/03/2013 και 29/07/2013 αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, και σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 και του Ν. 3156/2003, ως ισχύουν, την 29/07/2013 η Εταιρεία εξέδωσε Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο, ως εξής:

- Σειρά Α ανερχόμενη σε € 2.156.827, το οποίο αντιστοιχούσε σε 2.156.827 ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης € 1,00.
- Σειρά Β ανερχόμενη σε € 212.849.265, το οποίο αντιστοιχούσε σε 212.849.265 ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης € 1,00.

Οι ως άνω ομολογίες εισήχθησαν προς διαπραγμάτευση στην Ε.Χ.Α.Ε. την 16/08/2013.

Την 13/06/2014 η Εταιρεία εξέδωσε, σύμφωνα με τους όρους του ΜΟΔ, 251.835.900 νέες μετατρέψιμες ομολογίες της Σειράς Α του ΜΟΔ ονομαστικής αξίας εκάστης ομολογίας 1 ευρώ. Οι ομολογίες αυτές καταχωρήθηκαν στα ηλεκτρονικά αρχεία της «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ ΤΙΤΛΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (ATHEXCSD) την 03/07/2014.

Κατόπιν εξάσκησης από ομολογιούχους δανειστές – κατόχους ομολογιών αμφοτέρων σειρών του ΜΟΔ του δικαιώματος μετατροπής των ομολογιών σε μετοχές σύμφωνα με τους όρους του ΜΟΔ, την 31/12/2016 οι εναπομείνασες (εισηγμένες στην Ε.Χ.Α.Ε.) ομολογίες του ως άνω ΜΟΔ ανέρχονταν σε 163.009.139 για τη Σειρά Α και 212.237.880 για τη Σειρά Β.

9.2 Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο Νόμος και δεν υφίστανται εκ του καταστατικού της περιορισμοί στη μεταβίβασή τους, δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται για άυλες μετοχές εισηγμένες στην Ε.Χ.Α.Ε.

9.3 Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν. 3556/2007

Σύμφωνα με την ενημέρωση που έχει λάβει η Εταιρία από μετόχους-κατόχους δικαιωμάτων ψήφου σύμφωνα με το Ν. 3556/2007, οι μέτοχοι που κατείχαν την 31/12/2016, άμεσα ή έμμεσα, ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας είναι οι εξής:

Μέτοχος	Ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου με βάση την τελευταία γνωστοποίηση του μετόχου	Τρέχον ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.	28,4986%	31,19%
DUBAI GROUP LIMITED	14,21%*	14,17%

* Εκ του ανωτέρω ποσοστού, η DUBAI GROUP LIMITED κατέχει 0,014% άμεσα και 14,191% έμμεσα μέσω της ελεγχόμενης από αυτήν DUBAI FINANCIAL LLC. Οι εταιρείες αυτές ελέγχονται σε τελευταίο βαθμό από την Αυτού Μεγαλειότητα τον Σεΐχη Mohammed Bin Rashid Al Maktoum.

9.4 Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του Καταστατικού της Εταιρείας, παρέχεται το δικαίωμα στους α) Θεόδωρο Αντωνίου Καλούδη και β) Αθανάσιο Θεοδώρου Παναγούλια και στον καθένα ξεχωριστά, εφόσον κάθε ένας τους τυγχάνει κύριος μετοχών της Εταιρείας που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 5% του όλου μετοχικού κεφαλαίου, όπως, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3, 4 και 5 του άρθρου 18 του Κ.Ν. 2190/1920, διορίζει από 1 μέλος του Δ.Σ. της Εταιρείας. Οι Θεόδωρος Καλούδης και Αθανάσιος Παναγούλιας μπορούν να διορίζουν ακόμη και τον εαυτόν τους. Σε περίπτωση ασκήσεως του δικαιώματος αυτού από οποιονδήποτε από τους παραπάνω αναφερόμενους μετόχους, η Γενική Συνέλευση περιορίζεται στην εκλογή των υπολοίπων Συμβούλων. Το συγκεκριμένο άρθρο έχει επιβιώσει από το καταστατικό της COMM GROUP ως απορροφώσας Εταιρείας. Σχετικώς σημειώνεται ότι την 31/12/2016 κανένα από τα ανωτέρω αναφερόμενα πρόσωπα δεν κατείχε ποσοστό ίσο ή ανώτερο του 5% του μετοχικού κεφαλαίου.

9.5 Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται στο καταστατικό της Εταιρείας περιορισμοί ή προθεσμίες άσκησης του δικαιώματος ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

9.6 Συμφωνίες μετόχων της Εταιρείας

Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

9.7 Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών Δ.Σ. και τροποποίησης καταστατικού

Πέραν των αναφερομένων ανωτέρω υπό 8.4., οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της και την τροποποίηση των διατάξεών του δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Κ.Ν. 2190/1920.

9.8 Αρμοδιότητα του Δ.Σ. για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών

Α) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 1 στοιχ. (β) και (γ) του Κ.Ν. 2190/1920 και του άρθρου 5 παρ. 2 του Καταστατικού, μέσα στην πρώτη πενταετία από τη σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Κ.Ν. 2190/1920, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας έχει το δικαίωμα, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας με την έκδοση νέων μετοχών, με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των 2/3 του συνόλου των μελών του. Στην περίπτωση αυτή, το μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται μέχρι το ποσό του κεφαλαίου που είναι καταβεβλημένο κατά την ημερομηνία λήψης της σχετικής απόφασης από τη Γενική Συνέλευση. Η ως άνω εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει την πενταετία για κάθε ανανέωση, και η ισχύς της αρχίζει μετά τη λήξη της κάθε πενταετίας.

Για την έκδοση του ομολογιακού δανείου των άρθρων 10 και 11 του ν. 3156/2003, ως αυτά εκάστοτε ισχύουν, αποφασίζει το Διοικητικό Συμβούλιο, συμφώνως προς το άρθρο 1 παρ. 2 εδ. 2 του ν. 3156/2003. Περαιτέρω, με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 29/06/2004 εκχωρήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο για χρονικό διάστημα μίας πενταετίας από τη λήψη της απόφασης αφενός το δικαίωμα να εκδίδει ομολογιακό δάνειο συμφώνως προς το άρθρο 1 παρ. 2 εδ. 6 του ν. 3156/2003, ως αυτό εκάστοτε ισχύει, και αφετέρου το δικαίωμα να εκδίδει ομολογιακό δάνειο, με το οποίο χορηγείται στους ομολογιούχους δικαίωμα μετατροπής των ομολογιών τους σε μετοχές της εταιρίας, συμφώνως προς το άρθρο 3α του κ.ν. 2190/1920 υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 13 παρ. 1 του κ.ν. 2190/1920. Η εξουσία αυτή του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί ν' ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5 χρόνια για κάθε ανανέωση, και η ισχύς της αρχίζει μετά τη λήξη της κάθε πενταετίας**.** Με απόφαση της Α΄ Επαναληπτικής Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 09/06/2009 η ως άνω εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου ανανεώθηκε για 5 έτη από την πάροδο 5 ετών από την ημερομηνία λήψης της απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 29/06/2004, ήτοι από την 29/06/2009. Με απόφαση της Β΄ Επαναληπτικής Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 24/07/2014 η ως άνω εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου ανανεώθηκε για 5 έτη από την ημερομηνία λήψης της σχετικής απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 24/07/2014, ήτοι από την 24/07/2014.

Περαιτέρω, με απόφαση της Α΄ Επαναληπτικής Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 03/06/2010 εκχωρήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο για χρονικό διάστημα μίας πενταετίας από τη λήψη της απόφασης η εξουσία να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας μερικά ή ολικά με την έκδοση νέων μετοχών για ποσό που δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό του κεφαλαίου που είναι καταβεβλημένο κατά την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1 του κ.ν. 2190/1920. Η εξουσία αυτή του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί ν' ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5 χρόνια για κάθε ανανέωση, και η ισχύς της αρχίζει μετά τη λήξη της κάθε πενταετίας. Με απόφαση της Β΄ Επαναληπτικής Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 23/7/2015 η εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας ανανεώθηκε για χρονικό διάστημα μίας πενταετίας από τη λήψη της απόφασης, ήτοι από την 23/7/2015.

Β) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 13 του Κ.Ν. 2190/1920, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να θεσπισθεί πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιριών, με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών κατά τους ειδικότερους όρους της απόφασης αυτής, περίληψη της οποίας υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του κ.ν. 2190/1920. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης ορίζει, ιδίως, τον ανώτατο αριθμό μετοχών που μπορεί να αποκτηθούν ή να εκδοθούν (η ονομαστική αξία των οποίων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει συνολικά το 1/10 του καταβεβλημένου κεφαλαίου κατά την ημερομηνία της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης) αν οι δικαιούχοι ασκήσουν το δικαίωμα απόκτησης μετοχών, την τιμή και τους όρους διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους, τους δικαιούχους ή τις κατηγορίες αυτών, τη διάρκεια του προγράμματος και τη μέθοδο προσδιορισμού της τιμής απόκτησης. Με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να ανατίθεται στο Διοικητικό Συμβούλιο ο καθορισμός των δικαιούχων ή των κατηγοριών αυτών, ο τρόπος άσκησης του δικαιώματος και οποιοσδήποτε άλλος όρος του προγράμματος διάθεσης μετοχών. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκδίδει τα πιστοποιητικά δικαιώματος απόκτησης μετοχών και, ανά ημερολογιακό τρίμηνο κατ' ανώτατο όριο, παραδίδει τις μετοχές που έχουν ήδη εκδοθεί ή εκδίδει και παραδίδει τις μετοχές στους δικαιούχους, που άσκησαν το δικαίωμά τους, αυξάνοντας αντίστοιχα το μετοχικό κεφάλαιο και πιστοποιώντας τη σχετική αύξηση αυτού.

Γ) Σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1-2 του άρθρου 16 του Κ.Ν. 2190/1920 και με την επιφύλαξη της αρχής της ίσης μεταχείρισης των μετόχων που βρίσκονται στην ίδια θέση και των διατάξεων του ν. 3340/2005, όπως εκάστοτε ισχύει, η Εταιρεία μπορεί η ίδια ή με πρόσωπο το οποίο ενεργεί στο όνομα του αλλά για λογαριασμό της, να αποκτήσει δικές της μετοχές, μόνο όμως μετά από έγκριση της γενικής συνέλευσης, η οποία ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις των προβλεπόμενων αποκτήσεων και, ιδίως, τον ανώτατο αριθμό μετοχών που είναι δυνατόν να αποκτηθούν, τη διάρκεια για την οποία χορηγείται η έγκριση, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 24 μήνες και, σε περίπτωση απόκτησης από επαχθή αιτία, τα κατώτατα και ανώτατα όρια της αξίας απόκτησης.

9.9 Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υφίστανται σημαντικές συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

9.10 Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή το προσωπικό της Εταιρείας

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Οι σχηματισμένες προβλέψεις της Εταιρείας για αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία ανήλθαν την 31/12/2016 στο ποσό των € 184.021,03.

10. ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Στη συνέχεια παρατίθενται στοιχεία που εισήχθησαν με τον ν. 4403/7.7.2016, ο οποίος αντικαθιστά το άρθρο 43α του κ.ν. 2190/1920 και τα οποία αφορούν στα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που υλοποιούνται από την MIG και τις θυγατρικές της. Η διαφορετικότητα που υφίσταται στις δραστηριότητες των θυγατρικών εταιρειών της MIG σηματοδοτεί το πλαίσιο στο οποίο χαράσσουν τις δράσεις Εταιρικής Υπευθυνότητας. Κατά το 2016 υλοποιήθηκαν ανά Όμιλο τα ακόλουθα:

10.1 Όμιλος VIVARTIA

Ο όμιλος VIVARTIA αναπτύσσεται μέσω των θυγατρικών εταιρειών του στους υπό-κλάδους: Γαλακτοκομικών και Ποτών, Υπηρεσιών Εστίασης και Ψυχαγωγίας και Καταψυγμένων Τροφίμων.

Καθώς το μεγαλύτερο φάσμα των δραστηριοτήτων τους σχετίζεται με τον ευαίσθητο και πολύ σημαντικό τομέα της διατροφής, οι θυγατρικές εταιρείες του ομίλου VIVARTIA έχουν θέσει πολύ υψηλά πρότυπα και η τήρηση των θεσμικών κανόνων αποτελεί την αδιαπραγμάτευτη βάση της λειτουργίας τους. Η Εταιρική Υπευθυνότητα είναι στην κουλτούρα του ομίλου VIVARTIA και των θυγατρικών του και αποτελεί βασικό συστατικό του τρόπου λειτουργίας και ανάπτυξής τους.

<u>Διαχείριση θεμάτων διαφάνειας και διαφθοράς</u>

Στον όμιλο VIVARTIA έχει αναπτυχθεί και εφαρμόζεται συγκεκριμένος «Κώδικας Επιχειρηματικής Δεοντολογίας». Σύμφωνα με αυτόν οι συναλλαγές σε όλες τις εταιρείες του Ομίλου, οφείλουν να διενεργούνται με τρόπο νόμιμο και δεοντολογικό, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και διεθνή νομοθεσία. Αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς, υφίστανται συγκεκριμένοι κανόνες και αρχές για τη λήψη επιχειρηματικών δώρων και την αποφυγή δωροδοκίας και χρηματισμού από το σύνολο των εργαζομένων.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο των προληπτικών δράσεων που λαμβάνει ο όμιλος VIVARTIA και οι θυγατρικές του, υφίστανται συγκεκριμένα όρια ευθύνης για κάθε στέλεχός τους, ενώ πραγματοποιούνται σχετικοί έλεγχοι για την αξιολόγηση της τήρησής τους.

Επιπρόσθετα, έχει θεσπιστεί Κώδικας Δεοντολογίας που διέπει τη διενέργεια προμηθειών ειδών και υπηρεσιών, σύμφωνα με τον οποίο υφίστανται συγκεκριμένα πρότυπα και αρχές που καθορίζουν τη σχέση εργαζομένων και προμηθευτών αναφορικά με την προσφορά ή λήψη δώρων. Επιπλέον, και οι ίδιοι οι προμηθευτές, οφείλουν να σέβονται και να τηρούν το σχετικό Κώδικα Δεοντολογίας Προμηθευτών / Συνεργατών που έχει αναπτυχθεί και να συναλλάσσονται με τον Όμιλο και τις θυγατρικές του μέσα στο συγκεκριμένο πλαίσιο. Στόχος του ομίλου VIVARTIA είναι να συναλλάσσεται με τους συμμετόχους του με τρόπο έντιμο και ορθό, δημιουργώντας προστιθέμενη αξία.

Επίσης, στηριζόμενοι στην αρχή της πρόληψης, ο όμιλος VIVARTIA τηρεί σε επίπεδο διοίκησης, αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνων. Ως εκ τούτου, αναγνωρίζει, αξιολογεί, προτεραιοποιεί ενδεχόμενους επιχειρηματικούς κινδύνους και χρησιμοποιεί διάφορα μέσα ή εφαρμόζει εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεσή της σε αυτούς. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων παρατίθενται στην Οικονομική Έκθεση του ομίλου VIVARTIA.

Υπευθυνότητα για τους εργαζόμενους στον όμιλο VIVARTIA

Οι άνθρωποι αποτελούν τον πολυτιμότερο πυλώνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη του ομίλου VIVARTIA. Για το λόγο αυτό φροντίζει για τη διατήρηση ενός ασφαλούς, δίκαιου και αξιοκρατικού εργασιακού περιβάλλοντος, μέσω του οποίου να προσφέρονται συνεχώς δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης, για όλους τους εργαζόμενους. Σε αυτό το πλαίσιο εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους για την ανάπτυξη των εργαζομένων, παρέχει προγράμματα συνεχούς και συστηματικής εκπαίδευσης και εφαρμόζει σύγχρονα συστήματα αξιολόγησης και ανταμοιβής, ώστε να εξασφαλίζει στους εργαζόμενους τη δυνατότητα για συνεχή εξέλιξη και ανάδειξη των ικανοτήτων τους, αναγνωρίζοντας την αφοσίωση και την προσφορά τους. Σχετική αναφορά γίνεται στον Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας του ομίλου VIVARTIA, σύμφωνα με τον οποίο βασικές Αρχές και Αξίες του ομίλου αποτελούν:

- Σεβασμός στην αξιοπρέπεια και στην τιμή όλων των ανθρώπων, ακολουθώντας αξιοκρατική προσέγγιση σε θέματα επιλογής και ανάπτυξης προσωπικού και συνεργατών.
- Ενθάρρυνση πρωτοβουλιών και καινοτομιών σε ένα περιβάλλον ευελιξίας, συνεργασίας και εμπιστοσύνης.
- Δημιουργία και διατήρηση ενός υγιούς και ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας.

Ανάπτυξη εργαζομένων

Ο όμιλος VIVARTIA υλοποιεί ποικίλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, στις οποίες περιλαμβάνονται σεμινάρια, συμμετοχές σε συνέδρια, πιστοποιήσεις, ακόμη και επιδοτήσεις μεταπτυχιακών προγραμμάτων. Τα δομημένα εκπαιδευτικά προγράμματα αφορούν στον εμπλουτισμό των γνώσεων, καθώς και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των εργαζομένων, ενώ παράλληλα έχει θεσπίσει τις ακαδημίες μάθησης Sales Academy και Vivartia Academy.

Sales Academy

Η υλοποίηση προγραμμάτων μέσω Sales Academy αφορά κυρίως σε Διευθύνσεις Πωλήσεων, αλλά και περιπτώσεις άλλων εργαζομένων στις θυγατρικές του ομίλου VIVARTIA, των οποίων οι εκπαιδευτικές ανάγκες ταυτίζονται με τη σχετική θεματολογία που καλύπτεται στο πλαίσιο του σεμιναρίου. Οι εισηγητές του Sales Academy είναι πιστοποιημένοι εκπαιδευτές των Διευθύνσεων Πωλήσεων.

Vivartia Academy

Η «Ακαδημία Μάθησης» του ομίλου VIVARTIA έχει ως στόχο την εκπαίδευση των εργαζομένων στις εταιρείες του ομίλου, καθώς και επιλεγμένων συνεργατών τους. Οι εκπαιδεύσεις υλοποιούνται εθελοντικά από έμπειρους εργαζόμενους του ομίλου, οι οποίοι είναι είτε πιστοποιημένοι εκπαιδευτές, είτε εξειδικευμένοι στο αντικείμενο της κάθε εκπαίδευσης. Η θεματολογία σχετίζεται με διάφορες ειδικότητες ή ειδικές δεξιότητες (soft skills). Τα εκπαιδευτικά προγράμματα διεξάγονται στις εγκαταστάσεις του ομίλου VIVARTIA και των θυγατρικών, με μέγιστη διάρκεια ανά σεμινάριο μια ημέρα.

Ανθρώπινα δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες

Η εργασιακή κουλτούρα του ομίλου VIVARTIA, βασίζεται μεταξύ άλλων στην ενθάρρυνση της διαφορετικότητας. Ο όμιλος VIVARTIA και οι θυγατρικές του αναγνωρίζουν πως το ανθρώπινο δυναμικό στελεχώνεται από διαφορετικούς ανθρώπους με τη δική τους προσωπικότητα, τρόπο ζωής και στόχους. Όλοι οι εργαζόμενοι στο σύνολό τους, ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου, υποστηρίζονται ενεργά, ώστε να τους δίνονται ίσες ευκαιρίες εξέλιξης και ανάπτυξης. Ο όμιλος VIVARTIA έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας με βασικό πυλώνα τον σεβασμό στον άνθρωπο.

Ειδικότερα, ανά θυγατρική εταιρεία του ομίλου VIVARTIA υλοποιήθηκαν κατά το έτος 2016 τα ακόλουθα:

10.1.1 ΥΠΟ-ΚΛΑΔΟΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

Η ΔΕΛΤΑ αναπτύσσει και υλοποιεί το εκάστοτε πλάνο δράσεων Εταιρικής Υπευθυνότητας της βασιζόμενη σε πέντε (5) άξονες στρατηγικών προτεραιοτήτων:

1. Υψηλή ποιότητα και ασφάλεια προϊόντων
2. Στήριξη τοπικών κοινοτήτων και πρωτογενούς τομέα
3. Φροντίδα και προστασία του περιβάλλοντος
4. Δημιουργικό εργασιακό περιβάλλον
5. Χρηστή εταιρική διακυβέρνηση και οικονομική ευρωστία

Οι άξονες στρατηγικών προτεραιοτήτων διαμορφώθηκαν με βάση τα αποτελέσματα της ανάλυσης ουσιαστικότητας (materiality analysis) που πραγματοποιήθηκε από την Ομάδα Εταιρικής Υπευθυνότητας το 2016. Η Ομάδα Εταιρικής Υπευθυνότητας απαρτίζεται από εκπροσώπους των Διευθύνσεων της Εταιρείας και έχει σκοπό την ολοκληρωμένη διαχείριση των θεμάτων Εταιρικής Υπευθυνότητας και Βιώσιμης Ανάπτυξης της ΔΕΛΤΑ.

Υψηλή ποιότητα και ασφάλεια προϊόντων

Κύριος στόχος της ΔΕΛΤΑ είναι όχι μόνο η διατήρηση του υψηλού επιπέδου ποιότητας, αλλά και η συνεχής εξέλιξη σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, και μέσω της Διεύθυνσης Διασφάλισης Ποιότητας (ΔΔΠ), εφαρμόζεται το πλέον προηγμένο Σύστημα Διαχείρισης της Ποιότητας σε όλους τους τομείς λειτουργίας της εταιρείας. Όλες οι παραγωγικές μονάδες της ΔΕΛΤΑ ακολουθούν πιστά τις απαιτήσεις των διεθνών προτύπων διαχείρισης της ποιότητας και ασφάλειας των τροφίμων. Ειδικότερα η ΔΕΛΤΑ τηρεί, εφαρμόζει και πιστοποιείται σύμφωνα με τα ακόλουθα συστήματα:

- ΕΛΟΤ EN ISO 22000, Σύστημα Διαχείρισης της Ασφάλειας Τροφίμων
- ΕΛΟΤ EN ISO 9001, Σύστημα Διαχείρισης της Ποιότητας
- BRC, Global Standards for Food Safety
- IFS Food, Standard for Auditing Quality and Food Safety of Food Products
- AIB International, Σύστημα Υγείας και Ασφάλειας Τροφίμων
- Σύστημα Food Defence

Επιπλέον, η ΔΕΛΤΑ συστηματικά επενδύει στην Έρευνα και Ανάπτυξη, καθώς ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του ’90 δημιουργεί και στηρίζει τη λειτουργία της Διεύθυνσης Έρευνας και Ανάπτυξης, επενδύοντας στις πρώτες πιλοτικές και εργαστηριακές εγκαταστάσεις της Εταιρείας, με έδρα τη μονάδα παραγωγής γιαούρτης στον Άγιο Στέφανο. Από τότε μέχρι και σήμερα, η ΔΕΛΤΑ επενδύει σε ερευνητικό δυναμικό, σε προηγμένες τεχνολογίες και εξοπλισμό αιχμής, καθώς και σε διαδικασίες ανάπτυξης νέων προϊόντων.

Δημιουργικό εργασιακό περιβάλλον

Στη ΔΕΛΤΑ εφαρμόζεται σύστημα στοχοθέτησης και αξιολόγησης της απόδοσης των εργαζομένων. Πρόκειται για ένα σύγχρονο σύστημα ανάπτυξης, το οποίο δίνει έμφαση τόσο στην απόδοση, όσο στη συμπεριφορά και στις δεξιότητες του κάθε εργαζόμενου. Έμφαση δίνεται και στη διαβάθμιση των δεξιοτήτων, οι οποίες σχετίζονται άμεσα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε θέσης. Μέσω των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, εντοπίζονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία κάθε τμήματος και λαμβάνονται αποφάσεις σχετικά με την εξέλιξη κάθε εργαζόμενου.

Η διασφάλιση της Υγείας και της Ασφάλειας των εργαζομένων αποτελεί καθημερινή φροντίδα για τη ΔΕΛΤΑ. Η δέσμευση όλων στην Εταιρεία, στα θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία, εκφράζεται μέσω της Πολιτικής που έχει αναπτύξει και η οποία έχει ισχύ σε όλες τις παραγωγικές μονάδες και εγκαταστάσεις της.

Φροντίδα για το Περιβάλλον

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί προτεραιότητα για τη ΔΕΛΤΑ και, ως δέσμευση της Διοίκησης, υλοποιείται μέσω ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης, πάντοτε με τη συμβολή όλων των εργαζομένων. Η εταιρεία έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει Περιβαλλοντική Πολιτική, στο πλαίσιο της οποίας αναπτύσσει και υλοποιεί δράσεις, με γνώμονα το σεβασμό του φυσικού περιβάλλοντος, βασιζόμενη πάντα στην αρχή της πρόληψης. Η ΔΕΛΤΑ αναλαμβάνει σημαντικές πρωτοβουλίες με σκοπό την αποδοτική χρήση της ενέργειας και του νερού, καθώς και τη μείωση των επιδράσεων των δραστηριοτήτων της. Με αυτόν τον τρόπο, όχι μόνο αποδεικνύει έμπρακτα τη δέσμευσή της για τη φροντίδα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και παραμένει πιστή στο στόχο της για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης. Οι άξονες δράσεων περιβαλλοντικής μέριμνας και προστασίας της ΔΕΛΤΑ είναι: η Κατανάλωση ενέργειας, η Χρήση νερού, οι Συσκευασίες προϊόντων, τα Απόβλητα και οι Μεταφορές των προϊόντων της.

Συμβολαιακή Κτηνοτροφία

Η ΔΕΛΤΑ στηρίζει την ελληνική πρωτογενή παραγωγή, παραμένοντας ο μεγαλύτερος αγοραστής αγελαδινού γάλακτος και απορροφώντας πάνω από το 25% της συνολικής παραγωγής γάλακτος από τους Έλληνες κτηνοτρόφους. Η συνεργασία της με την Τράπεζα Πειραιώς για τη Συμβολαιακή Κτηνοτροφία στον τομέα του γάλακτος συνεχίστηκε και το 2016, με στόχο τη συνεπή και συνεχή στήριξη των κτηνοτρόφων.

Επιπρόσθετα, η εταιρεία συνέχισε και το 2016 την εφαρμογή του ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΓΑΙΑ. Το ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΑΙΑ είναι μια πρωτοβουλία της ΔΕΛΤΑ για α) τη βιώσιμη ανάπτυξη και ειδικότερα τη στήριξη της ελληνικής γαλακτοπαραγωγού κτηνοτροφίας με, δράσεις έρευνας, εκπαίδευσης και τεχνικής υποστήριξης, καθώς και β) την αξιοποίηση ελληνικών καλλιεργειών για την παραγωγή ζωοτροφών. Στο πλαίσιο των ενεργειών αυτών, το 2016, πραγματοποιήθηκαν από τη Ζώνη Γάλακτος ΔΕΛΤΑ 3 Ημερίδες σε Ημαθία, Σέρρες και Ξάνθη, και 2 συμμετοχές σε Συνέδρια και Επιστημονικά Forums, καθώς και 3 πιλοτικά ερευνητικά προγράμματα και 1 πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης.

Εταιρική Διακυβέρνηση και οργάνωση

Για τη ΔΕΛΤΑ, η υιοθέτηση πρακτικών και αρχών χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα της εσωτερικής οργάνωσης, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και στη

μεγιστοποίηση της αξίας της προς όφελος των συμμετόχων της. Στόχος της ΔΕΛΤΑ, μέσω της εφαρμογής των πρακτικών και των αρχών αυτών, είναι η ύπαρξη διαφάνειας στη Διοίκηση, αλλά και ανεξαρτησίας στους τρόπους Διοίκησης και ελέγχου. Στο πλαίσιο αυτό, η εταιρεία έχει αναπτύξει σαφή οργανωτική δομή, καθώς και ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης εσωτερικού ελέγχου και κινδύνου.

Υποστήριξη κοινωνικών δράσεων

Για τη ΔΕΛΤΑ, η Εταιρική Υπευθυνότητα αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της λειτουργίας της. Η υπεύθυνη λειτουργία με την παράλληλη στήριξη της κοινωνίας και ειδικότερα των παιδιών και της οικογένειας, αποτελεί κεντρικό συστατικό της στρατηγικής εταιρικής υπευθυνότητας. Η εταιρεία υλοποιεί ποικίλες δράσεις σε συνεργασία με έγκριτους φορείς και ιδρύματα, συμβάλλοντας στην κάλυψη βασικών διατροφικών αναγκών. Κατά τη διάρκεια του 2016, η ΔΕΛΤΑ διέθεσε δωρεάν περισσότερες από 1.250.000 μερίδες τροφίμων για την κάλυψη βασικών διατροφικών αναγκών των συνανθρώπων μας, μέσα από τις παρακάτω πρωτοβουλίες:

- Στήριξη μαθητών, μέσω συμμετοχής στην πρωτοβουλία «Δεκατιανό στο Σχολείο» των Υπουργείων Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, με προσφορά φρέσκου γάλακτος σε περίπου 11.500 μαθητές, 68 δημοτικών σχολείων και νηπιαγωγείων, με σκοπό τη στήριξη αναγκών σίτισης μαθητών
- Στήριξη των προσφύγων
- Στήριξη παιδιών μέσω της Ένωσης «Μαζί για το Παιδί» και του «Prolepsis»
- Προσφορά τροφίμων μέσω της Τράπεζας Τροφίμων
- Στήριξη οικογενειών μέσω των Κοινωνικών Δομών Δήμων, με προτεραιότητα στις περιοχές όπου λειτουργούν οι εγκαταστάσεις της εταιρείας, όπως οι δήμοι Διονύσου–Αγ. Στεφάνου, Κηφισιάς, Μοσχάτου-Ταύρου, Αλεξάνδρειας, Θεσσαλονίκης, Δέλτα και πολλοί ακόμη
- Στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων μέσω έγκριτων φορέων και ιδρυμάτων, όπως τα Συσσίτια της Αρχιεπισκοπής και των Εκκλησιών της Ελλάδος (μέσω του ΣΚΑΙ και του Όλοι μαζί μπορούμε), το ΚΥΑΔΑ του Δήμου Αθηναίων, των Γιατρών του Κόσμου, της Κιβωτού του Κόσμου, των Γηροκομείων Πειραιά και Μεροπείου, της Unesco Πειραιώς και Νήσων, κ.ά.

10.1.2 ΥΠΟ-ΚΛΑΔΟΣ ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ αναπτύσσει και υλοποιεί το εκάστοτε πλάνο δράσεων εταιρικής υπευθυνότητας βασιζόμενη σε πέντε (5) άξονες στρατηγικών προτεραιοτήτων:

1. Υψηλή ποιότητα και ασφάλεια προϊόντων
2. Στήριξη τοπικών κοινοτήτων και πρωτογενούς τομέα
3. Φροντίδα και προστασία του περιβάλλοντος
4. Δημιουργικό εργασιακό περιβάλλον
5. Χρηστή εταιρική διακυβέρνηση και οικονομική ευρωστία

Με τρίπτυχο επιτυχίας τη θρέψη, τη γεύση και την ευκολία, η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ προσφέρει επί σειρά ετών στα ελληνικά νοικοκυριά προϊόντα που φέρουν την σφραγίδα των επιτυχημένων εμπορικών σημάτων ***«Μπάρμπα Στάθης»*** και ***«Χρυσή Ζύμη».***

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ αξιοποιεί την πείρα και τη γνώση 45 χρόνων πρωταγωνιστικής παρουσίας στην ελληνική αγορά, το υψηλού επιπέδου ελληνικό ανθρώπινο δυναμικό και τις δυνατότητες της ελληνικής γης και εφαρμόζοντας ένα σύστημα «**Ολοκληρωμένης Αγροτικής Διαχείρισης**». Στο πλαίσιο της «**συμβολαιακής γεωργίας**» διασφαλίζει τη βέλτιστη ποιότητα και τη μέγιστη ασφάλεια και εξασφαλίζει τη διατήρηση της φρεσκάδας και της γεύσης των λαχανικών μέχρι τη στιγμή που θα φτάσουν στο πιάτο του καταναλωτή.

Συμβολαιακή γεωργία

Μέσα από την εφαρμογή και την ανάπτυξη του συστήματος της συμβολαιακής γεωργίας η εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ δεσμεύεται σε μία μακροπρόθεσμη επένδυση στον Έλληνα αγρότη και την ελληνική γη, εφαρμόζοντας τις αρχές της Ολοκληρωμένης Αγροτικής Διαχείρισης, ο οποία περιλαμβάνει τεκμηριωμένα βήματα από τη σπορά έως τη συγκομιδή. Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ είναι η πρώτη εταιρία στην Ελλάδα, που εφάρμοσε σύστημα Ολοκληρωμένης Αγροτικής Διαχείρισης, το οποίο ισχυροποιεί τους δεσμούς της εταιρείας με τον Έλληνα παραγωγό και την ελληνική γη και παράλληλα διασφαλίζει τη σταθερή ποιότητα και τα χαρακτηριστικά στις ποικιλίες των αγροτικών προϊόντων. Επιπρόσθετα, παρέχεται η δυνατότητα στους παραγωγούς, να καλλιεργήσουν τις άριστες παραδοσιακές ποικιλίες υπό την επίβλεψη και τον έλεγχο των γεωπόνων της εταιρείας. Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ συνεργάστηκε το 2016 με περισσότερους από 1.300 Έλληνες αγρότες-παραγωγούς οι οποίοι διαχειρίζονται παραπάνω από 30.000 στρέμματα συνολικής καλλιέργειας.

Δημιουργικό εργασιακό περιβάλλον

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ φροντίζει καθημερινά για τη διατήρηση ενός ασφαλούς, δίκαιου και αξιοκρατικού εργασιακού περιβάλλοντος, μέσω του οποίου να προσφέρονται συνεχώς δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης, για όλους τους εργαζόμενους. Για την εταιρεία, οι άνθρωποί της αποτελούν τον πολυτιμότερο πυλώνα ανάπτυξης της και δεσμεύεται να προσφέρει ένα εργασιακό περιβάλλον όπου παρέχεται η δυνατότητα για συνεχή εξέλιξη και ανάδειξη των ικανοτήτων τους, αναγνωρίζοντας την αφοσίωση και την προσφορά τους. Στην Εταιρεία υιοθετείται και εφαρμόζεται ο Κώδικας Επιχειρηματικής Δεοντολογίας του ομίλου VIVARTIA.

Διασφάλιση της ποιότητας και συνεχή Έρευνα και Ανάπτυξη

Ταυτόχρονα η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ έχει αναπτύξει μία ολοκληρωμένη και ισχυρή λειτουργία Έρευνας και Ανάπτυξης, που ως κύριο μέλημά της έχει την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και την ορθή προσαρμογή και αξιοποίηση τους στις απαιτήσεις των αγορών που εξυπηρετεί. Με τον τρόπο αυτό, η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ προσφέρει προϊόντα που διαφυλάσσουν αλλά και προωθούν την ελληνική/ μεσογειακή γευστική κουλτούρα, προσαρμοσμένη πάντα στους ρυθμούς και τις ανάγκες της σύγχρονης ζωής.

Σε όλη τη διάρκεια της παραγωγικής διαδικασίας, η εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ διασφαλίζει και τεκμηριώνει την Ποιότητα και την Ασφάλεια των προϊόντων της, μέσω της εφαρμογής ενός οριζόντιου συστήματος που πιστοποιείται με βάση τα διεθνή πρότυπα: EN ISO 9001, EN ISO 22000, I.F.S. Food και B.R.C.

Κοινωνικές Δράσεις

Στην εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ βασικό μέλημα είναι η στήριξη των ανθρώπων που έχουν ανάγκη, με προτεραιότητα στο παιδί και στην οικογένεια, συμβάλλοντας εμπράκτως στην κάλυψη αναγκών σίτισης και την υποστήριξη της Ελληνικής οικογένειας. Κατά τη διάρκεια του 2016, η εταιρεία συμμετείχε σε ενισχυτικά και χορηγικά αιτήματα κοινωνικού χαρακτήρα, υποστηρίζοντας φιλανθρωπικά ιδρύματα, συλλόγους και άλλους τοπικούς φορείς, **διαθέτοντας δωρεάν περισσότερους από 18 τόνους προϊόντων**.

Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα Διατροφής, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, σε συνεργασία με το «Μαζί για το παιδί» υλοποίησαν πρόγραμμα για την κάλυψη αναγκών σίτισης των παιδιών που στηρίζει η Ένωση και επίσης παρείχε οικονομική υποστήριξη στη συναυλία που διοργάνωσε η Ένωση.

Η εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ υποστήριξε για ακόμη μία χρονιά τα Κοινωνικά Παντοπωλεία Δήμων (Δέλτα και Νεαπόλεως Συκεών) συγκεντρώνοντας 810 συσκευασίες από τρόφιμα, είδη πρώτης ανάγκης και είδη βρεφικής φροντίδας.

Πολύ σημαντική ήταν και η συγκέντρωση και διάθεση χρημάτων από τους εργαζόμενους της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ στο Παιδικό Χωριό SOS στο Φίλυρο και στο Ορφανοτροφείο Θηλέων «Μέλισσα» για την κάλυψη άμεσων αναγκών τους σε τρόφιμα και φάρμακα.

10.1.3 ΥΠΟ-ΚΛΑΔΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ

Ο όμιλος GOODY'S δραστηριοποιείται υπεύθυνα στον κλάδο εστίασης προσφέροντας προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας στην καλύτερη δυνατή τιμή. Με περισσότερους από 5.000 εργαζόμενους και εξυπηρετώντας περισσότερους από 300.000 πελάτες καθημερινά, ο όμιλος έχει θέσει ως κύριο μέλημά του τη διασφάλιση της ποιότητας όλων των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, εφαρμόζοντας πιστοποιημένα συστήματα και ακολουθώντας απαρέγκλιτα τους ισχύοντες κανόνες.

Με υπευθυνότητα για τον καταναλωτή

Ο όμιλος GOODY'S είναι ο μεγαλύτερος όμιλος στον τομέα εστίασης & ψυχαγωγίας στην Ελλάδα, και ένας από τους μεγαλύτερους στην Ευρώπη. Διαθέτει και διαχειρίζεται μερικές από τις μεγαλύτερες μάρκες στο χώρο της Εστίασης στην Ελλάδα όπως: Goody's Burger House, Everest, Flocafe Espresso Room, La Pasteria, Papagallino, Olympus Plaza και το βραβευμένο εστιατόριο Kuzina. Επίσης, διαθέτει 3 υπερσύγχρονα εργοστάσια (Hellenic Catering & Olympic Catering) στα οποία παράγονται έτοιμα γεύματα (chilled & κατεψυγμένα), προϊόντα κρέατος, σαλάτες & dressings & προϊόντα αρτοζαχαροπλαστικής για τα σήματα του ομίλου αλλά και για το σύνολο της αγοράς εστίασης.

Με περισσότερα από 500 σημεία στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ο όμιλος GOODY'S εξυπηρετεί καθημερινά περισσότερους από 300.000 πελάτες. Τα βασικότερα χαρακτηριστικά του ομίλου είναι το πάθος για καινοτομία και η προσήλωση στην ποιότητα των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, πάντα με επίκεντρο την ικανοποίηση πελάτη. Στρατηγικός στόχος του ομίλου GOODY'S είναι η απόλυτη ικανοποίηση των πελατών της μέσω της παραγωγής ασφαλών τροφίμων και παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών εστίασης, γευμάτων και προϊόντων, υψηλού επιπέδου ασφάλειας και ποιότητας. Σε αυτό το πλαίσιο ο όμιλος GOODY'S εφαρμόζει Συστήματα Διαχείρισης για τα οποία ελέγχεται και πιστοποιείται από ανεξάρτητους φορείς πιστοποίησης. Ειδικότερα, διαθέτει τις εξής πιστοποιήσεις και συνολικά αριθμεί 326 πιστοποιητικά σε όλο το Δίκτυό του.

- ISO 9001
- OHSAS 18001
- ISO 14001
- ISO 22000
- IFS
- HALAL

Με υπευθυνότητα για το περιβάλλον

Λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της «αειφόρου ανάπτυξης», ο όμιλος GOODY'S εφαρμόζει και βελτιώνει σε μόνιμη βάση Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης μέσω του οποίου θέτει συγκεκριμένους σκοπούς & στόχους για τη μείωση της κατανάλωσης φυσικών πόρων και ενέργειας, την πρόληψη της ρύπανσης του περιβάλλοντος, την ανακύκλωση, την ελεγχόμενη διαχείριση των αέριων εκπομπών και των παραγόμενων υγρών αποβλήτων. Ειδικότερα οι δράσεις περιβαλλοντικής υπευθυνότητας μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν:

1. **Συμμετοχή στο πρόγραμμα Συλλογής της GF Energy (συλλογή μαγειρικών ελαίων)**

   Πραγματοποιείται συλλογή χρησιμοποιημένων τηγανόλαδων τα οποία διατίθενται στην κεντρική μονάδα της GF ENERGY, το πιο πλέον σύγχρονο εργοστάσιο παραγωγής βιοντίζελ στην Ελλάδα, με τρόπο νόμιμο, ασφαλή και οικολογικά σωστό. Ειδικότερα κατά τη διάρκεια του 2016, συγκεντρώθηκαν 219.000 kg Μαγειρεμένα Έλαια από τα καταστήματα του Ομίλου.

2. Ανακύκλωση

Θεωρώντας την ανακύκλωση κεντρική προτεραιότητα, όλοι οι άνθρωποι του ομίλου Εστίασης συμμετέχουν οικειοθελώς σε προγράμματα ανακύκλωσης με στόχο την εξοικονόμηση των βασικών υλικών, τα οποία χρησιμοποιούν σε καθημερινή βάση. Παράλληλα, έχουν τοποθετηθεί ειδικοί κάδοι ανακύκλωσης στα κεντρικότερα καταστήματα του ομίλου GOODY'S με στόχο να παρακινηθούν και να εκπαιδευτούν οι καταναλωτές στη διαδικασία ανακύκλωσης. Ειδικότερα κατά το 2016 συγκεντρώθηκαν πάνω από 135 τόνοι χαρτί, 43 τόνοι ξύλο, 3,5 τόνοι μέταλλο, 33 τόνοι πλαστικό και 280 κιλά γυαλί.

3. Εξοικονόμηση Ενέργειας – Φυσικών Πόρων

Ο όμιλος GOODY'S, υιοθετώντας στην πράξη τις αρχές της εξοικονόμησης παραδοσιακών πηγών ενέργειας, σε όλα τα εστιατόρια με το σήμα La Pasteria καθώς και στην κεντρική παραγωγική μονάδα της Olympic Catering, γίνεται χρήση φυσικού αερίου.

Με ευαισθησία για τον άνθρωπο και την κοινωνία

Ο όμιλος GOODY'S παραμένει πιστός στο στόχο που έχει να στηρίζει τους συνανθρώπους που αντιμετωπίζουν προβλήματα δημιουργώντας συμμαχίες με φορείς / οργανισμούς και ενεργοποιώντας το σύνολο της αλυσίδας των συνεργατών, του δικτύου καταστημάτων και των πελατών του. Ειδικότερα κατά το 2016:

- Στα Goody's Burger House, το ArGOODaki, ο πλέον αναγνωρισμένος θεσμός κοινωνικής προσφοράς και αγάπης, ολοκλήρωσε το έργο του για 15η χρονιά, στηρίζοντας τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες των μαθητών με προβλήματα όρασης. Στόχος του προγράμματος ArGOODaki ήταν να καλυφθούν οι ανάγκες για 3D εξοπλισμό, καθώς η μάθηση μέσω αφής είναι ένας από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους εκπαίδευσης για μαθητές μη ή μερικώς βλέποντες.
- Η EVEREST, συμμετείχε στο πρόγραμμα «Δεκατιανό στο Σχολείο» των Υπουργείων Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων προσφέροντας το παραδοσιακό κουλούρι Θεσσαλονίκης, σε περίπου 11.500 μαθητές, 68 δημοτικών σχολείων και νηπιαγωγείων. Το Πρόγραμμα «Δεκατιανό στο Σχολείο» αφορά στη δωρεάν διανομή δεκατιανού σε μαθητές δημοτικών σχολείων και νηπιαγωγείων και επιδιώκει να αντιμετωπίσει και να εξυπηρετήσει ανάγκες σίτισης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, όπως είναι οι μαθητές.
- Για 8η συνεχή χρονιά, το La Pasteria υποστήριξε το Make A Wish Ελλάδας, πραγματοποιώντας τις ευχές των παιδιών και φιλοξενώντας τα μαζί με τις οικογένειές τους στα εστιατόρια La Pasteria. Το Make A Wish είναι μία ΜΚΟ η οποία στηρίζεται αποκλειστικά σε χορηγίες και δωρεές ιδιωτών και εταιρειών, χωρίς να λαμβάνει κρατική επιχορήγηση. Το 2016 στη La Pasteria πραγματοποιήθηκαν 13 ευχές.

Επιπλέον ο όμιλος GOODY'S στήριξε έμπρακτα τους ανέργους για 6η συνεχή χρονιά προσφέροντάς τους έκπτωση 10% σε κάθε επίσκεψή τους σε όλα τα καταστήματα. Η ειδική αυτή οικονομική προσφορά εντάσσεται στην πρωτοβουλία του ΟΑΕΔ για παροχή ειδικών τιμών στους κατόχους κάρτας ανεργίας.

10.2 Όμιλος ATTICA

Αποστολή του ομίλου ATTICA είναι να προσφέρει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες θαλάσσιας μεταφοράς με καινοτόμα πλοία υψηλής αισθητικής. Οι δραστηριότητες του ομίλου δημιουργούν προστιθέμενη αξία για τους μετόχους και τους εργαζομένους, αφήνουν θετικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα και λειτουργούν προς όφελος των συνεργατών και των τοπικών κοινωνιών.

Ο όμιλος ATTICA κατέχει ηγετική θέση στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας σε θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ). Το 2016 δημοσιεύτηκε ο 7ος κατά σειρά Κοινωνικός Απολογισμός του ομίλου, για δεύτερη φορά σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες G4 του Global Reporting Initiative (GRI), ενός

εξελιγμένου και ιδιαίτερα απαιτητικού συστήματος αναφοράς, το οποίο υιοθετείται από τους πρωτοπόρους στον τομέα κοινωνικής υπευθυνότητας διεθνώς. Παρακάτω παρατίθενται ενδεικτικά ορισμένες Μη Χρηματοοικονομικές επιδόσεις του ομίλου ATTICA για το 2016.

Εταιρική Υπευθυνότητα

Η διοίκηση προωθεί την έννοια της Εταιρικής Υπευθυνότητας σε όλα τα επίπεδα του ομίλου ATTICA. Η επιτυχία του ομίλου ATTICA, ως οργανισμού που αναπτύσσεται διαρκώς συνδέεται άμεσα με την προσέγγισή του ως προς την υπεύθυνη λειτουργία, η οποία παραμένει προτεραιότητα, με την πεποίθηση ότι πρέπει να δημιουργεί αξία, όχι μόνο για τους μετόχους, αλλά και για όλους τους Κοινωνικούς του Εταίρους. Ο όμιλος ATTICA υιοθετεί υπεύθυνες πολιτικές και πρακτικές σε όλο το εύρος της επιχειρηματικής του λειτουργίας και συνεργάζεται αρμονικά με τους Κοινωνικούς Εταίρους, ώστε να διασφαλίσει τη δημιουργία αμοιβαίας μακροπρόθεσμης αξίας.

Για τους Εργαζομένους, καλλιεργείται ένα εργασιακό περιβάλλον με κλίμα σεβασμού, ισότητας, ασφάλειας και αξιοκρατίας και προσφέρονται ευκαιρίες εκπαίδευσης και ανάπτυξης, ώστε να παρέχονται οι καλύτερες δυνατές συνθήκες εργασίας και εξέλιξης.

Για την Κοινωνία, ο όμιλος ATTICA επιδιώκει την επιχειρηματική ανάπτυξη έχοντας κατά νου την ανάπτυξη της χώρας και των συνεργατών του, καθώς και την στήριξη των τοπικών κοινωνιών που επηρεάζονται από τις δραστηριότητές του, ώστε να συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της ευημερίας της κοινωνίας.

Για τους Πελάτες, ο όμιλος ATTICA προσπαθεί να προστατεύει την ασφάλεια και υγεία τους και να τους προσφέρει την καλύτερη δυνατή ταξιδιωτική εμπειρία, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και προσδοκίες τους κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους.

Για το Περιβάλλον, επιχειρεί να ενσωματώσει τις αρχές βιώσιμης ανάπτυξης στις διαδικασίες του και να εφαρμόσει περιβαλλοντικά ορθές επιχειρηματικές πρακτικές, ώστε να περιορίζεται, στο μέτρο του δυνατού, το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα.

Ενδεικτικά να αναφερθεί ότι όλα τα πλοία Superfast και Blue Star είναι πιστοποιημένα κατά το Διεθνή Κώδικα Ασφαλούς Διαχείρισης Πλοίων (ISM) και εφαρμόζουν αυστηρά το σύνολο της Ευρωπαϊκής και Ελληνικής νομοθεσίας για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Η ευαισθησία του ομίλου ATTICA στα περιβαλλοντικά θέματα αποδεικνύεται εμπράκτως καθώς η ATTICA group είναι ο πρώτος όμιλος της Επιβατηγού Ναυτιλίας που εφάρμοσε και έχει πιστοποιήσει (χωρίς να αποτελεί νομοθετική του υποχρέωση) όλα τα πλοία του κατά το Διεθνές Πρότυπο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001, ενώ αναπτύσσει πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής.

Εργασιακά Θέματα

Ο όμιλος στις 31/12/2016 απασχολούσε 1.058 άτομα (1.077 άτομα στη χρήση 2015). Σημείο αναφοράς για τον όμιλο ATTICA παραμένει πάντα το ανθρώπινο δυναμικό το οποίο αποτελεί τον κινητήριο μοχλό και τον εκφραστή του οράματός του. Σκοπός και δέσμευση της διοίκησης είναι η δημιουργία ενός ασφαλούς και δίκαιου περιβάλλοντος εργασίας υποστηρίζοντας ταυτόχρονα την ανάπτυξη και την εξέλιξη των εργαζομένων. Ο μέσος όρος παραμονής των εργαζομένων στον όμιλο ATTICA υπερβαίνει τα 14 έτη.

Η ενίσχυση της εταιρικής συνείδησης και η διαρκής επιμόρφωση του προσωπικού του ομίλου ATTICA αποτελούν βασικές προτεραιότητες. Ειδικότερα κατά το έτος 2016 μέσα από την υλοποίηση σειράς στοχευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, πραγματοποιήθηκαν 5.521 ώρες εκπαίδευσης, όπου εκπαιδεύτηκαν 80 εργαζόμενοι στα γραφεία (2.771 ώρες) και 511 ναυτικοί (2.750 ώρες) στα πλοία.

Στον όμιλο ATTICA τηρείται Κώδικας Επαγγελματικής Συμπεριφοράς & Δεοντολογίας και διαθέτει σύστημα αξιολόγησης προσωπικού, το οποίο βελτιώνεται συνεχώς. Προσφέρονται ικανοποιητικές αμοιβές

σε ένα δύσκολο οικονομικό περιβάλλον και παρέχεται πρόσθετη ασφαλιστική νοσοκομειακή & εξω-νοσοκομειακή κάλυψη, για όλους τους εργαζόμενους στη ξηρά και τις οικογένειές τους.

Όσον αφορά την Κοινωνία

- Εκπαιδεύθηκαν 116 εργαζόμενοι του Δικτύου Πωλήσεων του ομίλου ATTICA με συνολική διάρκεια 4.944 ώρες.
- 16 φοιτητές έκαναν την πρακτική τους άσκηση.
- Συμμετείχε στην εκπαίδευση 108 Δόκιμων Σημαιοφόρων του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής.
- Συλλέχθηκαν 68 μονάδες αίματος μέσω εθελοντικής αιμοδοσίας.
- Αυξήθηκε το ποσοστό αγορών από επαρχιακούς προμηθευτές κατά 45%.
- Υποστηρίχθηκαν πάνω από 50 Οργανισμοί και κοινωφελή Ιδρύματα με έμφαση στις τοπικές κοινωνίες των νησιών που δραστηριοποιείται ο όμιλος ATTICA
- Η συνολική αξία των κοινωνικών δράσεων του ομίλου ATTICA ξεπέρασε τα € 1,4 εκ.

Όσον αφορά το Περιβάλλον

- Μεταφέρθηκαν δωρεάν από τα νησιά πάνω από 78,4 τόνοι υλικών προς ανακύκλωση.
- Προωθεί την ενεργό συμμετοχή για καθαρές ακτές κατασκευάζοντας τασάκια ακτής. Από το 2007 έχει διανείμει περισσότερα από 1.300.000 τασάκια.
- Ανακυκλώθηκαν 235.000 λίτρα απόβλητα λιπαντικά έλαια, 30m³ κενά δοχεία χρωμάτων, 5,5 m³ και 1.900 κιλά ηλεκτρολογικού υλικού.
- Αφαλατώθηκαν 76.000 m³ νερού (36% της συνολικής κατανάλωσης) τα οποία καταναλώθηκαν επί των πλοίων.

Ανθρώπινα δικαιώματα / Καταπολέμηση διαφθοράς / Δεοντολογία

Στον όμιλο ATTICA, σεβόμαστε τις Διεθνείς Αρχές Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, στη Διεθνή Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και στις δέκα αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ, το οποίο έχουμε προσυπογράψει, καθώς και στη Ναυτική Σύμβαση Εργασίας (MLC), με την οποία έχουμε πιστοποιηθεί και ελεγχόμαστε για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σημειώνεται ότι το 2016 δεν υπήρξε κανένα παράπονο ή καταγγελία για παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Έχουμε προσυπογράψει το Ευρωπαϊκό Επιχειρηματικό Μανιφέστο 2020 (European Enterprise Manifesto 2020), μέρος της κοινής πρωτοβουλίας «Επιχείρηση 2020» του Δικτύου CSR Hellas, του Ευρωπαϊκού Δικτύου CSR Europe και 42 ακόμη Δικτύων ΕΚΕ σε όλη την Ευρώπη, που προωθεί τη συνεργασία και ανάληψη πρωτοβουλιών σε τρεις στρατηγικούς τομείς:

- Ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της κοινωνικής ένταξης.
- Προώθηση νέων βιώσιμων τρόπων παραγωγής, κατανάλωσης και διαβίωσης.
- Ενίσχυση της διαφάνειας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Συμβολή στην καταπολέμηση της διαφθοράς:

Στο πλαίσιο της προσπάθειας για την καταπολέμηση και εξάλειψη της διαφθοράς, έχουμε αποδεχτεί και συνυπογράψει την πρωτοβουλία 'Call for Action' του Οικουμενικού Συμφώνου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, για την εφαρμογή πολιτικών και πρακτικών ουσιαστικής αντιμετώπισης της διαφθοράς. Επιπλέον, για τη διαφανή διατύπωση των θέσεών μας αναφορικά με θέματα δημοσίου διαλόγου, καταθέτουμε τις προτάσεις μας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο μέσω των οργανισμών INTERFERRY (Διεθνής Σύνδεσμος Ακτοπλοϊκών Εταιρειών) και Σ.Ε.Ε.Ν. (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας).

Εφαρμογή Αρχών & Κώδικα Δεοντολογίας:

Προκειμένου να διαφυλάξουμε την επιχειρησιακή μας ηθική και κουλτούρα έχουμε επικοινωνήσει τον Κώδικα Επαγγελματικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας (ΚΕΣΔ) σε όλους τους εργαζόμενους στην ξηρά, ενώ συμπεριλαμβάνεται και στο πακέτο γνωριμίας που δίνουμε στους νεοπροσληφθέντες εργαζόμενους. Ο ΚΕΣΔ είναι δεσμευτικός για όλους τους εργαζόμενους και τυχόν μη τήρησή του μπορεί να οδηγήσει σε διακοπή της σχέσης εργασίας ή ακόμα και σε ποινικές κυρώσεις.

10.3 Όμιλος ΥΓΕΙΑ

Στον όμιλο ΥΓΕΙΑ, η επιχειρηματική πορεία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τις αρχές της εταιρικής υπευθυνότητας και βιώσιμης ανάπτυξης και καθορίζεται από τα υψηλά ηθικά πρότυπα και τις αξίες του. Σταθερή προτεραιότητα της διοίκησης είναι, οι παρεχόμενες υπηρεσίες των κλινικών του ομίλου να παραμείνουν εφάμιλλες της υψηλότερης παγκοσμίως ποιότητας, καθιστώντας τον όμιλο ΥΓΕΙΑ κέντρο αναφοράς σε Ελλάδα και Ευρώπη, διατηρώντας την υψηλή θέση που κατέχει στον τομέα της υγείας διεθνώς.

Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ δραστηριοποιείται στο σημαντικότερο τομέα για τον άνθρωπο, αυτόν της υγείας. Ο σεβασμός, η αξιοπρέπεια, η αγάπη, η φροντίδα, είναι έννοιες που αποτελούν θεμέλιο λίθο για κάθε υπηρεσία που παρέχεται μέσα από τις Κλινικές, τα Διαγνωστικά Κέντρα και τις Εταιρείες του.

Σκοπός του πλαισίου Εταιρικής Υπευθυνότητας που εφαρμόζεται, είναι η ανάπτυξη του ομίλου ΥΓΕΙΑ να συνυπάρχει αρμονικά με τις δραστηριότητές του για την κοινωνία, το περιβάλλον και την αγορά, κρατώντας πάντα στο επίκεντρο, με ευαισθησία και ευθύνη, τον άνθρωπο. Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ εδραιώνει την Εταιρική Υπευθυνότητα με:

- **Εφαρμογή συστημάτων και διαδικασιών,** με σκοπό τη συνεχή βελτίωση και ανάπτυξη στους σημαντικότερους τομείς των δραστηριοτήτων του (υγεία και ασφάλεια, περιβάλλον, ποιότητα υπηρεσιών).
- **Δημιουργία κεντρικής υποδοχής και διαχείρισης αιτημάτων** από τα ενδιαφερόμενα μέρη, σε επίπεδο Ομίλου, με σκοπό τόσο την έγκαιρη λήψη μηνυμάτων, όσο και την ενδελεχή επεξεργασία και αποτελεσματική διαχείριση αυτών.
- **Δημοσίευση Ετησίων Οικονομικών Απολογισμών και Απολογισμών Εταιρικής Υπευθυνότητας.**
- **Δημιουργία Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.**
- **Ενημέρωση των ενδιαφερόμενων μερών για τις δράσεις του**, σε ξεχωριστή ενότητα στις ιστοσελίδες των εταιρειών του ομίλου ΥΓΕΙΑ.
- **Συγκρότηση Ομάδας Εταιρικής Υπευθυνότητας:** αποτελείται από στελέχη όλων των εταιρειών με σκοπό να συμμετέχουν, να ενημερώνονται και να εκπροσωπούνται όλες οι λειτουργίες και το φάσμα των υπηρεσιών του ομίλου ΥΓΕΙΑ. Η Ομάδα συνεδριάζει τακτικά, με στόχο μεταξύ άλλων το συντονισμό και την ανάπτυξη νέων δράσεων και πρωτοβουλιών σχετικά με το κοινωνικό έργο του ομίλου, τη συστηματική καταγραφή των ενεργειών του και την εκπόνηση του Κοινωνικού Απολογισμού του ομίλου. Η Ομάδα Εταιρικής Υπευθυνότητας αποτελείται από εκπροσώπους όλων των τμημάτων του ομίλου ΥΓΕΙΑ.

<u>Η Υπευθυνότητα για τους Εργαζόμενους</u>

Η στρατηγική για το 2016, στον πυλώνα του Ανθρωπίνου Δυναμικού, για όλες τις εταιρείες του ομίλου ΥΓΕΙΑ είναι:

- η διατήρηση θέσεων εργασίας
- η διατήρηση μισθών
- η διατήρηση των παροχών
- η έμφαση στην εκπαίδευση

Η προσέγγιση του ομίλου ΥΓΕΙΑ είναι πάντα ανθρωποκεντρική, όπως και τα συστήματα και οι διαδικασίες που εφαρμόζει. Η συνεχής μέριμνα για το προσωπικό του αλλά και τις οικογένειές τους, έχει δημιουργήσει ένα βραβευμένο εργασιακό περιβάλλον, σε έναν αντικειμενικά δύσκολο κλάδο δραστηριότητας. Στον όμιλο ΥΓΕΙΑ η διαχείριση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού βασίζεται σε τέσσερις (4) άξονες δράσεων: **Εκπαίδευση και ανάπτυξη, Αξιολόγηση και ανέλιξη, Παροχές και Παροχή Ίσων Ευκαιριών.**

Φροντίδα και Υπευθυνότητα για τον Ασθενή

Η δέσμευση του ομίλου ΥΓΕΙΑ για παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών, καλύπτει όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων και λειτουργιών του. Εφαρμόζει ένα ολοκληρωμένο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΣΘΕΝΩΝ, που καλύπτει τις κλινικές και διοικητικές λειτουργίες του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών κλινικών εργαστηρίων, καθώς και των διαγνωστικών ή θεραπευτικών απεικονιστικών υπηρεσιών.

Χρυσή Σφραγίδα Έγκρισης για το ΥΓΕΙΑ

Το Νοσοκομείο ΥΓΕΙΑ, ανανέωσε για ακόμα μία τριετία τη διαπίστευση Joint Commission International (JCI) και παραμένει το μοναδικό νοσοκομείο στην Ελλάδα που φέρει τη Χρυσή Σφραγίδα Έγκρισης (Gold Seal of Approval®) από το πλέον έγκριτο και διεθνώς αναγνωρισμένο Πρότυπο Διαπίστευσης Οργανισμών Υγείας, με το οποίο έχουν διαπιστευθεί μόνο περί τα 600 Νοσοκομεία παγκοσμίως.

Η διαπίστευση JCI ισχύει για μία τριετία, στο τέλος της οποίας όποιο νοσοκομείο επιθυμεί να τη διατηρήσει, χρειάζεται να επιθεωρηθεί εκ νέου. Τα νοσοκομεία που επιτυγχάνουν και διατηρούν τη διαπίστευση κατά JCI διακρίνονται από τη Χρυσή Σφραγίδα Έγκρισης (Gold Seal of Approval©).

Υπευθυνότητα για την Κοινωνία

Η προσφορά, ο σεβασμός και η υπεύθυνη στάση απέναντι στο κοινωνικό σύνολο, είναι αναπόσπαστο μέρος της κουλτούρας και της στρατηγικής του ομίλου ΥΓΕΙΑ, ο οποίος συνεχίζει να αναπτύσσει σειρά δράσεων για την κοινωνία, δίνοντας έμφαση στην αγωγή πρόληψης και διάγνωσης αλλά και την θεραπεία, συμβάλλοντας στη γενικότερη προαγωγή της ΥΓΕΙΑΣ. Οι κοινωνικές δράσεις του ομίλου ΥΓΕΙΑ αναπτύσσονται σε τέσσερις βασικούς άξονες, μέσω των οποίων θέτει τους στόχους και τις στρατηγικές προτεραιότητες. Οι άξονες αυτοί περιλαμβάνουν:

- **Προαγωγή της δημόσιας Υγείας**

Το 2013 σχεδιάστηκε το πρόγραμμα «Ταξιδεύουμε για την υγεία» με στόχο να καλύψει τις ανάγκες των κατοίκων μικρών νησιών και ορεινών κοινοτήτων που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε ιατρικές υπηρεσίες. Μέχρι σήμερα, έχουν γίνει 6 εθελοντικές εκστρατείες, έχουν εξεταστεί περισσότεροι από 8.050 κάτοικοι και έχουν διενεργηθεί περισσότερες από 31.000 ιατρικές και διαγνωστικές εξετάσεις.

- **Εθελοντισμός εργαζομένων**

Το ιατρικό, νοσηλευτικό και διοικητικό προσωπικό, συμμετέχει εθελοντικά στις δράσεις του Ομίλου, προσφέροντας υλικά, χρόνο, αγάπη και κυρίως μια ζεστή αγκαλιά και ένα χαμόγελο για όλους τους συνανθρώπους που τα έχουν ανάγκη.

- **Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση κοινού**

Με αφορμή τις Παγκόσμιες Ημέρες, τις Ευρωπαϊκές Εβδομάδες Υγείας ή Μήνες Πρόληψης, διοργανώνονται καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού, προσφέροντας ελέγχους υγείας σε συμβολικές τιμές αλλά και στηρίζοντας το όραμα και τη δράση κοινωνικών φορέων και οργανισμών.

- **Ανάπτυξη της ιατρικής επιστήμης**

Στο πλαίσιο της συνεχούς μέριμνας του ομίλου ΥΓΕΙΑ να επενδύει στην εκπαίδευση, διοργανώνει και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα, συνέδρια - ημερίδες και επισκέψεις σχολείων στις κλινικές του.

Φροντίδα για το Περιβάλλον

Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ αναπτύσσει με συνέπεια και συνέχεια, δράσεις περιβαλλοντικής φροντίδας προκειμένου να επιτύχει συνεχή βελτίωση στη μείωση της περιβαλλοντικής του επίπτωσης. Σκοπός είναι το μοντέλο λειτουργίας μέσω της συνεχούς βελτίωσης της οργάνωσης των εταιρειών του, να προάγει την υγεία με αποτελεσματικούς και φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους.

Βασικές περιβαλλοντικές επιδόσεις για οργανισμούς παροχής υπηρεσιών υγείας, αποτελούν η ορθή διαχείριση επικίνδυνων ουσιών και αποβλήτων, η ορθολογική κατανάλωση των φυσικών πόρων, της ηλεκτρικής ενέργειας και του νερού και οι μειωμένες εκπομπές αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα.

Το ΥΓΕΙΑ εφαρμόζει Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης πιστοποιημένο σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14001

Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ κάθε χρόνο αξιολογεί τις περιβαλλοντικές πλευρές και τις επιπτώσεις που έχουν στο περιβάλλον οι δραστηριότητές του. Με βάση την αξιολόγηση αυτή, προσπαθεί να βελτιώνει την περιβαλλοντική του επίδοση θέτοντας στόχους και προγράμματα, καθορίζοντας δείκτες και παρακολουθώντας την επίδοσή στο πλαίσιο της εφαρμογής του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.

Επιπρόσθετη απόδειξη της δέσμευσης του ομίλου ΥΓΕΙΑ για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών θεμάτων που τον αφορούν ή μπορεί να επηρεάσει, είναι το γεγονός ότι τα έτη 2015-2016 ο όμιλος ΥΓΕΙΑ δαπάνησε περίπου € 1,5 εκ. για τις δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος (εξαιρουμένης της διαχείρισης των αστικών απορριμμάτων) οι οποίες περιλαμβάνουν συμβάσεις με εταιρείες διαχείρισης αποβλήτων, κόστος τροχήλατων συλλογής αποβλήτων, κόστος αναλωσίμων καθώς και κόστη αντικατάστασης μηχανημάτων με νέα που διαθέτουν φιλικότερα προς το περιβάλλον χαρακτηριστικά.

10.4 SINGULARLOGIC

Η SINGULARLOGIC έχει υιοθετήσει πολιτικές, διαδικασίες και πρακτικές που προωθούν και ενισχύουν την αξία της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στους άξονες:

- Ανθρώπινο Δυναμικό
- Περιβάλλον
- Κοινωνία
  i. Ακαδημαϊκή Κοινότητα
  ii. Εθελοντισμός & Κοινωνική Συνεισφορά
  iii. Τοπική κοινότητα

Υπευθυνότητα για το Ανθρώπινο Δυναμικό

Το σημαντικότερο κεφάλαιο στον όμιλο SINGULARLOGIC είναι οι άνθρωποί της. Με στόχο τη στήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού ο όμιλος έχει δημιουργήσει ένα δομημένο και συνεχώς εξελισσόμενο σύστημα παροχών και προσφορών. Ξεκινώντας από τον τομέα της υγείας και της εκπαίδευσης και επεκτείνοντας τη δράση και την προσφορά του ομίλου SINGULARLOGIC σε ενέργειες που απευθύνονται όχι μόνο στους εργαζόμενους αλλά και στις οικογένειές τους, υλοποιούνται δράσεις με προσανατολισμό το «ευ ζην» των ανθρώπων της SINGULARLOGIC. Ενδεικτικά, όσον αφορά στο Ανθρώπινο Δυναμικό, στη SINGULARLOGIC μεταξύ άλλων παρέχονται τα ακόλουθα:

- Πρόγραμμα Ιδιωτικής Ασφάλισης με καλύψεις σε Ιατροφαρμακευτική και Νοσοκομειακή περίθαλψη για όλους τους εργαζόμενους με σύμβαση αορίστου χρόνου.
- Επένδυση στους ανθρώπους της εταιρείας προσφέροντας εκπαιδεύσεις σε εξειδικευμένα σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης, σε σεμινάρια τεχνικών δεξιοτήτων και σε επαγγελματικές πιστοποιήσεις.
- Επιδότηση Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων σπουδών από εκπαιδευτικούς φορείς στην Ελλάδα και το Εξωτερικό.

- Οργάνωση "SingularLogic Days" ημερών διασκέδασης και χαλάρωσης αφιερωμένες στους εργαζομένους και τις οικογένειές τους (επίσκεψη στο Μουσείο της Ακρόπολης, Adventure Park, Πλανητάριο κ.α.).
- Αναγνώριση των εργαζομένων που εργάζονται στον Όμιλο SingularLogic πάνω από 20 έτη και τα παιδιά αυτών που επιτυγχάνουν κάθε χρόνο στις εισαγωγικές εξετάσεις για τις Ανώτερες και Ανώτατες Σχολές.
- Επιβράβευση της προσπάθειας και της εξαιρετικής απόδοσης των εργαζομένων μέσω του θεσμού «Achiever of the Month» & «Achiever of the Year».
- Διεξαγωγή "Έρευνας Ικανοποίησης Εργαζομένων" με στόχο την αξιολόγηση των εταιρικών πρακτικών και τη διαρκή βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος.

Περιβαλλοντική Διαχείριση

Στη SINGULARLOGIC εφαρμόζεται Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης το οποίο είναι πιστοποιημένο κατά ISO 14001, μέσω του οποίου αξιολογούνται και βελτιώνονται συνεχώς οι περιβαλλοντικές επιδόσεις του ομίλου. Τα κυριότερα περιβαλλοντικά προγράμματα που εφαρμόζονται είναι:

- Ανακύκλωση χαρτιού και μπαταριών
- Ανακύκλωση ηλεκτρονικού, ηλεκτρολογικού εξοπλισμού και λαμπτήρων φθορίου
- Ανακύκλωση toner και μείωσης χρήσης χαρτιού μέσω του Managed Print Services
- Πρωτοβουλίες για τη μείωση κατανάλωσης νερού και ηλεκτρικού ρεύματος.
- Πρωτοβουλίες για τη μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων από τις μεταφορές (συνεχίστηκε και κατά το 2016 η αντικατάσταση του στόλου οχημάτων της εταιρείας με οχήματα νέας τεχνολογίας).

Κοινωνία

i. Ακαδημαϊκή Κοινότητα:

Στόχος των Ενεργειών που απευθύνονται στην Ακαδημαϊκή Κοινότητα είναι η εξοικείωση των νέων με τις νέες τεχνολογίες και γενικότερα την πρόσβασή τους στην κοινωνία της γνώσης μέσω της πληροφορικής

Ενδεικτικά, η προσφορά της εταιρείας προς την Ακαδημαϊκή Κοινότητα για το 2016 ήταν:

- Σταθερή συνεργασία με τα γραφεία διασύνδεσης των περισσότερων ακαδημαϊκών ιδρυμάτων της χώρας για διενέργεια πρακτικής άσκησης των φοιτητών στις δομές του Ομίλου και πρόσληψη των καλυτέρων με σύμβαση εργασίας.
- Δωρεάν διάθεση λογισμικού αιχμής σε εκπαιδευτικούς φορείς όπως ΤΕΙ και ΙΕΚ
- Χορηγία μεταχειρισμένου ηλεκτρονικού και γραφειακού εξοπλισμού σε σχολεία
- Διοργάνωση εκπαιδευτικών επισκέψεων φοιτητών στους χώρους της SingularLogic
- Συμμετοχή της SingularLogic σε σημαντικά Career Days
- Ενίσχυση ενεργειών που προωθούν τη νεανική επιχειρηματική δραστηριότητα και τη μαθητική καινοτομία (π.χ. στήριξη της ομάδας του κολλεγίου ΑΝΑΤΟΛΙΑ στο διαγωνισμό τεχνολογίας F1 in Schools, ενίσχυση της ρομποτικής ομάδας Πανεπιστημίου Μακεδονίας κ.α.)
- Θέσπιση/Έναρξη του προγράμματος απασχόλησης, ανάπτυξης και ανάδειξης νέων ταλέντων στο χώρο του Software Development "Decode Your Talent!" προσφέροντας έμμισθη εργασία για 1 έτος σε 10 νέους και νέες φοιτητές και απόφοιτους.

ii. Εθελοντισμός & Κοινωνική Συνεισφορά

Η SINGULARLOGIC μέσα από τη διοργάνωση δράσεων αλλά και την υποστήριξη πρωτοβουλιών κοινωνικού χαρακτήρα, προωθεί το πνεύμα και τη σημαντικότητα του εθελοντισμού και της κοινωνικής συνεισφοράς στους εργαζόμενούς της. Ενδεικτικά, κατά το 2016 η προσφορά της στον Εθελοντισμό και στην Κοινωνία περιλάμβαναν:

- Λειτουργία εταιρικής Τράπεζας Αίματος από το 1999 σε συνεργασία με το Νοσοκομείο Αμαλία Φλέμινγκ με στόχο την ουσιαστική στήριξη των εργαζομένων της και των οικογενειών τους.
- Προσφορά εφαρμογών πληροφορικής σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς.
- Συγκέντρωση ειδών πρώτης ανάγκης για ευπαθείς ομάδες σε συνεργασία με κοινωνικούς φορείς και ιδρύματα
- Οικονομική ενίσχυση φορέων και ιδρυμάτων (π.χ. Make a Wish Make-A-Wish (Κάνε-Μια-Ευχή Ελλάδος), Φλόγα - Σύλλογος Γονιών Παιδιών με Νεοπλασματική Ασθένεια, Χαμόγελο του Παιδιού, Σύλλογος Προστασίας Αγέννητου Παιδιού «Η Αγκαλιά», Εταιρεία Νόσου Alzheimer, Χατζηπατέρειο Ίδρυμα Κ.Α.Σ.Π, ΕΛΕΠΑΠ, Unicef, "Γέφυρα Ζωής – Α.μ.ε.Α. Δυτικού Τομέα " κ.α.).

iii. Τοπική Κοινότητα

Με έμφαση τη στήριξη της τοπικής κοινότητας και την ενίσχυσή της, η SINGULARLOGIC, θέτει σε προτεραιότητα τη συνεργασία με επιχειρήσεις στις περιοχές που δραστηριοποιείται και στηρίζει έμπρακτα το έργο τοπικών φορέων, υπηρεσιών και ιδρυμάτων. Ενδεικτικά για το 2016 οι ενέργειες που υλοποιήθηκαν ήταν:

- Συγκέντρωση και αγορά ειδών διατροφής για τα Κοινωνικά Παντοπωλεία Κηφισιάς και Αγίου Στεφάνου.
- Σταθερή επικοινωνία και συνεργασία με εμπορικές επιχειρήσεις του Δήμου Κηφισιάς για την προβολή τους μέσω προσφορών προς τους εργαζόμενους της εταιρείας.

Αναλυτικότερα οι δράσεις Εταιρικής Υπευθυνότητας του Ομίλου MIG περιγράφονται στον Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας 2016 ο οποίος συντάσσεται με βάση το διεθνές πρότυπο GRI-G4 (βλ. ιστοσελίδα http://www.marfininvestmentgroup.com*)*

Κηφισιά, 28 Απριλίου 2017

Εκ μέρους του Δ.Σ.

Αθανάσιος Παπανικολάου

Διευθύνων Σύμβουλος

Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΔΠΧΑ), ΩΣ ΕΧΟΥΝ ΥΙΟΘΕΤΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Οι συνημμένες ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ την 28/04/2017 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.marfininvestmentgroup.com καθώς και στον διαδικτυακό χώρο του Χ.Α.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016

		Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**Σημ.**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Πωλήσεις	**34**	1.103.876	1.142.845
Κόστος πωληθέντων	**35**	(794.811)	(816.774)
Μικτό κέρδος		**309.065**	**326.071**
Έξοδα διοίκησης	**35**	(103.632)	(99.586)
Έξοδα διάθεσης	**35**	(167.046)	(185.328)
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	**36**	41.244	31.131
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	**37**	(25.789)	(29.572)
Λειτουργικό κέρδος		**53.842**	**42.716**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	**38**	(32.453)	(58.556)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	**39**	(109.126)	(106.036)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	**40**	519	3.575
Έσοδα από μερίσματα		13	24
Κέρδη/(Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	**41**	1.415	(1.548)
Ζημιές προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(85.790)**	**(119.825)**
Φόρος εισοδήματος	**42**	2.992	(6.199)
Ζημιές χρήσης μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(82.798)**	**(126.024)**
Κέρδη/(Ζημιές) χρήσης μετά από φόρους από διακοπείσες δραστηριότητες	**7.3**	(12)	7.196
Ζημιές χρήσης μετά φόρων		**(82.810)**	**(118.828)**
Κατανεμημένα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		**(84.877)**	**(113.172)**
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(84.865)	(118.897)
- από διακοπείσες δραστηριότητες		(12)	5.725
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		**2.067**	**(5.656)**
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		2.067	(7.127)
- από διακοπείσες δραστηριότητες		-	1.471
Κέρδη/(Ζημιές) ανά μετοχή (€ / μετοχή) :			
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	**45**	**(0,0903)**	**(0,1208)**
- Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(0,0903)	(0,1269)
- Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες		(0,0000)	0,0061
Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	**45**	**(0,0422)**	**(0,0614)**
- Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(0,0422)	(0,0653)
- Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες		(0,0000)	0,0039

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016

		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**Σημ.**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Έσοδα/(Έξοδα) από συμμετοχές και χρημ/κά στοιχεία επενδυτικού χαρτοφυλακίου	**38**	(61.263)	(93.104)
Έσοδα/(Έξοδα) χρημ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	**38**	151	298
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης		9	66
Σύνολο λειτουργικών εσόδων		**(61.103)**	**(92.740)**
Παροχές & προμήθειες τρίτων	**35**	(7.681)	(4.309)
Παροχές προσωπικού	**35**	(4.460)	(4.355)
Αποσβέσεις		(412)	(482)
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	**35**	(4.293)	(3.902)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων		**(16.846)**	**(13.048)**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	**40**	163	1.706
Χρηματοοικονομικά έξοδα	**39**	(39.548)	(38.192)
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	**38**	403	1.174
Ζημιές χρήσης προ φόρων		**(116.931)**	**(141.100)**
Φόρος εισοδήματος		-	-
Ζημιές χρήσης μετά φόρων		**(116.931)**	**(141.100)**
Κέρδη/(Ζημιές) ανά μετοχή (€ / μετοχή) :			
- Βασικά	**45**	(0,1245)	(0,1506)
- Μειωμένα	**45**	(0,0642)	(0,0805)

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016

		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**Σημ.**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Ζημιές χρήσης μετά από φόρους (από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες)		**(82.810)**	**(118.828)**	**(116.931)**	**(141.100)**
Λοιπά συνολικά έσοδα:					
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες χρήσεις					
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		(750)	(697)	(16)	1
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού	**46**	208	172	-	-
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή	**46**	-	(33)	-	-
		(542)	**(558)**	**(16)**	**1**
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες χρήσεις					
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών :					
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		3.881	7.421	-	-
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα χρήσης		1.245	(1.732)	-	-
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού :					
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		8	(30)	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εξωτερικού		154	(1.420)	-	-
Συναλλαγματικά κέρδη /(ζημιές) διάθεσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού που αναταξινομήθηκαν στα αποτελέσματα χρήσης		-	1	-	-
Μερίδιο στα λοιπά συνολικά έσοδα των επενδύσεων που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης :					
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		-	(595)	-	-
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα χρήσης		77	3.179	-	-
		5.365	**6.824**	**-**	**-**
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων	**46**	**4.823**	**6.266**	**(16)**	**1**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		**(77.987)**	**(112.562)**	**(116.947)**	**(141.099)**
Κατανεμημένα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		(80.596)	(107.290)		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		2.609	(5.272)		

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**Σημ.**	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού					
Ενσώματα πάγια	**9**	1.133.786	1.180.720	945	1.324
Υπεραξία επιχείρησης	**10**	237.773	242.768	-	-
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	**11**	434.206	451.227	5	8
Επενδύσεις σε θυγατρικές	**12**	-	-	1.174.147	1.241.924
Επενδύσεις σε συγγενείς	**13**	59.342	49.224	-	-
Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	**14**	471	888	-	-
Επενδύσεις σε ακίνητα	**15**	275.225	280.067	-	-
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	**16**	15.318	19.158	193.099	223.138
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	**17**	40.024	37.835	-	-
Σύνολο		**2.196.145**	**2.261.887**	**1.368.196**	**1.466.394**
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού					
Αποθέματα	**18**	67.572	59.752	-	-
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	**19**	228.423	246.117	-	-
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	**20**	71.656	74.860	13.272	15.400
Εμπορικό χαρ/κιο και λοιπά χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	**21**	2.867	3.981	815	725
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	**28**	5.877	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα & δεσμευμένες καταθέσεις	**22**	142.900	177.553	10.197	14.915
Σύνολο		**519.295**	**562.263**	**24.284**	**31.040**
Σύνολο Ενεργητικού		**2.715.440**	**2.824.150**	**1.392.480**	**1.497.434**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΣΕΙΣ					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	**23**	281.853	281.816	281.853	281.816
Υπέρ το άρτιο	**23**	3.874.689	3.874.659	3.874.689	3.874.659
Αποθεματικά εύλογης αξίας	**24**	2.085	(2.581)	-	-
Λοιπά αποθεματικά	**24**	33.781	33.674	35.731	35.732
Αποτελέσματα εις νέον		(3.879.448)	(3.793.674)	(3.526.178)	(3.409.232)
Ίδια Κεφάλαια Αποδιδόμενα στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής		**312.960**	**393.894**	**666.095**	**782.975**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		116.050	114.506	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**429.010**	**508.400**	**666.095**	**782.975**
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	**17**	195.810	205.762	-	-
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	**25**	34.635	32.477	184	166
Επιχορηγήσεις	**26**	7.721	8.592	-	-
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	**27**	855.987	794.954	597.144	494.907
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	**29**	16.520	14.198	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	**30**	11.759	14.213	9.514	11.434
Σύνολο		**1.122.432**	**1.070.196**	**606.842**	**506.507**
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	**31**	180.608	185.670	-	-
Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι	**32**	2.331	2.926	-	-
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	**27**	818.495	898.040	106.895	196.441
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	**28**	-	1.342	-	-
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	**29**	443	213	-	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	**33**	162.121	157.363	12.648	11.511
Σύνολο		**1.163.998**	**1.245.554**	**119.543**	**207.952**
Σύνολο Υποχρεώσεων		**2.286.430**	**2.315.750**	**726.385**	**714.459**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		**2.715.440**	**2.824.150**	**1.392.480**	**1.497.434**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016

Ποσά σε € '000	Σημ.	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Αποθ/κά Εύλογης Αξίας	Λοιπά Αποθ/κά	Κέρδη εις Νέον	Ίδ. Κεφάλαια Αποδιδ. στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής	Μη ελέγχουσες συμμ/χές	Σύνολο Ιδ. Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 01/01/2016		**939.385.586**	**281.816**	**3.874.659**	**(2.581)**	**33.674**	**(3.793.674)**	**393.894**	**114.506**	**508.400**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από μετατροπή ομολογιών μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	**23**	125.162	37	30	-	(1)	1	67	-	67
Μη ελέγχουσες συμμετοχές από την αρχική απόκτηση θυγατρικών		-	-	-	-	-	-	-	412	412
Μεταβολή αύξηση/(μείωση) ποσοστού μη ελεγχουσών συμμετοχών σε θυγατρικές		-	-	-	-	-	(405)	(405)	418	13
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμ/χές θυγατρικών εταιρειών		-	-	-	-	-	-	-	(1.738)	(1.738)
Μείωση μη ελεγχουσών συμμετοχών από πώληση ποσοστού θυγατρικών		-	-	-	-	-	-	-	(29)	(29)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με επιστροφή μετρητών σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		-	-	-	-	-	-	-	(128)	(128)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**125.162**	**37**	**30**	**-**	**(1)**	**(404)**	**(338)**	**(1.065)**	**(1.403)**
Αποτέλεσμα χρήσης		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(84.877)**	**(84.877)**	**2.067**	**(82.810)**
Λοιπά συνολικά έσοδα:										
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών										
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		-	-	-	3.469	-	-	3.469	412	3.881
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα χρήσης		-	-	-	1.113	-	-	1.113	132	1.245
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού										
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		-	-	-	7	-	-	7	1	8
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού		-	-	-	-	108	-	108	46	154
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		-	-	-	-	-	(683)	(683)	(67)	(750)
Μερίδιο στα λοιπά συνολικά έσοδα των επενδύσεων που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης										
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα χρήσης		-	-	-	77	-	-	77	-	77
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού	**46**	-	-	-	-	-	190	190	18	208
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά από φόρους	**46**	**-**	**-**	**-**	**4.666**	**108**	**(493)**	**4.281**	**542**	**4.823**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		**-**	**-**	**-**	**4.666**	**108**	**(85.370)**	**(80.596)**	**2.609**	**(77.987)**
Υπόλοιπο την 31/12/2016		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**2.085**	**33.781**	**(3.879.448)**	**312.960**	**116.050**	**429.010**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2015

Ποσά σε € '000	Σημ.	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Αποθ/κά Εύλογης Αξίας	Λοιπά Αποθ/κά	Κέρδη εις Νέον	Ίδ. Κεφάλαια Αποδιδ. στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής	Μη ελέγχουσες συμμ/χές	Σύνολο Ιδ. Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 01/01/2015		**937.122.261**	**281.137**	**3.873.867**	**(7.893)**	**32.333**	**(3.678.821)**	**500.623**	**127.410**	**628.033**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από μετατροπή ομολογιών μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	**23**	2.263.325	679	799	-	(15)	38	1.501	-	1.501
Αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου		-	-	-	-	(197)	197	-	-	-
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον		-	-	-	-	463	(463)	-	-	-
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου		-	-	(7)	-	-	-	(7)	-	(7)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές από την αρχική απόκτηση θυγατρικών		-	-	-	-	-	-	-	886	886
Μεταβολή αύξηση/(μείωση) ποσοστού μη ελεγχουσών συμμετοχών σε θυγατρικές		-	-	-	-	-	(933)	(933)	738	(195)
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμ/χές θυγατρικών εταιρειών		-	-	-	-	-	-	-	(2.951)	(2.951)
Μείωση μη ελεγχουσών συμμετοχών από πώληση ποσοστού θυγατρικών		-	-	-	-	-	-	-	(6.194)	(6.194)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με επιστροφή μετρητών σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		-	-	-	-	-	-	-	(111)	(111)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**2.263.325**	**679**	**792**	**-**	**251**	**(1.161)**	**561**	**(7.632)**	**(7.071)**
Αποτέλεσμα χρήσης		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(113.172)**	**(113.172)**	**(5.656)**	**(118.828)**
Λοιπά συνολικά έσοδα:										
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών										
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		-	-	-	6.884	-	-	6.884	537	7.421
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα χρήσης		-	-	-	(1.548)	-	-	(1.548)	(184)	(1.732)
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού										
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		-	-	-	(24)	-	-	(24)	(6)	(30)
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού		-	-	-	-	(1.495)	-	(1.495)	75	(1.420)
Συναλλαγματικές ζημιές διάθεσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού που αναταξινομήθηκαν στα αποτελέσματα χρήσης		-	-	-	-	1	-	1		1
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		-	-	-	-	-	(646)	(646)	(51)	(697)
Μερίδιο στα λοιπά συνολικά έσοδα των επενδύσεων που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης										
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		-	-	-	-	(595)	-	(595)	-	(595)
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα χρήσης		-	-	-	-	3.179	-	3.179	-	3.179
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού	**46**	-	-	-	-	-	159	159	13	172
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή	**46**	-	-	-	-	-	(33)	(33)	-	(33)
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά από φόρους	**46**	**-**	**-**	**-**	**5.312**	**1.090**	**(520)**	**5.882**	**384**	**6.266**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		**-**	**-**	**-**	**5.312**	**1.090**	**(113.692)**	**(107.290)**	**(5.272)**	**(112.562)**
Υπόλοιπο την 31/12/2015		**939.385.586**	**281.816**	**3.874.659**	**(2.581)**	**33.674**	**(3.793.674)**	**393.894**	**114.506**	**508.400**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016

Ποσά σε € '000	Σημ.	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Αποθ/κά Εύλογης Αξίας	Λοιπά Αποθ/κά	Κέρδη εις Νέον	Σύνολο Ιδ. Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 01/01/2016		**939.385.586**	**281.816**	**3.874.659**	**-**	**35.732**	**(3.409.232)**	**782.975**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από μετατροπή ομολογιών μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	**23**	125.162	37	30	-	(1)	1	67
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**125.162**	**37**	**30**	**-**	**(1)**	**1**	**67**
Αποτέλεσμα χρήσης		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(116.931)**	**(116.931)**
Λοιπά συνολικά έσοδα:								
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		-	-	-	-	-	(16)	(16)
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά από φόρους	**46**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(16)**	**(16)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(116.947)**	**(116.947)**
Υπόλοιπο την 31/12/2016		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**-**	**35.731**	**(3.526.178)**	**666.095**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2015

Ποσά σε € '000	Σημ.	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Αποθ/κά Εύλογης Αξίας	Λοιπά Αποθ/κά	Κέρδη εις Νέον	Σύνολο Ιδ. Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 01/01/2015		**937.122.261**	**281.137**	**3.873.867**	**-**	**35.481**	**(3.267.905)**	**922.580**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από μετατροπή ομολογιών μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	**23**	2.263.325	679	799	-	(15)	38	1.501
Αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου		-	-	-	-	(197)	197	-
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον		-	-	-	-	463	(463)	-
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου		-	-	(7)	-	-	-	(7)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**2.263.325**	**679**	**792**	**-**	**251**	**(228)**	**1.494**
Αποτέλεσμα χρήσης		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(141.100)**	**(141.100)**
Λοιπά συνολικά έσοδα:								
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		-	-	-	-	-	1	1
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά από φόρους	**46**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1**	**1**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(141.099)**	**(141.099)**
Υπόλοιπο την 31/12/2015		**939.385.586**	**281.816**	**3.874.659**	**-**	**35.732**	**(3.409.232)**	**782.975**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2016 (ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ)

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Ζημιές χρήσης προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(85.790)**	**(119.825)**	**(116.931)**	**(141.100)**
Προσαρμογές στα κέρδη	249.232	281.309	100.617	128.920
Ταμ. Ροές από λειτ/κές δραστ/τες πριν τις μεταβολές του κεφ. κίνησης	**163.442**	**161.484**	**(16.314)**	**(12.180)**
Μεταβολές κεφαλαίου κίνησης				
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων	(8.910)	1.307	-	-
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων	(15.158)	(13.292)	146	(59)
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων	(14.793)	(3.882)	2.316	(512)
(Αύξηση)/μείωση εμπορικού χαρτοφυλακίου	-	-	(98)	86
	(38.861)	***(15.867)***	***2.364***	***(485)***
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	**124.581**	**145.617**	**(13.950)**	**(12.665)**
Καταβληθέντες τόκοι	(84.860)	(81.153)	(42.318)	(41.282)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος	(7.603)	(5.769)	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**32.118**	**58.695**	**(56.268)**	**(53.947)**
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες από διακοπείσες δραστηριότητες	**48**	**6.975**	**-**	**-**
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	**32.166**	**65.670**	**(56.268)**	**(53.947)**
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες				
Αγορές ενσώματων παγίων	(30.371)	(19.886)	(53)	(55)
Αγορές ασώματων παγίων	(4.827)	(5.247)	-	-
Αγορές επενδύσεων σε ακίνητα	(2.765)	(172)	-	-
Πωλήσεις ενσώματων, άυλων παγίων και επενδυτικών ακινήτων	818	1.134	25	2
Επιστροφή προκαταβολής για ΑΜΚ θυγατρικής	-	-	13.000	-
Μερίσματα εισπραχθέντα	17	1.666	-	-
Επενδύσεις εμπορικού χαρτ/κίου και χρημ/κών στοιχείων ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.219	(2.813)	-	-
Επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς	8.327	35.219	25.646	(11.415)
Μεταβολή μακροπρόθεσμων απαιτήσεων	(7.000)	-	-	-
Τόκοι που εισπράχθηκαν	714	1.236	163	672
Δάνεια χορηγηθέντα σε συνδεδεμένα μέρη	(75)	-	-	(6.792)
Εισπράξεις από χορηγηθέντα δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη	-	-	-	6.162
Εισπράξεις επιχορηγήσεων	2.757	1.902	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(31.186)**	**13.039**	**38.781**	**(11.426)**
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες από διακοπείσες δραστηριότητες	**4**	**(14.286)**	**-**	**-**
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	**(31.182)**	**(1.247)**	**38.781**	**(11.426)**
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Έκδοση κοινών μετοχών θυγατρικής	72	40	-	-
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	-	(7)	-	(7)
Δάνεια αναληφθέντα	69.636	68.580	25.759	61.486
Δάνεια πληρωθέντα	(100.573)	(101.683)	(13.000)	(34.923)
Εισροές/(εκροές) από μεταβολές ποσοστών σε υφιστάμενες θυγατρικές	(304)	(173)	-	-
Πληρωμές για μείωση μετοχικού κεφαλαίου σε μη ελέγχουσες συμμετοχές θυγατρικών	(128)	(111)	-	-
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	(3.043)	(910)	-	-
Δάνεια αναληφθέντα από συνδεδεμένα μέρη	-	-	-	2.900
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(1.198)	(782)	-	-
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(35.538)**	**(35.046)**	**12.759**	**29.456**
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες από διακοπείσες δραστηριότητες	**-**	**7.184**	**-**	**-**
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	**(35.538)**	**(27.862)**	**12.759**	**29.456**
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	**(34.554)**	**36.561**	**(4.728)**	**(35.917)**
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στην αρχή της χρήσης	177.553	140.596	14.915	50.825
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(99)	15	10	7
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις από διακοπείσες δραστηριότητες	-	381	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στο τέλος της χρήσης	**142.900**	**177.553**	**10.197**	**14.915**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Οι προσαρμογές στα κέρδη αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Προσαρμογές για:				
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	79.823	82.394	411	482
Μεταβολές στις υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού	2.779	2.660	25	25
Προβλέψεις	32.410	12.992	-	6
Απομείωση στοιχείων ενεργητικού	44.289	50.121	61.677	87.816
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης στοιχείων ενεργητικού	(17.526)	(3.049)	(414)	-
(Κέρδη)/ζημιές εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	7.277	23.793	-	-
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	(112)	(268)	(43)	(2)
(Κέρδη)/ ζημιές από την πώληση ενσώματων, άυλων παγίων και επενδυτικών ακινήτων	(368)	510	(2)	(1)
(Κέρδη)/ζημιές εύλογης αξίας άλλων χρημ/κών στοιχείων μέσω αποτελεσμάτων και εμπορικού χαρτοφυλακίου	3.671	8.475	8	-
Μερίδιο καθαρών (κερδών) / ζημιών από συγγενείς που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	(1.415)	1.548	-	-
(Κέρδη)/ζημιές από πώληση χρημ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και εμπορικού χαρτοφυλακίου	2.518	4.946	-	-
(Κέρδη)/ζημιές από πώληση μεριδίου θυγατρικών/συγγενών	(44)	-	-	5.288
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	(498)	(3.537)	(163)	(1.706)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	108.390	105.234	39.544	38.188
Έσοδα από μερίσματα	(13)	(24)	-	-
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(871)	(960)	-	-
Έσοδα από χρησιμοποίηση προβλέψεων προηγούμενων χρήσεων	(9.625)	(2.759)	-	-
Μη ταμειακά (έσοδα)/έξοδα	(1.453)	(767)	(426)	(1.176)
Σύνολο	**249.232**	**281.309**	**100.617**	**128.920**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Εταιρεία «MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» με διακριτικό τίτλο MARFIN INVESTMENT GROUP (MIG), εδρεύει στην Ελλάδα στον δήμο Κηφισιάς Αττικής. Η διάρκεια της Εταιρείας είναι 100 χρόνια από τη σύστασή της και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Η MIG λειτουργεί ως ανώνυμη εταιρεία συμμετοχών σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία και ειδικότερα τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών, ως αυτός ισχύει. Οι Οικονομικές Καταστάσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα www.marfininvestmentgroup.com. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Η μετοχή της Εταιρείας συμμετέχει στον Γενικό Δείκτη του Χ.Α. (Bloomberg Ticker: MIG GA, Reuters ticker: MIGr.AT, σύμβολο ΟΑΣΗΣ: ΜΙΓ).

Βασικό αντικείμενο δραστηριότητας του Ομίλου είναι η επικέντρωση σε εξαγορές εταιρειών, μετοχικές συμμετοχές και επενδύσεις στην Ελλάδα, στην Κύπρο και στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Μετά την αποεπένδυση των τραπεζικών και χρηματοδοτικών συμμετοχών το 2007 και μια σειρά εξαγορών και συγχωνεύσεων εταιρειών, η δραστηριότητα του Ομίλου επικεντρώνεται σε 6 λειτουργικούς τομείς:

- Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά,
- Μεταφορές,
- Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες,
- Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες,
- Υπηρεσίες Υγείας, και
- Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων.

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016 το σύνολο του προσωπικού του Ομίλου ήταν 10.347 άτομα, ενώ την 31η Δεκεμβρίου 2015 ήταν 10.227 άτομα. Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016 ο αριθμός προσωπικού της Εταιρείας ήταν 44 εργαζόμενοι, ενώ την 31η Δεκεμβρίου 2015 ήταν 49 εργαζόμενοι.

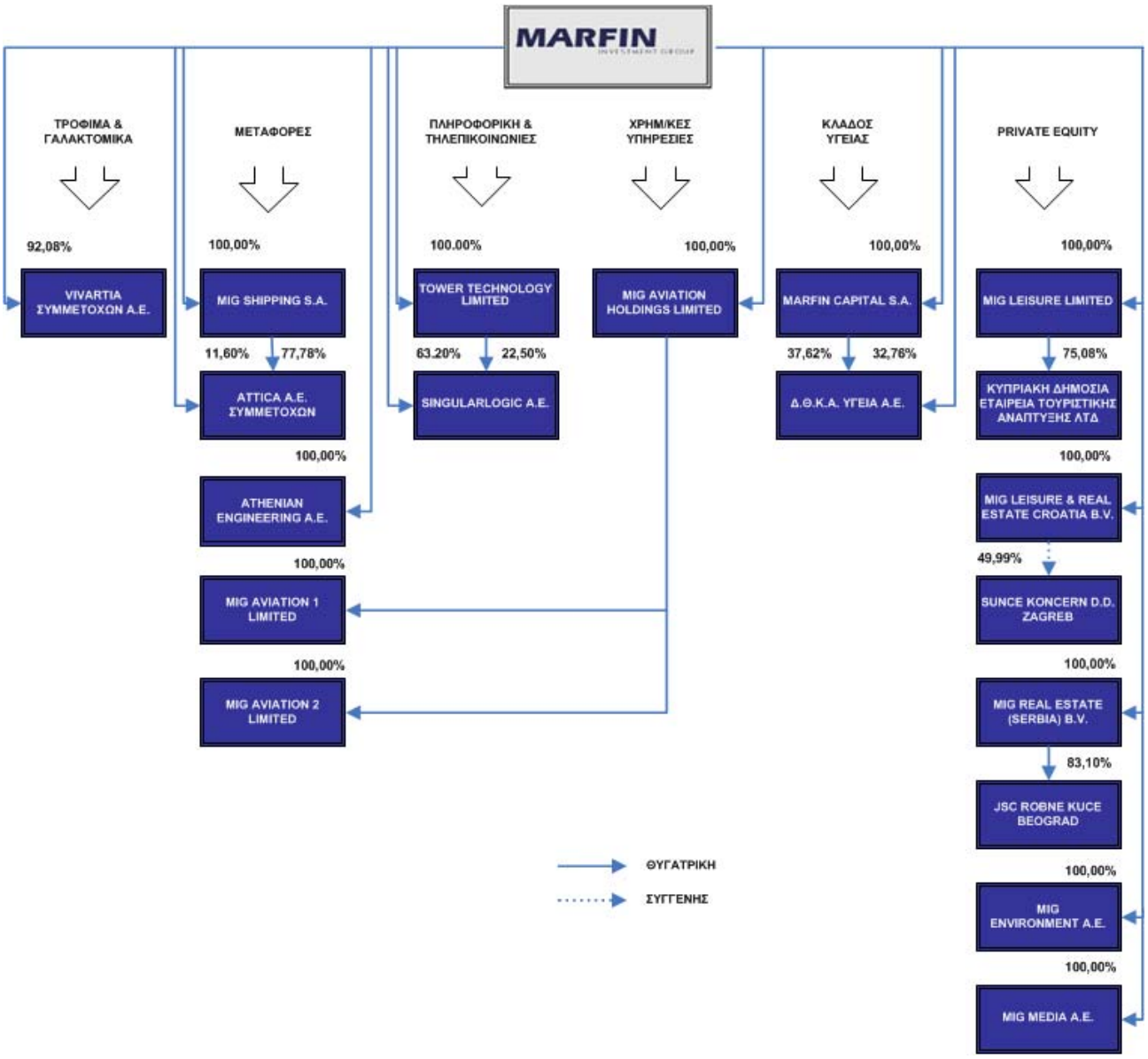
Οι εταιρείες της MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, καθώς και οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις τους παρουσιάζονται αναλυτικά στη σημείωση 2 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2016 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 28 Απριλίου 2017 και υπόκεινται στην οριστική έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, είναι δε διαθέσιμες στο επενδυτικό κοινό στα γραφεία της Εταιρείας (Λεωφόρος Θησέως 67, 146 71, Κηφισιά) και την ιστοσελίδα της Εταιρείας στο διαδίκτυο.

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου MIG ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις Οικονομικές Καταστάσεις της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε., η οποία είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα και της οποίας το ποσοστό συμμετοχής στην Εταιρεία την 31/12/2016 ανέρχεται σε 31,19%.

2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Η δομή του Ομίλου την 31/12/2016 έχει ως εξής:

2.1 Πίνακας ενοποιούμενων εταιρειών κατά την 31/12/2016

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις ενοποιούμενες εταιρείες της MIG κατά την 31/12/2016, τις έδρες τους, το αντικείμενο δραστηριότητάς τους, τις άμεσες και έμμεσες συμμετοχές της Εταιρείας επί των μετοχικών τους κεφαλαίων, τη μέθοδο ενοποίησης, καθώς και τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις.

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις [5]
MARFIN INVESTMENT GROUP A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	**Ελλάδα**	**Εταιρεία συμμετοχών**		**Μητρική Εταιρεία**			**2012-2015**
Θυγατρικές της MIG							
MARFIN CAPITAL S.A.	BVI [4]	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	- [1]
VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	92,08%	-	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2016
MIG LEISURE LTD	Κύπρος	Διαχείριση επενδύσεων	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
MIG SHIPPING S.A.	BVI [4]	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	- [1]
MIG REAL ESTATE (SERBIA) B.V.	Ολλανδία	Διαχείριση επενδύσεων	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
MIG LEISURE & REAL ESTATE CROATIA B.V.	Ολλανδία	Διαχείριση επενδύσεων	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
SINGULARLOGIC A.E.	Ελλάδα	Εταιρεία πληροφοριακών συστημάτων & εφαρμογών πληροφορικής	63,20%	22,50%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2016
ATHENIAN ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ	Ελλάδα	Εταιρεία συντήρησης & επισκευής αερ/φών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2016
MIG AVIATION HOLDINGS LTD	Κύπρος	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
TOWER TECHNOLOGY LTD	Κύπρος	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
MIG ENVIRONMENT Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2016
MIG MEDIA Α.Ε. ΠΑΡΟΧΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Ελλάδα	Υπηρεσίες διαφήμισης	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2016
Θυγατρική της MIG LEISURE LTD							
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΛΤΔ	Κύπρος	Διαχείριση ξενοδοχειακής μονάδας	-	75,08%	**75,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
Θυγατρική της MIG SHIPPING S.A.							
ATTICA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών	11,60%	77,78%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2008 & 2010-2016
Θυγατρική της MARFIN CAPITAL S.A.							
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Παροχή υπηρεσιών 1βάθμιας & 2βάθμιας περίθαλψης	32,76%	37,62%	**70,38%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2016
Θυγατρική της MIG REAL ESTATE (SERBIA) B.V.							
JSC ROBNE KUCE BEOGRAD (RKB)	Σερβία	Διαχείριση ακινήτων	-	83,10%	**83,10%**	Ολική Ενοποίηση	-
Θυγατρικές της MIG AVIATION HOLDINGS LTD							
MIG AVIATION 1 LTD	Κύπρος	Εκμετάλλευση ελικοπτέρου	-	100,00%	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
MIG AVIATION 2 LTD	Κύπρος	Αδρανής	-	100,00%	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
Συγγενής της MIG LEISURE & REAL ESTATE CROATIA B.V.							
SUNCE KONCERN D.D.	Κροατία	Εταιρεία συμμετοχών	-	49,99998%	**49,99998%**	Καθαρή Θέση	-
ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA							
Θυγατρικές της VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.							
ΔΕΛΤΑ Α.Β.Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ (πρώην ΔΕΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.)	Ελλάδα	Παραγωγή & εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις [5]
GOODY'S Α.Ε. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ (πρώην INVESTAL ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	91,32%	**91,32%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε. (πρώην ΚΑΦΕ ΑΛΚΥΟΝΗ Α.Ε.)	Ελλάδα	Παραγωγή & εμπορία κατεψυγμένων προϊόντων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Θυγατρικές της ΔΕΛΤΑ Α.Β.Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ							
ΕΥΡΩΤΡΟΦΕΣ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε.	Ελλάδα	Παραγωγή & εμπορεία ζωοτροφών	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΒΙΓΛΑ Α.Ε.Β.Ε.	Ελλάδα	Παραγωγή & εμπορία τυροκομικών προϊόντων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2016
UNITED MILK HOLDINGS LTD	Κύπρος	Παραγωγή & εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
UNITED MILK COMPANY AD	Βουλγαρία	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	92,07%	**92,07%**	Ολική Ενοποίηση	-
GOODY'S Α.Ε. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ (πρώην INVESTAL ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	0,64%	**0,64%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Θυγατρικές της GOODY'S Α.Ε.							
BALKAN RESTAURANTS S.A.	Βουλγαρία	Καφεζαχαροπλαστείο	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
HELLENIC CATERING Α.Ε.	Ελλάδα	Βιομηχανία φαγητών & τροφίμων - εμπορία	-	90,25%	**90,25%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
HELLENIC FOOD INVESTMENTS Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	56,46%	**56,46%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ Α.Ε.Β.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	55,25%	**55,25%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡ. ΕΠΙΧΕΙΡ. ΤΕΜΠΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	56,40%	**56,40%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΣΕΡΡΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΑΒΑΛΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2016
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΜΑΛΙΑΚΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΧΑΡΙΛΑΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΒΕΡΟΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	89,61%	**89,61%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΠΑΡΑΛΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	83,57%	**83,57%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
WHITE MOUNTAIN Α.Ε. (πρώην ΝΑΥΠΛΙΟΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	41,59%	**41,59%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΙΒΙΣΚΟΣ Α.Ε	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΑΡΜΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	47,42%	**47,42%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
EVEREST Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΚΑΦΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2016
ALBANIAN RESTAURANTS Sh.P.K.	Αλβανία	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	-
W ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	89,46%	**89,46%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΙΛΙΟΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΕΖΕΕ ΑΛΜΥΡΟΥ ΒΟΛΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	52,57%	**52,57%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2016
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΕΥΣΙΠΛΟΪΑ Α.Ε. (πρώην ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΛΥΦΑΔΑΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	91,75%	**91,75%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Θυγατρικές της HELLENIC FOOD INVESTMENTS Α.Ε.							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ HOLLYWOOD Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	54,60%	**54,60%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΖΕΥΞΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	54,84%	**54,84%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις [5]
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΤΡΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	42,35%	**42,35%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΕΖΕΕ ΚΟΡΙΝΘΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	39,52%	**39,52%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΚΑΦΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΜΕΤΡΟ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	35,76%	**35,76%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Θυγατρικές της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.							
GREENFOOD Α.Ε.	Ελλάδα	Επεξεργασία & τυποποίηση οπωροκηπευτικών προϊόντων	-	71,49%	**71,49%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
UNCLE STATHIS EOD	Βουλγαρία	Παραγωγή & εμπορία κατεψυγμένων λαχανικών & τροφίμων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
ΑΛΕΣΙΣ Α.Ε.Β.Ε	Ελλάδα	Χονδρικό εμπόριο τυποποιημένων ζαχαρωδών προϊόντων	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΜΙΧ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	Ελλάδα	Εργ.παραγωγής τυροπιτών, ζύμης αρτοποιΐας & ζαχαροπλαστικής	-	45,12%	**45,12%**	Ολική Ενοποίηση	2006-2016
GOODY'S Α.Ε. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ (πρώην INVESTAL ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	0,11%	**0,11%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Θυγατρικές της EVEREST Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ							
OLYMPIC CATERING Α.Ε.	Ελλάδα	Τροφοδοσία αεροσκαφών & κυλικεία - εστιατόρια	-	91,12%	**91,12%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΠΑΣΤΕΡΙΑ Α.Ε. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ & ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	91,57%	**91,57%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Γ. ΜΑΛΤΕΖΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	71,36%	**71,36%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΓΕΥΣΗ Ε.Β.Α.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	80,62%	**80,62%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΤΡΟΦΗ Α.Ε.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	73,66%	**73,66%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΦΗΜΙΣΜΕΝΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2016
ΓΛΥΦΑΔΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	91,51%	**91,51%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΚΟΡΥΦΗ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2016
ΔΕΚΑΕΞΙ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	56,17%	**56,17%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΥΜΗΤΤΟΥ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΚΑΜΑΡΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	80,59%	**80,59%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
EVENIS Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2016
ΚΑΛΛΙΘΕΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΠΑΤΗΣΙΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	64,45%	**64,45%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2016
ΠΛΑΤΕΙΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	60,77%	**60,77%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
EVERCAT Α.Ε. ΠΑΡΟΧΗΣ ΤΕΧΝΟΓΝΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ	Ελλάδα	Εταιρεία παροχής τεχνογνωσίας & εκπαίδευσης	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΒΑΡΕΛΑΣ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2007-2016
EVERFOOD Α.Ε.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2007-2016
Λ.ΦΡΕΡΗΣ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	67,22%	**67,22%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
EVERHOLD LTD	Κύπρος	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΜΑΡΟΥΣΙ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2016
OLYMPUS PLAZA CATERING Α.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
MAGIC FOOD Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2016

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις [5]
FOOD CENTER Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΑΧΑΡΝΩΝ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	36,83%	**36,83%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
OLYMPUS PLAZA Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Σνακ καφέ & Μίνι μάρκετ	-	78,34%	**78,34%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2016
ΧΟΛΑΡΓΟΣ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	61,69%	**61,69%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Η. ΦΟΡΤΟΤΗΡΑΣ - Ε. ΚΛΑΓΚΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	23,02%	**23,02%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΒΟΥΛΙΠΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2016
ΜΑΝΤΩ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΓΑΛΑΤΣΙ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2016
ΔΡΟΣΙΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΚΑΤΣΕΛΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες αϋλων αγαθών & Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
EVERSTORY Α.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΚΟΜΒΟΣ ΓΕΥΣΕΩΝ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2016
ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΩΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ ΑΕ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2016
ΠΛΑΤΕΙΑ ΡΕΝΤΗ Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	32,23%	**32,23%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2016
GOLDEN PASTA Α.Ε. (πρώην ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	20,72%	**20,72%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Θυγατρικές της ΠΑΣΤΕΡΙΑ Α.Ε. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ & ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ							
ΧΩΡΟΣ ΚΟΛΩΝΑΚΙΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	91,47%	**91,47%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΝΤΕΛΙ ΓΛΥΦΑΔΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	90,66%	**90,66%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΑΛΥΣΙΣ Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	50,36%	**50,36%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
PANACOTTA Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	21,98%	**21,98%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2016
ΠΟΥΛΙΟΥ Α.Ε.Β.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	46,70%	**46,70%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2016
GOLDEN PASTA Α.Ε. (πρώην ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	70,97%	**70,97%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
PRIMAVERA Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	91,57%	**91,57%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2016
CAPRESE Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	46,70%	**46,70%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
PESTO Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	83,33%	**83,33%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2016
Θυγατρική της ΔΡΟΣΙΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ							
ΓΕΥΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΗΣ Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Θυγατρική της HELLENIC CATERING Α.Ε.							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΕΥΣΙΠΛΟΪΑ Α.Ε. (πρώην ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΛΥΦΑΔΑΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	0,23%	**0,23%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
HELLENIC FOOD SERVICE ΠΑΤΡΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Χονδρικό εμπόριο	-	90,25%	**90,25%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2016
ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΠΑΡΑΛΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	8,34%	**8,34%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
WHITE MOUNTAIN Α.Ε. (πρώην ΝΑΥΠΛΙΟΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	5,26%	**5,26%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Θυγατρική της ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΜΑΛΙΑΚΟΥ Α.Ε.							
ΕΖΕΕ ΑΛΜΥΡΟΥ ΒΟΛΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	8,74%	**8,74%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2016
Θυγατρική της FOOD CENTER Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ							
PANACOTTA Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2016
Θυγατρική της ΑΛΕΣΙΣ ΑΕΒΕ							
BULZYMCO LTD	Κύπρος	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	-

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις [5]
Θυγατρική της BULZYMCO LTD							
ALESIS BULGARIA EOOD	Βουλγαρία	Παραγωγή τυροπιτών, Ζύμης αρτοποιΐας & ζαχαροπλαστικής	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	-
Θυγατρική της MAGIC FOOD Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ Λ.ΣΥΓΓΡΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Θυγατρική της ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΧΑΡΙΛΑΟΥ Α.Ε.							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΖΕΥΞΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	1,35%	**1,35%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Θυγατρική της UNITED MILK COMPANY AD							
DELTA GREEK FOODS USA INC (πρώην VIVARTIA USA INC)	Αμερική	Εμπορική εταιρεία	-	92,07%	**92,07%**	Ολική Ενοποίηση	-
Θυγατρικές της ΚΑΤΣΕΛΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.							
Λ.ΦΡΕΡΗΣ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	24,86%	**24,86%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΓΛΥΦΑΔΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	0,57%	**0,57%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Θυγατρικές της Λ.ΦΡΕΡΗΣ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ							
Ε.Κ.Τ.Ε.Κ. Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων	-	20,72%	**20,72%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Γ. ΜΑΛΤΕΖΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	20,72%	**20,72%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Θυγατρική της ΚΑΦΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ Α.Ε.							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΕΥΣΙΠΛΟΪΑ Α.Ε. (πρώην ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΛΥΦΑΔΑΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	0,08%	**0,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Θυγατρικές της ΚΑΦΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΡΑΛΙΑΣ Α.Ε.							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΗΦΙΣΙΑΣ - ΠΑΝΟΡΜΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	53,63%	**53,63%**	Ολική Ενοποίηση	2015-2016
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	91,91%	**91,91%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Θυγατρική της ΜΑΝΤΩ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ							
GS COFFEE N ICE E.E.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	73,66%	**73,66%**	Ολική Ενοποίηση	2013-2016
Θυγατρική της ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ Α.Ε							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΗΦΙΣΙΑΣ - ΠΑΝΟΡΜΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	38,35%	**38,35%**	Ολική Ενοποίηση	2015-2016
Συγγενής της ΜΙΧ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Α.Β.Ε.Ε.							
ΙΟΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Παραγωγή κατεψυγμένων προϊόντων ζύμης & σφολιάτας	-	15,34%	**15,34%**	Καθαρή Θέση	2010-2016
Συγγενείς της EVEREST Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ							
ΟΛΥΜΠΟΥΣ ΠΛΑΖΑ Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Σνακ καφέ & Μίνι μάρκετ	-	40,51%	**40,51%**	Καθαρή Θέση	2008-2016
ΠΛΑΖΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Σνακ καφέ & Μίνι μάρκετ	-	32,23%	**32,23%**	Καθαρή Θέση	2008-2016
Συγγενείς της ΔΕΛΤΑ Α.Β.Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ (πρώην ΔΕΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.)							
EXEED VIVARTIA INVESTMENT (EVI)	ΗΑΕ[6]	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	45,12%	**45,12%**	Καθαρή Θέση	-
ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε.	Ελλάδα	Παραγωγή & εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	2010-2016
Θυγατρικές της EXEED VIVARTIA INVESTMENT (EVI)							
EXEED VIVARTIA GENERAL TRADING (EVGT)	ΗΑΕ[6]	Εμπορική εταιρεία	-	44,67%	**44,67%**	Καθαρή Θέση	-
EXEED VIVARTIA COMMERCIAL BROKERAGE (EVGB)	ΗΑΕ[6]	Εμπορική εταιρεία	-	44,67%	**44,67%**	Καθαρή Θέση	-
ΟΜΙΛΟΣ ATTICA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ							
Θυγατρικές της ATTICA Α.Ε.							
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΕΠΤΑ Ν.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΟΚΤΩ Ν.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΕΝΝΕΑ Ν.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες	-	89,38%	**89,38%**	Ολική	2010-2016

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις [5]
		μεταφορές				Ενοποίηση	
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΔΕΚΑ Ν.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΜΑΡΙΝ Ν.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ATTICA CHALLENGE LTD	Μάλτα	Θαλάσσιες μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
ATTICA SHIELD LTD	Μάλτα	Θαλάσσιες μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
ΑΤΤΙΚΑ ΠΡΙΜΙΟΥΜ Α.Ε.	Ελλάδα	Υπό εκκαθάριση	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2016
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΔΩΔΕΚΑ (ΕΛΛΑΣ) ΙΝΚ & ΣΙΑ	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Υπό εν. Διεύ/ση [2]	2009-2016
SUPERFAST FERRIES S.A.	Λιβερία	Υπηρεσίες διαχ/σης ποντοπόρων πλοίων	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
SUPERFAST PENTE INC.	Λιβερία	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
SUPERFAST EXI INC.	Λιβερία	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
SUPERFAST ENDEKA INC.	Λιβερία	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
SUPERFAST DODEKA INC.	Λιβερία	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ BLUE STAR FERRIES	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Υπό εν. Διεύ/ση [2]	2008 & 2010-2016
BLUE STAR FERRIES S.A.	Λιβερία	Υπηρεσίες διαχ/σης ποντοπόρων πλοίων	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
WATERFRONT NAVIGATION COMPANY	Λιβερία	Υπό εκκαθάριση	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
THELMO MARINE S.A.	Λιβερία	Υπό εκκαθάριση	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
BLUE ISLAND SHIPPING INC.	Παναμάς	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
STRINTZIS LINES SHIPPING LTD	Κύπρος	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
SUPERFAST ONE INC	Λιβερία	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
SUPERFAST TWO INC	Λιβερία	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΑΤΤΙΚΑ ΦΕΡΡΙΣ Ν.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Κ/ΞΙΑ BLUE STAR FERRIS ΝΑΕ & ΣΙΑ	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Υπό εν. Διεύ/ση [2]	2009-2016
BLUE STAR Ν.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
BLUE STAR FERRIES Ν.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ATTICA FERRIS ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	89,38%	**89,38%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2016
Συγγενής της ATTICA A.E.							
AFRICA MOROCCO LINKS	Μαρόκο	Θαλάσσιες μεταφορές	-	43,80%	**43,80%**	Καθαρή Θέση	-
ΟΜΙΛΟΣ SINGULARLOGIC							
Θυγατρικές της SINGULARLOGIC A.E.							
PROFESSIONAL COMPUTER SERVICES SA	Ελλάδα	Ανάπτυξη εφαρμογών Η/Υ	-	43,28%	**43,28%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
SINGULAR BULGARIA EOOD	Βουλγαρία	Παροχή	-	85,70%	**85,70%**	Ολική	-

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις [5]
		μηχανογράφησης & εμπορία				Ενοποίηση	
SINGULAR ROMANIA SRL	Ρουμανία	Παροχή μηχανογράφησης & εμπορία	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	-
METASOFT A.E.	Ελλάδα	Εμπόριο Η/Υ	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
SYSTEM SOFT A.E.	Ελλάδα	Υπηρεσίες παροχής συμβουλών μηχανογράφησης	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
SINGULARLOGIC CYPRUS LTD	Κύπρος	Παροχή μηχανογράφησης & εμπορία	-	84,67%	**84,67%**	Ολική Ενοποίηση	-
G.I.T.HOLDINGS A.E.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
G.I.T.CYPRUS	Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	-
SENSE ONE TECHNOLOGIES A.E.	Ελλάδα	Παροχή μηχανογράφησης & εμπορία	-	43,70%	**43,70%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2016
SINGULARLOGIC MARITIME SERVICES LTD	Κύπρος	Παροχή υπηρεσιών στους τομείς των επικοινωνιών & τηλεπικοινωνιών	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	-
Συγγενείς της SINGULARLOGIC A.E.							
INFOSUPPORT A.E.	Ελλάδα	Παροχή μηχανογράφησης & εμπορία	-	29,14%	**29,14%**	Καθαρή Θέση	2010-2016
DYNACOMP A.E.	Ελλάδα	Εμπόριο Η/Υ	-	21,42%	**21,42%**	Καθαρή Θέση	2009-2016
INFO A.E.	Ελλάδα	Εμπόριο Η/Υ	-	30,00%	**30,00%**	Καθαρή Θέση	2010-2016
LOGODATA A.E.	Ελλάδα	Μηχανογραφικές εφαρμογές	-	20,47%	**20,47%**	Καθαρή Θέση	2005-2016
ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ							
Θυγατρικές του Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε.							
ΜΗΤΕΡΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Παροχή υπηρεσιών 1βάθμιας & 2βάθμιας περίθαλψης-μαιευτικές & παιδιατρικές υπηρεσίες	-	70,03%	**70,03%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2016
ΜΗΤΕΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών	-	70,38%	**70,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΛΗΤΩ Α.Ε.	Ελλάδα	Παροχή μαιευτικών & γυναικολογικών υπηρεσιών 1βάθμιας & 2βάθμιας περίθαλψης	-	65,92%	**65,92%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2016
ΛΗΤΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών	-	62,06%	**62,06%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΛΗΤΩ LAB Α.Ε.	Ελλάδα	Παροχή υπηρεσιών 1βάθμιας υγείας		62,78%	**62,78%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΑΛΦΑ-LAB Α.Ε.	Ελλάδα	Διαγνωστικό εργαστήριο μοριακής βιολογίας και κυτταρογεννετικής	-	65,92%	**65,92%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Παροχή υπηρεσιών 1βάθμιας υγείας	-	70,38%	**70,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
HYGEIA HOSPITAL-TIRANA ShA	Αλβανία	Παροχή υπηρεσιών 1βάθμιας και 2βάθμιας περίθαλψης και μαιευτικές υπηρεσίες	-	70,38%	**70,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
Y-LOGIMED A.E. (πρώην ALAN MEDICAL A.E.)	Ελλάδα	Εμπορική εταιρεία ιατρικών υλικών & συσκευών ιατρικών μηχανημάτων	-	70,38%	**70,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
Y-PHARMA Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορική εταιρεία	-	59,83%	**59,83%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
ANIZ Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία υπηρεσιών εστίασης	-	49,27%	**49,27%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
BIO-CHECK INTERNATIONAL Ιδιωτικό Πολυιατρείο Ιατρική Α.Ε.	Ελλάδα	Παροχή υπηρεσιών 1βάθμιας υγείας	-	70,38%	**70,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2016
BEATIFIC ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ	Ελλάδα	Εμπορική εταιρεία ιατρικών καλλυντικών	-	70,38%	**70,38%**	Ολική Ενοποίηση	2014-2016

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις [5]
ΟΜΙΛΟΣ SUNCE KONCERN D.D.							
Θυγατρικές της SUNCE KONCERN D.D.							
HOTELI ZLATNI RAT D.D.	Κροατία	Ξενοδοχεία	-	40,49%	**40,49%**	Καθαρή Θέση	-
HOTELI BRELA D.D.	Κροατία	Ξενοδοχεία	-	44,79%	**44,79%**	Καθαρή Θέση	-
HOTELI TUCEPI D.D.	Κροατία	Ξενοδοχεία	-	45,70%	**45,70%**	Καθαρή Θέση	-
SUNCE GLOBAL DOO	Κροατία	Τουριστικό πρακτορείο	-	49,80%	**49,80%**	Καθαρή Θέση	-
SUNCE VITAL DOO	Κροατία	Ιατρικές υπηρεσίες	-	50,00%	**50,00%**	Καθαρή Θέση	-
ZLATNI RAT POLJOPRIVREDA DOO	Κροατία	Γεωργική εταιρεία	-	37,45%	**37,45%**	Καθαρή Θέση	-
ZLATNI RAT SERVISI DOO	Κροατία	Υπηρεσίες συντήρησης	-	37,45%	**37,45%**	Καθαρή Θέση	-
ZLATNI RAT TENIS CENTAR DOO	Κροατία	Εκμετάλλευση γηπέδων τένις	-	37,45%	**37,45%**	Καθαρή Θέση	-
PLAZA ZLATNI RAT DOO	Κροατία	Εκμετάλλευση παραλίας	-	37,45%	**37,45%**	Καθαρή Θέση	-
EKO-PROMET DOO	Κροατία	Υπηρεσίες μεταφοράς	-	19,14%	**19,14%**	Καθαρή Θέση	-
AERODROM BRAC DOO	Κροατία	Αεροδρόμιο	-	20,32%	**20,32%**	Καθαρή Θέση	-
PUNTA ZLATARAC DOO	Κροατία	Ξενοδοχεία-αδρανής	-	45,70%	**45,70%**	Καθαρή Θέση	-
Συγγενείς της SUNCE KONCERN D.D.							
PRAONA DOO MAKARSKA	Κροατία	Υπηρεσίες καθαριστηρίου	-	21,00%	**21,00%**	Καθαρή Θέση	-

Σημειώσεις

(1) Οι εταιρείες MARFIN CAPITAL S.A. και MIG SHIPPING S.A. είναι υπεράκτιες και δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος

Για τις εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης εγκατεστημένες εταιρείες του Ομίλου, οι οποίες δεν έχουν υποκατάστημα στην Ελλάδα, δεν υπάρχει υποχρέωση φορολογικού ελέγχου.

(2) Υπό εν. Διεύ/ση = Υπό ενιαία Διεύθυνση

(3) Ν.Ε. = Νεοϊδρυθείσα εταιρεία

(4) BVI = British Virgin Islands

(5) Για τις εταιρείες του Ομίλου με έδρα την Ελλάδα έχει ολοκληρωθεί για τις χρήσεις 2011 έως 2013 φορολογικός έλεγχος βάσει της παρ.5 του αρ.82 του Ν.2238/1994, και για τις χρήσεις 2014 και 2015 βάσει των διατάξεων του Ν.4174/2013 άρθρο 65Α παρ.1, όπως τροποποιήθηκε με το Ν.4446/2016. Σημειώνεται ότι ο φορολογικός έλεγχος της χρήσης 2016 βρίσκεται σε εξέλιξη. Περαιτέρω ανάλυση παρατίθεται στη σημείωση 48.6.

(6) ΗΑΕ = Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα

2.2 Μεταβολές στη δομή του Ομίλου

Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016 και σε σχέση με την αντίστοιχη ετήσια συγκριτική περίοδο του 2015 περιλαμβάνονται (α) με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης οι εταιρείες: i) G S COFFEE N ICE E.E. η οποία αποτελεί νέα απόκτηση του ομίλου VIVARTIA και ενοποιείται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την 04/04/2016, ii) ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ Α.Ε. η οποία αποτελεί νέα απόκτηση του ομίλου VIVARTIA και ενοποιείται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την 07/04/2016, iii) SENSE ONE TECHNOLOGIES A.E. η οποία αποτελεί νέα απόκτηση του ομίλου SINGULARLOGIC και ενοποιείται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την 26/02/2016, και iv) SINGULARLOGIC MARITIME SERVICES LIMITED η οποία αποτελεί νεοϊδρυθείσα εταιρεία του ομίλου SINGULARLOGIC και ενοποιείται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την 01/11/2016, και (β) με τη μέθοδο της καθαρής θέσης οι εταιρείες: i) ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε. λόγω απόκτησης ουσιώδους επιρροής από τον όμιλο VIVARTIA από την 25/08/2016 και ii) AFRICA MOROCCO LINKS η οποία αποτελεί νέα απόκτηση του ομίλου ATTICA και ενοποιείται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης από την 28/10/2016.

Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016 και σε σχέση με την αντίστοιχη ετήσια συγκριτική περίοδο του 2015 δεν περιλαμβάνονται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης οι εταιρείες: i) ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΑΒΑΝΑ Α.Ε. λόγω εκποίησής την 24/05/2016 και ii) VIVARTIA LUXEMBURG S.A. λόγω ολοκλήρωσης της διαδικασίας εκκαθάρισης της αδρανούς εταιρείας εντός του β΄εξαμήνου 2016.

Αναφέρεται, τέλος, ότι τα στοιχεία των αποτελεσμάτων της ATHENIAN ENGINEERING για τις παρουσιαζόμενες περιόδους παρουσιάζονται στα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες του Ομίλου, βάσει της από 21/12/2012 απόφασης για διακοπή δραστηριοτήτων της (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.1).

3 ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

3.1 Δήλωση συμμόρφωσης

Οι ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας της 31ης Δεκεμβρίου 2016 που καλύπτουν τη χρήση από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2016 είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των Διερμηνειών τους που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (IFRIC) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2016. Ο Όμιλος εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διερμηνείες τους που έχουν εφαρμογή στις εργασίες του. Οι σχετικές λογιστικές πολιτικές, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται παρακάτω στη σημείωση 4, έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Οι εν λόγω Οικονομικές Καταστάσεις έχουν καταρτιστεί βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern), η οποία προϋποθέτει ότι η Εταιρεία και οι θυγατρικές της θα έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τις λειτουργίες τους ως δρώσες οικονομικές οντότητες στο προβλεπόμενο μέλλον λαμβάνοντας υπόψη τις κάτωθι συνθήκες και τις δράσεις που έχει σχεδιάσει και υλοποιεί η Διοίκηση.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2016 παρουσιάζουν αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά € 644.703 χιλ. και € 95.259 χιλ. αντίστοιχα, με το σημαντικότερο μέρος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων να αφορά σε βραχυπρόθεσμο δανεισμό. Παράλληλα, στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνονται δανειακές υποχρεώσεις κεφαλαίου και τόκων ποσού € 369.250 χιλ. του ομίλου VIVARTIA που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Η Διοίκηση εκτιμά ότι τα ανωτέρω θέματα θα επιλυθούν με την επιτυχή ολοκλήρωση των παρακάτω δράσεων.

Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της 31/12/2016 (όπως αναλυτικά περιγράφεται στη σημείωση 27) περιλαμβάνονται υποχρεώσεις κεφαλαίου και τόκων συνολικού ποσού € 1.220.889 χιλ. για τον Όμιλο και € 554.122 χιλ. για την Εταιρεία, για τα οποία η Διοίκηση βρίσκεται σε συζητήσεις ή και κατ' αρχήν συμφωνίες με τις πιστώτριες τράπεζες για την αναδιάρθρωσή τους.

Ειδικότερα, όσον αφορά την Εταιρεία, τον Απρίλιο του 2017 η Διοίκηση κατέληξε σε συμφωνία πλαίσιο με την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ για την αναδιάρθρωση υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας συνολικού ύψους € 554.122 χιλ. (που περιλαμβάνουν κυρίως κοινά ομολογιακά δάνεια ύψους € 149.483 χιλ. και μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο ύψους € 375.247 χιλ.). Η συμφωνία αυτή τελεί ως προς τους ουσιώδεις όρους της υπό την αίρεση της παροχής συναίνεσης από λοιπές δανείστριες τράπεζες και ομολογιούχους του Ομίλου.

Εάν για οποιοδήποτε λόγο δεν υλοποιηθεί η ως άνω συμφωνία πλαίσιο, η Διοίκηση θα επιδιώξει αρχικά να επιτύχει τη χρονική μετάθεση συμβατικών οφειλών της από τον υφιστάμενο δανεισμό και παράλληλα, να διαπραγματευτεί εκ νέου τους βασικούς όρους της συμφωνίας αναδιάρθρωσης με την συνεργαζόμενη τράπεζα.

Σημειώνεται τέλος ότι ήδη εντός της χρήσης 2016, η Εταιρεία επέτυχε την αναδιάρθρωση ομολογιακού της δανείου ύψους € 150 εκ.

Οι εταιρείες του Ομίλου κατά την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων Οικονομικών Καταστάσεων, βρίσκονται σε διαδικασία συζητήσεων ή και κατ' αρχήν συμφωνίες με τα πιστωτικά

ιδρύματα, με σκοπό την αναδιάρθρωση των όρων των δανειακών υποχρεώσεων των θυγατρικών εταιρειών (βλ. και σημείωση 27), εξετάζοντας σχέδια που θα μπορέσουν να γίνουν εκατέρωθεν αποδεκτά. Στόχος των συζητήσεων είναι η επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής των δανείων και η διαμόρφωση πιο ρεαλιστικών χρηματοοικονομικών δεικτών εναρμονισμένων με την τρέχουσα οικονομική συγκυρία. Παρά το γεγονός ότι τα τρέχοντα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας και του ελληνικού τραπεζικού κλάδου έχουν οδηγήσει σε πιο αυστηρά κριτήρια δανειοδότησης, η Διοίκηση του Ομίλου είναι αισιόδοξη και εκτιμά ότι η όλη διαδικασία των διαπραγματεύσεων για την αναδιάρθρωση θα ολοκληρωθεί με επιτυχία εντός των επόμενων μηνών. Σημειώνεται ότι εντός του 2016 ο Όμιλος επέτυχε την αναδιάρθρωση του ομολογιακού δανείου της θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA, OLYMPIC CATERING, ύψους € 25 εκ.

Υπό την προϋπόθεση της επιτυχούς ολοκλήρωσης των ανωτέρω ή και λήψης των απαιτούμενων συναινέσεων, η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα αντιμετωπίσει θέματα χρηματοδότησης και ρευστότητας του Ομίλου και της Εταιρείας εντός των επόμενων 12 μηνών.

Σε περίπτωση που κάποια από τις ανωτέρω ενέργειες δεν ολοκληρωθεί επιτυχώς ενδεχομένως να προκύψει γεγονός το οποίο να υποδηλώνει την ύπαρξη αβεβαιότητας σχετικά με την απρόσκοπτη συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας στο άμεσο μέλλον.

3.2 Βάση επιμέτρησης

Οι Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως αυτή τροποποιείται για την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία των παρακάτω στοιχείων:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (περιλαμβάνονται και τα παράγωγα),
- χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, και
- επενδύσεις σε ακίνητα.

3.3 Νόμισμα παρουσίασης

Το νόμισμα παρουσίασης είναι το Ευρώ (νόμισμα της χώρας της έδρας της μητρικής του Ομίλου) και όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

3.4 Χρήση εκτιμήσεων

Η σύνταξη Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών της Εταιρείας. Κρίσεις, παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης επηρεάζουν το ποσό στο οποίο αποτιμώνται ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις, το ποσό που αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της χρήσης για ορισμένα έσοδα και έξοδα, καθώς και τις παρουσιαζόμενες εκτιμήσεις για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και σύμφωνα με την ιστορική εμπειρία και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών για την έκβαση μελλοντικών γεγονότων που θεωρούνται λογικά κάτω από τις υφιστάμενες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αφορούν στο μέλλον και ως συνέπεια, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφοροποιούνται από τους λογιστικούς υπολογισμούς.

Οι τομείς που απαιτούν τον μεγαλύτερο βαθμό κρίσης καθώς και οι τομείς στους οποίους οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές έχουν σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται στη σημείωση 8 των Οικονομικών Καταστάσεων.

3.5 Αλλαγή στις λογιστικές πολιτικές

Στις Οικονομικές Καταστάσεις έχουν τηρηθεί οι λογιστικές πολιτικές που χρησιμοποιήθηκαν για να καταρτιστούν οι Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2015, προσαρμοσμένων με νέα Πρότυπα, και τις αναθεωρήσεις επί των Προτύπων που επιτάσσουν τα ΔΠΧΑ (βλ. παραγράφους 3.5.1 και 3.5.2).

3.5.1 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις και Διερμηνείες των ΔΠΧΑ εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2016 ή μεταγενέστερα.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Πρόγραμμα Καθορισμένων Παροχών: Εισφορές εργαζομένων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/02/2015)**

Τον Νοέμβριο του 2013, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19 με τίτλο «Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών: Εισφορές Εργαζομένων». Οι εν λόγω τροποποιήσεις έχουν εφαρμογή σε εισφορές εργαζομένων ή τρίτων μερών αναφορικά με προγράμματα καθορισμένων παροχών. Ο σκοπός των τροποποιήσεων είναι να απλοποιήσουν την λογιστική αντιμετώπιση για τις εισφορές που είναι ανεξάρτητες από τα έτη υπηρεσίας των εργαζομένων, όπως είναι για παράδειγμα, οι εισφορές που υπολογίζονται ως σταθερό ποσοστό επί της μισθοδοσίας. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2010-2012 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/02/2015)**

Τον Δεκέμβριο του 2013, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ - Κύκλος 2010-2012», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων αναφορικά με επτά θέματα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιουλίου 2014, αν και οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να τις εφαρμόσουν νωρίτερα. Τα θέματα που περιλαμβάνονται σε αυτόν τον κύκλο είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 2**: Ορισμός των προϋποθέσεων κατοχύρωσης, **ΔΠΧΑ 3**: Λογιστική αντιμετώπιση ενός ενδεχόμενου ανταλλάγματος σε συνενώσεις επιχειρήσεων, **ΔΠΧΑ 8**: Συνάθροιση λειτουργικών τομέων, **ΔΠΧΑ 8**: Συμφωνία του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού των προς παρουσίαση τομέων με τα στοιχεία του ενεργητικού της επιχείρησης, **ΔΠΧΑ 13**: Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις, **ΔΛΠ 16 /ΔΛΠ 38**: Μέθοδος αναπροσαρμογής – αναλογική αναδιατύπωση των σωρευμένων αποσβέσεων και **ΔΛΠ 24**: Υπηρεσίες Βασικών Διευθυντικών Στελεχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ουσιώδη επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11: «Λογιστικός χειρισμός των Αποκτήσεων Συμμετοχών σε Από Κοινού Λειτουργίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 11. Οι εν λόγω τροποποιήσεις προσθέτουν νέα καθοδήγηση σχετικά με την λογιστική αντιμετώπιση της απόκτησης συμμετοχής σε μία από κοινού λειτουργία, η οποία συνιστά μία επιχείρηση και διευκρινίζουν τον κατάλληλο λογιστικό χειρισμό για τέτοιες αποκτήσεις. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16 και στο ΔΛΠ 38: «Διευκρινίσεις αναφορικά με Αποδεκτές Μεθόδους Αποσβέσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 16 και στο ΔΛΠ 38. Το ΔΛΠ 16 και το ΔΛΠ 38 καθιερώνουν τις αρχές προκειμένου να διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίον αντιμετωπίζονται οι αποσβέσεις στον ρυθμό της αναμενόμενης ανάλωσης των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών που ενσωματώνονται στο περιουσιακό στοιχείο. Το IASB έχει διευκρινίσει ότι η χρήση των μεθόδων που βασίζονται στα έσοδα για τον υπολογισμό της απόσβεσης ενός περιουσιακού στοιχείου δεν είναι κατάλληλη, διότι τα έσοδα που δημιουργούνται από μία δραστηριότητα που περιλαμβάνει τη χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου γενικά αντανακλούν παράγοντες διαφορετικούς από την ανάλωση των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών που ενσωματώνονται στο περιουσιακό στοιχείο. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16 και στο ΔΛΠ 41: «Γεωργία: Καρποφόρες Φυτείες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Ιούνιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων μέσω των οποίων αλλάζει η χρηματοοικονομική αναφορά για τις καρποφόρες φυτείες. Με την τροποποίηση αυτή, αποφασίστηκε ότι οι καρποφόρες φυτείες, θα πρέπει να λογιστικοποιούνται με τον ίδιο τρόπο όπως τα ενσώματα πάγια (ΔΛΠ 16). Συνεπώς, με τις εν λόγω τροποποιήσεις οι καρποφόρες φυτείες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 16, αντί του ΔΛΠ 41. Η παραγωγή που αναπτύσσεται στις καρποφόρες φυτείες παραμένει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 41. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 27: «Μέθοδος της Καθαρής Θέσης σε Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Αύγουστο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 27. Με τις εν λόγω τροποποιήσεις, μία οικονομική οντότητα έχει την επιλογή να αναγνωρίσει τις επενδύσεις της σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς βάσει της μεθόδου της καθαρής θέσης στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις της, επιλογή η οποία έως και την έκδοση των συγκεκριμένων τροποποιήσεων, δεν ίσχυε. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2012-2014 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Σεπτέμβριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ - Κύκλος 2012-2014», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε τέσσερα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2016, αν και οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να τις εφαρμόσουν νωρίτερα. Τα θέματα που περιλαμβάνονται σε αυτόν τον κύκλο είναι τα εξής: **ΔΠΧΑ 5**: Αλλαγές στις μεθόδους διάθεσης, **ΔΠΧΑ 7**: Συμβάσεις Υπηρεσίας και Εφαρμογή των τροποποιήσεων του ΔΠΧΑ 7 στις συνοπτικές ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις, **ΔΛΠ 19**: Επιτόκιο προεξόφλησης: θέμα τοπικής αγοράς, και **ΔΛΠ 34**: Γνωστοποιήσεις πληροφοριών στην ενδιάμεση οικονομική αναφορά. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ουσιώδη επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1: «Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Δεκέμβριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 1. Οι εν λόγω τροποποιήσεις έχουν ως στόχο την επίλυση θεμάτων που αφορούν στις υφιστάμενες απαιτήσεις παρουσίασης και γνωστοποίησης, και τη διασφάλιση της ικανότητας άσκησης κρίσης από τις οικονομικές οντότητες κατά την κατάρτιση των Οικονομικών Καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ουσιώδη επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28: «Επενδυτικές Οντότητες: Εφαρμόζοντας την Εξαίρεση από την Ενοποίηση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Δεκέμβριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στα ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28. Οι εν λόγω τροποποιήσεις εισάγουν επεξηγήσεις αναφορικά με τις απαιτήσεις λογιστικοποίησης των επενδυτικών οντοτήτων, ενώ παρέχουν εξαιρέσεις σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι οποίες θα μειώσουν τα κόστη που σχετίζονται με την εφαρμογή των Προτύπων. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ουσιώδη επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

3.5.2 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα και Αναθεωρήσεις Προτύπων αλλά και οι ακόλουθες Διερμηνείες για τα υπάρχοντα Πρότυπα, έχουν δημοσιευθεί αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα:

- **ΔΠΧΑ 14 «Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ρυθμιζόμενων Δραστηριοτήτων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Ιανουάριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 14. Σκοπός του ενδιάμεσου αυτού Προτύπου είναι η ενίσχυση της συγκρισιμότητας των χρηματοοικονομικών αναφορών των οικονομικών οντοτήτων που έχουν ρυθμιζόμενες δραστηριότητες. Σε πολλές χώρες, υπάρχουν κλάδοι που υπόκεινται σε ειδική ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία οι κυβερνητικές αρχές ρυθμίζουν την παροχή και την τιμολόγηση συγκεκριμένων τύπων δραστηριοτήτων ιδιωτικών οικονομικών οντοτήτων. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εν αναμονή της τελικής έκδοσης του Προτύπου.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα

ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 10 και στο ΔΛΠ 28: «Πωλήσεις ή Εισφορές Περιουσιακών Στοιχείων μεταξύ ενός Επενδυτή και της Συγγενούς ή της Κοινοπραξίας του» (το IASB ανέβαλε επ' αόριστον την έναρξη ισχύος των εν λόγω τροποποιήσεων)**

Τον Σεπτέμβριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 10 και στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η αντιμετώπιση μίας αναγνωρισμένης ασυνέπειας μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και αυτών του ΔΛΠ 28, σχετικά με τον χειρισμό της πώλησης ή εισφοράς περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς ή της κοινοπραξίας του. Τον Δεκέμβριο του 2015, το IASB ανέβαλε επ' αόριστον την έναρξη ισχύος των εν λόγω τροποποιήσεων, εν αναμονή των αποτελεσμάτων του ερευνητικού έργου σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό βάσει της μεθόδου της καθαρής θέσης.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12: «Αναγνώριση Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης για μη Πραγματοποιηθείσες Ζημιές» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 12. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7: «Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 7. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να καταστεί εφικτό για τους χρήστες των

οικονομικών καταστάσεων να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις οικονομικές οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις, οι οποίες θα καθιστούν εφικτό στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που προκύπτουν από ταμειακές ροές, καθώς και των μη ταμειακών μεταβολών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι διευκρινίσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν καθοδήγηση ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Πιο συγκεκριμένα, οι παρεχόμενες διευκρινίσεις αποσαφηνίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, τον τρόπο προσδιορισμού του αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που

ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017 και 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 12**: Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής του Προτύπου, **ΔΠΧΑ 1**: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, **ΔΛΠ 28**: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017 όσον αφορά στο ΔΠΧΑ 12, και την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 όσον αφορά στα ΔΠΧΑ 1 και ΔΛΠ 28. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά πόσον το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

4 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

4.1 Ενοποίηση

4.1.1 Θυγατρικές

Είναι όλες οι εταιρείες στις οποίες η Μητρική έχει τη δυνατότητα να ασκεί τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιριών. Η Εταιρεία αποκτά και ασκεί έλεγχο κυρίως μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Θυγατρικές θεωρούνται επίσης και οι επιχειρήσεις στις οποίες η Εταιρεία, αποτελώντας το σημαντικότερο και μοναδικό μεγάλο μέτοχο, έχει τη δυνατότητα να ορίζει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού

συμβουλίου τους. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι εξασκήσιμα κατά τον χρόνο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η Εταιρεία ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) με τη μέθοδο της απόκτησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος σε αυτές και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται. Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται με βάση τη μέθοδο της απόκτησης. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η αποκτώσα επιχείρηση αναγνωρίζει την υπεραξία που προκύπτει από τη συναλλαγή της απόκτησης, ως το υπερβάλλον ποσό μεταξύ:

- του αθροίσματος (i) του ανταλλάγματος που μεταβιβάστηκε αποτιμώμενο σε εύλογες αξίες, (ii) του ποσού των τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην αποκτώμενη (αποτιμώμενων είτε στην εύλογη αξία τους είτε στο αναλογικό ποσοστό των μη ελεγχουσών συμμετοχών επί των καθαρών αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού της αποκτώμενης) και (iii) σε συνένωση επιχειρήσεων που ολοκληρώνεται σε στάδια, της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των συμμετοχικών δικαιωμάτων που κατείχε η αποκτώσα προηγουμένως στην αποκτώμενη, μείον
- της καθαρής αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των αποκτηθέντων αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων,

Η υπεραξία ελέγχεται ετησίως για πιθανή απομείωση και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της ανακτήσιμης αξίας της αναγνωρίζεται ως ζημιά απομείωσης, επιβαρύνοντας τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου.

Τα κόστη που σχετίζονται με την απόκτηση των επενδύσεων σε θυγατρικές (π.χ. αμοιβές συμβούλων, νομικών, λογιστών, εκτιμητών και άλλες επαγγελματικές και συμβουλευτικές αμοιβές), αναγνωρίζονται ως έξοδα και επιβαρύνουν τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

Σε αντίθετη περίπτωση, που η αποκτώσα επιχείρηση προβεί σε μία απόκτηση συμμετοχικού δικαιώματος στην οποία, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η καθαρή αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων υπερβαίνει τα ανταλλάγματα που μεταβιβάζονται, τότε πρόκειται για μία αγορά ευκαιρίας. Αφού διενεργηθούν οι απαραίτητοι επανέλεγχοι, το υπερβάλλον ποσό της παραπάνω διαφοράς αναγνωρίζεται ως κέρδος, στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος στοιχείου ενεργητικού.

Όπου απαιτήθηκε, οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών εταιρειών έχουν τροποποιηθεί, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια με τις λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο. Στη σημείωση 2, παρατίθεται πλήρης λίστα των ενοποιούμενων θυγατρικών μαζί με τα σχετικά ποσοστά του Ομίλου.

Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιρειών συμπίπτει με αυτή της μητρικής εταιρείας.

4.1.2 Συμμετοχές σε Θυγατρικές Εταιρείες (Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις)

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις ενοποιούμενες θυγατρικές της αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.

4.1.3 Μεταβολές Ιδιοκτησιακών Δικαιωμάτων σε Θυγατρικές

Όταν πραγματοποιούνται μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα σε μία θυγατρική, τότε εξετάζεται εάν οι μεταβολές αυτές έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια του ελέγχου στη θυγατρική ή όχι.

- Όταν οι μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, τότε λογίζονται ως συναλλαγές ιδίων κεφαλαίων (δηλαδή ως συναλλαγές με ιδιοκτήτες υπό την ιδιότητά τους ως ιδιοκτήτες). Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι λογιστικές αξίες των ελεγχουσών και μη ελεγχουσών συμμετοχών προσαρμόζονται, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές στις σχετικές συμμετοχές τους στη θυγατρική. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ του ποσού με το οποίο οι μη ελέγχουσες συμμετοχές προσαρμόζονται και της εύλογης αξίας του ανταλλάγματος που καταβλήθηκε ή ελήφθη, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια και κατανέμεται στους ιδιοκτήτες της μητρικής.
- Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή όταν οι μεταβολές ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων οδηγούν σε απώλεια ελέγχου, τότε η μητρική λογιστικοποιεί τις απαραίτητες εγγραφές πώλησης και αναγνωρίζει το αποτέλεσμα από την πώληση (αποαναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού, της υπεραξίας και των υποχρεώσεων της θυγατρικής κατά την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου, αποαναγνώριση της λογιστικής αξίας των μη ελεγχουσών συμμετοχών, προσδιορισμός του αποτελέσματος από την πώληση). Με την απώλεια ελέγχου μίας θυγατρικής, τυχόν επένδυση που διακρατείται στην πρώην θυγατρική, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 39.

4.1.4 Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές είναι το μέρος των ιδίων κεφαλαίων μίας θυγατρικής που δεν αναλογούν, άμεσα ή έμμεσα, στην μητρική επιχείρηση. Οι ζημιές που αφορούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές (μειοψηφία) μίας θυγατρικής, μπορεί να ξεπερνούν τα δικαιώματα των μη ελεγχουσών συμμετοχών στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής. Τα κέρδη ή οι ζημιές και κάθε συστατικό στοιχείο των λοιπών συνολικών εσόδων, λογίζεται τόσο στους ιδιοκτήτες της μητρικής όσο και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι οι μη ελέγχουσες συμμετοχές θα παρουσιάζουν έλλειμμα.

4.1.5 Συγγενείς

Είναι οι επιχειρήσεις στις οποίες ο Όμιλος μπορεί να ασκεί ουσιώδη επιρροή, ωστόσο δεν ασκεί έλεγχο. Οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τον Όμιλο συνιστούν ότι το κατεχόμενο ποσοστό μεταξύ 20% και 50% δικαιωμάτων ψήφου μίας εταιρίας υποδηλώνει ουσιώδη επιρροή πάνω στην επενδυόμενη εταιρεία, εκτός αν μπορεί να αποδειχθεί ξεκάθαρα ότι δεν ισχύει κάτι τέτοιο. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης και κατόπιν αποτιμώνται σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς, το κόστος αυξάνεται ή μειώνεται με την αναλογία του Ομίλου στις μεταβολές της καθαρής θέσης της επενδυόμενης. Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή στις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την εξαγορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιο των μεταβολών των αποθεματικών μετά την εξαγορά, αναγνωρίζεται στα αποθεματικά. Όταν η συμμετοχή του Ομίλου στις ζημίες σε μία συγγενή επιχείρηση ισούται ή υπερβαίνει το κόστος της συμμετοχής του στη συγγενή επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων οποιονδήποτε άλλων επισφαλών απαιτήσεων, ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες, εκτός και αν έχει καλύψει υποχρεώσεις ή έχει ενεργήσει πληρωμές εκ μέρους της συγγενούς επιχείρησης και εν γένει εκείνων που προκύπτουν από τη μετοχική ιδιότητα. Εάν μεταγενέστερα η συγγενής επιχείρηση παρουσιάσει κέρδη, η επενδύτρια αρχίζει να αναγνωρίζει εκ νέου το μερίδιό της επί των κερδών, μόνον εφόσον το μερίδιό της επί των κερδών εξισωθεί με το μερίδιο των ζημιών που δεν είχε αναγνωρίσει.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συνδεδεμένων επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου.

Οι λογιστικές αρχές που χρησιμοποιούν οι συγγενείς δεν είναι διαφορετικές από αυτές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος, ενώ η ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών καταστάσεων των συγγενών επιχειρήσεων, συμπίπτει με αυτή της μητρικής.

4.1.6 Επενδύσεις σε Συγγενείς (Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις)

Οι επενδύσεις σε συγγενείς στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις αποτιμώνται σε εύλογες αξίες, σύμφωνα με τα οριζόμενα του ΔΛΠ 39 για τα διαθέσιμα προς πώληση στοιχεία του ενεργητικού. Οι επενδύσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, ενώ οποιαδήποτε μεταγενέστερη μεταβολή σε αυτή την αξία, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, στον βαθμό που η μεταβολή αυτή δεν αφορά σε ζημιά από μόνιμη μείωση της αξίας της επένδυσης.

4.1.7 Συμμετοχές σε σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Από την 01/01/2014 ο Όμιλος υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 11 «Σχήματα υπό κοινό έλεγχο» το οποίο αντικατέστησε το ΔΛΠ 31 «Επενδύσεις σε κοινοπραξίες» και τη ΜΕΔ 13 «Από κοινού ελεγχόμενες οντότητες – Μη νομισματικές εισφορές σε κοινοπρακτούντες». Το ΔΠΧΑ 11 ευθυγραμμίζει καλύτερα τη λογιστική απεικόνιση των επενδύσεων αυτών με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επενδυτών. Με βάση το ΔΠΧΑ 11 οι εν λόγω επενδύσεις χαρακτηρίζονται είτε ως σχήματα υπό κοινό έλεγχο είτε ως κοινοπραξίες ανάλογα με τα συμβατικά δικαιώματα και υποχρεώσεις που έχει ο κάθε επενδυτής.

Οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες, σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης και μετά προσαρμόζονται με το ποσοστό του Ομίλου πάνω στα κέρδη ή τις ζημίες και στα λοιπά συνολικά εισοδήματα των κοινοπραξιών. Όταν το ποσοστό του Ομίλου στις ζημίες μιας κοινοπραξίας είναι ίσο ή υπερβαίνει τη συμμετοχή του σε αυτή την κοινοπραξία, ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές, εκτός εάν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προχωρήσει σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας.

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις κοινοπραξίες. Επίσης, απαλείφονται και οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές, εκτός εάν υπάρχουν ενδείξεις από τη συναλλαγή για την απομείωση του περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάσθηκε.

Περαιτέρω, για τις συμμετοχές του σε σχήματα υπό κοινό έλεγχο ο Όμιλος αναγνωρίζει στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις:
α) τα στοιχεία ενεργητικού του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε στοιχεία ενεργητικού του ανήκουν από κοινού),
β) τις υποχρεώσεις του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιασδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού),
γ) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την κοινή επιχείρηση, και
δ) τις δαπάνες του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε δαπάνες που τον βαρύνουν από κοινού).
Εξαιτίας του γεγονότος ότι τα στοιχεία του ενεργητικού, των υποχρεώσεων, των εσόδων και των εξόδων της παραπάνω περίπτωσης ήταν ήδη αναγνωρισμένα στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις κάθε κοινοπρακτούντος, δεν εφαρμοζόταν καμία προσαρμογή ή άλλη διαδικασία ενοποίησης σε σχέση με αυτά τα στοιχεία στις οικονομικές καταστάσεις των κοινοπρακτούντων ενώ παράλληλα η καθαρή απαίτηση που προέκυπτε σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης από τη

σχετική εκκαθάριση και τις πληρωμές της κοινοπραξίας προς και από τους κοινοπρακτούντες, απεικονίζονταν στις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις. Ως αποτέλεσμα, η αντικατάσταση του ΔΛΠ 31 από το ΔΠΧΑ 11, δεν έχει κάποια άλλη επίδραση για τον Όμιλο στην παρουσίαση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών του αλλά και των εσόδων και εξόδων που του αποδίδονται από τη συμμετοχή του σε σχήματα υπό κοινό έλεγχο.

4.2 Χρηματοοικονομικά Μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού σε μία επιχείρηση και μία χρηματοοικονομική υποχρέωση ή έναν συμμετοχικό τίτλο σε μία άλλη επιχείρηση.

4.2.1 Αρχική Αναγνώριση

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι και η ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πουλήσει το στοιχείο.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους πλέον των άμεσα επιρριπτόμενων στη συναλλαγή δαπανών, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

4.2.2 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Στοιχείων του Ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες με βάση την ουσία της σύμβασης και τον σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν. Η κατηγορία στην οποία ταξινομείται κάθε χρηματοοικονομικό μέσο διαφοροποιείται από τις υπόλοιπες, καθώς ανάλογα με την κατηγορία στην οποία θα ταξινομηθεί το μέσο, ισχύουν διαφορετικοί κανόνες όσον αφορά στην αποτίμησή του αλλά και στον τρόπο αναγνώρισης κάθε προσδιοριζόμενου αποτελέσματος είτε στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων είτε στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου, εκτός των μέσων αντιστάθμισης περιλαμβάνουν τις εξής κατηγορίες στοιχείων του ενεργητικού:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων,
- δάνεια και απαιτήσεις, και
- διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού.

i) Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Πρόκειται για χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, που ικανοποιούν οποιαδήποτε από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

(1) Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς. Πρόκειται για χρεόγραφα που αγοράστηκαν με σκοπό την επίτευξη κέρδους από βραχυπρόθεσμες μεταβολές των τιμών.

(2) Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις τα οποία κατά την αρχική αναγνώριση ταξινομούνται στην συγκεκριμένη κατηγορία επειδή:

(α) πρόκειται για στοιχεία τα οποία σύμφωνα με την στρατηγική του Ομίλου διαχειρίζονται, αξιολογούνται και παρακολουθούνται στην εύλογη αξία τους. Πρόκειται ουσιαστικά για επενδύσεις επιχειρηματικών συμμετοχών, ή

(β) πρόκειται για στοιχεία που περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα που διαφοροποιούν σημαντικά τις ροές του κυρίως συμβολαίου και ο Όμιλος επιλέγει να ταξινομήσει ολόκληρο το σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο στην κατηγορία αυτή.

Τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου αυτού αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων, ως αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις. Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου τα χρηματοοικονομικά μέσα της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Εμπορικό χαρτοφυλάκιο και λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων».

ii) Δάνεια και απαιτήσεις

Περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με σταθερές ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές και για τα οποία ο Όμιλος δεν έχει σκοπό την άμεση πώλησή τους.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου μείον κάθε πρόβλεψη για απομείωση. Κάθε μεταβολή στην αξία των δανείων και απαιτήσεων αναγνωρίζεται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου όταν τα δάνεια και οι απαιτήσεις διαγράφονται ή υφίστανται μείωση της αξίας τους καθώς και κατά τη διενέργεια της απόσβεσης.

iii) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού τα οποία ταξινομούνται ως διαθέσιμα προς πώληση ή δεν πληρούν τα κριτήρια να ταξινομηθούν σε άλλες κατηγορίες χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού. Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που ταξινομούνται στην κατηγορία αυτήν αποτιμώνται στην εύλογη αξία, εφόσον αυτή μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα, με τις μεταβολές στην αξία τους να αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων και σωρευτικά σε ειδικό αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων. Το διαθέσιμο προς πώληση είναι το χαρτοφυλάκιο χρεογράφων για τα οποία δεν υπάρχει καθορισμένος χρονικός ορίζοντας κράτησης και μπορούν να ρευστοποιηθούν ανάλογα με τις ανάγκες ρευστότητας, τις μεταβολές των επιτοκίων ή των τιμών.

Κατά την πώληση ή την απομείωση των διαθέσιμων προς πώληση στοιχείων του ενεργητικού, τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που είχαν αναγνωριστεί στα ίδια κεφάλαια αναταξινομούνται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Σε περίπτωση απομείωσης, το ποσό των σωρευτικών ζημιών που μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα συνίσταται στη διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης και της εύλογης αξίας μείον κάθε ζημιά απομείωσης που έχει προηγουμένως αναγνωριστεί.

Οι ζημίες απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα για επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο ταξινομημένο ως διαθέσιμο προς πώληση δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων. Οι ζημιές που είχαν αναγνωριστεί στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις προηγούμενων περιόδων και οι οποίες προέρχονταν από απομείωση χρεωστικών τίτλων αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων, εάν η αύξηση (αναστροφή απομείωσης) σχετίζεται με γεγονότα που συνέβησαν μετά την αναγνώριση της απομείωσης στην Κατάσταση των Αποτελεσμάτων.

Η τρέχουσα αξία των εν λόγω επενδύσεων που εμπορεύονται σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά προκύπτει από την σχετική χρηματιστηριακή αξία της επένδυσης κατά την ημερομηνία αναφοράς (ημερομηνία κλεισίματος). Αναφορικά με τις επενδύσεις που δεν εμπορεύονται σε ενεργό αγορά, η εύλογη αξία υπολογίζεται με βάση γενικά αποδεκτές τεχνικές αποτίμησης. Αυτές οι τεχνικές βασίζονται σε πρόσφατες αμφοτεροβαρείς συναλλαγές παρόμοιων επενδύσεων, αναφορά

στην χρηματιστηριακή αξία μίας άλλης επένδυσης με παρεμφερή χαρακτηριστικά με αυτά της αποτιμώμενης, ανάλυση προεξοφλημένων χρηματοροών και μοντέλα αποτίμησης επενδύσεων.

Έσοδα από τόκους χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθεσίμων προς πώληση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Μερίσματα τίτλων διαθεσίμων προς πώληση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν ο Όμιλος αποκτά το δικαίωμα επί των μερισμάτων. Συναλλαγματικές διαφορές από την αποτίμηση διαθεσίμων προς πώληση χρεωστικών τίτλων αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

4.2.3 Αποτίμηση Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως Ομολογιακά Δάνεια και δάνεια τραπεζών. Οι δανειακές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα δάνεια ταξινομούνται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν ο Όμιλος διατηρεί ανεπιφύλακτα το δικαίωμα να μεταφέρει την τακτοποίηση της υποχρέωσης τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις δύναται να ταξινομηθούν κατά την αρχική αναγνώριση ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αν ικανοποιούνται τα κάτωθι κριτήρια.

(α) Η ταξινόμηση αντιστρέφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό τις επιδράσεις της λογιστικής ασυνέπειας (accounting mismatch) που θα προέκυπτε αν η υποχρέωση είχε αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος.
(β) Οι εν λόγω υποχρεώσεις αποτελούν μέρος μιας ομάδας υποχρεώσεων οι οποίες διαχειρίζονται ή αξιολογούνται ως προς την απόδοσή τους στην βάση της εύλογης αξίας, σύμφωνα με τις στρατηγικές διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων του Ομίλου.
(γ) Η χρηματοοικονομική υποχρέωση περιέχει ένα ενσωματωμένο παράγωγο το οποίο ταξινομείται και αποτιμάται διακεκριμένα.

Μετατρέψιμα Ομολογιακά Δάνεια

Ο Όμιλος ταξινομεί ένα χρηματοοικονομικό μέσο έκδοσής του στα ίδια κεφάλαια ή στις υποχρεώσεις ανάλογα με την ουσία των συμβατικών όρων του μέσου. Τα μετατρέψιμα ομολογιακά δάνεια διαχωρίζονται σε δύο τμήματα, αφενός στην χρηματοοικονομική υποχρέωση και αφετέρου στο τμήμα των ιδίων κεφαλαίων που αφορά στο δικαίωμα προαίρεσης που παρέχεται στον κάτοχο να μετατρέψει τις ομολογίες του σε κοινές μετοχές της Εταιρείας.

Η χρηματοοικονομική υποχρέωση αποτιμάται αρχικά στην παρούσα αξία όλων των μελλοντικών πληρωμών που έχει αναλάβει να πραγματοποιήσει ο Όμιλος ανεξάρτητα από την εξάσκηση ή όχι των δικαιωμάτων προαίρεσης των ομολογιούχων. Ως επιτόκιο προεξόφλησης λαμβάνεται το επιτόκιο που ισχύει στην αγορά κατά την ημερομηνία της έκδοσης για ένα όμοιο δάνειο χωρίς το ενσωματωμένο δικαίωμα μετατροπής. Μεταγενέστερα, η υποχρέωση αποτιμάται είτε στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου είτε στην εύλογη αξία σύμφωνα με τα ειδικά χαρακτηριστικά του εκάστοτε ΜΟΔ. Οι τόκοι που προκύπτουν από τα ομολογιακά δάνεια περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έξοδα».

Η υπολειμματική αξία μεταξύ του καθαρού προϊόντος της έκδοσης και της παρούσας αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης αναγνωρίζεται, μετά την αφαίρεση του αναλογούντα φόρου εισοδήματος, απευθείας σε λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων.

Πώληση μετατρέψιμων ομολογιών της Εταιρείας μεταγενέστερα της έκδοσής τους, από εταιρείες του Ομίλου λογιστικοποιείται, στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, με τρόπο ανάλογο με την αρχική έκδοση ομολογιών.

Μετατρέψιμα Ομολογιακά Δάνεια στην Εύλογη Αξία

Η θυγατρική του ομίλου ATTICA, BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε. («BSF»), έχει προβεί στην έκδοση Ανταλλάξιμου Ομολογιακού Δανείου («ΑΟΔ»). Παράλληλα, η θυγατρική του Ομίλου, ATTICA Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ («ATTICA») έχει προβεί στην έκδοση Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου («ΜΟΔ»), το οποίο κατόπιν της αρχικής του κάλυψης επαναγοράστηκε στο σύνολό του από την ATTICA έναντι τιμήματος ίσου με την συνολική ονομαστική αξία των ομολογιών, προκειμένου αυτές οι μετατρέψιμες ομολογίες, σε νέες κοινές ονομαστικές μετοχές ATTICA, να είναι διαθέσιμες προς ανταλλαγή με τις ομολογίες ΑΟΔ. Η τιμή μετατροπής είναι συνδεδεμένη με τον δείκτη «Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA)» των τελευταίων οκτώ τριμήνων του ομίλου ATTICA. Σε επίπεδο Ομίλου, το ΑΟΔ και το ΜΟΔ, λειτουργούν συμπληρωματικά, μιας και οι κάτοχοι των ομολογιών μπορούν είτε να επιλέξουν να διακρατήσουν τις ομολογίες και να λάβουν μετρητά από τον όμιλο ATTICA (μέσω της BSF) στη λήξη τους, ή να τις μετατρέψουν (μέσω ανταλλαγής των ΑΟΔ με ΜΟΔ) σε μετοχές της ATTICA. Στην ολότητά του, το χρηματοοικονομικό αυτό μέσο, είναι ένα σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο και ιδιαίτερα ένα μετατρέψιμο δάνειο, το οποίο λόγω του ότι δεν πληρεί τον κανόνα «fixed for fixed» του ΔΛΠ 32, στο σύνολό του (και το στοιχείο του δανείου και το ενσωματωμένο παράγωγο με τη μορφή του δικαιώματος μετατροπής) αποτελεί μια χρηματοοικονομική υποχρέωση η οποία επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

4.2.4 Παράγωγα Χρηματοοικονομικά Μέσα και Λογιστική Αντιστάθμισης

Ο Όμιλος κάνει χρήση παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων όπως συμβόλαια προθεσμιακών πράξεων συναλλάγματος, συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων και άλλα παράγωγα για αντιστάθμιση κινδύνων που συνδέονται με διακυμάνσεις επιτοκίων και συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Ο Όμιλος ταξινομεί τα παράγωγα ως κατεχόμενα για αντιστάθμιση κινδύνων. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για την αντιστάθμιση κινδύνων που απορρέουν από τις μεταβολές των επιτοκίων, των τιμών μετοχών και των τιμών συναλλάγματος και καυσίμων. Ο Όμιλος εφαρμόζει αντισταθμιστική λογιστική εύλογης αξίας ή ταμειακών ροών για παράγωγα τα οποία πληρούν τα σχετικά κριτήρια. Για παράγωγα τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική, κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Σχέση αντιστάθμισης για σκοπούς εφαρμογής της λογιστικής αντιστάθμισης υπάρχει όταν:

(α) Κατά την έναρξη της αντιστάθμισης υπάρχει τεκμηρίωση της αντισταθμιστικής σχέσης και της επιδίωξης του Ομίλου αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου και της στρατηγικής του για την ανάληψη της αντιστάθμισης.
(β) Η αντιστάθμιση αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματική ως προς τον συμψηφισμό των μεταβολών της εύλογης αξίας ή των ταμιακών ροών που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο, σύμφωνα με την τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου για την εν λόγω αντισταθμιστική σχέση.
(γ) Όσον αφορά αντισταθμίσεις προβλεπόμενων ταμειακών ροών, η προσδοκώμενη συναλλαγή που αποτελεί το υποκείμενο της αντιστάθμισης είναι πολύ πιθανή και να παρουσιάζει έκθεση στον κίνδυνο μεταβολής των ταμειακών ροών η οποία ενδέχεται να επηρεάσει τα αποτελέσματα.
(δ) Η αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης αποτιμάται με αξιοπιστία.
(ε) Η αντιστάθμιση αξιολογείται ως άκρως αποτελεσματική καθ' όλη τη διάρκεια της χρήσης.

Τα παράγωγα που αποτελούν μέσα αντιστάθμισης αποτιμώνται σε κάθε ημερομηνία λήξης της περιόδου αναφοράς. Ο λογιστικός χειρισμός των μεταβολών στην εύλογη αξία εξαρτάται από τον τύπο της αντιστάθμισης.

(α) Λογιστική Αντιστάθμισης Εύλογης Αξίας
Για αντισταθμίσεις εύλογης αξίας οι οποίες πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική, κέρδη ή ζημιές από την επανεκτίμηση του παραγώγου στη εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Κέρδη ή ζημιές στο αντισταθμισμένο μέσο που οφείλονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο, αναπροσαρμόζουν την λογιστική αξία του αντισταθμισμένου μέσου και αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Αποτελεσμάτων, ανεξάρτητα από την ταξινόμηση του χρηματοοικονομικού μέσου (π.χ. διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά μέσα).

Η αντισταθμιστική λογιστική διακόπτεται όταν το μέσο αντιστάθμισης (παράγωγο) εκπνέει ή πωλείται, τερματίζεται ή εξασκείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληρεί πλέον τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Οποιαδήποτε προσαρμογή στην λογιστική αξία του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, για το οποίο χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου, μεταφέρεται τμηματικά στα αποτελέσματα ως μέρος ενός επανυπολογιζόμενου πραγματικού επιτοκίου για την υπολειπόμενη διάρκεια του στοιχείου.

(β) Λογιστική Αντιστάθμισης Ταμειακών Ροών
Για αντισταθμίσεις ταμειακής ροής οι οποίες πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική, η αναλογία του κέρδους ή της ζημιάς από το παράγωγο που προσδιορίζεται ως ενεργός αντιστάθμιση, καταχωρείται κατευθείαν στα αποθεματικά και η αναλογία που προσδιορίζεται ως μη ενεργός αντιστάθμιση καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Κέρδη ή ζημιές που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτικά στα αποθεματικά μεταφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στην ίδια περίοδο κατά την οποία η αντισταθμιζόμενη συναλλαγή επηρεάζει τα αποτελέσματα.

Η αντισταθμιστική λογιστική διακόπτεται όταν το αντισταθμίζον μέσο εκπνέει ή πωλείται, τερματίζεται ή εξασκείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληρεί πλέον τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Το συσσωρευμένο ποσό των κερδών ή ζημιών που έχει αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια μέχρι την ημερομηνία αυτή παραμένει στο αποθεματικό ωσότου το αντισταθμιζόμενο στοιχείο επηρεάζει την Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που μια αντισταθμιζόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, τα καθαρά συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που είχαν καταχωρηθεί στα αποθεματικά μεταφέρονται αμέσως στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

4.2.5 Μέθοδοι Επιμέτρησης Εύλογης Αξίας

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργές αγορές προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές ζήτησης χωρίς να αφαιρούνται τα έξοδα πώλησης. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία, οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση γενικά αποδεκτών τεχνικών αποτίμησης όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται, μοντέλα αποτίμησης παραγώγων και προεξόφληση ταμειακών ροών.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί ευρέως αποδεκτές μεθόδους αποτίμησης για την εκτίμηση της εύλογης αξίας συνηθισμένων προϊόντων, όπως δικαιώματα και συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και συναλλάγματος. Τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται βασίζονται σε σχετικές μετρήσεις της αγοράς (επιτόκια, τιμές μετοχών κ.λπ.) κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Τεχνικές αποτίμησης χρησιμοποιούνται, επίσης, και για την αποτίμηση μη διαπραγματεύσιμων συμμετοχικών τίτλων καθώς και παραγώγων με υποκείμενο μη διαπραγματεύσιμους συμμετοχικούς τίτλους. Στην περίπτωση αυτή οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται

είναι περισσότερο πολύπλοκες και εκτός από δεδομένα της αγοράς ενσωματώνουν και υποθέσεις και εκτιμήσεις για τις μελλοντικές ταμειακές ροές του τίτλου. Οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές βασίζονται στις καλύτερες εκτιμήσεις της Διοίκησης και το προεξοφλητικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο της αγοράς για ένα μέσο με τα ίδια χαρακτηριστικά και κινδύνους.

Σε ορισμένες περιπτώσεις οι αξίες που προκύπτουν από τις ευρέως αποδεκτές μεθόδους αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων προσαρμόζονται για να αντανακλούν παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά λαμβάνουν υπόψη τους κατά την εκτίμηση της αξίας ενός τίτλου, όπως επιχειρηματικός κίνδυνος και κίνδυνος εμπορευσιμότητας.

Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων, που αποτιμώνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης, περιγράφεται ακολούθως. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν τις εκτιμήσεις του Ομίλου σχετικά με τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσε ένας επενδυτής στην αποτίμηση της εύλογης αξίας και επιλέγονται βάσει των ειδικών χαρακτηριστικών κάθε επένδυσης.

Η Εταιρεία σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση», στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων διενεργεί τους απαιτούμενους υπολογισμούς αναφορικά με τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών της μέσων. Οι επενδύσεις που αφορούν σε εισηγμένες μετοχές σε χρηματιστήρια εσωτερικού και εξωτερικού αποτιμώνται με βάση τις χρηματιστηριακές τιμές των μετοχών αυτών. Οι επενδύσεις που αφορούν σε μη εισηγμένες μετοχές αποτιμώνται με βάση γενικά αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης τα οποία άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα σε μη παρατηρήσιμα στοιχεία.

4.2.6 Αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού αποαναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος χάνει τον έλεγχο επί των συμβατικών δικαιωμάτων που περιέχονται στο στοιχείο αυτό. Αυτό συμβαίνει όταν τα δικαιώματα λήγουν ή μεταβιβάζονται και ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τις ανταμοιβές που συνεπάγεται η ιδιοκτησία.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αποαναγνωρίζονται όταν η συμβατική δέσμευση του Ομίλου για καταβολή μετρητών ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων λήγει, ακυρώνεται ή εξαλείφεται.

Όταν μία υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο τρίτο (δανειστή) με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους ή όταν οι υφιστάμενοι όροι μιας υποχρέωσης διαφοροποιούνται ουσιαστικά τότε αποαναγνωρίζεται η υφιστάμενη υποχρέωση, αναγνωρίζεται η διαφοροποιημένη και η διαφορά μεταξύ των δύο, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης.

4.2.7 Συμψηφισμός

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό εμφανίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, μόνο όταν ο Όμιλος έχει το νομικό δικαίωμα και προτίθεται να προβεί στον ταυτόχρονο διακανονισμό της απαίτησης και υποχρέωσης στο καθαρό ποσό.

Έξοδα και έσοδα συμψηφίζονται μόνο αν κάτι τέτοιο επιτρέπεται από τα πρότυπα ή όταν αφορούν κέρδη ή ζημιές που προέκυψαν από μία ομάδα παρόμοιων συναλλαγών, όπως συναλλαγές εμπορικού χαρτοφυλακίου.

4.3 Απομείωση Αξίας Στοιχείων του Ενεργητικού

Ο Όμιλος στα πλαίσια των διενεργούμενων ελέγχων απομείωσης στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς:

i) Αναγνωρίζει και αξιολογεί την επικρατούσα κατάσταση στην ελληνική οικονομία, αλλά και την απόδοση δείγματος εταιριών του κλάδου της εκάστοτε εταιρείας.
ii) Συγκεντρώνει, αναλύει και παρακολουθεί τις απολογιστικές πληροφορίες απόδοσης, με σημεία αναφοράς την εξέλιξη των χρηματοοικονομικών μεγεθών των εταιρειών στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς. Η ανάλυση των εν λόγω στοιχείων παρέχει πληροφορίες αναφορικά με την επίτευξη ή μη των επιχειρηματικών στόχων και δεικνύει την τάση για τα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική επίδοση των εταιρειών κατά τη λήξη της ετήσιας περιόδου αναφοράς.
iii) Εξετάζει τις επιχειρηματικές συνθήκες και τις διαθέσιμες πληροφορίες και εκτιμήσεις αναφορικά με τις μετέπειτα εξελίξεις των οικονομικών μεγεθών και τάσεων.

Εφόσον προκύπτουν ενδείξεις απομείωσης στις ενδιάμεσες περιόδους αναφοράς, ο Όμιλος προβαίνει σε επανέλεγχο των παραδοχών των επιχειρηματικών σχεδίων του, χρησιμοποιώντας ως βάση το επιχειρηματικό σχέδιο που καταρτίζεται στη λήξη της προηγούμενης ετήσιας περιόδου αναφοράς και αφορά σε μετέπειτα οικονομικές περιόδους σε ορίζοντα πενταετίας.

4.3.1 Μη Χρηματοοικονομικά Στοιχεία του Ενεργητικού (υπεραξία, λοιπά άυλα στοιχεία του ενεργητικού και ενσώματα πάγια)

Για σκοπούς εκτίμησης της απομείωσης τα στοιχεία του ενεργητικού κατηγοριοποιούνται στην μικρότερη ομάδα στοιχείων που μπορεί να παράγει ταμειακές ροές ανεξάρτητα από άλλα στοιχεία ή ομάδες στοιχείων του Ομίλου (Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών). Ως αποτέλεσμα, ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού εξετάζονται για μείωση της αξίας τους μεμονωμένα ενώ άλλα σε επίπεδο Μονάδων Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Η υπεραξία κατανέμεται σε εκείνες τις Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών από τις οποίες αναμένεται να προκύψουν ωφέλειες από συνέργιες σχετιζόμενων επιχειρηματικών συνενώσεων και αντιπροσωπεύει το μικρότερο επίπεδο εντός του Ομίλου στο οποίο η Διοίκηση παρακολουθεί την υπεραξία.

Οι Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών στις οποίες έχει κατανεμηθεί η υπεραξία ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστον σε ετήσια βάση. Όλα τα άλλα μεμονωμένα στοιχεία του ενεργητικού ή Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών ελέγχονται για απομείωση όταν γεγονότα ή μεταβολές των συνθηκών δεικνύουν ότι η λογιστική αξία τους ενδεχομένως να μην είναι ανακτήσιμη.

Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία ενός στοιχείου του ενεργητικού ή μιας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό τους, το οποίο είναι το υψηλότερο μεταξύ εύλογης αξίας μείον τα κόστη πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης. Για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης, η Διοίκηση προσδιορίζει τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές για κάθε Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών προσδιορίζοντας ένα κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο προκειμένου να υπολογίσει την παρούσα αξία αυτών των ταμειακών ροών. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο απομείωσης προκύπτουν άμεσα από τους πιο πρόσφατους εγκεκριμένους από τη Διοίκηση προϋπολογισμούς, προσαρμοσμένα κατάλληλα ώστε να μην περιλαμβάνουν μελλοντικές αναδιοργανώσεις και βελτιώσεις των στοιχείων του ενεργητικού. Προεξοφλητικοί παράγοντες προσδιορίζονται μεμονωμένα για κάθε Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών και αντικατοπτρίζουν τα αντίστοιχα στοιχεία κινδύνων που έχουν προσδιοριστεί από τη Διοίκηση για κάθε ένα από αυτά.

Οι ζημιές απομείωσης των Μονάδων Δημιουργίας Ταμειακών Ροών μειώνουν πρώτα τη λογιστική αξία της υπεραξίας που έχει κατανεμηθεί σε αυτές. Οι εναπομένουσες ζημιές απομείωσης χρεώνονται pro rata στα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού της συγκεκριμένης Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Με εξαίρεση την υπεραξία, όλα τα στοιχεία του ενεργητικού μεταγενέστερα επανεκτιμώνται για ενδείξεις ότι η προηγούμενα αναγνωρισθείσα ζημιά απομείωσής τους δεν

υφίσταται πλέον. Μία ζημιά απομείωσης αναστρέφεται εάν η ανακτήσιμη αξία μίας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει την λογιστική της αξία.

4.3.2 Χρηματοοικονομικά Στοιχεία του Ενεργητικού

Ο Όμιλος αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, τα δεδομένα αναφορικά με το κατά πόσο ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ή μία ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού έχει απομειωθεί.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης (εφόσον υφίστανται σχετικές ενδείξεις) είναι στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο κόστος κτήσης ή με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης (συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες), στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο αποσβεσμένο κόστος (μακροπρόθεσμες απαιτήσεις) και διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις.

Στην περίπτωση των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία (χρεωστικοί, συμμετοχικοί τίτλοι και διαθέσιμα προς πώληση), η μείωση στην εύλογη αξία του στοιχείου που έχει αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια μεταφέρεται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου αναφοράς. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης είναι ίσο με τη διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης του στοιχείου και της εύλογης αξίας του. Μεταγενέστερη αναστροφή ζημιάς απομείωσης συμμετοχικού τίτλου δεν επιτρέπεται να διενεργείται μέσω των αποτελεσμάτων. Αντίθετα, αν σε μεταγενέστερη ημερομηνία η εύλογη αξία ενός χρεωστικού τίτλου αυξηθεί, και σχετίζεται με αντικειμενικά γεγονότα που συνέβησαν μετά το σχηματισμό της πρόβλεψης, τότε η αναστροφή της πρόβλεψης απομείωσης αναγνωρίζεται μέσω των αποτελεσμάτων.

Η ανακτήσιμη αξία των συμμετοχών σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες προσδιορίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως για τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού.

Η ανακτήσιμη / εισπράξιμη αξία των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού προκειμένου να διενεργηθούν οι σχετικοί έλεγχοι απομείωσης, προσδιορίζεται σε γενικές γραμμές βάσει της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών χρηματοροών, προεξοφλημένων είτε με βάση το αρχικό πραγματικό επιτόκιο προεξόφλησης του εκάστοτε στοιχείου ή ομάδας στοιχείων ή με τον τρέχοντα συντελεστή απόδοσης ενός παρόμοιου χρηματοοικονομικού στοιχείου. Οι προκύπτουσες ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της περιόδου αναφοράς.

4.4 Μετατροπή σε Ξένο Νόμισμα

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου.

(α) Δραστηριότητες εξωτερικού

Τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων και της υπεραξίας και των προσαρμογών εύλογης αξίας λόγω επιχειρηματικών συνενώσεων, των θυγατρικών εταιριών του εξωτερικού, μετατρέπονται σε Ευρώ με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Τα έσοδα και τα έξοδα έχουν μετατραπεί στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου στις μέσες ισοτιμίες κατά την αναφερόμενη χρήση. Όποιες διαφορές προκύπτουν από αυτή τη διαδικασία, έχουν χρεωθεί / (πιστωθεί) στο αποθεματικό μετατροπής ισολογισμών θυγατρικών σε ξένο νόμισμα, των ιδίων κεφαλαίων, ενώ αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων. Κατά την πώληση, διαγραφή ή αποαναγνώριση κάποιας θυγατρικής εξωτερικού το παραπάνω αποθεματικό μεταφέρεται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

(β) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, χρησιμοποιώντας την ισοτιμία κλεισίματος κατά την ημερομηνία αυτή. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσης και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Τα μη νομισματικά στοιχεία και υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου χρησιμοποιώντας την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τα μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας. Στην περίπτωση αποτελεσματικής αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου για μη νομισματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται ως διαθέσιμα προς πώληση, το μέρος της μεταβολής της εύλογης αξίας τους που οφείλεται στην μεταβολή του συναλλάγματος καταχωρείται στα αποτελέσματα της περιόδου αναφοράς.

Τα κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αλλά και από την αποτίμηση τέλους χρήσης νομισματικών στοιχείων σε ξένα νομίσματα που πληρούν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών απεικονίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια.

4.5 Ενσώματα Πάγια

Τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού απεικονίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις στις αξίες κτήσης τους, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν ζημίες απομείωσης των παγίων. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτόμενες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων αυτών.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από την χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται.

Οι αποσβέσεις των στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Ενσώματα Πάγια	Ωφέλιμη ζωή (σε έτη)
Κτίρια	40-60
Κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	9-20
Μηχανήματα και μηχανολογικός εξοπλισμός	6-20
Οχήματα	4-10
Πλοία συμβατικά	30
Προσθήκες και βελτιώσεις πλοίων	5
Λιμενικές εγκαταστάσεις	10
Λοιπός εξοπλισμός	3-10

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων επανεξετάζονται στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, τότε η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα. Κατά την πώληση των ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

4.6 Βιολογικά Στοιχεία του Ενεργητικού

Τα βιολογικά στοιχεία ενεργητικού απεικονίζονται στην τρέχουσα αξία τους μείον τυχόν έξοδα σχετικά με την πώλησή τους. Η τρέχουσα αξία των βιολογικών στοιχείων του ενεργητικού καθορίζεται από την αγοραία αξία των ζώων παρόμοιας ηλικίας, εκτροφής και παρόμοιων γενετικών χαρακτηριστικών.

Το πραγματοποιηθέν κέρδος ή ζημιά από την πώληση βιολογικών στοιχείων του ενεργητικού αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα και αντιπροσωπεύει τα καθαρά έσοδα από την πώληση αφού αφαιρεθεί το εμφανιζόμενο ποσό των βιολογικών στοιχείων του ενεργητικού.

Το έλλειμμα ή το πλεόνασμα από την επανεκτίμηση των βιολογικών στοιχείων του ενεργητικού αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα του έτους και αφορά την διαφορά μεταξύ της αγοραίας αξίας στο τέλος του έτους με την αγοραία αξία κατά την αρχή του έτους ή του κόστους των βιολογικών στοιχείων που αγοράσθηκαν κατά την διάρκεια του έτους. Ο Όμιλος κατά την 31/12/2016 δεν κατείχε βιολογικά στοιχεία του ενεργητικού.

4.7 Άυλα Στοιχεία του Ενεργητικού και Δραστηριότητες Έρευνας και Ανάπτυξης

Στα άυλα στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνονται κυρίως άδειες λογισμικού, δικαιώματα και σήματα. Επιπλέον, στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις αναγνωρίζονται άυλα περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους, τα οποία προηγουμένως δεν είχαν αναγνωριστεί στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις των εξαγοραζόμενων εταιρειών.

Ένα άυλο στοιχείο του ενεργητικού αποτιμάται αρχικά στο κόστος κτήσης του. Το κόστος ενός άυλου στοιχείου του ενεργητικού το οποίο αποκτήθηκε σε μία συνένωση επιχειρήσεων, αποτελεί η εύλογη αξία του στοιχείου αυτού κατά την ημερομηνία της απόκτησής του.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και κάθε τυχόν συσσωρεμένη ζημιά απομείωσης. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των άυλων στοιχείων. Με εξαίρεση ορισμένα εμπορικά σήματα τα οποία εκτιμήθηκε ότι έχουν απεριόριστη ωφέλιμη διάρκεια ζωής, όλα τα άλλα άυλα στοιχεία του ενεργητικού έχουν περιορισμένη διάρκεια ζωής, η οποία κυμαίνεται από 3 έως 26 χρόνια. Η περίοδος και η μέθοδος απόσβεσης αναθεωρούνται τουλάχιστον στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς.

(α) Λογισμικό
Η συντήρηση των προγραμμάτων λογισμικού αναγνωρίζεται ως έξοδο όταν πραγματοποιείται η δαπάνη. Αντίθετα, οι δαπάνες που βελτιώνουν ή επιμηκύνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού, πέραν των αρχικών τεχνικών προδιαγραφών, ή αντίστοιχα τα έξοδα μετατροπής λογισμικού, ενσωματώνονται στο κόστος κτήσης του άυλου παγίου με απαραίτητη προϋπόθεση να μπορούν να μετρηθούν με αξιοπιστία.

(β) Εμπορικά Σήματα
Τα σήματα αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και κάθε τυχόν σωρευμένη ζημία απομείωσης. Επιπλέον, αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους με βάση τις διαδικασίες επιμερισμού του τιμήματος εξαγορών στα περιουσιακά στοιχεία και στις υποχρεώσεις των εξαγορασθέντων.

Στο κόστος κτήσης των σημάτων περιλαμβάνονται οι δαπάνες εκπόνησης των σχεδίων και οι δαπάνες που απαιτούνται για την κατοχύρωση των σημάτων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

(γ) Συμβάσεις με Πελάτες (Customer Relations)
Οι συμβάσεις με πελάτες αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους με βάση τις διαδικασίες επιμερισμού του τιμήματος εξαγορών στα περιουσιακά στοιχεία και στις υποχρεώσεις των εξαγορασθέντων.

(δ) Κόστος Έρευνας και Ανάπτυξης Προϊόντων/ Λογισμικού
Το κόστος έρευνας αναγνωρίζεται ως έξοδο στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων κατά την πραγματοποίησή του. Τα έξοδα ανάπτυξης πραγματοποιούνται κυρίως για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και την ανάπτυξη λογισμικού. Τα κόστη έρευνας και ανάπτυξης, αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία μόνο όταν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του ΔΛΠ 38 «Άυλα Στοιχεία του Ενεργητικού». Έξοδα ανάπτυξης τα οποία σε προηγούμενες ετήσιες περιόδους είχαν καταχωρηθεί ως έξοδα, δεν αναγνωρίζονται ως άυλα στοιχεία του ενεργητικού σε μεταγενέστερη περίοδο, ακόμα και αν προκύψει ότι η συγκεκριμένη ανάπτυξη λογισμικού θα εισφέρει μελλοντικά οικονομικά οφέλη.

(ε) Δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας
Τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβάνουν αγορά πνευματικών δικαιωμάτων για πώληση λογισμικού και αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον αποσβέσεις και τυχόν ζημίες απομείωσης. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών.

Στη συνέχεια ακολουθεί μία περίληψη των πολιτικών που εφαρμόζονται και αφορούν στην ωφέλιμη ζωή των άυλων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου:

Άυλο στοιχείο του ενεργητικού	Διάρκεια	Ωφέλιμη ζωή (σε έτη)
Σήματα / Εμπορικές επωνυμίες	Περιορισμένη	5-20
Λογισμικά προγράμματα	Περιορισμένη	3 - 8
Συμβάσεις με πελάτες	Περιορισμένη	12-26
Κόστος έρευνας και ανάπτυξης	Περιορισμένη	4-8
Δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας	Περιορισμένη	5
Άδειες εκμετάλλευσης	Περιορισμένη	Συμβατική περίοδος
Μισθωτικά δικαιώματα	Περιορισμένη	Μισθωτική περίοδος
Σήματα: Υγεία, Μητέρα, Λητώ και άδειες νοσοκομείων	Απεριόριστη	-
Σήματα: SingularLogic	Απεριόριστη	-
Σήματα: Blue Star Ferries, Superfast	Απεριόριστη	-
Σήματα: Delta, Vlachas, Milko, Vitaline, Advance, Life, Barba Stathis, Verea, Fibella, Everest, La Pasteria, Goody's, Flocafe	Απεριόριστη	-

4.8 Υπεραξία

Υπεραξία (Goodwill) προκύπτει από την εξαγορά θυγατρικών και συγγενών επιχειρήσεων.

Ως υπεραξία αναγνωρίζεται η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της εύλογης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της εξαγοραζόμενης επιχείρησης κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Στην περίπτωση εξαγοράς μίας θυγατρικής επιχείρησης, η υπεραξία παρουσιάζεται ως ένα διακεκριμένο στοιχείο του ενεργητικού, ενώ στην περίπτωση εξαγοράς συγγενούς επιχείρησης η υπεραξία ενσωματώνεται στην αξία που παρουσιάζεται η επένδυση του Ομίλου στη συγγενή.

Κατά την ημερομηνία της απόκτησης (ή κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του σχετικού επιμερισμού του τιμήματος εξαγοράς), η υπεραξία που αποκτάται, κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών, ή σε ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών που αναμένεται να ωφεληθούν από τη συνένωση αυτή. Μετά την αρχική αναγνώριση η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος μείον τις συσσωρευμένες ζημιές λόγω μείωσης της αξίας της. Η υπεραξία δεν αποσβένεται, αλλά εξετάζεται ετησίως ή και πιο συχνά εάν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών, υποδεικνύουν ότι μπορεί να έχει προκληθεί πιθανή μείωση της αξίας της (βλέπε σημείωση 4.3.1 για τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την εξέταση απομείωσης της υπεραξίας).

Αν τμήμα μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία έχει κατανεμηθεί υπεραξία, πωληθεί, τότε η υπεραξία που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία του τμήματος αυτού προκειμένου να προσδιορισθεί το κέρδος ή η ζημία. Η αξία της υπεραξίας που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα προσδιορίζεται βάσει των σχετικών αξιών του τμήματος που πωλήθηκε και του τμήματος της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών που παραμένει.

4.9 Επενδύσεις σε Ακίνητα

Επενδύσεις σε ακίνητα είναι οι επενδύσεις που αφορούν σε όλα εκείνα τα ακίνητα τα οποία κατέχονται (είτε μέσω αγοράς είτε μέσω χρηματοοικονομικής μίσθωσης) από τον Όμιλο, είτε για να αποκομίζει μισθώματα από την εκμίσθωσή τους, είτε για την αύξηση της αξίας τους (ενίσχυση κεφαλαίου), είτε και για τα δύο, και δεν κατέχονται για: (α) να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή ή στην προμήθεια υλικών /υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς και (β) για πώληση κατά την συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται αρχικά στο κόστος κτήσης συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους. Η εύλογη αξία καθορίζεται από ανεξάρτητους εκτιμητές, με επαρκή εμπειρία σχετικά με την τοποθεσία και τη φύση της επένδυσης σε ακίνητα.

Η λογιστική αξία που αναγνωρίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Κάθε κέρδος ή ζημιά που προκύπτει από μεταβολή στην εύλογη αξία της επένδυσης, συνιστά αποτέλεσμα και αναγνωρίζεται στα κέρδη ή στις ζημιές περιόδου στην οποία προκύπτει (για το αποτέλεσμα που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της παρουσιαζόμενης περιόδου, βλ. σημείωση 15).

Ακίνητα που βρίσκονται υπό κατασκευή ή αξιοποιούνται για μελλοντική χρήση ως επενδυτικά ακίνητα συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων. Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει την εύλογη αξία του υπό κατασκευή ακινήτου, αλλά αναμένει να είναι σε θέση να προσδιορίσει την εύλογη αξία κατά την ολοκλήρωσή του, το υπό κατασκευή επενδυτικό ακίνητο θα επιμετρηθεί στο κόστος έως την στιγμή που θα καταστεί εφικτό να προσδιοριστεί η εύλογη αξία ή θα ολοκληρωθεί η κατασκευή του.

Μεταφορές ακινήτων από την κατηγορία των επενδύσεων σε ακίνητα γίνονται μόνο όταν υπάρχει μεταβολή χρήσης αυτών, που αποδεικνύεται από την έναρξη της ιδιοχρησιμοποίησης από τον Όμιλο ή την έναρξη της αξιοποίησης με σκοπό την πώληση.

Μία επένδυση σε ακίνητα αποαναγνωρίζεται (απαλείφεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης) κατά τη διάθεση ή όταν η επένδυση αποσύρεται μονίμως από τη χρήση και δεν αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη διάθεσή της. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από την απόσυρση ή τη διάθεση μίας επένδυσης σε ακίνητα, αφορούν στην διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος της διάθεσης και της λογιστικής αξίας του στοιχείου του ενεργητικού και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο της απόσυρσης ή της διάθεσης.

4.10 Συμβάσεις Έργων

Οι συμβάσεις έργων αφορούν στην κατασκευή περιουσιακών στοιχείων ή ομάδας συνδεδεμένων περιουσιακών στοιχείων (έργα ανάπτυξης ειδικού λογισμικού), ειδικά για πελάτες σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στα σχετικά συμβόλαια και των οποίων η εκτέλεση συνήθως διαρκεί για χρονικό διάστημα άνω της μια χρήσης.

Τα έξοδα που αφορούν στις κατασκευαστικές συμβάσεις αναγνωρίζονται όταν πραγματοποιούνται. Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα μιας σύμβασης κατασκευής έργου δεν είναι εφικτό να αποτιμηθεί αξιόπιστα, και κυρίως στην περίπτωση όπου το έργο βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο:

- το έσοδο αναγνωρίζεται μόνο στην έκταση που το αναληφθέν συμβατικό κόστος ενδέχεται να ανακτηθεί, και
- το συμβατικό κόστος αναγνωρίζεται στα έξοδα της περιόδου στην οποία αναλήφθηκε.

Επομένως, για τα συμβόλαια αυτά αναγνωρίζεται τέτοιο έσοδο, ούτως ώστε το κέρδος από το συγκεκριμένο έργο να είναι μηδενικό. Όταν το αποτέλεσμα ενός συμβολαίου έργου μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, το έσοδο και τα έξοδα του συμβολαίου αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου, αντίστοιχα, ως έσοδο και έξοδο. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης για να καθορίσει το κατάλληλο ποσό εσόδου και εξόδου που θα αναγνωρίσει σε μια συγκεκριμένη περίοδο.

Το στάδιο ολοκλήρωσης μετράται με βάση το συμβατικό κόστος που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης σε σχέση με το συνολικό εκτιμώμενο κόστος κατασκευής κάθε έργου. Όταν είναι πιθανό το συνολικό κόστος του συμβολαίου να υπερβεί το συνολικό έσοδο, τότε η αναμενόμενη ζημία αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα της περιόδου ως έξοδο.

Για τον υπολογισμό του κόστους που πραγματοποιήθηκε έως τη λήξη της περιόδου αναφοράς, τυχόν έξοδα που σχετίζονται με μελλοντικές εργασίες αναφορικά με το συμβόλαιο εξαιρούνται και εμφανίζονται ως έργο σε εξέλιξη. Το σύνολο του κόστους που πραγματοποιήθηκε και του κέρδους ή ζημιάς που αναγνωρίσθηκε για κάθε συμβόλαιο συγκρίνεται με τις προοδευτικές τιμολογήσεις μέχρι τη λήξη της περιόδου αναφοράς.

Όπου τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωρισθεί υπερβαίνουν τις προοδευτικές τιμολογήσεις, η διαφορά εμφανίζεται ως απαίτηση από πελάτες συμβολαίων έργων στο κονδύλι «Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού». Όταν οι προοδευτικές τιμολογήσεις υπερβαίνουν τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωρισθεί, το υπόλοιπο εμφανίζεται ως υποχρέωση προς τους πελάτες συμβολαίων έργων στο κονδύλι «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις».

4.11 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος των ετοίμων και ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει όλα τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν ώστε να βρεθούν στο τρέχον σημείο εναπόθεσης και επεξεργασίας τους και αποτελείται από πρώτες ύλες, εργατικά, γενικά βιομηχανικά έξοδα (βασιζόμενα σε κανονική λειτουργική ικανότητα, αλλά χωρίς να περιλαμβάνει κόστη δανεισμού) και κόστος συσκευασίας. Το κόστος των πρώτων υλών και των ετοίμων προϊόντων καθορίζεται με βάση το μέσο σταθμικό κόστος.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των ετοίμων και ημιτελών προϊόντων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης στην κανονική λειτουργία του Ομίλου μείον τα εκτιμώμενα κόστη για την ολοκλήρωσή τους και τα εκτιμώμενα αναγκαία κόστη για την πώλησή τους. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των

πρώτων υλών είναι το εκτιμώμενο κόστος αντικατάστασης στην κανονική λειτουργία της Εταιρείας. Πρόβλεψη για βραδέως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

4.12 Λογαριασμοί Εισπρακτέοι και Πιστωτική Πολιτική

Οι βραχυπρόθεσμοι λογαριασμοί απαιτήσεων εμφανίζονται στην ονομαστική τους αξία, μετά από προβλέψεις για τυχόν μη εισπρακτέα υπόλοιπα, ενώ οι μακροπρόθεσμοι λογαριασμοί απαιτήσεων (υπόλοιπα που υπερβαίνουν τους κανονικούς όρους πίστωσης) αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Ο Όμιλος έχει θεσπίσει κριτήρια για την παροχή πίστωσης στους πελάτες, τα οποία σε γενικές γραμμές βασίζονται στο μέγεθος των δραστηριοτήτων του πελάτη, με παράλληλη εκτίμηση σχετικών οικονομικών πληροφοριών. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς όλες οι καθυστερημένες ή επισφαλείς απαιτήσεις εκτιμώνται προκειμένου να προσδιοριστεί η αναγκαιότητα ή μη πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις. Το υπόλοιπο της συγκεκριμένης πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις προσαρμόζεται κατάλληλα σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ώστε να αντανακλά τους πιθανολογούμενους σχετικούς κινδύνους. Κάθε διαγραφή υπολοίπων πελατών χρεώνεται στην υπάρχουσα πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις. Αποτελεί πολιτική του Ομίλου να μην διαγράφεται καμία απαίτηση μέχρι να εξαντληθούν όλες οι δυνατές νομικές ενέργειες για την είσπραξή της.

4.13 Μισθώσεις

Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις που μεταφέρουν στην Εταιρεία ή στον Όμιλο ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που σχετίζονται με το μισθωμένο πάγιο, κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στην εύλογη αξία του μισθωμένου παγίου ή, αν αυτή είναι χαμηλότερη, στην παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων. Οι πληρωμές για χρηματοδοτικές μισθώσεις επιμερίζονται μεταξύ των χρηματοοικονομικών εξόδων και της μείωσης της χρηματοδοτικής υποχρέωσης, ώστε να επιτευχθεί ένα σταθερό επιτόκιο στο εναπομείναν υπόλοιπο της υποχρέωσης. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα χρεώνονται στα αποτελέσματα. Τα κεφαλαιοποιηθέντα μισθωμένα πάγια αποσβένονται με βάση τη μικρότερη περίοδο από την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή του παγίου ή τη διάρκεια της μίσθωσης.

Λειτουργικές Μισθώσεις
Μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας του παγίου καταχωρούνται ως λειτουργικά μισθώματα. Οι πληρωμές των λειτουργικών μισθωμάτων αναγνωρίζονται ως έξοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε σταθερή βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Sale and leaseback
Για συναλλαγές πώλησης και επαναμίσθωσης (sale and leaseback) που συνιστούν χρηματοδοτική μίσθωση, οποιαδήποτε θετική διαφορά υπέρ του προϊόντος της πώλησης του περιουσιακού στοιχείου αυτού, σε σχέση με την λογιστική του αξία, δεν αναγνωρίζεται άμεσα ως έσοδο από την Εταιρεία και εμφανίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις ως έσοδο επομένων χρήσεων, το οποίο αποσβένεται σύμφωνα με την διάρκεια της μίσθωσης.
Αν η εύλογη αξία του περιουσιακού στοιχείου κατά τη χρονική στιγμή μίας συναλλαγής πώλησης και επαναμίσθωσης, είναι μικρότερη από την λογιστική αξία του, τότε η ζημία που προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας δεν αναγνωρίζεται αμέσως, εκτός αν υπάρχει απομείωση της αξίας του περιουσιακού στοιχείου, οπότε η λογιστική αξία μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό σύμφωνα με το ΔΛΠ 36.

4.14 Ταμειακά Διαθέσιμα, Ταμειακά Ισοδύναμα και Δεσμευμένες Καταθέσεις

Τα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως, προθεσμιακές καταθέσεις, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάληψης, καθώς και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις οι οποίες είναι άμεσα μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα ποσά ταμειακών διαθεσίμων που υπόκεινται σε μη σημαντικό κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους. Περιλαμβάνουν επίσης διακριτά τις δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Για τον σκοπό της σύνταξης των ενοποιημένων Καταστάσεων των Ταμειακών Ροών, τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες καθώς και χρηματικά διαθέσιμα όπως προσδιορίζονται ανωτέρω.

4.15 Μετοχικό Κεφάλαιο και Ίδιες Μετοχές

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται σύμφωνα με την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών περιλαμβάνει κάθε διαφορά υπέρ το άρτιο κατά την αρχική έκδοση του μετοχικού κεφαλαίου.

(α) Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου
Τα άμεσα έξοδα σχετικά με την έκδοση νέων μετοχών απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων, καθαρά από φόρους.

(β) Μερίσματα μετοχών
Τα μερίσματα μετοχών αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στην χρήση που εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας.

(γ) Ίδιες Μετοχές
Οι μετοχές της Εταιρείας που κατέχονται από την ίδια ή από τις θυγατρικές της, αναγνωρίζονται στην αξία κτήσης τους, περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Ίδιες Μετοχές» και απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας έως ότου ακυρωθούν, επανεκδοθούν ή επαναπωληθούν. Η αξία κτήσης των ιδίων μετοχών περιλαμβάνει και έξοδα συναλλαγών, μετά την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά. Ο αριθμός των ιδίων μετοχών που κατέχονται από την Εταιρεία δεν μειώνει τον αριθμό των μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία, ωστόσο επηρεάζει τον αριθμό των μετοχών που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή. Οι ίδιες μετοχές που κατέχονται από την Εταιρεία δεν ενσωματώνουν δικαίωμα είσπραξης μερίσματος. Η διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης και του ονομαστικού τιμήματος από την επαναπώληση (ή επανέκδοση) των ιδίων μετοχών, καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια και δεν περιλαμβάνεται στον προσδιορισμό του καθαρού αποτελέσματος της χρήσης. Κατά την 31/12/2016 ο Όμιλος δεν είχε στην κατοχή του ίδιες μετοχές.

4.16 Φορολογία Εισοδήματος και Αναβαλλόμενη Φορολογία

Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους, τους αναβαλλόμενους φόρους και τις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων.

Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος
Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται βάσει των φορολογικών Καταστάσεων Οικονομικής Θέσης κάθε μιας εκ των εταιρειών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα ή άλλα φορολογικά πλαίσια εντός των οποίων λειτουργούν οι θυγατρικές εξωτερικού. Η δαπάνη για τρέχοντα φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει βάσει των κερδών της κάθε εταιρείας όπως αναμορφώνονται στις φορολογικές της δηλώσεις και προβλέψεις για πρόσθετους φόρους, και υπολογίζεται σύμφωνα με τους θεσμοθετημένους ή ουσιαστικά θεσμοθετημένους φορολογικούς συντελεστές.

Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος

Αναβαλλόμενοι φόροι είναι οι φόροι ή οι φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά βάρη ή οφέλη που προκύπτουν στην χρήση αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή υποχρέωσης σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημιά.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αποτιμώνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στη χρήση κατά την οποία θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, χρήση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ενώ επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνονται κατά την έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα είναι διαθέσιμο επαρκές φορολογητέο κέρδος για να επιτρέψει την αξιοποίηση της ωφέλειας μέρους ή του συνόλου αυτής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από τον Όμιλο και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον.

Οι περισσότερες αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν ένα κομμάτι των φορολογικών εξόδων στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων χρήσης. Μόνο αυτές οι μεταβολές στα στοιχεία του ενεργητικού ή στις υποχρεώσεις που επηρεάζουν τις προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται κατευθείαν στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου, έχουν ως αποτέλεσμα την σχετική αλλαγή στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις να χρεώνεται έναντι του σχετικού λογαριασμού των Ιδίων Κεφαλαίων.

Κέρδη από ναυτιλιακές δραστηριότητες

Σύμφωνα με τον νόμο 27/1975 άρθρο 6, οι πλοιοκτήτριες εταιρίες πλοίων με Ελληνική σημαία πληρώνουν φόρο για τα πλοία τους, ανεξάρτητα αν έχουν κέρδη ή ζημιές, βάσει των κόρων ολικής χωρητικότητας. Ο φόρος αυτός ουσιαστικά είναι φόρος εισοδήματος ο οποίος αναπροσαρμόζεται, σύμφωνα με όσα ορίζονται από το παραπάνω νόμο.

Με την πληρωμή του παραπάνω φόρου εξαντλείται κάθε υποχρέωση που έχει σχέση με την φορολογία εισοδήματος από ναυτιλιακές δραστηριότητες. Στην περίπτωση αυτή δημιουργείται μόνιμη διαφορά μεταξύ του λογιστικού και του φορολογητέου αποτελέσματος και ως εκ τούτου η διαφορά αυτή δεν λαμβάνεται υπ' όψη στον υπολογισμό αναβαλλόμενης φορολογίας.

Κέρδη από μη ναυτιλιακές δραστηριότητες

Στην περίπτωση αυτή υπολογίζουμε το σύνολο των εσόδων προσθέτοντας τα έσοδα από μη ναυτιλιακές δραστηριότητες. Τα έξοδα που δεν αφορούν έξοδα πλοίων επιμερίζονται με βάση τους κόρους ολικής χωρητικότητας του κάθε πλοίου.

Το ποσό των κερδών που προκύπτει από τον παραπάνω υπολογισμό και αφορά τα μη ναυτιλιακά έσοδα, φορολογείται με τις γενικές διατάξεις.

4.17 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν στην επιδότηση ενσώματων στοιχείων του ενεργητικού, αναγνωρίζονται στην εύλογη τους αξία όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και όλοι οι σχετικοί όροι λήψης της θα τηρηθούν.

Οι επιχορηγήσεις αυτές αναγνωρίζονται ως έσοδα επομένων χρήσεων και μεταφέρονται στα κέρδη ή στις ζημιές κάθε περιόδου αναφοράς σε ισόποσες ετήσιες δόσεις βάσει της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των επιχορηγούμενων παγίων, αφαιρετικά των αντίστοιχων εξόδων αποσβέσεων.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα αναγνωρίζονται αφαιρετικά αυτών των εξόδων κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται για τη συστηματική συσχέτιση τους με τα επιχορηγούμενα έξοδα.

4.18 Παροχές στο Προσωπικό

Βραχυπρόθεσμες παροχές: Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία: Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους. Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για παροχές συνταξιοδότησης αφορούν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών σε ασφαλιστικές εταιρίες ή σε κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

(α) Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών
Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αφορούν την καταβολή εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς (π.χ. Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων), με αποτέλεσμα να μην ανακύπτει νομική υποχρέωση του Ομίλου σε περίπτωση που το Κρατικό Ταμείο αδυνατεί να καταβάλλει σύνταξη στον ασφαλιζόμενο. Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών στα Ταμεία. Η πληρωτέα εισφορά από τον Όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

(β) Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενο)
Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (αποθεματικό από τις καταβολές στην ασφαλιστική εταιρία) και τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2016 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση του iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας και ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Καταστάσεις Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

- την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,
- τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης /(απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,
- λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

(γ) Αποδοχές βασιζόμενες σε Συμμετοχικούς Τίτλους

Ο Όμιλος παρέχει στο προσωπικό αποδοχές σε συμμετοχικούς τίτλους. Συγκεκριμένα ο Όμιλος παρέχει στο προσωπικό, βάσει εγκεκριμένου από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων προγράμματος stock option, δικαιώματα αγοράς μετοχών της Εταιρείας.

Οι αποδοχές αυτές διακανονίζονται με την έκδοση νέων μετοχών από τη Εταιρεία εφόσον ο εργαζόμενος εκπληρώσει κάποιους όρους κατοχύρωσης που συνδέονται με την αποδοτικότητα του και εξασκήσει τα δικαιώματά του.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται από τους εργαζομένους αποτιμώνται στην εύλογη αξία των δικαιωμάτων που τους παραχωρούνται κατά την ημερομηνία παραχώρησης. Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων υπολογίζεται χρησιμοποιώντας ένα ευρέως αποδεκτό μοντέλο αποτίμησης δικαιωμάτων και λαμβάνοντας υπόψη την χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής κατά την ημερομηνία παραχώρησης. Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων μετά την έκδοση τους αναπροσαρμόζεται σε περίπτωση που υπάρξει κάποια τροποποίηση στο πρόγραμμα που είναι ευνοϊκή για τους εργαζομένους. Η υπολογιζόμενη αξία των υπηρεσιών των εργαζομένων αναγνωρίζεται ως έξοδο στην Κατάσταση των Αποτελεσμάτων με ισόποση πίστωση στο λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων, στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο. Το σχετικό ποσό επιμερίζεται σε όλη τη διάρκεια της περιόδου κατοχύρωσης και υπολογίζεται με βάση των αριθμό των δικαιωμάτων που εκτιμάται ότι θα κατοχυρωθούν σε κάθε έτος.

Κατά την εξάσκηση των δικαιωμάτων το καθαρό ποσό που εισπράττεται (μετά την αφαίρεση των άμεσων εξόδων) αναγνωρίζεται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία νέων μετοχών) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο (διαφορά τιμής εξάσκησης και ονομαστικής αξίας μετοχής).

4.19 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω εκροών πόρων και η εκτίμηση του ακριβούς ποσού της υποχρέωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί με αξιοπιστία. Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για τη διευθέτηση της υποχρέωσης. Προβλέψεις αναδιοργάνωσης αναγνωρίζονται μόνο εάν υπάρχει ένα λεπτομερές πρόγραμμα της αναδιοργάνωσης και η Διοίκηση έχει ανακοινώσει τα βασικά σημεία του στα μέρη που επηρεάζονται από την αναδιοργάνωση. Όταν η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης αποτελεί η παρούσα αξία των εξόδων που αναμένονται να απαιτηθούν προκειμένου να τακτοποιηθεί η υποχρέωση.

Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται.

Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Πιθανές εισροές από οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο που δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια ενός περιουσιακού στοιχείου θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις και γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

4.20 Αναγνώριση εσόδων – εξόδων

Τα έσοδα αναγνωρίζονται, όταν πιθανολογείται ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην οικονομική οντότητα και αυτά τα οφέλη μπορεί να επιμετρηθούν με αξιοπιστία. Το έσοδο αποτιμάται στην εύλογη αξία του εισπραχθέντος ανταλλάγματος και είναι καθαρό από φόρο προστιθέμενης αξίας, επιστροφές, κάθε είδους εκπτώσεις και αφού περιοριστούν οι πωλήσεις εντός του Ομίλου. Το ποσό του εσόδου θεωρείται ότι μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα όταν όλες οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που σχετίζονται με την πώληση έχουν επιλυθεί.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- **Πώληση αγαθών:** Το έσοδο από την πώληση αγαθών αναγνωρίζεται όταν οι ουσιαστικοί κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας των αγαθών έχουν μεταβιβαστεί στον αγοραστή, συνήθως με την αποστολή των αγαθών.
- **Αμοιβές παροχής εμπορικού σήματος:** Οι αμοιβές παροχής εμπορικού σήματος σχετίζονται με μία θυγατρική που ιδρύει και αναπτύσσει εστιατόρια γρήγορης εστίασης και καφέ μπαρ μέσω της μεταβίβασης χρήσης εμπορικού σήματος (franchisees). Οι αμοιβές αυτές αναγνωρίζονται σαν έσοδο στην περίοδο που αφορούν.
- **Έσοδα διαχείρισης ξενοδοχείων:** Τα έσοδα από τη διαχείριση του ξενοδοχείου αναγνωρίζονται μετά την αφαίρεση του φόρου προστιθέμενης αξίας, δικαιώματα υπηρεσιών, άλλων φόρων και εκπτώσεων στην περίοδο παροχής των υπηρεσιών.
- **Έσοδα από ναύλους πλοίων:** Τα έσοδα από ναύλους αναγνωρίζονται όταν ο πελάτης πραγματοποιήσει το ταξίδι.

- **Έσοδα από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών επί των πλοίων:** Για τις υπηρεσίες που προσφέρει ο Όμιλος απ' ευθείας στον πελάτη τα έσοδα αναγνωρίζονται με την έκδοση της απόδειξης παροχής υπηρεσιών προς τον πελάτη. Για τις υπηρεσίες που προσφέρει ο Όμιλος μέσω αναδόχων τα έσοδα αναγνωρίζονται με την έκδοση Τιμολογίων Παροχής Υπηρεσιών των δεδουλευμένων εσόδων προς τον ανάδοχο. Όλα τα παραπάνω έσοδα αναγνωρίζονται όταν η είσπραξη της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη.

- **Παροχή υπηρεσιών βάσει συμβάσεων με προκαθορισμένη τιμή:** Το έσοδο από συμβάσεις με προκαθορισμένη τιμή αναγνωρίζεται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της συναλλαγής κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο ποσοστιαίας ολοκλήρωσης, το έσοδο γενικά αναγνωρίζεται βάσει της δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών και της επίδοσης μέχρι σήμερα σε ποσοστό του συνόλου των υπηρεσιών που πρόκειται να εκτελεστούν. Όταν το αποτέλεσμα της συναλλαγής που αφορά στην παροχή υπηρεσιών δεν μπορεί να εκτιμηθεί βάσιμα, τότε το έσοδο αναγνωρίζεται μόνο κατά την έκταση που οι αναγνωρισμένες δαπάνες είναι ανακτήσιμες.

  Το ποσό της τιμής πώλησης που σχετίζεται με συμφωνία για υπηρεσίες που θα παρασχεθούν μεταγενέστερα, εγγράφεται σε μεταβατικό λογαριασμό και αναγνωρίζεται στα έσοδα της περιόδου στην οποία παρέχονται οι υπηρεσίες. Αυτό το έσοδο περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις». Σε περιπτώσεις που ίσως μεταβληθούν οι αρχικές εκτιμήσεις των εσόδων, οι δαπάνες ή ο βαθμός ολοκλήρωσης αναθεωρούνται. Αυτές οι αναθεωρήσεις μπορεί να οδηγήσουν σε αυξήσεις ή μειώσεις των εκτιμώμενων εσόδων ή δαπανών και εμφανίζονται στα έσοδα της περιόδου, στις οποίες οι περιπτώσεις που καθιστούν αναγκαία την αναθεώρηση γνωστοποιούνται από τη Διοίκηση.

  Έσοδα από μακροχρόνια κατασκευαστικά συμβόλαια (customer-related long-term construction contracts) αναγνωρίζονται σύμφωνα με το ποσοστό ολοκλήρωσης του συμβολαίου κατά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων. Ο Όμιλος δεσμεύεται με εκτεταμένη εξυπηρέτηση μετά την πώληση σε αυτό τον τομέα υπηρεσιών.

- **Έσοδα από παροχή υπηρεσιών υγείας:** Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες υγείας τόσο σε ιδιώτες ασθενείς – πελάτες όσο και σε ασθενείς – πελάτες που καλύπτονται μέσω των συνεργαζόμενων ασφαλιστικών ταμείων και ασφαλιστικών οργανισμών. Πιο συγκεκριμένα ο βασικός ασφαλιστικός φορέας με τον οποίο συνεργάζεται ο Όμιλος είναι ο ΕΟΠΥΥ. Αξίζει να σημειωθεί ότι, με τον φορέα αυτόν ο Όμιλος έχει συνάψει συμφωνίες μέσω των οποίων οι ασθενείς καλύπτονται πλήρως ή μερικώς ως προς τα έξοδά τους (προσυμφωνημένη αμοιβή) σε ότι αφορά συγκεκριμένες επεμβάσεις. Οι Ασφαλιστικοί Οργανισμοί με τους οποίους συνεργάζεται ο Όμιλος, αφορούν σε ασφαλιστικές εταιρείες του εσωτερικού αλλά και του εξωτερικού. Τα έσοδα λογίζονται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της υπηρεσίας στο καθαρό ποσό που αναμένεται να εισπραχθεί ανά κατηγορία.

- **Έσοδα από ενοίκια:** Τα έσοδα από τις λειτουργικές μισθώσεις των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου αναγνωρίζονται σταδιακά στην διάρκεια της μίσθωσης.

- **Έσοδα από τόκους:** Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου το οποίο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια μελλοντικές καταβολές τοις μετρητοίς ή εισπράξεις για τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή, όταν απαιτείται, για συντομότερο διάστημα, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης.

  Όταν μία απαίτηση έχει υποστεί απομείωση αξίας, ο Όμιλος μειώνει τη λογιστική αξία στο ποσό που αναμένεται να ανακτηθεί, το οποίο είναι το ποσό που προκύπτει από τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλημένες με το πραγματικό επιτόκιο του μέσου και

συνεχίζει την περιοδική αναστροφή της προεξόφλησης ως έσοδο από τόκους. Έσοδα από τόκους σε δάνεια τα οποία έχουν υποστεί απομείωση αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

- **Έσοδα από μερίσματα:** Τα έσοδα από τα μερίσματα αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους από τους μετόχους.
- **Έξοδα:** Τα έξοδα αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου αναφοράς σε δεδουλευμένη βάση. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται για λειτουργικές μισθώσεις μεταφέρονται στα αποτελέσματα ως έξοδα, κατά το χρόνο χρήσης του μισθίου.

  Τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση.

4.21 Κόστος δανεισμού

Το κόστος δανεισμού το οποίο αποδίδεται άμεσα στην αγορά, κατασκευή ή παραγωγή επιλέξιμων στοιχείων του ενεργητικού για τα οποία απαιτείται σημαντική περίοδος μέχρι να είναι έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση ή πώλησή τους, προστίθεται στο κόστος κτήσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων μέχρι την χρονική στιγμή που αυτά θα είναι ουσιαστικά έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση ή πώλησή τους. Το κόστος δανεισμού στις υπόλοιπες περιπτώσεις επιβαρύνει τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιείται.

4.22 Κέρδη ή ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες

Μία διακοπείσα δραστηριότητα αποτελεί ένα συστατικό μέρος του Ομίλου που έχει είτε διατεθεί είτε ταξινομηθεί ως κατεχόμενη προς πώληση και

- αντιπροσωπεύει ένα ξεχωριστό μεγάλο τμήμα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ή μία γεωγραφική περιοχή εκμεταλλεύσεων,
- είναι μέρος ενός ενιαίου, συντονισμένου προγράμματος διάθεσης ενός μεγάλου τμήματος δραστηριοτήτων ή μιας γεωγραφικής περιοχής εκμεταλλεύσεων ή
- είναι θυγατρική που αποκτήθηκε αποκλειστικά με προοπτική να επαναπωληθεί.

Τα κέρδη ή οι ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των κερδών ή ζημιών της συγκριτικής περιόδου, παρουσιάζονται ως ξεχωριστό κονδύλι της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Το ποσό αυτό αποτελεί τα μετά φόρων αποτελέσματα των διακοπεισών δραστηριοτήτων και το μετά φόρων κέρδος ή ζημιά που προέκυψε από την αποτίμηση και διάθεση των στοιχείων του ενεργητικού που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα προς πώληση (βλέπε και σημείωση 7).

Οι γνωστοποιήσεις διακοπεισών δραστηριοτήτων της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνουν γνωστοποιήσεις για προγενέστερες περιόδους που παρουσιάζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις ώστε οι γνωστοποιήσεις να σχετίζονται με όλες τις εκμεταλλεύσεις που έχουν διακοπεί μέχρι την ημερομηνία του λήξης της τελευταίας περιόδου που παρουσιάζεται. Στην περίπτωση κατά την οποία δραστηριότητες προηγούμενα ταξινομημένες ως διακοπείσες θεωρούνται πλέον συνεχιζόμενες, οι γνωστοποιήσεις προηγούμενων περιόδων προσαρμόζονται ανάλογα.

4.23 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή (ΚΑΜ) υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής εταιρείας με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια κάθε έτους, εξαιρώντας τον μέσο όρο των κοινών μετοχών που αποκτήθηκαν ως ίδιες μετοχές.

Τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αποδίδεται στους μετόχους της μητρικής (αφού αφαιρεθεί ο τόκος επί των μετατρέψιμων μετοχών μετά φόρων) με τον

μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του έτους (προσαρμοσμένο για την επίδραση των απομειούμενων μετατρέψιμων μετοχών).

Ο μέσος σταθμισμένος αριθμός των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου και για όλες τις παρουσιαζόμενες λογιστικές περιόδους προσαρμόζεται για γεγονότα που έχουν μεταβάλει τον αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία χωρίς αντίστοιχη μεταβολή στους πόρους.

4.24 Λειτουργικοί τομείς

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνιστά τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων και ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης προκειμένου να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή πόρων. Η Διοίκηση έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις εσωτερικές αναφορές. Το Διοικητικό Συμβούλιο χρησιμοποιεί διαφορετικά κριτήρια προκειμένου να αξιολογήσει τις δραστηριότητες του Ομίλου, τα οποία και ποικίλουν ανάλογα με τη φύση κάθε τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους και τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες.

Ως λειτουργικοί τομείς της MIG ορίζονται οι τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο Όμιλος και στους οποίους βασίζεται το εσωτερικό σύστημα πληροφόρησης του Ομίλου.

Πρέπει να σημειωθεί ότι λόγω των κριτηρίων συνάθροισης και της φύσης των δραστηριοτήτων της MIG (buyouts και equity investments) μερικές από τις θυγατρικές παρουσιάζουν ή ενδέχεται να παρουσιάζουν παρόμοιες επιδόσεις σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, ως να δραστηριοποιούνται στον ίδιο κλάδο και συνεπώς συναθροίζονται και παρουσιάζονται σε έναν λειτουργικό τομέα. Για την κατηγοριοποίηση ανά λειτουργικό τομέα έχουν ληφθεί υπόψη τα εξής:

- η φύση των προϊόντων και υπηρεσιών,
- ο τύπος καταναλωτή για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες,
- οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τη διανομή των προϊόντων και των υπηρεσιών,
- το νομοθετικό πλαίσιο, και
- οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι.

Από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 8 προέκυψαν έξι λειτουργικοί τομείς που βασίζονται στην αρχή της προσέγγισης της Διοίκησης. Ακολούθως παρατίθενται οι λειτουργικοί τομείς του Ομίλου καθώς και οι κύριες ενοποιούμενες εταιρείες (θυγατρικές και συγγενείς) ανά παρουσιαζόμενο λειτουργικό τομέα:

- **Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά** (VIVARTIA)
- **Μεταφορές** (MIG SHIPPING, ATTICA, MIG AVIATION 1, MIG AVIATION 2, ATHENIAN ENGINEERING)
- **Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες** (SINGULARLOGIC, TOWER TECHNOLOGY)
- **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (MARFIN INVESTMENT GROUP, MIG AVIATION HOLDINGS)
- **Υπηρεσίες Υγείας** (ΥΓΕΙΑ, MARFIN CAPITAL)
- **Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων-Private equity** (MIG LEISURE, KETA, MIG LRE CROATIA, SUNCE, MIG REAL ESTATE (SERBIA), RKB, MIG ENVIRONMENT, MIG MEDIA).

4.25 Μακροπρόθεσμα Περιουσιακά Στοιχεία Κατεχόμενα προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες

Ο Όμιλος ταξινομεί ένα μακροπρόθεσμο στοιχείο του ενεργητικού ή μία ομάδα στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων ως κατεχόμενα προς πώληση, αν η αξία τους αναμένεται να ανακτηθεί κατά κύριο λόγο μέσω διάθεσης των στοιχείων και όχι μέσω της χρήσης τους.

Οι βασικές προϋποθέσεις για να ταξινομηθεί ένα μακροπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα στοιχείων (περιουσιακών και υποχρεώσεων) σαν κατεχόμενα προς πώληση, είναι το περιουσιακό στοιχείο ή η ομάδα να είναι διαθέσιμα προς άμεση πώληση στην παρούσα τους κατάσταση, η δε ολοκλήρωση της πώλησης να εξαρτάται μόνο από συνθήκες που είναι συνήθεις και τυπικές για πωλήσεις τέτοιων στοιχείων και η πώληση θα πρέπει να είναι εξαιρετικά πιθανή.

Για να θεωρείται η πώληση εξαιρετικά πιθανή θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- να υπάρχει δέσμευση της Διοίκησης αναφορικά με ένα σχέδιο πώλησης των περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας,
- να έχει ενεργοποιηθεί ένα πρόγραμμα εξεύρεσης αγοραστή και ολοκλήρωσης της συναλλαγής,
- η προσφερόμενη τιμή πώλησης θα πρέπει να είναι σε λογική συσχέτιση με την τρέχουσα αγοραία αξία των προς πώληση περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας περιουσιακών στοιχείων,
- η πώληση αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημέρα που το περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα στοιχείων ταξινομήθηκαν σαν κατεχόμενα προς πώληση εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, και
- οι ενέργειες που απαιτείται να γίνουν προκειμένου να ολοκληρωθεί το σχέδιο πώλησης θα πρέπει να καταδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανόν να απαιτηθούν σημαντικές τροποποιήσεις στο σχέδιο ούτε ότι το σχέδιο θα ακυρωθεί.

Αμέσως πριν την αρχική ταξινόμηση του στοιχείου του ενεργητικού ή της ομάδας στοιχείων και υποχρεώσεων ως κατεχόμενων προς πώληση το στοιχείο του ενεργητικού (ή όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στην ομάδα) αποτιμώνται με βάση τα ισχύοντα σε κάθε περίπτωση ΔΠΧΑ.

Τα μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία (ή οι ομάδες περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) που ταξινομούνται σαν κατεχόμενα προς πώληση αποτιμώνται (μετά την αρχική ταξινόμηση ως ανωτέρω) στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της αξίας που αυτά φέρονται στις οικονομικές καταστάσεις και της εύλογης αξίας τους μειωμένης κατά τα άμεσα έξοδα διάθεσης, και οι προκύπτουσες ζημίες απομείωσης καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσεως. Όποια πιθανή αύξηση της εύλογης αξίας σε μεταγενέστερη αποτίμηση θα καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσεως αλλά όχι για ποσό μεγαλύτερο της αρχικά καταχωρηθείσας ζημίας απομείωσης.

Από την ημερομηνία κατά την οποία ένα μακροπρόθεσμο στοιχείο του ενεργητικού (ή τα μακροπρόθεσμα στοιχεία του ενεργητικού που περιλαμβάνονται σε μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) ταξινομείται ως κατεχόμενο προς πώληση, δεν λογίζονται αποσβέσεις επί των εν λόγω μακροπρόθεσμων στοιχείων του ενεργητικού. Κατά την 31/12/2016, ο Όμιλος δεν είχε ταξινομήσει μακροπρόθεσμα στοιχεία του ενεργητικού ή ομάδες διάθεσης στοιχείων του ενεργητικού στην εν λόγω κατηγορία.

5 ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί από τη Διοίκηση τον σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και τις υποχρεώσεις, τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων καθώς και τα έσοδα και έξοδα κατά τις παρουσιαζόμενες περιόδους. Τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από αυτά που έχουν εκτιμηθεί. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών.

Οι βασικές εκτιμήσεις και κρίσεις που αναφέρονται σε δεδομένα η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των Οικονομικών Καταστάσεων τους επόμενους 12 μήνες και έχουν ως εξής:

5.1 Κρίσεις

Οι βασικές κρίσεις που πραγματοποιεί η Διοίκηση του Ομίλου (εκτός των κρίσεων που συνδέονται με εκτιμήσεις που παρουσιάζονται στην σημείωση 5.2) και που έχουν την σημαντικότερη επίδραση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις σχετίζονται κυρίως με:

Ταξινόμηση Χρηματοοικονομικών Μέσων
Οι λογιστικές αρχές που εφαρμόζει ο Όμιλος απαιτούν την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, κατά την απόκτησή τους, σε διαφορετικές κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομικά μέσα κατεχόμενα για εμπορικούς σκοπούς. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι επενδύσεις και τα παράγωγα που δημιουργούνται κυρίως με σκοπό την επίτευξη βραχυπρόθεσμου κέρδους.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η ταξινόμηση μιας επένδυσης στην κατηγορία αυτή, εξαρτάται από τον τρόπο που αποτιμά η Διοίκηση την αποδοτικότητα και τον κίνδυνο της επένδυσης. Έτσι, στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και επενδύσεις που δεν ανήκουν στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο αλλά στο χαρτοφυλάκιο επιχειρηματικών συμμετοχών και παρακολουθούνται εσωτερικά, σύμφωνα με τη στρατηγική του Ομίλου, στην εύλογη αξία τους.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού διακρατούμενα στη λήξη τους. Είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με καθορισμένες ή προσδιορισμένες πληρωμές και καθορισμένη λήξη, για τα οποία η Διοίκηση του Ομίλου έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να τα διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση. Είναι τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν μπορούν να ταξινομηθούν σε κάποια από τις προαναφερθείσες κατηγορίες.

5.2 Εκτιμήσεις και Υποθέσεις

Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και απαιτεί τις

πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Ο Όμιλος αξιολογεί τέτοιες εκτιμήσεις σε συνεχή βάση, βασιζόμενος στα αποτελέσματα του παρελθόντος και στην εμπειρία, σε συσκέψεις με ειδικούς, σε τάσεις και σε άλλες μεθόδους οι οποίες θεωρούνται λογικές στις συγκεκριμένες συνθήκες, όπως επίσης και τις προβλέψεις σχετικά με το πώς αυτά ενδέχεται να αλλάξουν στο μέλλον.

(1) Συνενώσεις Επιχειρήσεων

Κατά την αρχική αναγνώριση τα στοιχεία του ενεργητικού καθώς και οι υποχρεώσεις της αποκτώμενης επιχείρησης συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις στις εύλογες αξίες τους. Κατά την επιμέτρηση των εύλογων αξιών, η Διοίκηση χρησιμοποιεί εκτιμήσεις σχετικά με τις μελλοντικές ταμειακές ροές, ωστόσο τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν. Οποιαδήποτε αλλαγή στην επιμέτρηση μετά την αρχική αναγνώριση θα επηρεάσει την επιμέτρηση της υπεραξίας. Λεπτομέρειες των αποκτώμενων στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων αναλύονται στη σημείωση 6.

(2) Έλεγχοι Απομείωσης Υπεραξίας και Άυλων Στοιχείων του Ενεργητικού με Απεριόριστη Ωφέλιμη Ζωή

Ο Όμιλος διενεργεί τον σχετικό έλεγχο απομείωσης της υπεραξίας και των άυλων στοιχείων του ενεργητικού με απεριόριστη διάρκεια ζωής που έχουν προκύψει από θυγατρικές και συγγενείς, τουλάχιστον σε ετήσια βάση ή και όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 36. Προκειμένου να διαπιστωθεί αν συντρέχουν λόγοι απομείωσης, απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης κατά το κόστος πώλησης της επιχειρηματικής μονάδας. Συνήθως, χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι της παρούσας αξίας ταμειακών ροών, η αποτίμηση βάσει δεικτών ομοειδών συναλλαγών ή επιχειρήσεων που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά και η χρηματιστηριακή τιμή. Για την εφαρμογή των συγκεκριμένων μεθόδων, η Διοίκηση απαιτείται να χρησιμοποιήσει στοιχεία όπως εκτιμώμενη μελλοντική κερδοφορία της θυγατρικής, επιχειρηματικά σχέδια καθώς και στοιχεία της αγοράς, όπως επιτόκια κ.λπ. (περαιτέρω πληροφορίες στις σημειώσεις 10 & 38 των Οικονομικών Καταστάσεων).

(3) Απομείωση Ενσώματων Παγίων

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή την μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 9).

(4) Ωφέλιμη Ζωή Αποσβέσιμων Στοιχείων

Η Διοίκηση εξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων του ενεργητικού σε κάθε ετήσια περίοδο αναφοράς. Την 31/12/2016 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού.

(5) Εκτίμηση Εύλογης Αξίας Χρηματοοικονομικών Μέσων

Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού για τα οποία δεν υπάρχουν δημοσιευμένες τιμές αγοράς, απαιτεί τη χρησιμοποίηση συγκεκριμένων τεχνικών εκτίμησης. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας τους απαιτεί διαφόρων ειδών εκτιμήσεις. Οι σημαντικότερες αφορούν στην εκτίμηση των διαφόρων κινδύνων στους οποίους υπόκειται το μέσο, όπως επιχειρηματικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας κτλ., και στην εκτίμηση των μελλοντικών προοπτικών κερδοφορίας επιχειρήσεων σε περίπτωση αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων.

(6) Απομείωση Χρηματοοικονομικών Μέσων
Ο Όμιλος ακολουθεί τις οδηγίες του ΔΛΠ 39 για τον έλεγχο απομείωσης της αξίας των επενδύσεών του που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω Προτύπου, ενώ για όλα τα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού εφαρμόζονται οι απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Κατά τον προσδιορισμό του πότε μια επένδυση έχει υποστεί απομείωση της αξίας της ο Όμιλος εκτιμά, μαζί με άλλους παράγοντες, τη διάρκεια ή την έκταση που η εύλογη αξία μιας επένδυσης είναι χαμηλότερη του κόστους, γεγονός το οποίο μπορεί να αποτελέσει μία αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα και τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές, τις επιχειρηματικές πολιτικές, το μέλλον της επένδυσης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως η επίδοση της βιομηχανίας και του επιχειρηματικού κλάδου, και τις αλλαγές στην τεχνολογία και στις λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές (περαιτέρω πληροφορίες στην σημείωση 10).

(7) Εκτίμηση Εύλογης Αξίας Παραγώγων και Λογιστική Αντιστάθμισης
Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία για τη διαχείριση μιας σειράς κινδύνων στους οποίους περιλαμβάνονται κίνδυνοι που σχετίζονται με τα επιτόκια, το συνάλλαγμα και τις τιμές των αγαθών. Για τον καθορισμό μιας αποτελεσματικής αντισταθμιστικής σχέσης, ο Όμιλος απαιτείται αφενός να δηλώσει την στρατηγική του για την αντιστάθμιση και αφετέρου να εκτιμήσει ότι η αντιστάθμιση θα είναι αποτελεσματική καθ' όλη τη διάρκεια του μέσου αντιστάθμισης (παραγώγου). Επιπλέον πληροφόρηση σχετικά με τη χρήση των παραγώγων παρέχεται στη σημείωση 28.

(8) Πρόβλεψη για Φόρο Εισοδήματος
Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους.

Οι εταιρείες του Ομίλου υπόκεινται σε διαφορετικές νομοθεσίες φορολογίας εισοδήματος. Για τον συνολικό προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσον θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωριστεί οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος και για αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 42).

(9) Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις επί Φορολογικών Ζημιών
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για όλες τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη που θα συμψηφιστούν με αυτές τις φορολογικές ζημίες. Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης του Ομίλου, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 17).

(10) Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις
Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις σε σχέση με συγκεκριμένους πελάτες, όταν υπάρχουν δεδομένα ή ενδείξεις οι οποίες καταδεικνύουν ότι η είσπραξη της σχετικής απαίτησης στο σύνολό της ή κατά ένα μέρος δεν είναι πιθανή. Η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε περιοδική επανεκτίμηση της επάρκειας της πρόβλεψης σχετικά με τις επισφαλείς απαιτήσεις σε συνάρτηση με την πιστωτική της πολιτική και λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία της Νομικής Υπηρεσίας

του Ομίλου, τα οποία προκύπτουν βάσει επεξεργασίας ιστορικών δεδομένων και πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζεται (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 19).

(11) Αβέβαιη Έκβαση Εκκρεμών Επίδικων Υποθέσεων

Ο Όμιλος εξετάζει τις εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων και προχωρεί σε διενέργεια προβλέψεων για επίδικες υποθέσεις κατά του Ομίλου, βάσει στοιχείων από τη Νομική Υπηρεσία του Ομίλου και των συνεργαζόμενων δικηγορικών γραφείων, τα οποία προκύπτουν βάσει των πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζονται (βλ. σημείωση 48.3).

(12) Πρόβλεψη για Αποζημίωση Προσωπικού

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 25).

(13) Προϋπολογισμοί Συμβάσεων Έργων

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις όσον αφορά στην έκβαση συμβάσεων έργου και του συνολικού προϋπολογισθέντος συμβατικού κόστους με βάση το οποίο προκύπτει το ποσοστό ολοκλήρωσης. Στις περιπτώσεις που το αποτέλεσμα μίας σύμβασης έργου δεν είναι εφικτό να προσδιοριστεί με αξιοπιστία (π.χ. οι συμβάσεις έργων βρίσκονται σε αρχικό στάδιο), τότε ο Όμιλος προβαίνει σε εκτίμηση του αποτελέσματος στην έκταση που το αναληφθέν κόστος πιθανολογείται ότι θα ανακτηθεί, ενώ το κόστος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της περιόδου στην οποία πραγματοποιείται.

(14) Ανάπτυξη Λογισμικών Προγραμμάτων

Η αναγνώριση των εξόδων, που αποδίδονται στην ανάπτυξη λογισμικών προγραμμάτων του Ομίλου, ως άυλα στοιχεία του ενεργητικού, πραγματοποιείται μόνο όταν είναι πιθανό ότι τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που θα προκύψουν από τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού θα εισρεύσουν στην επιχείρηση. Στην εκτίμηση των μελλοντικών οικονομικών οφελών ο Όμιλος συνυπολογίζει την τεχνική δυνατότητα να ολοκληρωθεί το άυλο στοιχείο του ενεργητικού προκειμένου αυτό να διατεθεί προς πώληση ή χρήση, την ύπαρξη αγοράς για το προϊόν που παράγει το άυλο στοιχείο του ενεργητικού ή, αν πρόκειται να χρησιμοποιηθεί εσωτερικά, τη χρησιμότητα του άυλου στοιχείου του ενεργητικού καθώς και τη δυνατότητα αξιόπιστης μέτρησης των εξόδων που θα αποδοθούν στο άυλο στοιχείο του ενεργητικού κατά τη διάρκεια της ανάπτυξής του.

(15) Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

Ο Όμιλος εμπλέκεται σε δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών του. Η Διοίκηση κρίνει ότι οποιοιδήποτε διακανονισμοί δεν θα επηρέαζαν σημαντικά την οικονομική θέση του Ομίλου την 31/12/2016. Παρόλα αυτά, ο καθορισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές διεκδικήσεις και τις απαιτήσεις είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με τις πιθανές συνέπειες και τις διερμηνείες σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις διερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μια αύξηση ή μια μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων του Ομίλου στο μέλλον (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 48).

(16) Ταξινόμηση Μισθώσεων

Κατά την εφαρμογή των απαιτήσεων του ΔΛΠ 17 αναφορικά με την ταξινόμηση των μισθώσεων, υπάρχουν περιπτώσεις όπου μία συναλλαγή δεν είναι πάντα συμπερασματική. Στις περιπτώσεις αυτές η Διοίκηση κάνει χρήση εκτιμήσεων προκειμένου να προσδιορίσει αν μία μίσθωση μεταφέρει

ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της ιδιοκτησίας από τον μισθωτή στον εκμισθωτή.

(17) Υποχρεώσεις αρ. 100 Ν.4172/2013 – «Claw-Back» και «Rebate» του ομίλου ΥΓΕΙΑ

Από τον Ιούλιο 2013 τέθηκαν σε εφαρμογή, σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν.4172/2013, τα εξής:

α) ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (Claw-back) δαπανών νοσηλείας, διαγνωστικών εξετάσεων και φυσικοθεραπείας,

β) η καθιέρωση ποσοστού επί των οφειλών του ΕΟΠΥΥ για νοσηλεία, διαγνωστικές εξετάσεις και φυσικοθεραπείες των ασφαλισμένων προς τους συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ ιδιώτες παρόχους των ως άνω υπηρεσιών υγείας, υπέρ του Οργανισμού, ως επιστροφή (Rebate) για κάθε μήνα.

Επί του παρόντος και με εξαίρεση τη χρήση 2013, δεν είναι εφικτή η ακριβής ποσοτικοποίηση του Claw-back και του Rebate που αντιστοιχεί σε κάθε κλινική του ομίλου ΥΓΕΙΑ, λόγω μη γνωστοποίησης από πλευράς του ΕΟΠΥΥ όλων των παραμέτρων (κλάδου και κλινικών ξεχωριστά), οι οποίες μπορούν αξιόπιστα να οδηγήσουν σε ακριβή προσδιορισμό των αντίστοιχων ποσών. Σημειώνεται ότι, τα τελικά ποσά του Claw-back για τα έτη 2014 και 2015 θα προκύψουν εφόσον ελεγχθούν και οι υποβολές του συνόλου των αναφερόμενων ετών και τελικώς επικυρωθούν από τον ΕΟΠΥΥ. Σε κάθε περίπτωση, η Διοίκηση εκτιμά ότι, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, τα αποτελέσματα του ομίλου ΥΓΕΙΑ έχουν ήδη επιβαρυνθεί με επαρκή ποσά καθ'όλη την περίοδο εφαρμογής του Claw-back και του Rebate και δεν αναμένεται περαιτέρω αρνητική μεταβολή τους.

Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ έχει προβεί σε υπολογισμό του Claw-back και του Rebate από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων επιβαρύνοντας αντίστοιχα τα οικονομικά του αποτελέσματα. Συγκεκριμένα, έχει απομειώσει τις απαιτήσεις από τον ΕΟΠΥΥ περιόδου 01/01/2013-31/12/2016 με το ποσό των € 85,4 εκ. περίπου ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του άρθρου 100 παρ.5 του Ν.4172/2013 (ΦΕΚ Α 167/23.07.2013) και των μεταγενέστερων σχετικών υπουργικών αποφάσεων.

Τέλος, τον Οκτώβριο 2016, σύμφωνα με το αρ. 52 του Ν. 4430/2016, προσδιορίστηκαν οι όροι για την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του ΕΟΠΥΥ, οι οποίες γεννήθηκαν πριν και μετά τη λειτουργία του, προς τους συμβεβλημένους παρόχους υγείας. Ειδικότερα, με βάση τις διατάξεις του συγκεκριμένου άρθρου, προσδιορίστηκαν περαιτέρω εκπτώσεις προκειμένου ο Οργανισμός να προβεί, εντός του 2017, στην ολοσχερή εξόφληση των οφειλών του, που γεννήθηκαν έως και τη χρήση 2015 (συμπεριλαμβανομένων των οφειλών πριν το 2012). Επισημαίνεται ότι, οι συμβεβλημένες εταιρείες του ομίλου ΥΓΕΙΑ έχουν ήδη διενεργήσει επαρκείς προβλέψεις έναντι των διατάξεων του συγκεκριμένου άρθρου και, ως εκ τούτου, δεν προβλέπεται περαιτέρω επιβάρυνση των αποτελεσμάτων τους.

6 ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΜΗ ΕΛΕΓΧΟΥΣΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

6.1 Μεταβολή σε μη ελέγχουσες συμμετοχές εντός της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2016

- Εντός του Φεβρουαρίου 2016, η GOODY'S προχώρησε στην εξαγορά του υπολειπόμενου ποσοστού 45,10% στη θυγατρική του ομίλου VIVARTIA, ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΣΕΡΡΩΝ Α.Ε. έναντι μηδενικού τιμήματος (€ 5), διαμορφώνοντας το συνολικό ποσοστό συμμετοχής του ομίλου VIVARTIA στην ανωτέρω θυγατρική σε 100%. Από την ανωτέρω συναλλαγή προέκυψε υπεραξία ύψους € 123 χιλ., η οποία διαγράφηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του ομίλου VIVARTIA, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενη θυγατρική.

- Παράλληλα, εντός του Μαρτίου του 2016, η ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΠΑΡΑΛΙΑΣ Α.Ε. προχώρησε στην εξαγορά του υπολειπόμενου ποσοστού 20% της θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA, ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΗΦΙΣΙΑΣ – ΠΑΝΟΡΜΟΥ Α.Ε. έναντι € 39 χιλ., με αποτέλεσμα ο όμιλος VIVARTIA να κατέχει πλέον το 100% της ανωτέρω θυγατρικής. Η υπεραξία από τη συγκεκριμένη συναλλαγή, ύψους € 8 χιλ., διαγράφηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του ομίλου VIVARTIA, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού σε υφιστάμενη θυγατρική.
- Εντός του Ιουνίου 2016, η ΠΑΣΤΕΡΙΑ Α.Ε. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ & ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ προχώρησε στην εξαγορά επιπρόσθετου ποσοστού 10% της θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA, PESTO Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ, έναντι € 20 χιλ. Από την ανωτέρω συναλλαγή προέκυψε υπεραξία ύψους € 4 χιλ., η οποία διαγράφηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του ομίλου VIVARTIA, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού σε υφιστάμενη θυγατρική.
- Εντός του 2ου τριμήνου 2016, η EVEREST προχώρησε σε αύξηση κεφαλαίου προς τη θυγατρική εταιρεία του ομίλου VIVARTIA, ΠΑΣΤΕΡΙΑ Α.Ε. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ & ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, ύψους € 401 χιλ. χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων μειοψηφίας. Ως απόρροια της ανωτέρω συναλλαγής, το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA ανήλθε σε 99,45%.
- Εντός του Σεπτεμβρίου 2016, η EVEREST προχώρησε σε αύξηση κεφαλαίου προς τη θυγατρική εταιρεία του ομίλου VIVARTIA, ΚΑΜΑΡΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ, ύψους € 108 χιλ. χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων μειοψηφίας. Συνεπεία της ανωτέρω συναλλαγής, το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA ανήλθε σε 87,52%.
- Εντός του 4ου τριμήνου 2016, η EVEREST προχώρησε στην εξαγορά του υπολειπόμενου ποσοστού 70% στην υφιστάμενη θυγατρική ΒΑΡΕΛΑΣ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ έναντι μηδενικού τιμήματος (€ 1). Από την ανωτέρω συναλλαγή προέκυψε υπεραξία ύψους € 6 χιλ., η οποία διαγράφηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του ομίλου VIVARTIA, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενη θυγατρική.
- Περαιτέρω, εντός του Νοεμβρίου 2016, η GOODY'S προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου προς τη θυγατρική ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΠΑΡΑΛΙΑΣ Α.Ε. ύψους € 129 χιλ. Από την ανωτέρω συναλλαγή το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA ανήλθε σε 99,82%.
- Παράλληλα, η θυγατρική του ομίλου VIVARTIA, ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ Α.Ε. προχώρησε στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΗΦΙΣΙΑΣ – ΠΑΝΟΡΜΟΥ Α.Ε. ύψους € 295 χιλ., αυξάνοντας το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA σε 99,89%.
- Εντός του Δεκεμβρίου 2016, ολοκληρώθηκαν οι αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου στις θυγατρικές εταιρείες του ομίλου VIVARTIA, ΓΕΥΣΗ Ε.Β.Α.Ε. (ύψους € 25 χιλ.) και GOLDEN PASTA Α.Ε. (ύψους € 126 χιλ.), τις οποίες κάλυψε η EVEREST χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων μειοψηφίας. Από τις ανωτέρω συναλλαγές, το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στις εν λόγω εταιρείες ανήλθε σε 87,56% και 99,57%, αντίστοιχα.
- Τέλος, εντός της χρήσης 2016 η MIG προχώρησε σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου στη MIG REAL ESTATE (SERBIA) συνολικού ποσού € 1.125 χιλ. Επιπρόσθετα, η MIG REAL ESTATE (SERBIA) προχώρησε σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου στη θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, RKB, συνολικού ποσού € 1.300 χιλ., με συνέπεια το ποσοστό συμμετοχής της MIG στην RKB, μέσω της 100% θυγατρικής της MIG REAL ESTATE (SERBIA), να ανέλθει σε 83,10% (31/12/2015: 83,00%).

6.2 Λοιπές μεταβολές (πωλήσεις /ιδρύσεις /αρχικές αποκτήσεις) εντός της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2016

- Την 26/02/2016 η SINGULARLOGIC προχώρησε στην εξαγορά ποσοστού 50,99% της εταιρείας SENSE ONE TECHNOLOGIES A.E. έναντι τιμήματος € 501 χιλ. Η υπεραξία που προέκυψε από την ανωτέρω συναλλαγή, ύψους € 70 χιλ., απεικονίζεται στο σχετικό κονδύλι των Οικονομικών Καταστάσεων του ομίλου SINGULARLOGIC.
- Την 01/11/2016 η SINGULARLOGIC προχώρησε στην ίδρυση, μέσω της κατά 100% θυγατρικής εταιρείας G.I.T. CYPRUS, της εταιρείας SINGULARLOGIC MARITIME SERVICES LIMITED με έδρα την Κύπρο και αρχικό μετοχικό κεφάλαιο € 1 χιλ. Η κύρια δραστηριότητα της νέας εταιρείας θα είναι ο σχεδιασμός, η παραγωγή και εμπορική διαχείριση εξειδικευμένων προγραμμάτων και λύσεων πληροφορικής που σχετίζονται με την ναυτιλία και τις θαλάσσιες μεταφορές.
- Την 04/04/2016, ο όμιλος VIVARTIA, μέσω της θυγατρικής του εταιρείας ΜΑΝΤΩ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ, προχώρησε στην εξαγορά ποσοστού 80% της εταιρείας G S COFFEE N ICE E.E. έναντι τιμήματος € 120 χιλ. Η υπεραξία που προέκυψε από την ανωτέρω συναλλαγή, ύψους € 131 χιλ., απεικονίζεται στο σχετικό κονδύλι των Οικονομικών Καταστάσεων του ομίλου VIVARTIA.
- Την 07/04/2016 ο όμιλος VIVARTIA, μέσω της θυγατρικής του εταιρείας ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΠΑΡΑΛΙΑΣ Α.Ε., προχώρησε στην εξαγορά ποσοστού 100% της ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ Α.Ε., έναντι ποσού ύψους € 66 χιλ. Η υπεραξία που προέκυψε από την εν λόγω συναλλαγή, ύψους € 124 χιλ., απεικονίζεται στο σχετικό κονδύλι των Οικονομικών Καταστάσεων του ομίλου VIVARTIA.
- Την 24/05/2016 η GOODY'S εκποίησε το ποσοστό συμμετοχής που διατηρούσε στη θυγατρική της εταιρεία ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΑΒΑΝΑ Α.Ε. έναντι τιμήματος € 75 χιλ. σε τρίτους. Έως την ημερομηνία πώλησης είχαν οριστικοποιηθεί διαδοχικές αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου συνολικού ύψους € 123 χιλ., εκ των οποίων ποσό ύψους € 72 χιλ. καλύφθηκαν από νέο επενδυτή, ο οποίος απέκτησε το 49% της ανωτέρω εταιρείας. Το κέρδος από την εκποίηση της ανωτέρω θυγατρικής, ύψους € 44 χιλ., αναγνωρίσθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, ως αποτέλεσμα από την απώλεια ελέγχου σε θυγατρική εταιρεία.
- Εντός της χρήσης 2016 η GOODY'S προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στις θυγατρικές της εταιρείες BALKAN RESTAURANTS S.A. (ύψους € 40 χιλ.), ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΙΛΙΟΝ Α.Ε. (ύψους € 65 χιλ.) και ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ Α.Ε. (ύψους € 55 χιλ.). Παράλληλα, η EVEREST προέβη σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των θυγατρικών της εταιρειών EVERHOLD LTD και CENTER Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ, ποσού € 11 χιλ. και € 550 χιλ., αντίστοιχα. Η UNITED MILK COMPANY AD κάλυψε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της DELTA GREEK FOODS USA INC ύψους € 147 χιλ. Για όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, το ποσοστό συμμετοχής του ομίλου VIVARTIA διατηρήθηκε σε 100%.
- Περαιτέρω, εντός της χρήσης 2016 οι θυγατρικές του ομίλου VIVARTIA, ΠΛΑΤΕΙΑ ΡΕΝΤΗ Ε.Π.Ε. και PANACOTTA Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ προχώρησαν σε μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου με επιστροφή κεφαλαίου ύψους € 177 χιλ. και € 60 χιλ., αντίστοιχα, εκ των οποίων ποσό συνολικού ύψους € 128 χιλ. καταβλήθηκε στους μετόχους μειοψηφίας σύμφωνα με τα υφιστάμενα ποσοστά συμμετοχής.
- Την 24/06/2016 πιστοποιήθηκε η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής εταιρείας του ΥΓΕΙΑ, BEATIFIC Α.Ε., που είχε αποφασιστεί με την από 27/05/2016 Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρείας, κατά το ποσό των € 615 χιλ., με κεφαλαιοποίηση των

απαιτήσεων του ΥΓΕΙΑ. Μετά την παραπάνω ΑΜΚ δεν μεταβλήθηκε η άμεση συμμετοχή του ΥΓΕΙΑ στη θυγατρική καθώς ήδη ανέρχεται στο 100%.

- Εντός της χρήσης, η MIG AVIATION HOLDINGS προχώρησε σε επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου στη MIG συνολικού ποσού € 14.200 χιλ.
- Εντός του 4ου τριμήνου 2016, η VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. πραγματοποίησε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου προς τις θυγατρικές εταιρείες της ΔΕΛΤΑ και ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ ύψους € 8.000 χιλ. και € 445 χιλ., αντίστοιχα.
- Εντός της χρήσης 2016, η ATTICA προέβη σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των θυγατρικών της εταιρειών SUPERFAST ONE INC, SUPERFAST TWO INC, SUPERFAST ENDEKA INC και ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε. ποσού ύψους € 3.893 χιλ., € 3.912 χιλ., € 3.747 χιλ. και € 49 χιλ., αντίστοιχα. Επιπλέον, η θυγατρική εταιρεία BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε. προχώρησε σε επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου στην ATTICA ποσού € 22.553 χιλ. Μετά τις ανωτέρω συναλλαγές δεν μεταβλήθηκε η άμεση συμμετοχή της ATTICA στις προαναφερόμενες θυγατρικές εταιρείες, καθώς το ποσοστό συμμετοχής ανερχόταν ήδη σε 100%.
- Εντός της χρήσης 2016 η MIG προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στις θυγατρικές της εταιρείες MIG SHIPPING (ύψους € 23 χιλ.), TOWER TECHNOLOGY LTD ύψους (€ 10 χιλ.) και MIG LRE CROATIA (ύψους € 20 χιλ.).
- Περαιτέρω, εντός του 2016 λήφθηκαν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πιστοποιούν την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης της αδρανούς θυγατρικής εταιρείας VIVARTIA LUXEMBURG S.A, στην οποία ο όμιλος VIVARTIA είχε ποσοστό συμμετοχής 100%.
- Την 30/12/2016 η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της θυγατρικής MIG ENVIRONMENT Α.Ε. αποφάσισε να προβεί σε διακοπή των δραστηριοτήτων της, λαμβανομένων υπόψη της εξέλιξης των οικονομικών μεγεθών της εταιρείας και των προοπτικών της.

6.3 Συγχωνεύσεις θυγατρικών Ομίλου

- Την 31/12/2016 και με σκοπό τη λειτουργική βελτιστοποίηση και την επίτευξη οικονομιών κλίμακος, εγκρίθηκε από τις αρμόδιες αρχές η συγχώνευση των εταιρειών του ομίλου VIVARTIA, ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΕΥΣΙΠΛΟΪΑ Α.Ε. με απορρόφηση των εταιρειών ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΜΑΡΙΝΑ ΖΕΑΣ Α.Ε. και ΕΣΤΙΑΣΕΙΣ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε. με βάση τις διατάξεις των άρθρων 68 - 77α του Κ.Ν. 2190/1920 και των άρθρων 1 - 5 του Ν. 2166/1993.

7 ΔΙΑΚΟΠΕΙΣΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

7.1 Απόφαση για διακοπή δραστηριοτήτων της ATHENIAN ENGINEERING

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ATHENIAN ENGINEERING με βάση την από 21/12/2012 συνεδρίασή του, αποφάσισε να προβεί σε διακοπή των δραστηριοτήτων της, λαμβανομένων υπόψη της εξέλιξης των οικονομικών μεγεθών της εταιρείας και των προοπτικών της αγοράς.

Σε συνέχεια της παραπάνω απόφασης ο Όμιλος ενοποίησε κατά την 31/12/2016 και την 31/12/2015 τα στοιχεία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της ATHENIAN ENGINEERING με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης, ενώ συμπεριέλαβε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων τα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες της εν λόγω εταιρείας για τις περιόδους 01/01-31/12/2016 και 01/01-31/12/2015, ήτοι ζημιές ποσού € 12 χιλ. και κέρδη ποσού € 214 χιλ. αντίστοιχα (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.3).

7.2 Διακοπείσες δραστηριότητες της συγκριτικής περιόδου αναφοράς (01/01-31/12/2015)

Στις διακοπείσες δραστηριότητες της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνονται:

- τα αποτελέσματα της ATHENIAN ENGINEERING για την περίοδο 01/01-31/12/2015 (λόγω της από 21/12/2012 απόφασης του ΔΣ της εν λόγω εταιρείας για διακοπή των δραστηριοτήτων της),
- τα αποτελέσματα των FAI rent-a-jet και FAI ASSET MANAGEMENT για την περίοδο 01/01-03/07/2015 (λόγω της από 03/07/2015 πώλησής τους. Οι εν λόγω εταιρείες ενοποιούνταν έως την ημερομηνία αυτή με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης),
- τα αποτελέσματα της SKYSERV για την περίοδο από 01/01-18/12/2015 (λόγω πώλησης την 18/12/2015, η εν λόγω εταιρεία ενοποιούνταν με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης).

7.3 Καθαρά αποτελέσματα Ομίλου από διακοπείσες δραστηριότητες

Τα καθαρά αποτελέσματα του Ομίλου από διακοπείσες δραστηριότητες για τις περιόδους 01/01-31/12/2016 και 01/01-31/12/2015 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
	Μεταφορές	**Μεταφορές**
Πωλήσεις	-	63.509
Κόστος πωληθέντων	-	(56.892)
Μικτό κέρδος	**-**	**6.617**
Έξοδα διοίκησης	(16)	(5.529)
Έξοδα διάθεσης	-	(436)
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	1	1.431
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	-	(1.518)
Λειτουργικό κέρδος	**(15)**	**565**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	-	(1.818)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	-	(1.286)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	3	66
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων από διακοπείσες δραστηριότητες	**(12)**	**(2.473)**
Φόρος εισοδήματος	-	(1.559)
Κέρδη/(Ζημιές) μετά φόρων από διακοπείσες δραστηριότητες	**(12)**	**(4.032)**
Διαγραφή συνολικών εσόδων σχετιζόμενων με μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού κατεχόμενων προς πώληση μέσα από την κατάσταση αποτελεσμάτων	-	(1)
Κέρδη /(ζημιές) από την εκποίηση διακοπεισών δραστηριοτήτων	-	11.229
Αποτέλεσμα χρήσης από διακοπείσες δραστηριότητες	**(12)**	**7.196**
Κατανεμημένα σε:		
Ιδιοκτήτες της μητρικής	(12)	5.725
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	-	1.471

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες που αφορούν στις διακοπείσες δραστηριότητες για τις περιόδους 01/01-31/12/2016 και 01/01-31/12/2015:

	01/01-31/12/2016	**01/01-31/12/2015**
Ποσά σε € '000	**Μεταφορές**	**Μεταφορές**
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	48	6.975
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	4	(14.286)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	-	7.184
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	-	381
Συνολικές καθαρές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	**52**	**254**

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες για τις παρουσιαζόμενες ετήσιες περιόδους αναφοράς 01/01-31/12/2016 και 01/01-31/12/2015 ανέρχονται σε € 0 και € 0,0061

αντίστοιχα, ενώ τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες ανήλθαν σε € 0 και € 0,0039 αντίστοιχα (βλ. αναλυτικό τρόπο υπολογισμού στη σημείωση 45).

8 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

Ο Όμιλος εφαρμόζει τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 8, σύμφωνα με το οποίο, ο καθορισμός των λειτουργικών τομέων βασίζεται στην «διοικητική προσέγγιση» και επιβάλλει η πληροφόρηση που γνωστοποιείται εξωτερικά να είναι αυτή που βασίζεται στην εσωτερική πληροφόρηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνιστά τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων και έχει καθορίσει έξι (6) λειτουργικούς τομείς δραστηριότητας του Ομίλου (βλ. σημείωση 4.24). Η απαιτούμενη πληροφόρηση ανά λειτουργικό τομέα έχει ως εξής:

Τα έσοδα και κέρδη, τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις κάθε λειτουργικού τομέα παρουσιάζονται ως ακολούθως:

Ποσά σε € '000	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Χρηματ/κες Υπηρεσίες**	**Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες**	**Μεταφορές**	**Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων ***	**Σύνολο από συνεχ/νες δραστ/τες**	**Διακοπείσες δραστ/τες**	**Σύνολο**
01/01-31/12/2016									
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	566.523	227.701	-	35.572	258.319	15.761	**1.103.876**	-	**1.103.876**
Διατομεακά έσοδα	5.439	30	-	3.644	10.355	7.764	**27.232**	-	**27.232**
Λειτουργικό κέρδος	15.388	13.107	(17.363)	967	45.496	(3.753)	**53.842**	(15)	**53.827**
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	(30.768)	(18.853)	(411)	(3.605)	(24.350)	(1.836)	**(79.823)**	(3)	**(79.826)**
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	46.156	31.960	(16.952)	4.572	69.846	(1.917)	**133.665**	(12)	**133.653**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	(376)	(2.993)	554	(31)	(2.593)	(251)	**(5.690)**	-	**(5.690)**
Απομείωση	(21.286)	(500)	-	-	(35)	(22.468)	**(44.289)**	-	**(44.289)**
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης	5.943	-	-	-	11.583	-	**17.526**	-	**17.526**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	88	27	76	26	289	13	**519**	3	**522**
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(27.647)	(11.420)	(39.413)	(3.619)	(22.605)	(4.422)	**(109.126)**	-	**(109.126)**
Κέρδη /(ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	885	-	-	(163)	(2.412)	3.105	**1.415**	-	**1.415**
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	(26.992)	(1.779)	(55.947)	(2.820)	29.723	(27.975)	**(85.790)**	(12)	**(85.802)**
Φόρος εισοδήματος	2.842	2.258	(3)	(1.284)	(705)	(116)	**2.992**	-	**2.992**
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2016	970.284	480.346	279.171	100.822	763.742	390.620	**2.984.985**	-	**2.984.985**
Υποχρεώσεις της 31/12/2016	704.646	343.136	726.462	83.010	301.306	397.415	**2.555.975**	-	**2.555.975**

Ποσά σε € '000	Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά	Υπηρεσίες Υγείας	Χρηματ/κες Υπηρεσίες	Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες	Μεταφορές	Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων *	Σύνολο από συνεχ/νες δραστ/τες	Διακοπείσες δραστ/τες	Σύνολο
01/01-31/12/2015									
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	595.414	220.288	-	45.723	266.538	14.882	**1.142.845**	63.509	**1.206.354**
Διατομεακά έσοδα	5.975	20	-	3.714	11.147	6.917	**27.773**	6.768	**34.541**
Λειτουργικό κέρδος	17.942	2.055	(13.495)	2.616	56.010	(22.412)	**42.716**	565	**43.281**
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	(32.242)	(19.984)	(482)	(3.337)	(24.476)	(1.873)	**(82.394)**	(5.007)	**(87.401)**
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	50.184	22.039	(13.013)	5.953	80.486	(20.539)	**125.110**	5.572	**130.682**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	(5.499)	(321)	1.967	7	(5.432)	(2.206)	**(11.484)**	(1.818)	**(13.302)**
Απομείωση	(42.961)	(3.719)	-	-	-	(3.441)	**(50.121)**	-	**(50.121)**
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης	-	-	-	-	3.049	-	**3.049**	-	**3.049**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	159	63	237	2.896	214	6	**3.575**	66	**3.641**
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(27.381)	(10.890)	(38.063)	(3.233)	(21.203)	(5.266)	**(106.036)**	(1.286)	**(107.322)**
Κέρδη /(ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	107	-	-	(9)	-	(1.646)	**(1.548)**	-	**(1.548)**
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	(57.609)	(12.812)	(49.129)	2.277	32.638	(35.190)	**(119.825)**	(2.473)	**(122.298)**
Φόρος εισοδήματος	(3.943)	(383)	(5)	(690)	(1.124)	(54)	**(6.199)**	(1.559)	**(7.758)**
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2015	995.481	494.999	324.590	107.669	769.398	416.745	**3.108.882**	-	**3.108.882**
Υποχρεώσεις της 31/12/2015	703.410	358.471	714.554	86.183	341.311	396.553	**2.600.482**	-	**2.600.482**

* Υποκατηγορίες του λειτουργικού τομέα Εταιρειών Ιδιωτικών Κεφαλαίων:

Ποσά σε € '000

01/01-31/12/2016	**Τομέας Αναψυχής**	**Εκμετάλλευση ακινήτων**	**Λοιπά**	**Σύνολο**
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	10.655	4.963	143	**15.761**
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	(19.381)	(8.814)	220	**(27.975)**
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2016	107.044	279.084	4.492	**390.620**
01/01-31/12/2015				
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	10.308	4.497	77	**14.882**
Κέρδη προ φόρων	(5.443)	(29.883)	136	**(35.190)**
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2015	128.093	283.934	4.718	**416.745**

Η συμφωνία των εσόδων, των λειτουργικών κερδών ή ζημιών, των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων κάθε λειτουργικού τομέα με τα αντίστοιχα ποσά των Οικονομικών Καταστάσεων έχει ως εξής:

Ποσά σε € '000

'Εσοδα	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Συνολικά έσοδα παρουσιαζόμενων τομέων	1.131.108	1.240.895
Προσαρμογές για :		
Διατομεακά έσοδα	(27.232)	(34.541)
Διακοπείσες δραστηριότητες	-	(63.509)
Έσοδα Κατάστασης Αποτελεσμάτων Περιόδου	**1.103.876**	**1.142.845**

Ποσά σε € '000

Κέρδη ή ζημιές	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Συνολικά κέρδη ή ζημιές τομέων	(85.802)	(122.298)
Προσαρμογές για :		
Διακοπείσες δραστηριότητες	12	2.473
Κέρδη ή ζημιές προ φόρων	**(85.790)**	**(119.825)**

Ποσά σε € '000

Κέρδη / (ζημιές) διακοπεισών δραστηριοτήτων	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων διακοπεισών δραστηριοτήτων	(12)	(2.473)
Προσαρμογές για :		
Φόρος εισοδήματος	-	(1.559)
Διαγραφή συνολικών εσόδων σχετιζόμενων με μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού κατεχόμενων προς πώληση μέσα από την κατάσταση αποτελεσμάτων	-	(1)
Κέρδη /(ζημιές) από την εκποίηση της διακοπείσας δραστηριότητας	-	11.229
Κέρδη/(Ζημιές) χρήσης μετά φόρων διακοπεισών δραστηριοτήτων	**(12)**	**7.196**

Ποσά σε € '000

Στοιχεία ενεργητικού	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Στοιχεία ενεργητικού τομέων	2.984.985	3.108.882
Διατομεακές απαιτήσεις	(269.545)	(284.732)
Σύνολο ενεργητικού Κατάστασης Οικονομικής Θέσης Ομίλου	**2.715.440**	**2.824.150**

Ποσά σε € '000

Υποχρεώσεις	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Υποχρεώσεις τομέων	2.555.975	2.600.482
Διατομεακές υποχρεώσεις	(269.545)	(284.732)
Σύνολο υποχρεώσεων Κατάστασης Οικονομικής Θέσης Ομίλου	**2.286.430**	**2.315.750**

Γνωστοποίηση γεωγραφικών πληροφοριών:

Ποσά σε € '000

Στοιχεία την 31/12/2016	**Ελλάδα**	**Χώρες Ευρώπης**	**Λοιπές Χώρες**	**Σύνολο**
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	966.498	122.878	14.500	**1.103.876**
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού*	1.979.990	175.660	-	**2.155.650**

Ποσά σε € '000

Στοιχεία την 31/12/2015	**Ελλάδα**	**Χώρες Ευρώπης**	**Λοιπές Χώρες**	**Σύνολο**
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	1.013.785	116.014	13.046	**1.142.845**
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες (διακοπείσες δραστηριότητες)	23.911	14.022	25.576	**63.509**
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2015*	2.022.285	200.879	-	**2.223.164**

** Τα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού δεν περιλαμβάνουν τα «Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού» καθώς επίσης και τις «Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις» σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 8.*

9 ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ

Οι μεταβολές του λογαριασμού των ενσώματων παγίων του Ομίλου αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ						
Ποσά σε € '000	**Πλοία**	**Αεροσκάφη**	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα & Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση**	**Σύνολο**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2016	**745.349**	**3.540**	**496.750**	**377.990**	**67.304**	**4.874**	**1.695.807**
Προσθήκες	1.651	-	5.102	5.723	4.925	12.914	30.315
Προσθήκες από νέες ενοποιήσεις	-	-	117	4	226	-	347
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	-	(117)	(18)	(95)	-	(230)
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	-	-	(2.994)	(3.668)	(2.250)	-	(8.912)
Απομείωση ενσώματων παγίων	-	(35)	(12.745)	(6.353)	-	-	(19.133)
Αναστροφή απομείωσης	11.583	-	-	-	-	-	11.583
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(14)	(6)	(5)	-	(25)
Αναταξινομήσεις	-	-	1.706	4.416	65	(6.187)	-
Λοιπές τακτοποιήσεις	-	-	-	116	-	(359)	(243)
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2016	**758.583**	**3.505**	**487.805**	**378.204**	**70.170**	**11.242**	**1.709.509**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2016	**(175.981)**	**(1.356)**	**(91.413)**	**(192.658)**	**(53.679)**	**-**	**(515.087)**
Αποσβέσεις χρήσης	(23.573)	(174)	(13.566)	(27.254)	(4.806)	-	(69.373)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις θυγατρικών που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά	-	-	(100)	(4)	(198)	-	(302)
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	-	-	2.986	3.416	2.168	-	8.570
Συσσωρευμένες αποσβέσεις πωληθεισών θυγατρικών	-	-	10	6	25	-	41
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	83	467	(23)	7	534
Λοιπές τακτοποιήσεις	-	-	-	(106)	-	-	(106)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2016	**(199.554)**	**(1.530)**	**(102.000)**	**(216.133)**	**(56.513)**	**7**	**(575.723)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2016	**559.029**	**1.975**	**385.805**	**162.071**	**13.657**	**11.249**	**1.133.786**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ						
Ποσά σε € '000	**Πλοία**	**Αεροσκάφη**	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα & Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση**	**Σύνολο**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2015	**736.144**	**58.221**	**498.341**	**388.332**	**70.901**	**5.560**	**1.757.499**
Προσθήκες	6.156	-	3.124	5.224	4.283	6.577	25.364
Προσθήκες από νέες ενοποιήσεις	-	-	1.548	107	95	-	1.750
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	(68.750)	(1.596)	(14.480)	(5.454)	-	(90.280)
Προσθήκες περιουσιακών στοιχείων πωληθεισών θυγατρικών	-	14.079	7	110	161	-	14.357
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	-	-	(6.526)	(5.113)	(2.881)	-	(14.520)
Πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων πωληθεισών θυγατρικών	-	-	-	(92)	(1)	-	(93)
Αναστροφή απομείωσης	3.049	-	-	-	-	-	3.049
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	700	468	64	-	1.232
Αναταξινομήσεις	-	-	1.152	3.537	136	(6.403)	(1.578)
Λοιπές τακτοποιήσεις	-	(10)	-	(103)	-	(860)	(973)
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2015	**745.349**	**3.540**	**496.750**	**377.990**	**67.304**	**4.874**	**1.695.807**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ						
Ποσά σε € '000	**Πλοία**	**Αεροσκάφη**	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα & Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση**	**Σύνολο**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2015	**(152.452)**	**(26.992)**	**(82.881)**	**(177.054)**	**(52.956)**	**-**	**(492.335)**
Αποσβέσεις χρήσης	(23.529)	(177)	(14.887)	(27.840)	(5.937)	-	(72.370)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις θυγατρικών που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά	-	-	(207)	(83)	(75)	-	(365)
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	-	-	5.859	4.349	2.642	-	12.850
Αποσβέσεις χρήσης στοιχείων πωληθεισών θυγατρικών	-	(3.259)	(40)	(1.257)	(370)	-	(4.926)
Αποσβέσεις πωληθέντων στοιχείων πωληθεισών θυγατρικών	-	-	-	36	1	-	37
Συσσωρευμένες αποσβέσεις πωληθεισών θυγατρικών	-	29.062	808	9.519	3.076	-	42.465
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(65)	(328)	(60)	-	(453)
Λοιπές τακτοποιήσεις	-	10	-	-	-	-	10
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2015	**(175.981)**	**(1.356)**	**(91.413)**	**(192.658)**	**(53.679)**	**-**	**(515.087)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2015	**569.368**	**2.184**	**405.337**	**185.332**	**13.625**	**4.874**	**1.180.720**

Επί των ενσώματων παγίων πραγματοποιείται έλεγχος απομείωσης, όταν τα γεγονότα και οι συνθήκες υποδεικνύουν ότι η αναπόσβεστη αξία τους μπορεί να μην είναι πλέον ανακτήσιμη. Εάν η αναπόσβεστη αξία των ενσώματων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους, το επιπλέον ποσό αφορά σε ζημιά απομείωσης, η οποία αναγνωρίζεται απευθείας σε επιβάρυνση των αποτελεσμάτων. Το μεγαλύτερο ποσό που προκύπτει από τη σύγκριση μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου αφού εξαιρεθούν οι δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την πώληση και της αξίας λόγω χρήσης (value in use), αποτελεί και την ανακτήσιμη αξία του παγίου.

Η απομείωση ενσώματων παγίων των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων για τη χρήση 2016 για τον Όμιλο ανήλθε σε € 19.133 χιλ. (2015: € 0 χιλ.) εκ του οποίου (i) ποσό € 12.745 χιλ. αφορά σε απομειώσεις οικοπέδων, κτιρίων και εγκαταστάσεων του λειτουργικού τομέα «Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων» (βλ. σημείωση 10.2), (ii) ποσό € 6.353 χιλ. αφορά σε απομειώσεις μηχανημάτων του λειτουργικού τομέα «Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά» (λόγω αποτίμησης από ανεξάρτητο εκτιμητή εξοπλισμού εργοστασίου του υπο-κλάδου «Γαλακτοκομικά και ποτά» στα πλαίσια εκσυγχρονισμού του και σχεδίων επέκτασης) και (iii) ποσό € 35 χιλ. αφορά σε απομειώσεις παγίων του λειτουργικού τομέα «Μεταφορές». Για την Εταιρεία δεν προέκυψε η ανάγκη αναγνώρισης ζημιών απομείωσης κατά τις χρήσεις 2016 και 2015.

Περαιτέρω, για τη χρήση 2016 προέκυψε για τον Όμιλο αναστροφή απομείωσης ενσώματων παγίων των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων ποσού € 11.583 χιλ., έναντι ποσού € 3.049 χιλ. για τη χρήση 2015. Το σύνολο της εν λόγω αναστροφής απομείωσης σχετίζεται με αναστροφή απομειώσεων πλοίων του λειτουργικού τομέα «Μεταφορές». Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίστηκε στη βάση της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα διάθεσης, όπως αυτή εκτιμήθηκε από ανεξάρτητους εκτιμητικούς οίκους.

Οι μεταβολές του λογαριασμού των ενσώματων παγίων της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Σύνολο**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2016	**3.710**	**447**	**1.348**	**5.505**
Προσθήκες	-	-	53	53
Πωλήσεις /Αποσύρσεις	-	(41)	-	(41)
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2016	**3.710**	**406**	**1.401**	**5.517**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Σύνολο**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2016	**(2.516)**	**(392)**	**(1.273)**	**(4.181)**
Αποσβέσεις χρήσης	(350)	(17)	(41)	(408)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	-	17	-	17
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2016	**(2.866)**	**(392)**	**(1.314)**	**(4.572)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2016	**844**	**14**	**87**	**945**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Σύνολο**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2015	**3.686**	**447**	**1.320**	**5.453**
Προσθήκες	24	-	31	55
Πωλήσεις /Αποσύρσεις	-	-	(3)	(3)
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2015	**3.710**	**447**	**1.348**	**5.505**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2015	**(2.172)**	**(321)**	**(1.212)**	**(3.705)**
Αποσβέσεις χρήσης	(344)	(71)	(62)	(477)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	-	-	1	1
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2015	**(2.516)**	**(392)**	**(1.273)**	**(4.181)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2015	**1.194**	**55**	**75**	**1.324**

Η αναπόσβεστη αξία των αποκτηθέντων με χρηματοοικονομική μίσθωση ενσώματων παγίων κατά την 31/12/2016 για τον Όμιλο ανέρχεται σε ποσό € 7.105 χιλ. (31/12/2015: € 7.572 χιλ.) ενώ για την Εταιρεία ανέρχεται κατά την 31/12/2016 σε ποσό € 0 χιλ. (31/12/2015: € 0 χιλ).

Η αναπόσβεστη αξία των αποκτηθέντων με χρηματοοικονομική μίσθωση ενσώματων παγίων του Ομίλου παρουσιάζεται ακολούθως με ανάλυση ανά κατηγορία ενσώματων παγίων:

Ποσά σε € '000	**Ο ΟΜΙΛΟΣ**	
	31/12/2016	**31/12/2015**
Πλοία	3.710	4.745
Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις	1	13
Μηχανήματα & Μεταφορικά Μέσα	3.057	2.368
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	337	446
Σύνολο	**7.105**	**7.572**

10 ΥΠΕΡΑΞΙΑ

10.1 Ανάλυση κίνησης της υπεραξίας

Η κίνηση της υπεραξίας στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31/12/2016 και 31/12/2015 έχει ως κάτωθι:

Ποσά σε € '000	Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά	Υπηρεσίες Υγείας	Μεταφορές	Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες	Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων	Σύνολα
Καθαρή λογιστική αξία την 01/01/2015	**166.521**	**15.270**	**39.403**	**47.273**	**2.141**	**270.608**
Αγορά - ενοποίηση θυγατρικών	43	-	-	-	-	43
Πώληση θυγατρικής	-	-	(16.741)	-	-	(16.741)
Απομείωση υπεραξίας	(10.423)	(719)	-	-	-	(11.142)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2015	**156.141**	**14.551**	**22.662**	**47.273**	**2.141**	**242.768**
Καθαρή λογιστική αξία την 01/01/2016	**156.141**	**14.551**	**22.662**	**47.273**	**2.141**	**242.768**
Αγορά - ενοποίηση θυγατρικών	255	-	-	70	-	325
Απομείωση υπεραξίας	(3.179)	-	-	-	(2.141)	(5.320)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2016	**153.217**	**14.551**	**22.662**	**47.343**	**-**	**237.773**
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2016	996.654	38.194	163.650	47.343	18.670	1.264.511
Συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης	(843.437)	(23.643)	(140.988)	-	(18.670)	(1.026.738)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2016	**153.217**	**14.551**	**22.662**	**47.343**	**-**	**237.773**

Η υπεραξία που είχε αναγνωριστεί κατά την 31/12/2015 μειώθηκε κατά ποσό € 5.320 χιλ. λόγω του ελέγχου απομείωσης που διενεργήθηκε στη λήξη της παρουσιαζόμενης ετήσιας περιόδου αναφοράς. Οι ζημιές απομείωσης αφορούν στην αποαναγνώριση υπεραξίας ποσού € 3.179 χιλ. που είχε κατανεμηθεί στον υπό-κλάδο «Εστίαση και Ψυχαγωγία» του ομίλου VIVARTIA, καθώς επίσης και ποσού € 2.141 χιλ. που είχε κατανεμηθεί στον κλάδο «Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων».

Οι προσθήκες της ετήσιας περιόδου συνολικού ποσού € 325 χιλ. αφορούν σε υπεραξία που προέκυψε από αποκτήσεις που πραγματοποιήθηκαν εντός της χρήσης 2016 από τον όμιλο VIVARTIA και τον όμιλο SINGULARLOGIC (βλ. αναλυτικά σημείωση 6.1 και 6.2).

10.2 Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας και άυλων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή

Κατά την 31/12/2016 διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας που έχει αναγνωριστεί και κατ' επέκταση των αναγνωρισμένων άυλων στοιχείων του ενεργητικού με απεριόριστη διάρκεια ζωής. Ο έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας που προέκυψε από τις αποκτήσεις των ενοποιούμενων εταιρειών του Ομίλου πραγματοποιήθηκε έχοντας επιμερίσει τα στοιχεία αυτά στις επιμέρους Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Το ανακτήσιμο ποσό της υπεραξίας που σχετίζεται με τις επιμέρους ΜΔΤΡ έχει προσδιοριστεί με βάση την αξία λόγω χρήσης, η οποία υπολογίστηκε με την χρησιμοποίηση της μεθόδου των προεξοφλημένων ταμειακών ροών.

Αντίστοιχα, το ανακτήσιμο ποσό των εμπορικών σημάτων με απεριόριστη διάρκεια ζωής (αξία λόγω χρήσης), προσδιορίστηκε με βάση τα έσοδα που θα προέκυπταν από τα δικαιώματα χρήσης (μέθοδος Income Approach via Relief from Royalty). Το ανακτήσιμο ποσό των αδειών των νοσοκομείων με απεριόριστη διάρκεια ζωής (αξία λόγω χρήσης), προσδιορίστηκε με βάση την μέθοδο Incremental Cash Flow. Στον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση χρησιμοποιεί παραδοχές τις οποίες θεωρεί λογικές και βασίζονται στην καλύτερη δυνατή πληροφόρηση που έχει στη διάθεση της και ισχύει κατά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων (βλ. αναλυτικά σημείωση 10.3).

Κατά την 31/12/2016, ανά ΜΔΤΡ, οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώριση των εν λόγω απομειώσεων έχουν ως εξής:

Τομέας «Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά»: Οι απομειώσεις προέκυψαν κατά κύριο λόγο από τους υπό-κλάδους «Γαλακτοκομικά και ποτά» και «Εστίαση και Ψυχαγωγία» του ομίλου της VIVARTIA

και αφορούν κυρίως σε ζημιές που αναγνωρίστηκαν στην υπεραξία και στα άυλα των εν λόγω κλάδων. Οι εν λόγω ζημιές οφείλονται στον περιορισμό των εσόδων των εταιρειών του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στους παραπάνω κλάδους, ως αποτέλεσμα της παρατεταμένης ύφεσης στην ελληνική οικονομία που έχει σαν αντίκτυπο την μείωση της καταναλωτικής δαπάνης.

Τομέας «Υπηρεσίες Υγείας»: Οι απομειώσεις που αναγνωρίστηκαν, αφορούν ζημιές που αναγνωρίστηκαν στα άυλα του ομίλου ΥΓΕΙΑ. Οι εν λόγω ζημιές οφείλονται κυρίως στην υιοθέτηση δυσμενέστερων σε σχέση με την προηγούμενη χρήση συντελεστών προεξόφλησης.

Τομέας «Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων»: Οι απομειώσεις που προέκυψαν αναγνωρίστηκαν στην υπεραξία και στα ενσώματα πάγια της θυγατρικής της MIG LEISURE, ΚΕΤΑ, και οφείλονται στον προσδιορισμό της εύλογης αξία μείον τα κόστη πώλησης της συμμετοχής, σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 13, στα πλαίσια της δεδηλωμένης στρατηγικής της MIG για σταδιακή αποεπένδυση από μη στρατηγικής σημασίας συμμετοχές.

10.2.1 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η κίνηση της υπεραξίας εντός της χρήσης 2016 και ο τρόπος που αυτή έχει επιμεριστεί στους λειτουργικούς τομείς του Ομίλου περιγράφεται αναλυτικά στη σημείωση 10.1 ανωτέρω. Από τον διενεργηθέντα έλεγχο απομείωσης, προέκυψε η ανάγκη αποαναγνώρισης υπεραξίας συνολικού ποσού € 5.320 χιλ., ποσό το οποίο και έχει επιβαρύνει τα ενοποιημένα αποτελέσματα των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων του Ομίλου και περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων χρήσης 2016.

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου, ανάλυση των οποίων παρουσιάζεται στη σημείωση 11, περιλαμβάνουν και άυλα στοιχεία του ενεργητικού με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή. Από τον διενεργηθέντα έλεγχο απομείωσης με ημερομηνία αναφοράς την 31/12/2016 προέκυψε η ανάγκη αναγνώρισης ζημιών απομείωσης επί των άυλων στοιχείων του ενεργητικού ποσού € 12.179 χιλ. (2015: € 35.538 χιλ.) εκ του οποίου (i) ποσό € 11.679 χιλ. αφορά σε απομειώσεις άυλων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή του λειτουργικού τομέα «Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά» και (ii) ποσό € 500 χιλ. αφορά σε απομειώσεις άυλων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή του λειτουργικού τομέα «Υπηρεσίες Υγείας» (βλ. σημείωση 11). Τα ανωτέρω ποσά περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Μετά τις διενεργηθείσες απομειώσεις, τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή ανέρχονται συνολικά κατά την 31/12/2016 σε ποσό 384.195 χιλ. (2015: € 396.374 χιλ.) και περιλαμβάνουν τα εξής: (α) εμπορικά σήματα του τομέα «Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά» ποσού € 183.213 χιλ., (β) εμπορικά σήματα του τομέα «Μεταφορές» ποσού € 30.236 χιλ., (γ) εμπορικά σήματα του τομέα «Υπηρεσίες Υγείας» ποσού € 70.950 χιλ., (δ) άδειες του τομέα «Υπηρεσίες Υγείας» ποσού € 86.590 χιλ. (ε) εμπορικά σήματα του τομέα «Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες» ποσού € 13.206 χιλ.

10.2.2 Εταιρικές οικονομικές καταστάσεις

Αντίστοιχα, σε επίπεδο εταιρικών οικονομικών καταστάσεων το συνολικό ποσό απομείωσης ανήλθε σε ποσό € 61.677 χιλ. το οποίο αφορά: (i) ποσό € 33.973 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην ATTICA, (ii) ποσό € 14.000 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην MIG LEISURE, (iii) ποσό € 4.049 χιλ. στην MIG LRE CROATIA, (iv) ποσό € 1.312 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην VIVARTIA, (v) ποσό € 1.125 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην MIG REAL ESTATE SERBIA, (vi) ποσό € 710 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην MIG AVIATION HOLDINGS, και (vii) ποσό € 6.508 χιλ. σε απομειώσεις λοιπών στοιχείων του ενεργητικού από την RKB. Περαιτέρω, εντός της χρήσης 2016 προέκυψε αναστροφή απομείωσης της συμμετοχής της SINGULARLOGIC ύψους € 414 χιλ. Τα ανωτέρω ποσά περιλαμβάνονται στο κονδύλι

«Έσοδα/(Έξοδα) από συμμετοχές και χρημ/κά στοιχεία επενδυτικού χαρτοφυλακίου» της Εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

10.3 Παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης

Η ανακτήσιμη αξία κάθε ΜΔΤΡ καθορίζεται σύμφωνα με τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης (value in use). Ο προσδιορισμός προκύπτει μέσω της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, όπως αναμένεται να παραχθούν από κάθε ΜΔΤΡ (μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών). Η συγκεκριμένη μεθοδολογία προσδιορισμού της αξίας χρήσης επηρεάζεται (έχει ευαισθησία) από τις εξής βασικές παραδοχές, όπως αυτές υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών:

- **Κατάρτιση 5ετών επιχειρηματικών σχεδίων ανά ΜΔΤΡ:**
  - Τα επιχειρηματικά σχέδια καταρτίζονται βάσει μίας μέγιστης περιόδου 5ετίας. Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας εξάγονται συμπερασματικά χρησιμοποιώντας εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης που αναφέρονται παρακάτω.
  - Τα επιχειρηματικά σχέδια βασίζονται σε πρόσφατα καταρτισμένους προϋπολογισμούς και εκτιμήσεις.
  - Επί των επιχειρηματικών σχεδίων χρησιμοποιούνται προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους και EBITDA, καθώς και μελλοντικές εκτιμήσεις με τη χρήση εύλογων παραδοχών.

Οι υπολογισμοί για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των ΜΔΤΡ βασίστηκαν σε 5ετή επιχειρηματικά σχέδια εγκεκριμένα από τη Διοίκηση, τα οποία έχουν συμπεριλάβει τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές.

- **Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές:**

Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας έχουν εξαχθεί συμπερασματικά χρησιμοποιώντας τις εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης στο διηνεκές, όπως αυτές λήφθηκαν από εξωτερικές πηγές.

- **Μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC):**

Η μέθοδος του WACC αντανακλά το προεξοφλητικό επιτόκιο των μελλοντικών ταμειακών ροών κάθε ΜΔΤΡ, σύμφωνα με το οποίο σταθμίζεται το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και το κόστος του μακροπρόθεσμου δανεισμού και τυχόν επιχορηγήσεις, προκειμένου να υπολογιστεί το κόστος των συνολικών κεφαλαίων της εταιρείας. Για τις χρήσεις 2022 και έπειτα έχει γίνει επαναπροσδιορισμός του μέσου σταθμισμένου κόστος κεφαλαίου (WACC στο διηνεκές) λόγω της προσδοκώμενης βελτίωσης των οικονομικών μεγεθών. Οι βασικές παράμετροι προσδιορισμού του σταθμισμένου κόστους κεφαλαίου (WACC) περιλαμβάνουν:

- Απόδοση μηδενικού κινδύνου επιτοκίου της αγοράς (risk-free return):

Δεδομένου του προσδιορισμού όλων των ταμειακών ροών των επιχειρηματικών σχεδίων στο νόμισμα του ευρώ, ως απόδοση μηδενικού κινδύνου (risk-free return), χρησιμοποιήθηκε η απόδοση του δεκαετούς Euro Swap Rate (EUS). Κατά την ημερομηνία της αποτίμησης το δεκαετές Euro Swap Rate ήταν 0,66%. Δεν χρησιμοποιήθηκε ως απόδοση μηδενικού κινδύνου το 10ετές Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου, δεδομένης της αναγνώρισης από τις αγορές σημαντικού ασφάλιστρου κινδύνου (spread) στον συγκεκριμένο τίτλο.

- Ειδικός κίνδυνος της χώρας (country risk premium):

Για τον υπολογισμό του ειδικού κινδύνου της χώρας (country risk premium) λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις από ανεξάρτητες πηγές. Ο κίνδυνος που σχετίζεται με την δραστηριοποίηση στην κάθε

αγορά (Ελλάδα, Βουλγαρία, Αλβανία κ.λπ.), όπως αυτός προκύπτει από το προαναφερθέν country risk premium, έχει συμπεριληφθεί στο Κόστος Κεφαλαίου (Cost of Equity) της κάθε εταιρείας.

- Equity risk premium:

Για τον υπολογισμό του equity risk premium λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις από ανεξάρτητες πηγές. Οι δείκτες ευαισθησίας beta αξιολογούνται ετήσια με βάση δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς.

Εκτός των ανωτέρω εκτιμήσεων σχετικά με τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ, δεν έχουν υποπέσει στην αντίληψη της Διοίκησης, μεταβολές στις συνθήκες που ενδεχομένως να επηρέαζαν τις λοιπές παραδοχές της. Παρακάτω αναφέρονται οι κυριότερες παραδοχές που υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον υπολογισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών, προκειμένου να προσδιοριστεί η αξία χρήσης και να διενεργηθεί έλεγχος απομείωσης:

Βασικές παραδοχές επιχειρηματικών πλάνων	WACC		WACC στο διηνεκές		Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά	10,7%-12,8%	10,8%-12,4%	6,8%-7,7%	6,9%-7,6%	2,0%	2,0%
Μεταφορές	12,0%	12,7%	8,2%	8,9%	2,0%	2,0%
Υπηρεσίες Υγείας	8,2%-10,5%	7,8%-9,8%	6,8%-8,2%	6,7%-7.8%	2,0%	2,0%
Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες	12,4%	12,9%	7,2%	7,7%	2,0%	2,0%

Οι απομειώσεις της χρήσης σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας παρουσιάζονται στην σημείωση 38 των οικονομικών καταστάσεων.

Ανάλυση ευαισθησίας των ανακτήσιμων ποσών:

Η Διοίκηση δεν γνωρίζει επί του παρόντος οποιοδήποτε άλλο γεγονός ή συνθήκη που θα επέφερε λογικά πιθανή μεταβολή σε κάποια από τις βασικές παραδοχές στις οποίες βασίστηκε ο προσδιορισμός του ανακτήσιμου ποσού των ΜΔΤΡ. Παρά ταύτα, την 31/12/2016, ο Όμιλος ανέλυσε την ευαισθησία των ανακτήσιμων ποσών ανά ΜΔΤΡ σε σχέση με μία μεταβολή σε κάποιες από τις βασικές παραδοχές που παρουσιάζονται στη σημείωση 10.3 (ενδεικτικά αναφέρεται μία αλλαγή: (i) μίας εκατοστιαίας μονάδας στο περιθώριο EBITDA έως το 2021 και μισής εκατοστιαίας μονάδας στο περιθώριο EBITDA έως το διηνεκές, (ii) μίας εκατοστιαίας μονάδας στο επιτόκιο προεξόφλησης έως το 2021 και μισής εκατοστιαίας μονάδας στο επιτόκιο προεξόφλησης έως το διηνεκές ή (iii) μισής εκατοστιαίας μονάδας στον ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές). Από τις σχετικές αναλύσεις προκύπτει ότι μπορεί να ανακύψει ένα ποσό απομείωσης μεταξύ € 15,8 εκ. έως μέγιστο € 63,6 εκ. το οποίο και αφορά συνολικά στους λειτουργικούς τομείς «Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά», «Μεταφορές», «Υπηρεσίες Υγείας» και «Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες».

11 ΑΥΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου για τις χρήσεις 2016 και 2015 παρουσιάζονται συνοπτικά στους πίνακες που ακολουθούν:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
Ποσά σε € '000	**Άδειες**	**Σχέσεις Πελατών**	**Εμπορικά Σήματα**	**Λογισμικά Προγράμματα**	**Συμβάσεις Διανομής**	**Τεχνική Υποστήριξη (Τεχνογνωσία)**	**Λοιπά**	**Σύνολα**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2016	**87.177**	**45.232**	**323.612**	**35.333**	**4.702**	**7.551**	**33.941**	**537.548**
Προσθήκες	26	-	13	2.384	-	-	2.404	4.827
Πωλήσεις /αποσύρσεις	-	-	(2)	(104)	-	-	(866)	(972)
Προσθήκες από νέες ενοποιήσεις	-	-	-	33	-	-	569	602
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	-	-	-	-	-	(150)	(150)
Απομείωση άυλων στοιχείων του ενεργητικού	-	-	(12.179)	-	-	-	-	(12.179)
Συναλλαγματικές διαφορές	(16)	-	-	20	-	-	-	4
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	-	-	-	360	-	-	-	360
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2016	**87.187**	**45.232**	**311.444**	**38.026**	**4.702**	**7.551**	**35.898**	**530.040**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
Ποσά σε € '000	**Άδειες**	**Σχέσεις Πελατών**	**Εμπορικά Σήματα**	**Λογισμικά Προγράμματα**	**Συμβάσεις Διανομής**	**Τεχνική Υποστήριξη (Τεχνογνωσία)**	**Λοιπά**	**Σύνολα**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2016	**(378)**	**(14.663)**	**(8.219)**	**(28.190)**	**(4.702)**	**(7.551)**	**(22.618)**	**(86.321)**
Αποσβέσεις χρήσης	(67)	(2.922)	(578)	(3.144)	-	-	(3.722)	(10.433)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	-	-	2	35	-	-	866	903
Αποσβέσεις χρήσης στοιχείων πωληθεισών θυγατρικών	-	-	-	-	-	-	16	16
Συναλλαγματικές διαφορές	17	-	-	(15)	-	-	-	2
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	-	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2016	**(428)**	**(17.585)**	**(8.795)**	**(31.315)**	**(4.702)**	**(7.551)**	**(25.458)**	**(95.834)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2016	**86.759**	**27.647**	**302.649**	**6.711**	**-**	**-**	**10.440**	**434.206**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
Ποσά σε € '000	**Άδειες**	**Σχέσεις Πελατών**	**Εμπορικά Σήματα**	**Λογισμικά Προγράμματα**	**Συμβάσεις Διανομής**	**Τεχνική Υποστήριξη (Τεχνογνωσία)**	**Λοιπά**	**Σύνολα**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2015	**87.140**	**45.232**	**359.162**	**33.565**	**4.702**	**7.551**	**48.402**	**585.754**
Προσθήκες	30	-	24	2.319	-	-	2.874	5.247
Πωλήσεις /αποσύρσεις	-	-	(36)	(32)	-	-	(4.310)	(4.378)
Προσθήκες από νέες ενοποιήσεις	-	-	-	1	-	-	-	1
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	-	-	(2.532)	-	-	(13.025)	(15.557)
Προσθήκες περιουσιακών στοιχείων πωληθεισών θυγατρικών	-	-	-	80	-	-	-	80
Απομείωση άυλων στοιχείων του ενεργητικού	-	-	(35.538)	-	-	-	-	(35.538)
Συναλλαγματικές διαφορές	7	-	-	(6)	-	-	-	1
Αναταξινομήσεις	-	-	-	1.938	-	-	-	1.938
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2015	**87.177**	**45.232**	**323.612**	**35.333**	**4.702**	**7.551**	**33.941**	**537.548**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2015	**(319)**	**(11.742)**	**(7.680)**	**(27.321)**	**(4.702)**	**(7.551)**	**(36.628)**	**(95.943)**
Αποσβέσεις χρήσης	(10)	(2.921)	(575)	(3.185)	-	-	(3.323)	(10.014)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	-	-	36	2	-	-	4.310	4.348
Αποσβέσεις χρήσης στοιχείων πωληθεισών θυγατρικών	-	-	-	(75)	-	-	(1)	(76)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις πωληθείσας θυγατρικής	-	-	-	2.337	-	-	13.022	15.359
Συσσωρευμένες αποσβέσεις θυγατρικών που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά	-	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Συναλλαγματικές διαφορές	(49)	-	-	55	-	-	-	6
Αναταξινομήσεις	-	-	-	(2)	-	-	2	-
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2015	**(378)**	**(14.663)**	**(8.219)**	**(28.190)**	**(4.702)**	**(7.551)**	**(22.618)**	**(86.321)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2015	**86.799**	**30.569**	**315.393**	**7.143**	**-**	**-**	**11.323**	**451.227**

Εντός της χρήσης αναγνωρίστηκαν συνολικές ζημιές απομείωσης επί της αξίας των άυλων στοιχείων του ενεργητικού ποσού € 12.179 χιλ. (31/12/2015: € 35.538 χιλ.) οι οποίες και επιβάρυναν τα ενοποιημένα αποτελέσματα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες (βλ. σημείωση 10.2). Το εν λόγω ποσό αφορά στο σύνολό του σε ζημιές απομείωσης επί των άυλων στοιχείων του ενεργητικού με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή.

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού της Εταιρείας για τις χρήσεις 2016 και 2015 παρουσιάζονται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί και αφορούν στο σύνολό τους λογισμικά προγράμματα:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Μικτή λογιστική αξία έναρξης	**686**	**686**
Μικτή λογιστική αξία λήξης	**686**	**686**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις έναρξης	**(678)**	**(673)**
Αποσβέσεις χρήσης	(3)	(5)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις λήξης	**(681)**	**(678)**
Καθαρή λογιστική αξία λήξης	**5**	**8**

12 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ

12.1 Ανάλυση κίνησης επενδύσεων σε θυγατρικές χρήσης 2016

Οι θυγατρικές της Εταιρείας παρουσιάζονται αναλυτικά στη σημείωση 2.

Η λογιστική αξία των επενδύσεων σε θυγατρικές αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Εταιρεία	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε. / MARFIN CAPITAL S.A.	211.858	211.858
ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ / MIG SHIPPING S.A.	438.021	471.971
VIVARTIA A.B.E.E.	442.225	443.537
MIG LEISURE LIMITED	7.145	21.145
MIG REAL ESTATE (SERBIA) B.V.	-	-
MIG LEISURE & REAL ESTATE CROATIA B.V.	43.000	47.029
MIG AVIATION HOLDINGS LTD	2.270	17.180
MIG ENVIRONMENT A.E.	60	60
SINGULARLOGIC A.E. / TOWER TECHNOLOGY HOLDINGS (OVERSEAS) LIMITED	29.493	29.069
MIG MEDIA A.E.	75	75
ATHENIAN ENGINEERING A.E.	-	-
Σύνολα	**1.174.147**	**1.241.924**

Η ανάλυση της κίνησης του λογαριασμού «Επενδύσεις σε Θυγατρικές» κατά την παρούσα και την προηγούμενη χρήση, έχει ως εξής:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Υπόλοιπο ανοίγματος	**1.241.924**	**1.317.914**
Μεταβολές μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών	(13.022)	14.009
Πωλήσεις θυγατρικών	-	(22.403)
Απομείωση επενδύσεων αναγνωρισμένη στα αποτελέσματα	(55.169)	(67.596)
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης	414	-
Υπόλοιπο κλεισίματος	**1.174.147**	**1.241.924**

Σύμφωνα με τις ακολουθούμενες λογιστικές πολιτικές και τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36, ο Όμιλος διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης επί των στοιχείων του ενεργητικού στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς. Ο σχετικός έλεγχος μπορεί να διενεργείται και νωρίτερα, όταν ανακύπτουν ενδείξεις ενδεχόμενης ζημιάς απομείωσης. Η αξιολόγηση που διενεργείται, εστιάζει τόσο σε εξωγενείς όσο και σε ενδογενείς παράγοντες.

Εντός της χρήσης που έληξε την 31/12/2016 προέκυψε απομείωση επί της αξίας των συμμετοχών σε θυγατρικές συνολικού ποσού € 55.169 χιλ., ενώ παράλληλα προέκυψε και αναστροφή απομείωσης ποσού € 414 χιλ. Τα εν λόγω ποσά περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Έσοδα /(Έξοδα) από συμμετοχές και χρηματοοικονομικά στοιχεία επενδυτικού χαρτοφυλακίου» της εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων (βλ. αναλυτικά σημείωση 10.2.2).

12.2 Θυγατρικές με σημαντικό ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις θυγατρικές εταιρείες με σημαντικό ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών:

	Αναλογία δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και ψήφου κατεχόμενων από μη ελέγχουσες συμμετοχές		Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα που κατανέμονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές		Σωρευμένες μη ελέγχουσες συμμετοχές στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	
Επωνυμία θυγατρικής	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA	7,92%	7,92%	791	(1.638)	33.579	34.425
ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ	29,62%	29,62%	140	(3.977)	37.238	37.100
ΟΜΙΛΟΣ ATTICA	10,62%	10,62%	3.665	3.731	46.332	42.667

Ακολούθως συνοψίζονται οι οικονομικές πληροφορίες των ενοποιούμενων ομίλων, στις οποίες οι μη ελέγχουσες συμμετοχές κατέχουν σημαντικό ποσοστό:

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA		ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ		ΟΜΙΛΟΣ ATTICA	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού	724.246	737.381	390.301	404.048	624.378	625.948
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού	246.038	258.100	90.004	90.904	135.935	139.812
Σύνολο Ενεργητικού	**970.284**	**995.481**	**480.305**	**494.952**	**760.313**	**765.760**
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	157.024	137.733	97.981	99.964	242.004	268.464
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	547.622	565.677	245.151	258.503	59.211	72.723
Σύνολο Υποχρεώσεων	**704.646**	**703.410**	**343.132**	**358.467**	**301.215**	**341.187**
Ίδια Κεφάλαια Αποδιδόμενα στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής	**232.059**	**257.646**	**99.935**	**99.385**	**412.766**	**381.906**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	**33.579**	**34.425**	**37.238**	**37.100**	**46.332**	**42.667**

Κατάσταση Αποτελεσμάτων /Κατάσταση Συνολικών Εσόδων

	ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA		ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ		ΟΜΙΛΟΣ ATTICA	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Πωλήσεις	**571.962**	**601.389**	**227.731**	**220.308**	**268.614**	**277.625**
Κέρδη /(Ζημιές) χρήσης κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	(24.970)	(60.009)	404	(9.112)	26.292	28.519
Κέρδη /(Ζημιές) χρήσης κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	856	(1.590)	81	(4.078)	3.123	3.388
Κέρδη /(Ζημιές) χρήσης	**(24.114)**	**(61.599)**	**485**	**(13.190)**	**29.415**	**31.907**
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης	**(563)**	**(489)**	**205**	**329**	**5.110**	**3.229**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	(25.468)	(60.450)	550	(8.884)	30.860	31.405
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	791	(1.638)	140	(3.977)	3.665	3.731
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης	**(24.677)**	**(62.088)**	**690**	**(12.861)**	**34.525**	**35.136**
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	(2.683)	(535)	(2)	(13)	-	-

Κατάσταση των Ταμειακών Ροών

	ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA		ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ		ΟΜΙΛΟΣ ATTICA	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	31.278	30.598	7.679	17.058	45.817	60.663
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(24.787)	(15.901)	(4.959)	(5.121)	(10.813)	(936)
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(2.635)	(2.915)	(2.171)	(6.341)	(55.325)	(12.061)
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	**3.856**	**11.782**	**549**	**5.596**	**(20.321)**	**47.666**

Ποσά σε € '000	ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA		ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ		ΟΜΙΛΟΣ ATTICA	
	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2015	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2015	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2015
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στην αρχή της χρήσης	56.818	45.036	14.241	8.612	71.555	23.937
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	-	64	33	(14)	(48)
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στο τέλος της χρήσης	**60.674**	**56.818**	**14.854**	**14.241**	**51.220**	**71.555**

Σημ.: *Ενοποιημένα στοιχεία πριν από τις απαλοιφές με τον ευρύτερο Όμιλο.*

Ο Όμιλος δεν έχει συμμετοχές σε μη ενοποιούμενες δομημένες οντότητες.

13 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ

Ο Όμιλος έχει τις παρακάτω συμμετοχές σε συνδεδεμένες εταιρείες, οι οποίες λόγω ουσιώδους επιρροής ταξινομούνται ως συγγενείς και ενοποιούνται με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (το αντικείμενο δραστηριότητας και τα κατεχόμενα ποσοστά συμμετοχής του Ομίλου στις εν λόγω επενδύσεις, παρουσιάζονται αναλυτικά στην σημείωση 2 των οικονομικών καταστάσεων).

Ο Όμιλος, βασιζόμενος στη συνεισφορά των συγγενών εταιρειών στα κέρδη/(ζημιές) προ φόρων του Ομίλου, έκρινε ότι καθεμία από τις συγγενείς εταιρείες ξεχωριστά είναι επουσιώδης και για τον λόγο αυτό γνωστοποιεί στον παρακάτω πίνακα, συγκεντρωτικά το ποσοστό του για αυτές τις συγγενείς εταιρείες:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Κέρδη /(ζημιές) μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1.415	(1.548)
Λοιπά συνολικά έσοδα	77	2.584
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	**1.492**	**1.036**
Συνολική συμμετοχή του Ομίλου στη λογιστική αξία αυτών των συγγενών	**59.342**	**49.224**

Η κίνηση του λογαριασμού των συγγενών επιχειρήσεων στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου, έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Υπόλοιπο ανοίγματος	**49.224**	**51.711**
Αποκτήσεις συγγενών	745	-
Μεταβολές μετοχικού κεφαλαίου	3.000	-
Μερίσματα	(68)	(775)
Μεταφορά από επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	421	-
Μεταφορά από λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	3.800	-
Ζημιές απομείωσης αναγνωρισμένες στην ΚΑΧ	(7.582)	(3.441)
Ζημιές απομείωσης που αναστράφηκαν στην ΚΑΧ	5.943	-
Κέρδος/(Ζημιές) από συγγενείς επιχ/σεις ενοπ/νες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	3.782	1.631
Συναλλαγματικές διαφορές	77	98
Υπόλοιπο κλεισίματος	**59.342**	**49.224**

Απόκτηση επιπλέον ποσοστού στη ΜΕΒΓΑΛ από τον όμιλο VIVARTIA (αναταξινόμηση από την κατηγορία των χρηματοοικονομικών μέσων διαθέσιμων προς πώληση)

Ο όμιλος VIVARTIA ενοποίησε για πρώτη φορά τη ΜΕΒΓΑΛ με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, την 25/08/2016, ημερομηνία κατά την οποία η ΔΕΛΤΑ (θυγατρική του ομίλου VIVARTIA) απέκτησε ουσιώδη επιρροή στην εν λόγω επένδυση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 28. Έως την

ημερομηνία αυτή, η συμμετοχή στη ΜΕΒΓΑΛ ήταν ταξινομημένη στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο με λογιστική αξία € 422 χιλ. (αρχικό κόστος κτήσης € 19.652 χιλ.) και κατεχόμενο ποσοστό 14,8%.

Εντός της χρήσης 2016, η ΔΕΛΤΑ προέβη στην εξαγορά ποσοστού παλαιών μετόχων ποσού € 4,5 εκ., ενώ στη συνέχεια συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ποσού € 3,0 εκ., μέρος της οποίας προέκυψε από την απόκτηση αδιάθετων μετοχών, σύμφωνα με την από 25/08/2016 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της ΜΕΒΓΑΛ. Μετά την ολοκλήρωση των παραπάνω συναλλαγών, το ποσοστό της ΔΕΛΤΑ στην εταιρεία ανήλθε σε 43,2%. Σημειώνεται ότι, μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων Οικονομικών Καταστάσεων δεν είχε ληφθεί η έγκριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού για την συναλλαγή, διαδικασία η οποία και αναμένεται εντός του 2017.

Το αρχικό κόστος κτήσης της ΜΕΒΓΑΛ κατά την 25/08/2016 (ημερομηνία απόκτησης ουσιώδους επιρροής) ανέρχεται σε € 13.864 χιλ. και περιλαμβάνει την εύλογη αξία του υφιστάμενου ποσοστού 14,8% κατά την ημερομηνία της απόκτησης της ουσιώδους επιρροής ποσού € 6.364 χιλ. πλέον ποσού € 7.500 χιλ. για την απόκτηση του επιπλέον ποσοστού. Σε συνέχεια του ανωτέρω, όφελος ποσού € 5.943 χιλ. αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα του ομίλου VIVARTIA αναστρέφοντας μέρος της ζημιάς απομείωσης που είχε αναγνωριστεί σε προηγούμενες χρήσεις. Το εν λόγω ποσό περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Η υπεραξία που προέκυψε από την συναλλαγή ανήλθε σε ποσό € 12.664 χιλ. και ενσωματώθηκε στην αξία κτήσης της ΜΕΒΓΑΛ.

Τα αποτελέσματα του ομίλου VIVARTIA της χρήσης 2016 περιλαμβάνουν την αναλογία των αποτελεσμάτων της ΜΕΒΓΑΛ για την περίοδο 25/08/2016-31/12/2016 και συγκεκριμένα κέρδη ποσού € 435 χιλ. Το προαναφερθέν ποσό περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Κέρδη /(Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων με βάση το ποσοστό που κατείχε ο Όμιλος την 31/12/2016.

Απόκτηση ποσοστού στην AFRICA MOROCCO LINKS (AML) από τον όμιλο ATTICA

Την 28/10/2016 ο όμιλος ATTICA προέβη στην απόκτηση ποσοστού 49% της εταιρείας AFRICA MOROCCO LINKS έναντι τιμήματος € 45 χιλ., τα αποτελέσματα της οποίας ενσωματώθηκαν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης για την περίοδο 28/10/2016-31/12/2016. Η αναλογία του ομίλου ATTICA επί των ζημιών της περιόδου ανήλθε σε € 2.412 χιλ. και περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Κέρδη /(Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης» της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης. Το ποσό της ζημίας που προέκυψε απομείωσε την αρχική επένδυση.

Η Εταιρεία δεν διατηρούσε επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις κατά τη χρήση 2016 και 2015.

Καμία από τις συγγενείς δεν είναι εισηγμένη σε κάποιο Χρηματιστήριο Αξιών και κατά συνέπεια δεν υπάρχουν σχετικές χρηματιστηριακές αξίες.

Κατά την 31/12/2016 οι παρασχεθείσες εγγυήσεις υπέρ συγγενών εταιρειών (για λήψη δανείων) ανέρχονταν σε ποσό € 350 χιλ. και αφορούσε σε θυγατρικές του ομίλου VIVARTIA.

Πώληση συμμετοχής σε SUNCE

Την 21/03/2017 η MIG ανακοίνωσε την υπογραφή συμφωνίας για την πώληση του συνόλου των μετοχών που κατέχει στη συγγενή SUNCE και αντιστοιχούν σε ποσοστό περίπου 49,99% του μετοχικού της κεφαλαίου έναντι τιμήματος € 43 εκ. Στα πλαίσια του παραπάνω γεγονότος, τα αποτελέσματα του Ομίλου επιβαρύνθηκαν με ζημιά ύψους € 7.582 χιλ., ήτοι η διαφορά μεταξύ λογιστικής αξίας και συμφωνηθέντος τιμήματος. Το εν λόγω ποσό περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

14 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ

Η ανάλυση του επενδυτικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Μετοχές εισηγμένες σε Χρηματιστήρια εξωτερικού	109	105
Μη εισηγμένες μετοχές εσωτερικού	228	649
Αμοιβαία κεφάλαια	131	131
Λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα	3	3
Σύνολα χρημ/κών στοιχείων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	**471**	**888**

Η μεταβολή του επενδυτικού χαρτοφυλακίου για τον Όμιλο αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Υπόλοιπο ανοίγματος	**888**	**905**
Αύξηση/(μείωση) στα Ι.Κ. από προσ/γές στην εύλογη αξία	8	(30)
Συναλλαγματικές διαφορές	(4)	13
Μεταφορά σε επενδύσεις σε συγγενείς	(421)	-
Υπόλοιπο κλεισίματος	**471**	**888**

Η συμμετοχή του Ομίλου MIG στη ΜΕΒΓΑΛ μεταφέρθηκε από το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο στις επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις λόγω απόκτησης ουσιώδους επιρροής εντός της χρήσης 2016 (βλ. σημείωση 13).

15 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ

Οι επενδύσεις σε ακίνητα του Ομίλου προσδιορίζονται με βάση τη μέθοδο της εύλογης αξίας του ΔΛΠ 40, ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Καθαρή λογιστική αξία έναρξης	**280.067**	**316.609**
Προσθήκες	2.765	172
Προσθήκες πωληθεισών θυγατρικών	-	21
Μειώσεις	(330)	(3.989)
Μειώσεις από πωλήσεις θυγατρικών	-	(8.886)
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα πωληθεισών θυγατρικών	-	99
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	(7.277)	(23.793)
Λοιπές μεταβολές πωληθεισών θυγατρικών	-	(166)
Καθαρή λογιστική αξία λήξης	**275.225**	**280.067**

Οι επενδύσεις σε ακίνητα την 31/12/2016 περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο την ακίνητη περιουσία της θυγατρικής εταιρείας RKB συνολικής αξίας € 275.058 χιλ. επί των οποίων υφίστανται προσημειώσεις προς εξασφάλιση δανεισμού της RKB (βλ. σημείωση 48.2). Ο Όμιλος εντός της χρήσης 2016 προέβη στην επανεκτίμηση της εύλογης αξίας του χαρτοφυλακίου ακινήτων της RKB, αναθέτοντας την εργασία της εκτίμησης σε ανεξάρτητο οίκο εκτιμητών ακινήτων. Από την επανεκτίμηση της εύλογης αξίας των εν λόγω επενδυτικών ακινήτων προέκυψε μείωση κατά ποσό € 7.277 χιλ. το οποίο και περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της χρήσης 2016.

Επιπροσθέτως, τα ακόλουθα ποσά τα οποία σχετίζονται με τα επενδυτικά ακίνητα έχουν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα της χρήσης:

Ποσά σε € '000	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2015
Έσοδα μισθωμάτων από την επένδυση σε ακίνητα	7.383	7.577
Άμεσες λειτουργικές δαπάνες που προκύπτουν από την επένδυση σε ακίνητα που δημιούργησε τα μισθωτικά έσοδα κατά τη διάρκεια της χρήσης	2.420	2.147
Άμεσες λειτουργικές δαπάνες που προκύπτουν από την επένδυση σε ακίνητα που δεν δημιούργησε τα μισθωτικά έσοδα κατά τη διάρκεια της χρήσης	1.302	1.190

16 ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Εγγυήσεις	4.553	5.140	51	81
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	9.151	1.903	10	10
Απαιτήσεις από πώληση συμμετοχών	1.614	12.115	1.614	12.115
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	-	-	251.836	251.836
Προκαταβολή έναντι μελλοντικής ΑΜΚ ATTICA	-	-	-	13.000
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	-	-	(60.412)	(53.904)
Καθαρή λογιστική αξία	**15.318**	**19.158**	**193.099**	**223.138**

Το ποσό των € 251.836 χιλ. που αντλήθηκε κατά τη χρήση 2014 από το ΜΟΔ της MIG χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή δανειακών υποχρεώσεων της θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου RKB προς την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ για τις οποίες είχε παρασχεθεί η εταιρική εγγύηση της MIG. Με την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ έχει συμφωνηθεί η υποκατάσταση της Εταιρείας στη θέση της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ για τις δανειακές υποχρεώσεις που εξοφλήθηκαν σύμφωνα με κάθε εφαρμοστέο δίκαιο και την κρατούσα πρακτική.

Η κίνηση των προβλέψεων απομείωσης για την Εταιρεία κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2016 και 2015 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	31/12/2016	31/12/2015
Υπόλοιπο αρχής	**(53.904)**	**(33.684)**
Πρόσθετες προβλέψεις	(6.508)	(20.220)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**(60.412)**	**(53.904)**

17 ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και υπολογίζονται βάσει του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος που αναμένεται να ισχύει στις χρήσεις κατά τις οποίες αναμένεται να αναστραφούν οι προσωρινές φορολογητέες και εκπεστέες διαφορές.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφιστούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή. Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για τις μεταφερόμενες

φορολογικές ζημιές, στον βαθμό που είναι πιθανή η πραγματοποίηση του σχετικού φορολογικού οφέλους μέσω μελλοντικών φορολογικών κερδών.

Τα συμψηφισμένα ποσά για τον Όμιλο είναι τα παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	31/12/2016		31/12/2015	
Ποσά σε € '000	**Α.Φ. Απαίτηση**	**Α.Φ. Υποχρέωση**	**Α.Φ. Απαίτηση**	**Α.Φ. Υποχρέωση**
Ενσώματα πάγια	-	72.095	-	75.959
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	-	115.690	-	120.459
Μακροπρόθεσμες επενδύσεις	673	-	659	-
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	-	7	-	-
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	12.104	-	8.512	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	845	2.754	547	545
Λοιπά αποθεματικά	-	17	-	17
Αποτελέσματα εις νέον	8.841	989	9.284	443
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	9.625	-	9.199	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.414	390	376	1.776
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.741	87	2.695	-
Σύνολα	**36.243**	**192.029**	**31.272**	**199.199**
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	3.781	3.781	6.563	6.563
Αναβαλλόμενη Φορολογική Απαίτηση / Υποχρέωση	**40.024**	**195.810**	**37.835**	**205.762**

Σημειώνεται ότι αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ποσού € 8.841 χιλ. έχει αναγνωριστεί μόνο σε εκείνο το τμήμα των ζημιών για το οποίο η Διοίκηση εκτιμά ότι είναι εύλογα βέβαιος ο συμψηφισμός τους με μελλοντικά φορολογικά κέρδη κατά την επόμενη πενταετία.

18 ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Τα αποθέματα του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Εμπορεύματα	13.120	11.130
Έτοιμα προϊοντα	17.263	16.947
Ημιτελή προϊόντα	12.472	7.481
Πρώτες ύλες και λοιπά αναλώσιμα	22.136	21.959
Καύσιμα και λιπαντικά	2.702	1.994
Ανταλλακτικά παγίων στοιχείων	4.308	3.939
Σύνολα	**72.001**	**63.450**
Μείον: Προβλέψεις για άχρηστα, βραδέως κινούμενα και κατεστραμμένα αποθέματα χρήσης	(1.673)	(410)
Μείον: Προβλέψεις για άχρηστα, βραδέως κινούμενα και κατεστραμμένα αποθέματα προηγούμενων χρήσεων	(2.756)	(3.288)
Καθαρή Λογιστική Αξία	**67.572**	**59.752**

Κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι λόγω του σημαντικά διαφοροποιημένου αντικειμένου δραστηριότητας των ενοποιούμενων εταιρειών, η φύση των αποθεμάτων διαφέρει. Τα αποθέματα προέρχονται κατά βάση από τους ομίλους VIVARTIA, ATTICA και ΥΓΕΙΑ.

Η κίνηση των προβλέψεων για απαξίωση αποθεμάτων για τον Όμιλο κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2016 και 2015 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Υπόλοιπο αρχής	**(3.698)**	**(3.893)**
Προσθήκες	(1.673)	(410)
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	829	770
Συναλλαγματικές διαφορές	(12)	(15)
Αναταξινομήσεις	125	(150)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**(4.429)**	**(3.698)**

19 ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Οι εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Εμπορικές απαιτήσεις από τρίτους	302.465	304.768
Εμπορικές απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	3.488	4.256
Γραμμάτια εισπρακτέα	21.484	20.333
Επιταγές εισπρακτέες	60.481	60.392
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(163.141)	(147.867)
Καθαρές εμπορικές απαιτήσεις	**224.777**	**241.882**
Προκαταβολές σε προμηθευτές	4.792	5.364
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(1.146)	(1.129)
Σύνολα	**228.423**	**246.117**

Έναντι εμπορικών απαιτήσεων του ομίλου VIVARTIA ποσού € 107.582 χιλ. ο Όμιλος έχει λάβει εγγυήσεις από πελάτες ποσού € 30.277 χιλ. (31/12/2015: € 24.564 χιλ.).

Στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιάρθρωσης της Μαρινόπουλος και των εταιρειών της περιμέτρου της, την 30/09/2016 κατατέθηκε στις αρμόδιες αρχές συμφωνία εξυγίανσης με βάση την οποία, μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι οι υποχρεώσεις προς τους προμηθευτές των παραπάνω εταιρειών θα αναληφθούν από νέα εταιρεία αφού απομειωθούν κατά 50% σε σχέση με το συμφωνηθέν κατά την 30/06/2016 υπόλοιπό τους. Σύμφωνα με την ως άνω συμφωνία εξυγίανσης, τα προαναφερθέντα ποσά της 30/06/2016 θα εξοφληθούν εντός 60 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συναλλαγής. Σημειώνεται επίσης ότι, δυνάμει της με αριθμό 8/16.01.2017 αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, το Δικαστήριο επικύρωσε (μεταξύ άλλων) την ως άνω συμφωνία εξυγίανσης.

Συνεπεία των παραπάνω γεγονότων, στα αποτελέσματα του Ομίλου περιλαμβάνεται η επίδραση της διενέργειας έκτακτης απομείωσης στα υπόλοιπα απαιτήσεων από τον όμιλο Μαρινόπουλου, συνολικού ύψους € 14,6 εκ. η οποία αναλύεται ανά λειτουργικό τομέα ως εξής: «Τρόφιμα και γαλακτοκομικά» € 13,8 εκ. και «Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες» € 0,8 εκ.

Οι εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου έχουν απομειωθεί κατά συνολικό ποσό € 85,4 εκ. ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του άρθρου 100 παρ.5 του Ν.4172/2013 (ΦΕΚ Α 167/23.07.2013) και των μεταγενέστερων σχετικών υπουργικών αποφάσεων αναφορικά με το Claw-back και το Rebate. Η απομείωση αφορά σε απαιτήσεις του ομίλου ΥΓΕΙΑ από τον ΕΟΠΥΥ περιόδου 01/01/2013-31/12/2016 και έχει διενεργηθεί μέσω πιστωτικών τιμολογίων και προβλέψεων [βλ. σημείωση 5.2 (17)].

Η κίνηση των προβλέψεων για επισφαλείς εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου κατά τη διάρκεια των χρήσεων που έληξαν την 31/12/2016 και 31/12/2015 έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Υπόλοιπο αρχής	**(148.996)**	**(141.248)**
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών	(15)	-
Μειώσεις από πωλήσεις θυγατρικών	-	502
Πρόσθετες προβλέψεις	(26.431)	(11.361)
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	9.036	2.903
Αναταξινομήσεις	-	150
Συναλλαγματικές διαφορές	2.119	58
Υπόλοιπο κλεισίματος	**(164.287)**	**(148.996)**

Η χρονική απεικόνιση των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου κατά την 31/12/2016 έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ						
Ποσά σε € '000	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Μεταφορές**	**Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Πληροφορική & Τηλεπ/νίες**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Απαλοιφές**	**Σύνολο**
Δεν είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα	68.241	37.851	3.292	11.992	32.941	(8.443)	145.874
Είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα:							
< 90 ημέρες	18.448	-	1.950	2.452	5.774	(1.290)	27.334
<91 - 180 ημέρες	6.014	-	586	1.508	6.703	(563)	14.248
<181 - 360 ημέρες	8.583	2.603	116	1.725	6.712	(116)	19.623
> 360 ημέρες	6.296	-	10	697	10.705	(10)	17.698
Σύνολο	**107.582**	**40.454**	**5.954**	**18.374**	**62.835**	**(10.422)**	**224.777**

Σημειώνεται ότι στα ληξιπρόθεσμα ποσά που δεν είναι απομειωμένα και είναι άνω των 360 ημερών περιλαμβάνονται: α) απαιτήσεις ποσού € 10,7 εκ. του ομίλου ΥΓΕΙΑ στις οποίες περιλαμβάνονται και οφειλές μέχρι 31/12/2011 από τα Δημόσια Ασφαλιστικά Ταμεία οι οποίες ανέρχονται σε € 4,5 εκ. περίπου, καθώς και οφειλές του ΕΟΠΥΥ για την περίοδο 2012, προ εφαρμογής του Claw-back και του Rebate, οι οποίες ανέρχονται σε € 6,2 εκ., β) απαιτήσεις ποσού € 6,3 εκ. του ομίλου VIVARTIA οι οποίες κατά € 2,8 εκ. προέρχονται από τον κλάδο εστίασης ως αποτέλεσμα της συσσωρευμένης πίεσης στη ρευστότητα των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο κλάδο, η οποία επιδεινώθηκε περαιτέρω εντός του 2016 λόγω της επιπρόσθετης αύξησης του συντελεστή ΦΠΑ αλλά και των συνθηκών της αγοράς. Το υπόλοιπο ποσό προκύπτει κυρίως από τον κλάδο κατεψυγμένων (€ 2,4 εκ.) και δευτερευόντως από τον όμιλο γαλακτοκομικών (€ 0,9 εκ.) και αφορά κυρίως υπόλοιπα από τον Όμιλο Μαρινόπουλου αλλά και υπόλοιπα από συγγενείς εταιρείες που αναμένεται να εισπραχθούν στο προσεχές διάστημα, και γ) απαιτήσεις ποσού € 0,7 εκ. του ομίλου SINGULARLOGIC.

Η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζει επί συνεχούς βάσης τις εμπορικές απαιτήσεις με αυστηρά κριτήρια και στα πλαίσια αυτά δεν κρίθηκε σκόπιμη η δημιουργία πρόσθετης πρόβλεψης των παραπάνω απαιτήσεων.

Η αντίστοιχη χρονική απεικόνιση των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου κατά την 31/12/2015 έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ						
Ποσά σε € '000	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Μεταφορές**	**Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Πληροφορική & Τηλεπ/νίες**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Απαλοιφές**	**Σύνολο**
Δεν είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα	87.059	37.763	3.094	15.067	36.696	(9.603)	170.076
Είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα:							
< 90 ημέρες	19.442	-	1.967	3.940	3.912	(1.349)	27.912
<91 - 180 ημέρες	5.531	-	375	1.259	5.252	(280)	12.137
<181 - 360 ημέρες	1.246	2.582	503	1.002	5.695	(503)	10.525
> 360 ημέρες	9.218	-	-	32	11.982	-	21.232
Σύνολο	**122.496**	**40.345**	**5.939**	**21.300**	**63.537**	**(11.735)**	**241.882**

20 ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Τα λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Χρεώστες διάφοροι	28.443	25.095	264	262
Απαιτήσεις από δημόσιες αρχές	12.706	15.603	232	501
Προκαταβολές και δάνεια στο προσωπικό	593	449	-	-
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	1.419	3.452	-	-
Προπληρωθέντα έξοδα	22.240	21.323	154	16
Απαιτήσεις από πώληση συμμετοχών	10.905	13.067	10.905	13.067
Λοιπές απαιτήσεις	7.438	6.946	1.981	1.818
Σύνολα	**83.744**	**85.935**	**13.536**	**15.664**
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(12.088)	(11.075)	(264)	(264)
Καθαρές απαιτήσεις χρεωστών	**71.656**	**74.860**	**13.272**	**15.400**

Εντός της χρήσης 2016, η Εταιρεία εισέπραξε δόση ποσού € 10,4 εκ. του τιμήματος από την πώληση της OLYMPIC AIR και δόση ποσού € 2,7 εκ. του τιμήματος από την πώληση της SKYSERV.

Οι απαιτήσεις από δημόσιες αρχές αφορούν κυρίως σε προκαταβολές φόρου εισοδήματος και σε ΦΠΑ ο οποίος κατά περίπτωση αναμένεται να εισπραχθεί ή να συμψηφισθεί. Η κίνηση των προβλέψεων απομείωσης λοιπών κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας για τις χρήσεις 2016 και 2015 έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Υπόλοιπο αρχής	**(11.075)**	**(12.090)**	**(264)**	**(258)**
Πρόσθετες προβλέψεις	(1.057)	(758)	-	(6)
Μειώσεις	-	1.601	-	-
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	44	201	-	-
Αναταξινομήσεις	-	(29)	-	-
Υπόλοιπο κλεισίματος	**(12.088)**	**(11.075)**	**(264)**	**(264)**

21 ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΑΠΟΤΙΜΩΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο και τα λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων αποτελούνται από επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια, ομόλογα και μετοχικούς τίτλους, οι οποίες αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Ομόλογα εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου	45	45	-	-
Μετοχές εισηγμένες στο ΧΑ	109	19	90	-
Αμοιβαία κεφάλαια εξωτερικού	2.713	3.917	725	725
Σύνολα	**2.867**	**3.981**	**815**	**725**

Η μεταβολή του εμπορικού χαρτοφυλακίου και των λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων μέσω των αποτελεσμάτων για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Υπόλοιπο ανοίγματος	**3.981**	**879**	**725**	**811**
Προσθήκες	856	6.445	856	-
Πωλήσεις	(1.957)	(3.337)	(758)	(86)
Κέρδη/ (ζημιές) από αποτίμηση εύλογης αξίας	(13)	(6)	(8)	-
Υπόλοιπο κλεισίματος	**2.867**	**3.981**	**815**	**725**

Η ανάλυση του ποσού των € 2.867 χιλ. για τον Όμιλο την 31/12/2016 έχει ως εξής: ποσό € 64 χιλ. αφορά σε χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (31/12/2015: € 64 χιλ.) και ποσό € 2.803 χιλ. αφορά σε εμπορικό χαρτοφυλάκιο (31/12/2015: € 3.917 χιλ.).

Αντίστοιχα, η ανάλυση του ποσού των € 815 χιλ. για την Εταιρεία την 31/12/2016 αφορά στο σύνολό του σε εμπορικό χαρτοφυλάκιο (31/12/2015: € 725 χιλ.).

22 ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ, ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα και οι δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Μετρητά στο ταμείο	10.315	9.811	99	96
Ταμειακά διαθέσιμα στην τράπεζα	105.236	135.931	197	10.080
Βραχυπρόθεσμες προθεσμιακές τραπεζικές καταθέσεις	22.464	28.011	7.543	2.390
Δεσμευμένες τραπεζικές καταθέσεις	4.885	3.800	2.358	2.349
Σύνολο ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδυνάμων και δεσμευμένων καταθέσεων	**142.900**	**177.553**	**10.197**	**14.915**
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις σε €	135.380	171.247	10.004	14.544
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις σε ξένο νόμισμα	7.520	6.306	193	371
Σύνολο ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδυνάμων και δεσμευμένων καταθέσεων	**142.900**	**177.553**	**10.197**	**14.915**

Οι καταθέσεις σε τράπεζες τοκίζονται με κυμαινόμενα επιτόκια και βασίζονται στα μηνιαία επιτόκια καταθέσεων τραπεζών. Τα έσοδα από τόκους από καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε τράπεζες λογιστικοποιούνται με βάση την αρχή των δεδουλευμένων και περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έσοδα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Από τις δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου, ποσό € 4.490 χιλ. (31/12/2015: € 3.025 χιλ.) αφορά στην εξασφάλιση πιστωτικών διευκολύνσεων θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου. Το αντίστοιχο ποσό για την Εταιρεία ανέρχεται σε € 1.970 χιλ. (31/12/2015: € 1.961 χιλ.).

23 ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ

Η κίνηση των κονδυλίων «Μετοχικό κεφάλαιο» και «Υπέρ το Άρτιο» εντός της παρουσιαζόμενης περιόδου αναφοράς παρουσιάζεται ως ακολούθως:

Ποσά σε € '000	Αριθμός μετοχών	Ονομαστική αξία	Αξία κοινών μετοχών	Υπέρ Το Άρτιο
Υπόλοιπα την 01/01/2015	**937.122.261**	**€ 0,30**	**281.137**	**3.873.867**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από μετατροπή ομολογιών μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	2.263.325	€ 0,30	679	799
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	-	-	-	(7)
Υπόλοιπα την 31/12/2015	**939.385.586**	**€ 0,30**	**281.816**	**3.874.659**
Υπόλοιπα την 01/01/2016	**939.385.586**	**€ 0,30**	**281.816**	**3.874.659**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από μετατροπή ομολογιών μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	125.162	€ 0,30	37	30
Υπόλοιπα την 31/12/2016	**939.510.748**	**€ 0,30**	**281.853**	**3.874.689**

Με την από 26/05/2016 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, διαπιστώθηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας συνεπεία ασκήσεως δικαιώματος μετατροπής ομολογιών της Σειράς Α' του ΜΟΔ έκδοσης την 29/07/2013 και 13/06/2014 σε μετοχές. Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ανήλθε σε ποσό € 37.548,60 με την έκδοση 125.162 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών, ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30, λόγω μετατροπής 67.588 ομολογιών της Σειράς Α' του ΜΟΔ έκδοσης την 29/07/2013 και 13/06/2014 με τιμή μετατροπής ανά μετοχή € 0,54.

Συνεπεία των ανωτέρω το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά την 31/12/2016 ανέρχεται στο ποσό των € 281.853.224,40 ολοσχερώς καταβεβλημένο και διαιρούμενο σε 939.510.748 ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας εκάστης μετοχής € 0,30. Κάθε μετοχή της Εταιρείας παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου. Ο λογαριασμός της διαφοράς υπέρ το άρτιο αυξήθηκε συνεπεία των παραπάνω γεγονότων κατά € 30 χιλ. με αποτέλεσμα να ανέρχεται την 31/12/2016 σε € 3.874.689 χιλ.

24 ΛΟΙΠΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΥΛΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ

Τα λοιπά αποθεματικά για τον Όμιλο αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ				
Ποσά σε € '000	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά Μετατροπής Ισολογισμού	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 01/01/2016	**32.140**	**501**	**2.961**	**(1.928)**	**33.674**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από μετατροπή ομολογιών μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	-	-	(1)	-	(1)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	108	108
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	**32.140**	**501**	**2.960**	**(1.820)**	**33.781**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ				
Ποσά σε € '000	**Τακτικό αποθεματικό**	**Ειδικά αποθεματικά**	**Λοιπά αποθεματικά**	**Αποθεματικά Μετατροπής Ισολογισμού**	**Σύνολα**
Υπόλοιπο ανοίγματος την 01/01/2015	**32.139**	**501**	**2.711**	**(3.018)**	**32.333**
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον	-	-	463	-	463
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από μετατροπή ομολογιών μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	-	-	(15)	-	(15)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	(1.494)	(1.494)
Μερίδιο στα λοιπά συνολικά έσοδα των επενδύσεων που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	-	2.584	2.584
Αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	-	-	(197)	-	(197)
Λοιπές τακτοποιήσεις	1	-	(1)	-	-
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2015	**32.140**	**501**	**2.961**	**(1.928)**	**33.674**

Τα λοιπά αποθεματικά για την Εταιρεία αναλύονται ως ακολούθως:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	**Τακτικό αποθεματικό**	**Ειδικά αποθεματικά**	**Λοιπά αποθεματικά**	**Σύνολα**
Υπόλοιπο ανοίγματος την 01/01/2016	**32.140**	**501**	**3.091**	**35.732**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από μετατροπή ομολογιών μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	-	-	(1)	(1)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	**32.140**	**501**	**3.090**	**35.731**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	**Τακτικό αποθεματικό**	**Ειδικά αποθεματικά**	**Λοιπά αποθεματικά**	**Σύνολα**
Υπόλοιπο ανοίγματος την 01/01/2015	**32.139**	**501**	**2.841**	**35.481**
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον	-	-	463	463
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από μετατροπή ομολογιών μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	-	-	(15)	(15)
Αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	-	-	(197)	(197)
Λοιπές τακτοποιήσεις	1	-	(1)	-
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2015	**32.140**	**501**	**3.091**	**35.732**

Τα αποθεματικά εύλογης αξίας για τον Όμιλο αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2016	**31/12/2015**
Ποσά σε € '000	**Αποτίμηση χρημ/κών μέσων**	**Αποτίμηση χρημ/κών μέσων**
Υπόλοιπο ανοίγματος	**(2.581)**	**(7.893)**
Κέρδη/(Ζημιές) Αποτίμησης μετ/μενη απ'ευθείας στα Ι.Κ.	7	(24)
Αντιστάθμιση Ταμιακών ροών	4.582	5.336
Μερίδιο στα λοιπά συνολικά έσοδα των επενδύσεων που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	77	-
Υπόλοιπο κλεισίματος	**2.085**	**(2.581)**

25 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΛΟΓΩ ΕΞΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Σύμφωνα με τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας των χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος, οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωση στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησής τους. Αναφορικά με τις θυγατρικές που έχουν έδρα την Ελλάδα (που συνιστούν και το μεγαλύτερο μέρος της δραστηριότητας του Ομίλου) το ύψος των αποζημιώσεων ποικίλει ανάλογα με τον μισθό, τα έτη υπηρεσίας και τον τρόπο της αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση) του εργαζομένου. Υπάλληλοι που παραιτούνται ή απολύονται αιτιολογημένα δεν δικαιούνται αποζημίωση. Σε περίπτωση αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης καταβάλλεται εφάπαξ αποζημίωση του Ν.2112/20. Ο Όμιλος αναγνωρίζει ως υποχρέωση την παρούσα αξία της νομικής δέσμευσης για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης. Πρόκειται για μη χρηματοδοτούμενα προγράμματα καθορισμένων παροχών (defined benefit plans) σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 και η σχετική υποχρέωση υπολογίστηκε βάσει αναλογιστικής μελέτης.

Ο Όμιλος εκτός από τη νομική δέσμευση για καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης έχει ενεργοποιήσει, μέσω της θυγατρικής εταιρείας ΥΓΕΙΑ, και ειδικό πρόγραμμα παροχών προς τους εργαζόμενους του υπό τη μορφή ομαδικού ασφαλιστηρίου.

Η ανάλυση της υποχρέωσης παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2016			**31/12/2015**		
Ποσά σε € '000	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	31.777	3.586	35.363	29.867	3.641	33.508
Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος	-	728	728	-	1.031	1.031
	31.777	**2.858**	**34.635**	**29.867**	**2.610**	**32.477**
Ταξινομημένη ως :						
Μακροπρόθεσμη υποχρέωση	31.777	2.858	34.635	29.867	2.610	32.477
Βραχυπρόθεσμη υποχρέωση	-	-	-	-	-	-

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	31/12/2016			**31/12/2015**		
Ποσά σε € '000	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	184	-	184	166	-	166
	184	**-**	**184**	**166**	**-**	**166**
Ταξινομημένη ως :						
Μακροπρόθεσμη υποχρέωση	184	-	184	166	-	166
Βραχυπρόθεσμη υποχρέωση	-	-	-	-	-	-

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2016			**31/12/2015**		
Ποσά σε € '000	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	1.552	491	2.043	1.575	347	1.922
Κόστος προϋπηρεσίας	2.817	-	2.817	3.221	-	3.221
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	656	59	715	735	36	771
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	**5.025**	**550**	**5.575**	**5.531**	**383**	**5.914**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	31/12/2016			31/12/2015		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	21	-	21	21	-	21
Κόστος προϋπηρεσίας	117	-	117	9	-	9
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	4	-	4	4	-	4
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	**142**	**-**	**142**	**34**	**-**	**34**

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2016			31/12/2015		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	(1.683)	(136)	(1.819)	(1.384)	(133)	(1.517)
Αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) από μεταβολές στην εμπειρία	632	437	1.069	1.415	(595)	820
Συνολικά έσοδα /(έξοδα) αναγνωρισμένα στα λοιπά συνολικά έσοδα	**(1.051)**	**301**	**(750)**	**31**	**(728)**	**(697)**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	31/12/2016			31/12/2015		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	(9)	-	(9)	(9)	-	(9)
Αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) από μεταβολές στην εμπειρία	(7)	-	(7)	10	-	10
Συνολικά έσοδα /(έξοδα) αναγνωρισμένα στα λοιπά συνολικά έσοδα	**(16)**	**-**	**(16)**	**1**	**-**	**1**

Οι μεταβολές στην παρούσα αξία της υποχρέωσης των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2016			31/12/2015		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 1η Ιανουαρίου	**29.867**	**3.641**	**33.508**	**29.486**	**3.004**	**32.490**
Τρέχον κόστος απασχόλησης	1.552	491	2.043	1.511	347	1.858
Έξοδο τόκων	656	80	736	727	75	802
Αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) στην υποχρέωση	1.051	(301)	750	(31)	725	694
Παροχές πληρωθείσες	(4.169)	(325)	(4.494)	(4.700)	(510)	(5.210)
Κόστος προϋπηρεσίας	2.817	-	2.817	3.221	-	3.221
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών διακοπεισών δραστηριοτήτων	-	-	-	(424)	-	(424)
Τρέχον κόστος απασχόλησης διακοπεισών δραστηριοτήτων	-	-	-	64	-	64
Χρηματοοικονομικό κόστος διακοπεισών δραστηριοτήτων	-	-	-	8	-	8
Κόστος προϋπηρεσίας από νεοαποκτηθείσες εταιρείες	12	-	12	-	-	-
Κόστος προϋπηρεσίας από εταιρείες που ενοποιούνταν με τη μέθοδο της καθαρής θέσεις	(9)	-	(9)	5	-	5
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 31η Δεκεμβρίου	**31.777**	**3.586**	**35.363**	**29.867**	**3.641**	**33.508**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	31/12/2016			31/12/2015		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 1η Ιανουαρίου	**166**	**-**	**166**	**143**	**-**	**143**
Τρέχον κόστος απασχόλησης	21	-	21	21	-	21
Έξοδο τόκων	4	-	4	4	-	4
Αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) στην υποχρέωση	16	-	16	(1)	-	(1)
Παροχές πληρωθείσες	(140)	-	(140)	(10)	-	(10)
Κόστος προϋπηρεσίας	117	-	117	9	-	9
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 31η Δεκεμβρίου	**184**	**-**	**184**	**166**	**-**	**166**

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος του Ομίλου έχουν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2016	31/12/2015
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)
Εύλογη αξία στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος την 1η Ιανουαρίου	**1.031**	**1.508**
Έσοδο τόκων	23	36
Απόδοση των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (εξαιρουμένων των ποσών που περιλαμβάνονται στον καθαρό τόκο)	(2)	(3)
Παροχές πληρωθείσες	(324)	(510)
Εύλογη αξία στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος την 31η Δεκεμβρίου	**728**	**1.031**

Τα στοιχεία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος μπορούν να αναλυθούν στις ακόλουθες επενδυτικές κατηγορίες:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2016	31/12/2015
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	728	1.031
Σύνολο	**728**	**1.031**

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τους ανωτέρω λογιστικούς σκοπούς είναι οι εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,90%	2,20%	1,90%	2,20%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,84%	1,85%	1,80%	1,80%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%

Οι παραπάνω παραδοχές αναπτύχθηκαν από τη Διοίκηση σε συνεργασία με ανεξάρτητο αναλογιστή που εκπόνησε την αναλογιστική μελέτη.

Οι βασικές αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων είναι το επιτόκιο προεξόφλησης και η αναμενόμενη μεταβολή των μισθών. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά τις επιδράσεις στην αναλογιστική υποχρέωση από τυχόν μεταβολές των εν λόγω παραδοχών.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ				Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	31/12/2016		31/12/2015		31/12/2016		31/12/2015	
Ποσά σε € '000	Προεξοφλητικό επιτόκιο		Προεξοφλητικό επιτόκιο		Προεξοφλητικό επιτόκιο		Προεξοφλητικό επιτόκιο	
	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	(2.374)	2.407	(2.528)	2.527	(14)	16	(14)	16
	Μελλοντικές αυξήσεις μισθών		Μελλοντικές αυξήσεις μισθών		Μελλοντικές αυξήσεις μισθών		Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	
	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	2.366	(2.355)	2.261	(2.308)	16	(15)	16	(14)

26 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Οι κρατικές επιχορηγήσεις του Ομίλου αφορούν σε επιχορηγήσεις επενδύσεων και η κίνησή τους κατά τη διάρκεια των χρήσεων που έληξαν την 31/12/2016 και την 31/12/2015 ήταν η κάτωθι:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	31/12/2016	31/12/2015
Υπόλοιπο ανοίγματος	**8.592**	**10.041**
Απόσβεση επιχορηγήσεων	(871)	(960)
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	(556)
Απόσβεση επιχορηγήσεων (πωληθεισών θυγατρικών)	-	(13)
Λοιπές χρεώσεις	-	80
Υπόλοιπο κλεισίματος	**7.721**	**8.592**

27 ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας την 31/12/2016 αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	5.028	5.514	-	-
Τραπεζικός δανεισμός	206.424	217.000	29.392	16.633
Ομολογιακά δάνεια (ΟΔ)	923.260	925.940	299.483	299.483
Μετατρέψιμα Ομολογιακά δάνεια (ΜΟΔ)	441.108	429.855	371.894	371.962
Λοιπά δάνεια	8.500	400	-	-
Μείον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα στους επόμενους 12 μήνες	(728.333)	(783.755)	(103.625)	(193.171)
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	**855.987**	**794.954**	**597.144**	**494.907**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	266	256	-	-
Τραπεζικός δανεισμός	89.799	113.834	-	-
Τραπεζικές Υπεραναλήψεις	97	174	-	-
Λοιπά δάνεια	-	21	3.270	3.270
Πλέον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα στους επόμενους 12 μήνες	728.333	783.755	103.625	193.171
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	**818.495**	**898.040**	**106.895**	**196.441**

Το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων καθώς και των χρηματοδοτικών μισθώσεων για την ετήσια περίοδο 01/01-31/12/2016 (και την αντίστοιχη συγκριτική ετήσια περίοδο) περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έξοδα» της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Το μέσο επιτόκιο του Ομίλου για την ετήσια περίοδο που έληξε την 31/12/2016 ανήλθε: (α) για τα μακροπρόθεσμα δάνεια σε 6,14% (2015: 5,91%) και (β) για τα βραχυπρόθεσμα δάνεια σε 6,04% (2015: 5,41%).

Στις δανειακές υποχρεώσεις της 31/12/2016, όπως αναλυτικά περιγράφεται ακολούθως, περιλαμβάνονται υποχρεώσεις κεφαλαίου και τόκων συνολικού ποσού € 1.220.889 χιλ. για τον Όμιλο και € 554.122 χιλ. για την Εταιρεία, για τα οποία η Διοίκηση βρίσκεται σε συζητήσεις ή και κατ' αρχήν συμφωνίες με τις πιστώτριες τράπεζες για την αναδιάρθρωσή τους. Ειδικότερα, στα παραπάνω ποσά περιλαμβάνονται βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις κεφαλαίου και τόκων ποσού € 666.767 χιλ. για τον Όμιλο για τις οποίες κατά την 31/12/2016 δεν πληρούνται χρηματοοικονομικοί όροι και συμβατικές υποχρεώσεις που ρυθμίζουν τις σχετικές τραπεζικές υποχρεώσεις και παράλληλα, προβλέπεται δικαίωμα καταγγελίας εκ μέρους των δανειστών για την περίπτωση αυτή που θα καθιστούσε τις δανειακές υποχρεώσεις άμεσα εξοφλητέες. Σημειώνεται ότι, στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνονται δανειακές υποχρεώσεις κεφαλαίου και τόκων ποσού € 369.250 χιλ. του ομίλου VIVARTIA που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων Οικονομικών Καταστάσεων.

(α) Δανεισμός της Εταιρείας (MIG):

Ομολογιακό δάνειο € 115.000 χιλ.

Την 18/03/2015 η MIG προχώρησε στην υπογραφή Προγράμματος Ομολογιακού Δανείου ύψους έως € 115.000 χιλ. σε δύο σειρές, που ανέλαβε την υποχρέωση να καλύψει η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, για την αναχρηματοδότηση ισόποσων υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας προς αυτήν. Η έκδοση της πρώτης σειράς ύψους € 100.000 χιλ. ολοκληρώθηκε την 19/03/2015 ενώ η έκδοση της δεύτερης σειράς ύψους € 15.000 χιλ. ολοκληρώθηκε την 21/10/2016. Η συμφωνία αναχρηματοδότησης προβλέπει την μακροπρόθεσμη αναδιάρθρωση του εν λόγω δανεισμού, με την επέκταση της περιόδου αποπληρωμής κατά 3 έτη (Οκτώβριος 2019). Το επιτόκιο προσδιορίστηκε σε Euribor 6μήνου πλέον περιθωρίου 4,10% το οποίο θα προσαυξάνεται σταδιακά, καταλήγοντας στην τελευταία χρήση (2019) να ανέρχεται σε 5,25%.

Με πράξη τροποποίησης που υπογράφηκε εντός του 2017, οι όροι αποπληρωμής των δόσεων κεφαλαίου του προγράμματος μεταβλήθηκαν, καθιστώντας την πρώτη δόση ποσού € 5.750 χιλ. καταβλητέα την 31/12/2017.

Ομολογιακό δάνειο € 150.000 χιλ.

Την 21/10/2016 η MIG προχώρησε στην υπογραφή Προγράμματος Ομολογιακού Δανείου ύψους έως € 150.000 χιλ., που ανέλαβε την υποχρέωση να καλύψει η EUROBANK, για την αναχρηματοδότηση ισόποσων υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας προς αυτήν. Η συμφωνία αναχρηματοδότησης προβλέπει την μακροπρόθεσμη αναδιάρθρωση του εν λόγω δανεισμού, με την επέκταση της περιόδου αποπληρωμής κατά 3 έτη (Οκτώβριος 2019). Το επιτόκιο προσδιορίστηκε σε Euribor 6μήνου πλέον περιθωρίου 4,40% το οποίο θα προσαυξάνεται σταδιακά, καταλήγοντας στην τελευταία χρήση (2019) να ανέρχεται σε 5,25%.

Την 02/12/2016 η EUROBANK προέβη σε μεταβίβαση του κοινού ομολογιακού δανείου έκδοσης της Εταιρείας ύψους € 150.000 χιλ. προς Επενδυτικά Κεφάλαια που διαχειρίζεται η FORTRESS. Η τράπεζα παρέμεινε Πληρεξούσιος Καταβολών και Εκπρόσωπος των Ομολογιούχων.

Με πράξη τροποποίησης που υπογράφηκε τον Δεκέμβριο του 2016, οι όροι αποπληρωμής των δόσεων κεφαλαίου του προγράμματος μεταβλήθηκαν, καθιστώντας την πρώτη δόση ποσού € 7.500 χιλ. καταβλητέα την 30/06/2017.

Προς εξασφάλιση των παραπάνω ομολογιακών δανείων συνολικού ποσού € 265 εκ., έχει ενεχυριαστεί το σύνολο των μετοχών των εταιρειών ATTICA, ΥΓΕΙΑ και VIVARTIA κυριότητας (άμεσης και έμμεσης) της Εταιρείας. Τα δικαιώματα ψήφου των παραπάνω μετοχών παραμένουν στην Εταιρεία ενώ το ενέχυρο εκτείνεται στους καρπούς και στα ωφελήματα των εν λόγω χρεογράφων και αποδίδονται στην Εταιρεία εφόσον δεν συντρέχει γεγονός καταγγελίας.

Ομολογιακό δάνειο € 50.000 χιλ.

Την 18/03/2015, η MIG εξέδωσε νέο κοινό ομολογιακό δάνειο ύψους € 50.000 χιλ. που καλύφθηκε από την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ το υπόλοιπο του οποίου κατά την 31/12/2016 ανήλθε σε ποσό € 34.483 χιλ. Το δάνειο είναι τριετούς (3) διάρκειας με λήξη το Μάρτιο 2018 ενώ ο σκοπός του αφορά στην κάλυψη αναγκών κεφαλαίου κίνησης. Προς εξασφάλιση του εν λόγω δανείου έχουν ενεχυριαστεί μετοχές μη εισηγμένων εταιρειών των οποίων τα δικαιώματα ψήφου παραμένουν στην Εταιρεία ενώ το ενέχυρο εκτείνεται στους καρπούς και στα ωφελήματα των εν λόγω χρεογράφων και αποδίδονται στην Εταιρεία εφόσον δεν συντρέχει γεγονός καταγγελίας.

Με πράξη τροποποίησης που υπογράφηκε εντός του 2017, οι όροι αποπληρωμής των δόσεων κεφαλαίου του προγράμματος μεταβλήθηκαν, καθιστώντας δόσεις ποσού € 22.653 χιλ. καταβλητέες την 30/06/2017.

Μετατρέψιμα Ομολογιακά Δάνεια € 371.894 χιλ.

Το ύψος των ΜΟΔ της MIG ανήλθε κατά την 31/12/2016 σε ποσό € 371.894 χιλ. που αφορά σε μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και αναλύεται ως εξής:

- Η Σειρά Α' του ΜΟΔ έκδοσης την 29/07/2013 και 13/06/2014 ανέρχεται σε € 162.319 χιλ., διαιρούμενη σε 163.009.139 ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης € 1,00.
- Η Σειρά Β' του ΜΟΔ έκδοσης την 29/07/2013 ανέρχεται σε € 209.575 χιλ., διαιρούμενη σε 212.237.880 ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης € 1,00.

(β) Δανεισμός του ομίλου VIVARTIA

Οι συνολικές δανειακές υποχρεώσεις του ομίλου VIVARTIA ανήλθαν την 31/12/2016 σε ποσό € 400.472 χιλ. εκ των οποίων ποσό € 374.969 χιλ. αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Δανειακές υποχρεώσεις ποσού € 318.000 χιλ. αφορούν σε συμβάσεις κοινών κοινοπρακτικών ομολογιακών δανείων, που ο χρόνος αποπληρωμής τους για τα μεν δάνεια των εταιρειών ΔΕΛΤΑ και ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ έληξε την 20/4/2017, ενώ για τα δάνεια και τους οφειλόμενους τόκους των εταιριών GOODY'S και EVEREST την 20/1/2017, δεδομένου ότι μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης δεν είχαν αποσταλεί οι σχετικές εγκρίσεις για παράταση μέχρι την 20/4/2017. Επιπλέον, προκειμένου να ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις για την οριστικοποίηση συμφωνίας χρηματοοικονομικής αναδιάρθρωσης για τα κοινοπρακτικά ομολογιακά δάνεια του ομίλου VIVARTIA, οι εταιρείες απέστειλαν νέο αίτημα παράτασης μέχρι την 20/7/2017, ή κατ' ελάχιστο μέχρι την 30/5/2017.

Συγκεκριμένα, στα πλαίσια διαβουλεύσεων για την εξεύρεση ενός κοινά αποδεκτού πλαισίου αναδιάρθρωσης των υφιστάμενων κοινοπρακτικών ομολογιακών δανείων, κατατέθηκε στις τράπεζες τον Μάρτιο του 2017, πρόταση για την αναδιάρθρωση του δανεισμού. Οι προτεινόμενοι βασικοί όροι της αναδιάρθρωσης που εμπεριέχονται στην πρόταση αντικατοπτρίζουν τις δυσμενείς συνθήκες που διέπουν την Ελληνική Οικονομία και εστιάζονται κυρίως στη μείωση του χρηματοοικονομικού κόστους (χαμηλότερα επιτόκια), αύξηση της διάρκειας καθώς και την αναχρηματοδότηση των

οφειλόμενων τόκων των κοινοπρακτικών δανείων της Εστίασης (€41,1 εκ. με 31/12/2016). Η επιδείνωση του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα κατά το πρώτο τρίμηνο 2017 επιβράδυνε τις σχετικές διαπραγματεύσεις με αποτέλεσμα ο όμιλος να λάβει τη νέα πρόταση των τραπεζών την 27/04/2017, με απώτερο στόχο να οριστικοποιηθούν οι διαπραγματεύσεις και να υπάρξει τελική συμφωνία αναδιάρθρωσης των κοινοπρακτικών δανείων του ομίλου VIVARTIA εντός των επόμενων μηνών.

Περαιτέρω, αναμένεται η οριστική διευθέτηση λοιπών δανειακών υποχρεώσεων πλέον τόκων του ομίλου VIVARTIA, συνολικού ποσού € 10,2 εκ., για τις οποίες ο χρόνος αποπληρωμής τους έληξε και έχει κατατεθεί πρόταση αναδιάρθρωσης προς την τράπεζα EUROBANK, με στόχο να εγκριθεί εντός των επόμενων μηνών δεδομένου ότι σχετίζεται άμεσα με τους τελικούς όρους της αναδιάρθρωσης των υπαρχόντων κοινοπρακτικών ομολογιακών δανείων.

Επιπρόσθετα, την 07/10/2016 η OLYMPIC CATERING υπέγραψε πρόγραμμα έκδοσης κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου ποσού € 25.340 χιλ, το οποίο εκδόθηκε και καλύφθηκε πλήρως από τις τράπεζες ALPHA BANK, EUROBANK, ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ και ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ την 19/10/2016. Ο σκοπός του δανείου ήταν η αναδιάρθρωση του υφιστάμενου δανεισμού της εταιρείας. Το νέο δάνειο έχει διάρκεια τεσσάρων ετών από την ημερομηνία έκδοσής του με δυνατότητα παράτασης κατά ένα ακόμα έτος. Το επιτόκιο ανέρχεται σε Euribor πλέον περιθωρίου 4,5% ετησίως (Cash margin) ενώ κατά τη διάρκεια των τεσσάρων ετών προβλέπονται καταβολές για την αποπληρωμή του δανείου. Η προαναφερθείσα συμφωνία περιλαμβάνει μία σειρά από πρόσθετες υποχρεώσεις του εκδότη, σε σχέση με τα υπάρχοντα διμερή δάνεια, όπως πρόσθετες εξασφαλίσεις, υποχρεώσεις τήρησης χρηματοοικονομικών δεικτών καθώς και πρόωρες αποπληρωμές κεφαλαίου στην περίπτωση δημιουργίας θετικών ταμειακών ροών.

Τα ομολογιακά δάνεια του ομίλου VIVARTIA που βρίσκονται υπό καθεστώς αναδιαπραγμάτευσης, συνολικού ύψους € 318.000 χιλ αναλύονται ως εξής:

1. Ομολογιακό δάνειο ΔΕΛΤΑ € 86.280 χιλ.

2. Ομολογιακό δάνειο ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ € 52.920 χιλ.

3. Ομολογιακό δάνειο GOODY'S € 104.800 χιλ.

4. Ομολογιακό δάνειο EVEREST € 74.000 χιλ.

Οι όροι των παραπάνω ομολογιακών δανείων του ομίλου VIVARTIA προβλέπουν περιπτώσεις καταγγελίας που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, μη εμπρόθεσμη καταβολή πληρωμών, μη συμμόρφωση με τις γενικές και οικονομικές διασφαλίσεις που έχουν παρασχεθεί, παροχή πληροφοριών που εμπεριέχουν σημαντικά λάθη και παραλείψεις, συγκεκριμένα γεγονότα αφερεγγυότητας, παύση επιχειρηματικής δραστηριότητας, ιδιοκτησιακό καθεστώς των δανειζομένων και ύπαρξη γεγονότων που επηρεάζουν ουσιωδώς την οικονομική κατάσταση του ομίλου VIVARTIA καθώς και συμμόρφωση με συγκεκριμένες οικονομικές ρήτρες. Επιπλέον, ο όμιλος VIVARTIA έχει παράσχει στις πιστώτριες τράπεζες συγκεκριμένες διασφαλίσεις αναφορικά με τη συμμόρφωσή του με νόμους και κανονισμούς, τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων, με τη μεταβίβαση συμμετοχών, τη διατήρηση της φύσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, με συγχωνεύσεις, με μετασχηματισμούς, με τη μη συνομολόγηση προνομίων, με την μη σύσταση βαρών εκτός των προβλεπόμενων με τα Ομολογιακά Δάνεια, με τη μη διανομή μερίσματος, με τη μη μεταβολή ελέγχου των βασικών θυγατρικών της VIVARTIA, με επενδύσεις και με περιβαλλοντικά ζητήματα.

(γ) Δανεισμός του ομίλου ATTICA

Την 31/12/2016 τα δάνεια του ομίλου ATTICA ανέρχονται σε € 255.443 χιλ. εκ των οποίων ποσό € 25.637 χιλ. αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Οι μεταβολές του υπολοίπου του μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου, λογιστικής αξίας € 69.214 χιλ. κατά την 31/12/2016, αποδίδονται στην επιμέτρησή του στην εύλογη αξία (βλ. σημείωση 4.2.3).

(δ) Δανεισμός του ομίλου ΥΓΕΙΑ

Την 31/12/2016 τα δάνεια του ομίλου ΥΓΕΙΑ ανέρχονται σε € 157.925 χιλ. εκ των οποίων ποσό € 156.452 χιλ. αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις.

Ομολογιακό δάνειο ΥΓΕΙΑ € 95.000 χιλ.

Κατά την 31/12/2016 το υπόλοιπο του δανείου ανέρχεται σε € 90,9 εκ. ενώ για οφειλόμενες δόσεις ποσού € 22 εκ. ο όμιλος ΥΓΕΙΑ είχε λάβει σχετική επιστολή συναίνεσης από τις πιστώτριες τράπεζες αναφορικά με τη μετάθεση πληρωμής τους για τον Μάιο 2017 καθώς και για την άρση της υποχρέωσης τήρησης των χρηματοοικονομικών δεικτών για τη χρήση 2016.

Το παραπάνω δάνειο καθίσταται συμβατικά πληρωτέο εντός του 2017 και ως εκ τούτου, κατά την 31/12/2016 έχει ταξινομηθεί στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του ομίλου ΥΓΕΙΑ. Παράλληλα, η Διοίκηση του ομίλου ΥΓΕΙΑ βρίσκεται σε συζητήσεις με τις πιστώτριες τράπεζες για την συνολική του αναδιάρθρωση και στα πλαίσια αυτά έχει ήδη λάβει προσχέδιο όρων σύμβασης. Η συμφωνία αναδιάρθρωσης, σύμφωνα με τη Διοίκηση του ομίλου ΥΓΕΙΑ, αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2017. Στα πλαίσια των όρων της σχεδιαζόμενης αναδιάρθρωσης, το ΥΓΕΙΑ προχώρησε ήδη εντός του 2017 σε υπογραφή σύμβασης με τις πιστώτριες τράπεζες για την παροχή ενεχύρου και εξασφαλιστικής εκχώρησης απαιτήσεων, απορρεουσών από τη συνεργασία του ΥΓΕΙΑ με τον ΕΟΠΥΥ.

Ομολογιακό δάνειο ΜΗΤΕΡΑ € 42.000 χιλ.

Κατά την 31/12/2016 το υπόλοιπο του δανείου ανέρχεται σε € 41,8 εκ. ενώ για οφειλόμενες δόσεις ποσού € 4,3 εκ. ο όμιλος ΥΓΕΙΑ είχε λάβει σχετική επιστολή συναίνεσης από τις πιστώτριες τράπεζες αναφορικά με τη μετάθεση πληρωμής τους για τον Μάιο 2017 καθώς και την άρση της υποχρέωσης τήρησης των χρηματοοικονομικών δεικτών μέχρι και την 31/03/2017.

Το συμβατικά μακροπρόθεσμο μέρος του ως άνω δανείου ανέρχεται σε € 32,4 εκ. και έχει ταξινομηθεί στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, παρά το γεγονός ότι δεν υφίσταται κανένα γεγονός αθέτησης που να καθιστά το δάνειο απαιτητό κατά την 31/12/2016. Για τον εν λόγω χειρισμό, η Διοίκηση του ομίλου ΥΓΕΙΑ έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η μετάθεση πληρωμής των δόσεων και μη τήρησης των χρηματοοικονομικών δεικτών δεν καλύπτει περίοδο τουλάχιστον δώδεκα μηνών μετά την ημερομηνία αναφοράς και ως εκ τούτου δίδει στην συναίνεση βραχυπρόθεσμο χαρακτήρα.

Η Διοίκηση του ομίλου ΥΓΕΙΑ βρίσκεται σε συζητήσεις με τις συνεργαζόμενες τράπεζες για την συνολική αναδιάρθρωση του δανείου. Σημειώνεται ότι, επί του παρόντος αναμένεται το σχετικό προσχέδιο όρων της σύμβασης ενώ η Διοίκηση εκτιμά ότι η αναδιάρθωση θα ολοκληρωθεί εντός του 2017.

Δάνειο HYGEIA HOSPITAL-TIRANA € 18.300 χιλ.

Τον Μάρτιο του 2016 η θυγατρική εταιρεία του ομίλου ΥΓΕΙΑ, προχώρησε στην αναδιάρθρωση του συνολικού δανεισμού με τις πιστώτριες τράπεζες. Με την ολοκλήρωση της εν λόγω αναδιάρθρωσης, το μεγαλύτερο μέρος της αποπληρωμής των δόσεων κεφαλαίου του δανείου μετατέθηκε στη λήξη της σύμβασης το 2020, ενώ παράλληλα συμφωνήθηκε και η τροποποίηση των χρηματοοικονομικών δεικτών. Ωστόσο, κατά την 31/12/2016 η θυγατρική εταιρεία δεν βρισκόταν σε συμμόρφωση με

υφιστάμενους χρηματοοικονομικούς δείκτες της εταιρείας ΥΓΕΙΑ (ως εγγυήτρια) και κατ' επέκταση προέβη στην ταξινόμηση του εν λόγω δανείου στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, βάσει των απαιτήσεων του ΔΛΠ 1. Η Διοίκηση του ομίλου ΥΓΕΙΑ έλαβε εντός του 2017 τη συναίνεση των τραπεζών για τους εν λόγω χρηματοοικονομικούς δείκτες για τη χρήση 2016.

(ε) Δανεισμός RKB

Την 31/12/2016 τα τραπεζικά δάνεια της RKB ανέρχονται σε € 75,0 εκ. και αφορούν σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις ενώ στις λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνονται και δεδουλευμένοι τόκοι ύψους € 18,8 εκ.

Το εν λόγω δάνειο έχει συναφθεί την 24/06/2008 και οι όροι του προβλέπουν περιπτώσεις καταγγελίας που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, μη εμπρόθεσμη καταβολή πληρωμών, οικονομικές ρήτρες καθώς και μη συμμόρφωση με τις γενικές και οικονομικές διασφαλίσεις που έχουν παρασχεθεί. Επίσης, προς εξασφάλιση του παραπάνω δανείου έχουν προσημειωθεί ακίνητα ιδιοκτησίας της RKB. Το δάνειο έχει ταξινομηθεί στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, βάσει των απαιτήσεων του ΔΛΠ 1, καθώς η RKB δεν βρίσκεται σε συμμόρφωση με συμβατικούς όρους. Η Διοίκηση του Ομίλου βρίσκεται σε διαδικασία συζητήσεων αναφορικά με την αναχρηματοδότηση της εν λόγω δανειακής υποχρέωσης.

(στ) Δανεισμός SINGULARLOGIC

Την 31/12/2016 τα δάνεια του ομίλου SINGULARLOGIC ανέρχονται σε € 56.372 χιλ. εκ των οποίων ποσό € 56.231 χιλ. αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις.

Στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις περιλαμβάνονται ομολογιακά δάνεια ποσού € 52.565 χιλ. για τα οποία κατά την 31/12/2016 δεν πληρούνται όλοι οι χρηματοοικονομικοί όροι που ρυθμίζουν τις σχετικές τραπεζικές υποχρεώσεις, ενώ η εταιρεία έχει ήδη αποστείλει αίτημα παροχής συναίνεσης προς τις πιστώτριες τράπεζες για την προσωρινή μη τήρηση των δεικτών. Σε συνδυασμό με την επικείμενη ωρίμανση των ομολογιακών της δανείων (συμβατική λήξη του συνόλου των δανείων την 31/01/2018), η Διοίκηση της SINGULARLOGIC βρίσκεται σε συζητήσεις με τις πιστώτριες τράπεζες προκειμένου να επιτευχθεί η αναδιάρθρωση και αναχρηματοδότηση των εν λόγω δανείων. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι η όλη διαδικασία θα ολοκληρωθεί με επιτυχία εντός των επόμενων μηνών.

Προς εξασφάλιση των ομολογιακών δανείων, έχουν συσταθεί ενέχυρα επί του συνόλου των μετοχών της SINGULARLOGIC καθώς και επί εμπορικών σημάτων και εμπορικών απαιτήσεων της με κριτήρια που ορίζονται από τις δανειακές συμβάσεις. Επίσης, η εταιρεία έχει συστήσει ενέχυρο επί του συνόλου των μετοχών εκδόσεως θυγατρικής της, κυριότητας της, το οποίο θα εκτείνεται και στα μερίσματα των ως άνω μετοχών.

27.1 Πίνακας μελλοντικών αποπληρωμών δανειακών υποχρεώσεων

Αναφορικά με τα μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα δάνεια παρατίθεται παρακάτω ο πίνακας μελλοντικών αποπληρωμών για τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά την 31/12/2016 και 31/12/2015.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Έως 1 έτους	818.495	898.040	106.895	196.441
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	53.656	47.787	26.500	26.115
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών	509.474	100.434	361.069	21.830
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών	240.854	376.190	209.575	237.387
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών	7.600	218.564	-	209.575
Άνω των 5 ετών	44.403	51.979	-	-
	1.674.482	**1.692.994**	**704.039**	**691.348**

27.2 Υποχρεώσεις Χρηματοδοτικών Μισθώσεων

Οι μελλοντικές ελάχιστες καταβολές των χρηματοοικονομικών μισθώσεων σε σχέση με την παρούσα αξία των καθαρών ελάχιστων καταβολών για τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά την 31/12/2016 και 31/12/2015 αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	31/12/2016		31/12/2015	
Ποσά σε € '000	Ελάχιστες μελλοντικές καταβολές	Παρούσα αξία ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	Ελάχιστες μελλοντικές καταβολές	Παρούσα αξία ελάχιστων μελλοντικών καταβολών
Έως 1 έτους	1.645	1.346	1.514	1.136
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	4.282	3.948	5.247	4.634
Σύνολο ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	**5.927**	**5.294**	**6.761**	**5.770**
Μείον: Ποσά που αποτελούν χρηματοοικονομικά έξοδα	(633)	-	(991)	-
Σύνολο παρούσας αξίας ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	**5.294**	**5.294**	**5.770**	**5.770**

Το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων καθώς και των χρηματοδοτικών μισθώσεων για τη χρήση που έληξε την 31/12/2016 περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έξοδα» της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων (βλ. σημείωση 39).

28 ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ

Την 31/12/2016 τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ανέρχονταν σε απαιτήσεις ποσού € 5.877 χιλ. έναντι υποχρεώσεων ποσού € 1.342 χιλ. την 31/12/2015. Τα εν λόγω παράγωγα αφορούν σε πράξεις αντιστάθμισης μέρους κινδύνου μεταβολής της τιμής του καυσίμου, στις οποίες έχει προβεί ο όμιλος ΑΤΤΙCA. Στα εν λόγω στοιχεία η αποτίμηση απεικονίζεται σε εύλογη αξία.

29 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται η ανάλυση της κίνησης των προβλέψεων του Ομίλου:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2016			31/12/2015		
Ποσά σε € '000	Λοιπές προβλέψεις	Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων	Σύνολα	Λοιπές προβλέψεις	Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος	**630**	**13.781**	**14.411**	**4.013**	**13.202**	**17.215**
Πρόσθετες προβλέψεις	1.625	1.541	3.166	50	1.459	1.509
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	-	(202)	(202)	(430)	(593)	(1.023)
Αχρησιμοποίητα ποσά προβλέψεων που ανεστράφησαν	-	(24)	(24)	(40)	(110)	(150)
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	-	-	(2.963)	(148)	(3.111)
Αναταξινόμηση	(388)	-	(388)	-	(29)	(29)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**1.867**	**15.096**	**16.963**	**630**	**13.781**	**14.411**
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	1.837	14.683	16.520	630	13.568	14.198
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	30	413	443	-	213	213
	1.867	**15.096**	**16.963**	**630**	**13.781**	**14.411**

Στον ανωτέρω πίνακα, εκτός από την ανάλυση των προβλέψεων με βάση τη φύση της δέσμευσης, παρουσιάζεται και η ανάλυσή τους με βάση το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα των εκροών οικονομικών πόρων (παρουσιάζεται διάκριση αυτών μεταξύ βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων προβλέψεων). Ειδικότερα και αναφορικά με τις μακροπρόθεσμες προβλέψεις σημειώνεται ότι δεν

εμφανίζονται σε προεξοφλημένα ποσά, καθώς δεν υπάρχει ακριβής εκτίμηση του χρόνου καταβολής τους.

Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων:

Οι προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις του Ομίλου κατά την 31/12/2016 συνολικού ποσού € 15.096 χιλ. αφορούν κατά κύριο λόγο: (α) στις σχηματισθείσες προβλέψεις του ομίλου ΥΓΕΙΑ ποσού € 10.974 χιλ., καθώς λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων του, εκκρεμούν εναντίον του δικαστικές υποθέσεις για τυχόν λάθη και παραλείψεις των συνεργαζόμενων ιατρών, (β) ποσό € 2.491 χιλ. που αφορά σε σχηματισθείσες προβλέψεις του ομίλου VIVARTIA και (γ) ποσό € 1.218 χιλ. που αφορά σε σχηματισθείσες προβλέψεις του ομίλου ATTICA κυρίως για αποζημιώσεις ναυτικών οι οποίοι εργάζονταν στα πλοία του ομίλου.

Λοιπές προβλέψεις:

Οι λοιπές προβλέψεις του Ομίλου ανέρχονται κατά την 31/12/2016 σε ποσό € 1.867 χιλ. Η κατηγορία αυτή αφορά σε διάφορες προβλέψεις για κινδύνους κυρίως των εταιρειών του ομίλου VIVARTIA, εκ των οποίων κανένας μεμονωμένα δεν είναι ουσιώδης για τα οικονομικά μεγέθη των ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

30 ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	69	488	-	-
Λοιπές υποχρεώσεις	11.690	13.725	9.514	11.434
Σύνολο	**11.759**	**14.213**	**9.514**	**11.434**

31 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι εμπορικές υποχρεώσεις του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Προμηθευτές	162.341	160.503
Επιταγές πληρωτέες	4.915	5.574
Προκαταβολές πελατών	6.803	6.481
Λοιπές υποχρεώσεις	6.549	13.112
Σύνολο	**180.608**	**185.670**

Για την Εταιρεία δεν υπάρχει ανάλυση σχετικά με τις εμπορικές υποχρεώσεις, καθώς είναι εταιρεία συμμετοχών.

32 ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΩΤΕΟΙ

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου, αφορούν σε τρέχουσες υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Έξοδο φόρου που αναλογεί στη χρήση	1.710	2.829
Διαφορές φορολογικού ελέγχου	621	97
Σύνολο	**2.331**	**2.926**

33 ΛΟΙΠΕΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Έσοδα επόμενης χρήσης - Επιχορηγήσεις	7.375	7.595	-	-
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	13.504	12.698	135	134
Λοιπές υποχρεώσεις από φόρους	24.161	20.165	705	365
Μερίσματα πληρωτέα	1.257	2.559	-	-
Υποχρεώσεις προς το προσωπικό	6.701	7.387	31	-
Δεδουλευμένα έξοδα	17.181	23.295	1.037	423
Λοιπές υποχρεώσεις	17.409	19.760	3.924	2.919
Υποχρεώσεις από αγορά ενσώματων παγίων	888	1.262	-	-
Δεδουλευμένοι τόκοι	73.645	62.642	6.816	7.670
Σύνολο	**162.121**	**157.363**	**12.648**	**11.511**

Στο κονδύλι των δεδουλευμένων τόκων περιλαμβάνονται τόκοι θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου ποσού € 61,9 εκ. περίπου, οι οποίοι δεν έχουν καταβληθεί στα πλαίσια της υφιστάμενης διαπραγμάτευσης για την αναχρηματοδότηση των δανείων του Ομίλου με τα πιστωτικά ιδρύματα.

34 ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Οι πωλήσεις του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Θαλάσσιες και ακτοπλοϊκές μεταφορές	258.259	266.478
Πωλήσεις προϊόντων	447.347	474.995
Πωλήσεις εμπορευμάτων	118.691	122.064
Πωλήσεις πρώτων υλών	10.233	8.598
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	258.691	260.402
Έσοδα από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις	10.655	10.308
Σύνολα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**1.103.876**	**1.142.845**
Σύνολα από διακοπείσες δραστηριότητες	-	63.509
Σύνολο	**1.103.876**	**1.206.354**

Η κατανομή των εσόδων από πωλήσεις στους λειτουργικούς τομείς του Ομίλου παρουσιάζεται στη σημείωση 8.

35 ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ – ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΕΞΟΔΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ

Το κόστος πωληθέντων καθώς και τα έξοδα διοίκησης και διάθεσης του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
	01/01-31/12/2016				01/01-31/12/2015			
Ποσά σε € '000	**Κόστος πωληθέντων**	**Έξοδα διοίκησης**	**Έξοδα διάθεσης**	**Σύνολο**	**Κόστος πωληθέντων**	**Έξοδα διοίκησης**	**Έξοδα διάθεσης**	**Σύνολο**
Συνταξιοδοτικές παροχές	1.214	694	268	**2.176**	1.247	389	224	**1.860**
Αμοιβές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	184.552	53.518	57.201	**295.271**	190.982	54.642	59.851	**305.475**
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	305.798	83	533	**306.414**	318.949	36	460	**319.445**
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	57.906	4.928	6.536	**69.370**	59.275	5.864	7.226	**72.365**
Αποσβέσεις άυλων παγίων	7.454	2.368	631	**10.453**	7.416	2.247	366	**10.029**
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	35.416	19.978	3.636	**59.030**	39.141	16.185	5.053	**60.379**
Παροχές τρίτων	28.258	2.385	4.255	**34.898**	29.604	2.257	4.018	**35.879**
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	10.335	3.741	12.694	**26.770**	10.952	3.814	12.946	**27.712**
Φόροι και τέλη	2.407	1.491	1.726	**5.624**	2.610	1.387	2.410	**6.407**
Καύσιμα - Λιπαντικά	65.435	19	466	**65.920**	73.971	20	546	**74.537**
Προβλέψεις	8.650	1.213	7.148	**17.011**	6.524	444	4.493	**11.461**
Ασφάλιστρα	6.285	2.212	485	**8.982**	6.340	1.878	484	**8.702**
Επισκευές και συντηρήσεις	32.414	2.707	2.393	**37.514**	34.032	2.900	2.328	**39.260**
Έξοδα διαφήμισης και προώθησης	7.516	1.042	30.766	**39.324**	6.709	931	45.424	**53.064**
Προμήθειες πωλήσεων	169	-	18.106	**18.275**	299	-	19.351	**19.650**
Έξοδα λιμένων	10.228	-	-	**10.228**	10.181	-	-	**10.181**
Λοιπά έξοδα	18.505	6.368	5.350	**30.223**	6.686	5.572	5.059	**17.317**
Έξοδα μεταφοράς	5.822	617	13.803	**20.242**	5.680	753	14.074	**20.507**
Αναλώσιμα	6.447	268	1.049	**7.764**	6.176	267	1.015	**7.458**
Σύνολα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**794.811**	**103.632**	**167.046**	**1.065.489**	**816.774**	**99.586**	**185.328**	**1.101.688**
Σύνολα από διακοπείσες δραστηριότητες	-	16	-	**16**	56.892	5.529	436	**62.857**
Σύνολο	**794.811**	**103.648**	**167.046**	**1.065.505**	**873.666**	**105.115**	**185.764**	**1.164.545**

Τα λειτουργικά έξοδα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ							
	01/01-31/12/2016				01/01-31/12/2015			
Ποσά σε € '000	**Παροχές & προμήθειες τρίτων**	**Παροχές προσωπικού**	**Λοιπά έξοδα**	**Σύνολο**	**Παροχές & προμήθειες τρίτων**	**Παροχές προσωπικού**	**Λοιπά έξοδα**	**Σύνολο**
Συνταξιοδοτικές παροχές	-	21	-	21	-	21	-	21
Αμοιβές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	-	4.439	-	4.439	-	4.334	-	4.334
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	7.423	-	1.465	8.888	4.059	-	1.199	5.258
Παροχές τρίτων	-	-	146	146	-	-	152	152
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	-	-	643	643	-	-	755	755
Φόροι και τέλη	-	-	58	58	-	-	77	77
Προβλέψεις	-	-	-	-	-	-	6	6
Ασφάλιστρα	-	-	1.158	1.158	-	-	904	904
Επισκευές και συντηρήσεις	-	-	296	296	-	-	281	281
Έξοδα διαφήμισης και προώθησης	216	-	-	216	226	-	-	226
Λοιπά έξοδα	42	-	527	569	24	-	528	552
Σύνολο	**7.681**	**4.460**	**4.293**	**16.434**	**4.309**	**4.355**	**3.902**	**12.566**

36 ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Τα λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Έσοδα από ενοίκια	1.890	1.613
Έσοδα από επιδοτήσεις	2.939	3.373
Αποζημιώσεις	131	778
Αποσβέσεις ληφθέντων επιχορηγήσεων	871	960
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	8.791	2.105
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις από αποζημίωση προσωπικού	834	654
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	12.640	12.434
Λοιπά έσοδα	12.683	8.793
Κέρδη από την πώληση επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού	465	421
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**41.244**	**31.131**
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης από διακοπείσες δραστηριότητες	1	1.431
Σύνολο λοιπών εσόδων εκμετάλλευσης	**41.245**	**32.562**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Λοιπά έσοδα	6	65
Κέρδη από την πώληση ενσώματων παγίων	3	1
Σύνολο λοιπών εσόδων	**9**	**66**

Η OLYMPIC CATERING A.E., θυγατρική του ομίλου VIVARTIA, εφαρμόζοντας την με αριθμ. Οικ. 521/4.11.2016 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (ΦΕΚ Β΄ 3615/04.11.2016), η οποία εκδόθηκε σε εκτέλεση του εδ. 2 της παρ. 2 του άρθρου 11 Ν. 3717/2008, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 24 του Ν. 4429/2016, εκχώρησε τις βεβαιωμένες και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις της από τις εταιρείες «ΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΑΕΡΟΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ε.», «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Α.Ε.» και «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΛΟΪΑ Α.Ε.», στο Ελληνικό Δημόσιο αντί καταβολής βεβαιωμένων οφειλών της στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ) συνολικού ποσού € 7,0 εκ. Οι εν λόγω απαιτήσεις, συνολικού ποσού € 6,8 εκ., είχαν απομειωθεί πλήρως έως και τη χρήση 2012 λόγω των καθυστερήσεων και των γενικότερων οικονομικών συνθηκών της τότε περιόδου.

Συνεπεία των παραπάνω, η OLYMPIC CATERING A.E. προχώρησε σε πλήρη ανάκτηση της διαγραφείσας απαίτησης μέσω των αποτελεσμάτων της χρήσης 2016 ενώ με πρόσθετη ταμειακή καταβολή ύψους € 0,2 εκ. εξοφλήθηκαν πλήρως οι οφειλές της προς την ΥΠΑ.

37 ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Τα λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης για τον Όμιλο αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Φόροι ακίνητης περιουσίας και λοιποί φόροι	1.479	1.328
Προβλέψεις	15.399	1.541
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα (Σημ. 15)	7.277	23.793
Ζημιές από την πώληση επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού	97	931
Λοιπά έξοδα	1.537	1.979
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**25.789**	**29.572**
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης από διακοπείσες δραστηριότητες	-	1.518
Σύνολο λοιπών εξόδων εκμετάλλευσης	**25.789**	**31.090**

38 ΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Κέρδη/(ζημιές) εύλογης αξίας εμπορικού χαρτοφυλακίου και λοιπών χρημ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(13)	(6)
Κέρδη/(ζημιές) από την πώληση εμπορικού χαρτοφυλακίου και λοιπών χρημ/κών στοιχείων μέσω αποτελεσμάτων	115	295
Απομείωση στοιχείων ενεργητικού	(44.289)	(50.121)
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης στοιχείων ενεργητικού	17.526	3.049
Αποτέλεσμα από παράγωγα	(2.633)	(5.241)
Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	112	268
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	(3.271)	(6.800)
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(32.453)**	**(58.556)**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες	-	(1.818)
Σύνολο λοιπών χρημ/κών αποτελεσμάτων	**(32.453)**	**(60.374)**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Κέρδη/(Ζημιές) από πωλήσεις θυγατρικών και συγγενών	-	(5.288)
Απομείωση επενδύσεων και λοιπών στοιχείων ενεργητικού	(61.677)	(87.816)
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης	414	-
Σύνολο εσόδων/(εξόδων) συμμετοχών και χρημ/κών στοιχείων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	**(61.263)**	**(93.104)**
Κέρδη/(Ζημιές) από την πώληση χρημ/κών στοιχείων εμπορικού χαρτοφυλακίου	116	296
Κέρδη εύλογης αξίας εμπορικού χαρτοφυλακίου	(8)	-
Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	43	2
Σύνολο εσόδων/(εξόδων) χρημ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	**151**	**298**
Σύνολο λοιπών χρημ/κών αποτελεσμάτων	**403**	**1.174**

Η απομείωση που αναγνωρίστηκε σε επιβάρυνση των ενοποιημένων και εταιρικών αποτελεσμάτων εντός των χρήσεων 2016 και 2015 αναλύεται περαιτέρω ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Απομείωση σε :				
Υπεραξία	5.320	11.142	-	-
Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	12.179	35.538	-	-
Ενσώματα στοιχεία του ενεργητικού	19.133	-	-	-
Επενδύσεις σε θυγατρικές	-	-	55.169	67.596
Συγγενείς και λοιπά στοιχεία ενεργητικού	7.657	3.441	6.508	20.220
Σύνολο απομείωσης	**44.289**	**50.121**	**61.677**	**87.816**

39 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Τόκοι μακροπρόθεσμων δανείων	7.232	7.590	-	-
Τόκοι βραχυπρόθεσμων δανείων	7.206	7.083	1.433	788
Τόκοι ομολογιακών δανείων	88.212	84.742	38.047	37.394
Τόκοι χρημ/κών μισθώσεων	412	356	-	-
Χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης υποχρεώσεων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	736	802	4	4
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών	275	332	4	-
Λοιποί τόκοι έξοδα	5.053	5.131	60	6
Χρημ/κά έξοδα από συνεχ/νες δραστηριότητες	**109.126**	**106.036**	**39.548**	**38.192**
Χρημ/κά έξοδα από διακ/σες δραστηριότητες	-	1.286	-	-
Σύνολο χρημ/κών εξόδων	**109.126**	**107.322**	**39.548**	**38.192**

40 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Έσοδα από τόκους καταθέσεων	414	581	64	232
Τόκοι πελατών	18	7	-	-
Τόκοι χορηγηθέντων δανείων	-	18	99	1.474
Αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων προγράμματος καθορισμένων παροχών	21	38	-	-
Λοιποί τόκοι έσοδα	66	2.931	-	-
Χρημ/κά έσοδα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**519**	**3.575**	**163**	**1.706**
Χρημ/κά έσοδα από διακοπείσες δραστηριότητες	3	66	-	-
Σύνολο χρημ/κών εσόδων	**522**	**3.641**	**163**	**1.706**

41 ΚΕΡΔΗ /(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΝΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Στον ακόλουθο πίνακα αναλύονται για τον Όμιλο τα κέρδη και οι ζημιές από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με την μέθοδο της καθαρής θέσης:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
- Κέρδη από συγγενείς επιχειρήσεις (+)		
ΙΟΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ Α.Ε.	450	260
ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε.	435	-
SUNCE KONCERN D.D.	3.105	-
Σύνολο (α)	**3.990**	**260**
- Ζημιές από συγγενείς επιχειρήσεις (-)		
SUNCE KONCERN D.D.	-	1.646
EXEED VIVARTIA INVESTMENT	-	153
DYNACOMP AE	163	9
AFRICA MOROCCO LINK	2.412	-
Σύνολο (β)	**2.575**	**1.808**
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες(α+β)	**1.415**	**(1.548)**
Κέρδη/(ζημιές) από συγγενείς επιχ/σεις - Διακοπείσες δραστ/τες	-	-
Σύνολο	**1.415**	**(1.548)**

42 ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Ο φόρος εισοδήματος (συνολικά τόσο από συνεχιζόμενες όσο και από διακοπείσες δραστηριότητες) που απεικονίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις αναλύεται για τον Όμιλο και την Εταιρεία ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Τρέχον έξοδο φόρου	6.220	5.568	-	-
Αναβαλλόμενος φόρος αποτελεσμάτων	(10.579)	(242)	-	-
Διαφορές φορολογικού ελέγχου	116	15	-	-
Λοιποί φόροι	1.251	858	-	-
Σύνολο φόρου εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(2.992)**	**6.199**	**-**	**-**
Φόρος εισοδήματος από διακοπείσες δραστηριότητες	-	1.559	-	-
Σύνολο φόρου εισοδήματος	**(2.992)**	**7.758**	**-**	**-**

Η συμφωνία για το ποσό των φόρων εισοδήματος που καθορίζεται από την εφαρμογή του Ελληνικού φορολογικού συντελεστή στα κέρδη προ φόρων συνοψίζεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01-31/12/2016	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Κέρδη προ Φόρων (από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες)	(85.802)	(111.070)	(116.931)	(141.100)
Συντελεστής Φόρου	29%	29%	29%	29%
Αναμενόμενη Δαπάνη Φόρου	**(24.883)**	**(32.210)**	**(33.910)**	**(40.919)**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2015	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2015
Προσ/γές για εισοδήματα που δεν υπόκεινται σε φορολογία				
- Αφορολόγητα εισοδήματα	(8.817)	(10.557)	-	-
- Συμψηφισμός λόγω σωρευμένων ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(7.429)	(508)	-	-
- Πρόσθετοι φόροι & προσαυξήσεις προηγ.χρήσεων	1.953	760	-	-
- Ζημιές χρήσης για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλ.φορολ.απαίτηση	28.896	25.714	29.875	36.322
- Μερίσματα ή κέρδη από συμμετοχές	-	(3.256)	-	-
- Λοιπά	(3.996)	(4.922)	-	-
Προσ/γές για έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορ/κούς σκοπούς				
- Μη εκπιπτόμενες δαπάνες	9.854	8.989	4.027	4.596
- Επίδραση από μεταβολές φορολογικού συντελεστή	-	17.509	-	-
- Διαφορές φόρου προηγούμενων χρήσεων	45	11	-	-
- Λοιπές δαπάνες που δεν αναγνωρίζονται για έκπτωση	8	476	8	-
- Πρόσθετοι φόροι & προσαυξήσεις	74	4	-	1
- Συμπληρωματικός φόρος ακινήτων	-	(11)	-	-
- Φόρος 27/75	80	86	-	-
- Επίδραση από διαφορές φορολογικών συντελεστών θυγατρικών εξωτερικού	1.018	4.338	-	-
- Λοιπά	205	1.335	-	-
Σύνολο φόρου συνεχιζόμενων και διακοπεισών δραστηριοτήτων	**(2.992)**	**7.758**	**-**	**-**

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν μια ενδεχόμενη υποχρέωση για πρόσθετες ποινές και φόρους από τις ανέλεγκτες χρήσεις, για τις οποίες έχουν διενεργηθεί επαρκείς προβλέψεις (βλ. σημείωση 48.6). Οι ανέλεγκτες χρήσεις της Εταιρείας και των ενοποιούμενων εταιρειών του Ομίλου, παρουσιάζονται στη σημείωση 2.

Σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία, ο φορολογικός συντελεστής που εφαρμόζεται στις ελληνικές επιχειρήσεις για τις χρήσεις 2016 και 2015 είναι 29%.

Πληροφορίες σχετικά με τον αναβαλλόμενο φόρο αναφέρονται στη σημείωση 17.

43 ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Το κόστος εργαζομένων για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2015	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2015
Μισθοί και ημερομίσθια	193.908	204.504	3.663	3.680
Κόστος κοινωνικής ασφάλισης	46.090	46.719	518	505
Συντάξεις προγράμματα καθορισμένων παροχών	2.043	1.858	21	21
Συντάξεις προγράμματα καθορισμένων εισφορών	107	63	-	-
Λοιπά έξοδα προσωπικού	5.020	5.672	141	140
Αποζημιώσεις απόλυσης	2.889	3.263	117	9
Κόστος πληρώματος	47.390	45.256	-	-
Κόστος εργαζομένων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**297.447**	**307.335**	**4.460**	**4.355**
Κόστος εργαζομένων από διακοπείσες δραστηριότητες	-	27.364	-	-
Σύνολο κόστους εργαζομένων	**297.447**	**334.699**	**4.460**	**4.355**

44 ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ

Οι παροχές των βασικών διευθυντικών στελεχών για τον Όμιλο και την Εταιρεία έχουν ως ακολούθως:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2015	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2015
Μισθοί & κόστος κοινωνικής ασφάλισης	12.147	12.721	1.092	1.407
Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου	2.129	1.433	766	369
Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία	56	68	-	-
Λοιπές παροχές	64	69	17	21
Διακοπείσες δραστηριότητες	-	1.124	-	-
Σύνολο	**14.396**	**15.415**	**1.875**	**1.797**

Οι ανωτέρω αμοιβές αφορούν στα μέλη του ΔΣ της Εταιρείας και των θυγατρικών της, καθώς και στα διευθυντικά στελέχη του Ομίλου και της Εταιρείας.

45 ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή για την περίοδο 01/01-31/12/2016 και την αντίστοιχη συγκριτική ετήσια περίοδο, τόσο για τις συνεχιζόμενες όσο και για τις διακοπείσες δραστηριότητες υπολογίστηκαν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
(α) Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (ποσά σε € '000)	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Κέρδη/(Ζημιές)				
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(84.865)	(118.897)	(116.931)	(141.100)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής από διακοπείσες δραστηριότητες	(12)	5.725	-	-
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής για σκοπούς βασικών κερδών ανά μετοχή	**(84.877)**	**(113.172)**	**(116.931)**	**(141.100)**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01-31/12/2016	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Αριθμός μετοχών				
Μέσος σταθμικός αριθμός κοινών μετοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των βασικών κερδών/(ζημιών) ανά μετοχή	939.446.776	937.172.557	939.446.776	937.172.557
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(0,0903)**	**(0,1269)**	**(0,1245)**	**(0,1506)**
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή) από διακοπείσες δραστηριότητες	**-**	**0,0061**	**-**	**-**
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή)	**(0,0903)**	**(0,1208)**	**(0,1245)**	**(0,1506)**

Κατά την 31/12/2016 υπάρχει μια κατηγορία δυνητικών τίτλων μετοχών που θα μπορούσαν να μειώσουν τα κέρδη ανά μετοχή και συγκεκριμένα οι μετατρέψιμοι χρεωστικοί τίτλοι (ΜΟΔ). Οι μετατρέψιμοι χρεωστικοί τίτλοι θεωρείται ότι έχουν μετατραπεί σε κοινές μετοχές και το καθαρό κέρδος ή ζημιά προσαρμόζεται προκειμένου να εξαλειφθεί το έξοδο τόκου.

Τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή για την περίοδο 01/01-31/12/2016 και την αντίστοιχη συγκριτική ετήσια περίοδο τόσο για τις συνεχιζόμενες όσο και για τις διακοπείσες δραστηριότητες υπολογίστηκαν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
(β) Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (ποσά σε € '000)	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Κέρδη/(Ζημιές)				
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(84.865)	(118.897)	(116.931)	(141.100)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής από διακοπείσες δραστηριότητες	(12)	5.725	-	-
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής για σκοπούς μειωμένων κερδών ανά μετοχή	**(84.877)**	**(113.172)**	**(116.931)**	**(141.100)**
Έξοδο τόκου μετατρέψιμων ομολόγων	23.409	23.735	23.409	23.735
Αριθμός μετοχών				
Μέσος σταθμικός αριθμός κοινών μετοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των βασικών κερδών/(ζημιών) ανά μετοχή	939.446.776	937.172.557	939.446.776	937.172.557
Επίδραση απομείωσης:				
Πλέον: Αύξηση αριθμού μετοχών από πιθανή εξάσκηση δικαιωμάτων μετατροπής ομολόγων	516.314.445	521.084.671	516.314.445	521.084.671
Μέσος σταθμικός αριθμός κοινών μετοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των μειωμένων κερδών/(ζημιών) ανά μετοχή	1.455.761.221	1.458.257.228	1.455.761.221	1.458.257.228
Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(0,0422)**	**(0,0653)**	**(0,0642)**	**(0,0805)**
Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή) από διακοπείσες δραστηριότητες	**-**	**0,0039**	**-**	**-**
Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή)	**(0,0422)**	**(0,0614)**	**(0,0642)**	**(0,0805)**

46 ΑΝΑΛΥΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Οι φορολογικές επιδράσεις των λοιπών συνολικών εσόδων για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**			**31/12/2015**		
	Ποσά προ φόρων	**Έσοδο /(έξοδο) φόρου**	**Ποσά μετά φόρων**	**Ποσά προ φόρων**	**Έσοδο /(έξοδο) φόρου**	**Ποσά μετά φόρων**
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εξωτερικού	154	-	**154**	(1.420)	-	**(1.420)**
Συναλλαγματικά κέρδη/(ζημιές) διάθεσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού που αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της χρήσης	-	-	**-**	1	-	**1**
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του επενδυτικού χαρτοφυλακίου	8	-	**8**	(30)	-	**(30)**
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	5.126	-	**5.126**	5.689	-	**5.689**
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	(750)	208	**(542)**	(697)	139	**(558)**
Μερίδιο στα λοιπά συνολικά έσοδα των επενδύσεων που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	77	-	**77**	2.584	-	**2.584**
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)	**4.615**	**208**	**4.823**	**6.127**	**139**	**6.266**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**			**31/12/2015**		
	Ποσά προ φόρων	**Έσοδο /(έξοδο) φόρου**	**Ποσά μετά φόρων**	**Ποσά προ φόρων**	**Έσοδο /(έξοδο) φόρου**	**Ποσά μετά φόρων**
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	(16)	-	**(16)**	1	-	**1**
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)	**(16)**	**-**	**(16)**	**1**	**-**	**1**

47 ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

47.1 Συναλλαγές Εταιρείας με θυγατρικές

α) Λογαριασμοί απαιτήσεων	**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Δάνεια & λοιπές απαιτήσεις	1.732	1.814
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	251.836	264.836
Σύνολο	**253.568**	**266.650**

β) Λογαριασμοί υποχρεώσεων	**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Λοιπές υποχρεώσεις	42	50
Δάνεια & λοιπές υποχρεώσεις	3.294	3.295
Σύνολο	**3.336**	**3.345**

γ) Έσοδα	**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Λοιπά έσοδα	-	63
Χρηματοοικονομικά έσοδα	99	1.475
Σύνολο	**99**	**1.538**

δ) Έξοδα	**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Λοιπά έξοδα	139	207
Χρηματοοικονομικά έξοδα	138	130
Σύνολο	**277**	**337**

47.2 Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη

α) Λογαριασμοί απαιτήσεων	**Ο ΟΜΙΛΟΣ**		**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	18.984	5.215	-	-
Καταθέσεις	44.849	46.167	6.842	4.776
Σύνολο	**63.833**	**51.382**	**6.842**	**4.776**

β) Λογαριασμοί υποχρεώσεων	**Ο ΟΜΙΛΟΣ**		**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	2.181	2.289	4	17
Δανειακές υποχρεώσεις	708.808	701.322	344.114	331.198
Σύνολο	**710.989**	**703.611**	**344.118**	**331.215**

γ) Έσοδα	**Ο ΟΜΙΛΟΣ**		**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Λοιπά έσοδα	7.384	4.370	-	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα	304	442	56	230
Σύνολο	**7.688**	**4.812**	**56**	**230**

δ) Έξοδα	**Ο ΟΜΙΛΟΣ**		**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Λοιπά έξοδα	2.154	2.320	362	433
Χρηματοοικονομικά έξοδα	39.674	39.354	19.626	18.212
Σύνολο	**41.828**	**41.674**	**19.988**	**18.645**

47.3 Συναλλαγές εταιρειών Ομίλου που απαλείφονται

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Απαιτήσεις	269.545	284.732
Υποχρεώσεις	(269.545)	(284.732)
Σύνολο	-	-

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2016**	**01/01-31/12/2015**
Πωλήσεις	27.232	27.773
Λειτουργικά έσοδα/(έξοδα)	(27.229)	(27.763)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	237	1.616
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(240)	(308)
Χρηματοοικονομικά έξοδα (διακοπείσα δραστηριότητα)	-	(1.318)
Σύνολο	-	-

47.4 Σημαντικότερες συναλλαγές και υπόλοιπα Εταιρείας και Ομίλου

Οι σημαντικότερες συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων μερών την 31/12/2016, όπως αυτά ορίζονται στο ΔΛΠ 24, είναι οι κάτωθι:

		ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	**ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**	**ΕΣΟΔΑ**	**ΕΞΟΔΑ**
VIVARTIA	Θυγατρική	1.732	2.394	99	142
SINGULARLOGIC	Θυγατρική	-	42	-	118
MIG MEDIA Α.Ε. ΠΑΡΟΧΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Θυγατρική	-	-	-	13
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΛΤΔ	Θυγατρική	-	-	-	1
ΥΓΕΙΑ	Θυγατρική	-	-	-	3
JSC ROBNE KUCE BEOGRAD (RKB)	Θυγατρική	251.836	-	-	-
ATHENIAN ENGINEERING	Θυγατρική-Διακοπείσα δραστηριότητα	-	900	-	-
Όμιλος ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	6.842	344.118	56	19.988
	ΣΥΝΟΛΟ	**260.410**	**347.454**	**155**	**20.265**

Οι σημαντικότερες συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ του Ομίλου και των συνδεδεμένων μερών την 31/12/2016, όπως αυτά ορίζονται στο ΔΛΠ 24, είναι οι κάτωθι:

		ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	**ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**	**ΕΣΟΔΑ**	**ΕΞΟΔΑ**
Συγγενείς και λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες ομίλου SINGULARLOGIC	Συγγενείς & λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες	702	14	485	143
Συγγενείς και λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες ομίλου VIVARTIA	Συγγενείς & λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες	3.691	16	1.442	86
Συγγενείς και λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες ομίλου ATTICA	Συγγενείς & λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες	13.817	8.695	3.708	195
Όμιλος ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	45.623	702.264	2.053	41.404
		63.833	**710.989**	**7.688**	**41.828**

48 ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

48.1 Εγγυήσεις

Ο Όμιλος MIG την 31/12/2016 είχε τις παρακάτω ενδεχόμενες υποχρεώσεις:

- Ο όμιλος VIVARTIA την 31/12/2016 είχε τις παρακάτω ενδεχόμενες υποχρεώσεις:
  - είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης συνολικού ύψους € 14.915 χιλ. (31/12/2015: € 15.304 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για την αποπληρωμή δανειακών υποχρεώσεων συνδεδεμένων μερών ύψους € 350 χιλ. (31/12/2015: € 375 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις καλής εκτέλεσης επιδοτούμενων επενδυτικών προγραμμάτων συνολικού ύψους € 531 χιλ. (31/12/2015: € 456 χιλ.),
  - είχε παράσχει λοιπές εγγυήσεις ύψους € 406 χιλ. (31/12/2015: € 714 χιλ.).
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για συμμετοχή σε διαγωνισμούς ύψους € 345 χιλ. (31/12/2015: € 0 χιλ.)
- Ο όμιλος ATTICA την 31/12/2016 είχε τις παρακάτω ενδεχόμενες υποχρεώσεις:
  - είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης συνολικού ύψους € 1.097 χιλ. (31/12/2015: € 1.301 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για την αποπληρωμή εμπορικών υποχρεώσεων ύψους € 24 χιλ. (31/12/2015: € 24 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για τη συμμετοχή του σε διάφορους διαγωνισμούς ύψους € 500 χιλ. (31/12/2015: € 500 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις προς τις δανείστριες τράπεζες για την αποπληρωμή δανείων των πλοίων του ομίλου ύψους € 241.434 χιλ. (31/12/2015: € 277.357 χιλ.).
- Ο όμιλος SINGULARLOGIC την 31/12/2016 είχε τις παρακάτω ενδεχόμενες υποχρεώσεις:
  - είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές για εξασφάλιση καλής εκτέλεσης συμβάσεων με πελάτες ύψους € 3.298 χιλ. (31/12/2015: € 4.049 χιλ.),
  - είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές για προκαταβολές έργων του Δημοσίου € 3.363 χιλ. (31/12/2015: € 3.619 χιλ.),
  - είχε εκχωρήσει απαιτήσεις ύψους € 11.489 χιλ. (31/12/2015: € 15.007 χιλ.) για κάλυψη τραπεζικών δανείων,
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για συμμετοχή σε διαγωνισμούς ύψους € 267 χιλ. (31/12/2015: € 141 χιλ.).
- Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ την 31/12/2016 είχε τις παρακάτω ενδεχόμενες υποχρεώσεις:
  - είχε παράσχει εγγυήσεις καλής εκτέλεσης ύψους € 198 χιλ. (31/12/2015: € 198 χιλ.),
  - είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές σε τράπεζες για την αποπληρωμή δανεισμού θυγατρικών ύψους € 36.583 χιλ. (31/12/2015: € 37.529 χιλ.),
  - είχε χορηγήσει διάφορες άλλες εγγυήσεις ύψους € 53 χιλ. (31/12/2015: € 78 χιλ.).

48.2 Εμπράγματα Βάρη

- Επί των πλοίων του ομίλου ATTICA έχουν εγγραφεί υποθήκες αξίας € 685.273 χιλ. (31/12/2015: € 685.273 χιλ.) περίπου για εξασφάλιση των ενυπόθηκων δανειακών υποχρεώσεων.
- Επί των ενσώματων παγίων του ομίλου ΥΓΕΙΑ έχουν εγγραφεί υποθήκες ύψους € 187.416 χιλ. (31/12/2015: € 198.391 χιλ.) περίπου για εξασφάλιση των δανειακών του υποχρεώσεων.
- Προς εξασφάλιση των ομολογιακών δανείων των εταιρειών ΥΓΕΙΑ και ΜΗΤΕΡΑ έχουν συσταθεί ενέχυρα επί των σημάτων των εν λόγω εταιρειών.
- Προς εξασφάλιση των δανείων της θυγατρικής RKB έχουν προσημειωθεί τα επενδυτικά ακίνητα ιδιοκτησίας της, συνολικής αξίας ποσού € 275.058 χιλ. (31/12/2015: € 279.900 χιλ.).

- Επί συγκεκριμένων παγίων της ΔΕΛΤΑ (θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA) έχουν εγγραφεί προσημειώσεις προς εξασφάλιση του ομολογιακού δανείου. Αντίστοιχα, προσημειώσεις έχουν εγγραφεί και επί συγκεκριμένων παγίων της UNITED MILK COMPANY LTD (θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA) προς εξασφάλιση του τραπεζικού της δανεισμού.
- Προς εξασφάλιση των ομολογιακών δανείων των εταιρειών ΔΕΛΤΑ, GOODY'S και EVEREST (θυγατρικών του ομίλου VIVARTIA), έχουν συσταθεί ενέχυρα επί των σημάτων των εταιρειών.
- Τα τραπεζικά δάνεια της θυγατρικής ΚΕΤΑ είναι εξασφαλισμένα με επιβάρυνση επί των ενσώματων παγίων € 17.544 χιλ. (31/12/2015: € 17.544 χιλ.).

48.3 Δικαστικές Υποθέσεις

Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες επιδιαιτησίας στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας τους. Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις στις οικονομικές καταστάσεις σχετικά με τις εκκρεμείς νομικές υποθέσεις, όταν είναι πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Ο Όμιλος την 31/12/2016 έχει διενεργήσει προβλέψεις ύψους € 15.096 χιλ. (31/12/2015: € 13.781 χιλ.) για επίδικες υποθέσεις (βλ. σημείωση 29). Η Διοίκηση καθώς και οι νομικοί σύμβουλοι εκτιμούν ότι οι εκκρεμείς υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου ή της Εταιρείας, ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας τους πέρα της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης επίδικων υποθέσεων.

Αντιδικία με την κρατική Κυπριακή τράπεζα CPB

Προσφυγή της MIG κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας:

Την 23/01/2013 η Εταιρεία επέδωσε «Ειδοποίηση Διαφοράς» (Notice of Dispute) προς την Κυπριακή Δημοκρατία βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται από τη διμερή διεθνή σύμβαση σχετικά με την αμοιβαία προώθηση και προστασία των επενδύσεων μεταξύ Κύπρου και Ελλάδος με ημερομηνία 30/03/1992 («η Συνθήκη»).

Η Εταιρεία προέβη κατά το χρονικό διάστημα από τον Σεπτέμβριο 2007 μέχρι τον Ιούνιο 2011 σε συνολική επένδυση κεφαλαίων ύψους €824 εκ. στη «Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ.» (μετονομασθείσα στη συνέχεια σε «Marfin Popular Bank Public Co Ltd» και ήδη σε «Cyprus Popular Bank Public Company Ltd») («η CPB»). Με την Ειδοποίηση Διαφοράς, η Εταιρεία αιτείται πλήρη αποκατάσταση των δυσμενών συνεπειών, υλικών και άυλων, που έχει υποστεί από τις παράνομες ενέργειες της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίες αντιβαίνουν στη Συνθήκη και το διεθνές εθιμικό δίκαιο.

Η αποκατάσταση αυτή ζητήθηκε να λάβει τη μορφή αυτούσιας αποκατάστασης (restitutio in natura) η οποία θα συνίστατο στην επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, δηλαδή την κατάσταση πριν επισυμβούν οι ζημιογόνες παράνομες ενέργειες της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η Εταιρεία πίστευε ότι η επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση, χωρίς δι' αυτής να εξαντλούνται οι αιτούμενες θεραπείες, έπρεπε να επιτευχθεί τουλάχιστον δια της αποκατάστασης εκλεγομένης από τους ιδιώτες μετόχους Διοικήσεως της CPB, της άρσης των ήδη ληφθέντων μέτρων για την ανακεφαλαιοποίηση της CPB και της ανακεφαλαιοποίησης της CPB στο πλαίσιο νέας και συμβατής με το διεθνές δίκαιο και το Σύνταγμα της Κύπρου νομοθεσίας στο πρότυπο της ελληνικής νομοθεσίας ως προς τον τρόπο ανακεφαλαιοποίησης, την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου και εν γένει της Διοίκησης και τον διορισμό Επιτρόπου. Στο μέτρο που η αυτούσια αποκατάσταση δεν θα ήταν επαρκής για την πλήρη αποκατάσταση της υλικής και άυλης, παρούσας και μέλλουσας, θετικής και αποθετικής (διαφυγόν κέρδος) ζημίας της Εταιρείας, η αποκατάσταση ζητήθηκε να λάβει συμπληρωματικώς τη μορφή αποκατάστασης εις χρήμα.

Εφόσον αυτούσια αποκατάσταση δεν ήταν δυνατή για την πλήρη αποκατάσταση της υλικής και άυλης, παρούσας και μέλλουσας, θετικής και αποθετικής (διαφυγόν κέρδος) ζημίας της Εταιρείας, η αποκατάσταση ζητήθηκε να λάβει εξ ολοκλήρου τη μορφή αποκατάστασης εις χρήμα. Η αποκατάσταση εις χρήμα θα έπρεπε να περιλαμβάνει τουλάχιστον το συνολικό ποσό της επένδυσης της Εταιρείας στη CPB αλλά και κάθε άλλη ζημία που απορρέει από την επένδυση αυτή.

Σε περίπτωση που δεν καθίστατο εφικτή η άμεση φιλική επίλυση της Διαφοράς, η Εταιρεία είχε επιφυλαχθεί να υποβάλει τη Διαφορά στην διαιτητική διαδικασία του «Διεθνούς Κέντρου δια τον Διακανονισμόν των Διαφορών Εξ Επενδύσεων» που ιδρύθηκε από τη Σύμβαση της 18ης Μαρτίου 1965 «Δια την ρύθμισιν των σχετιζομένων προς τα επενδύσεις διαφορών μεταξύ Κρατών και υπηκόων άλλων Κρατών» συμφώνως προς το άρθρο 9 παρ. 2 της Συνθήκης.

Την 07/03/2013 η Εταιρεία επέδωσε στην Κυπριακή Δημοκρατία συμπληρωματική Αναφορά με επίκληση νεώτερων στοιχείων και τελική γνωστοποίηση για την άμεση προσφυγή της στη διεθνή διαιτητική διαδικασία σε περίπτωση μη άμεσης έναρξης ουσιαστικών συζητήσεων για τη φιλική επίλυση της Διαφοράς.

Κατόπιν παρέλευσης άπρακτης της εξάμηνης περιόδου φιλικής επίλυσης της διαφοράς, η Εταιρεία υπέβαλε την 12/09/2013 το Αίτημα για Διαιτησία (Request for Arbitration) κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας από κοινού με άλλους Έλληνες επενδυτές προς στον Γενικό Γραμματέα (Secretary-General) του εδρεύοντος στην Ουάσινγκτον «Διεθνούς Κέντρου δια τον Διακανονισμόν των Διαφορών εξ Επενδύσεων» (International Centre for Settlement of Investment Disputes – ICSID) που ιδρύθηκε από την Σύμβαση της 18ης Μαρτίου 1965 δια την ρύθμισιν των σχετιζομένων προς τας επενδύσεις διαφορών μεταξύ Κρατών και υπηκόων άλλων Κρατών. Η συγκρότηση του τριμελούς Διαιτητικού Δικαστηρίου ολοκληρώθηκε την 13/03/2014. Αντικείμενο του Αιτήματος της Εταιρείας είναι η αξίωση αποζημίωσης για κάθε ζημία απορρέουσα από την επένδυσή της στην CPB ύψους € 824 εκ. και κάθε άλλη ζημία που υπέστη λόγω παραβιάσεων από την Κυπριακή Δημοκρατία των άρθρων 2, 3 και 4 της Σύμβασης. Επιπλέον, η Εταιρεία έχει επιφυλαχθεί του δικαιώματός της να συμπληρώσει ή να επεκτείνει το αντικείμενο του Αιτήματος κατά την εξέλιξη της διαιτητικής διαδικασίας. Την 11/04/2014 πραγματοποιήθηκε η πρώτη συνεδρίαση του συγκροτηθέντος Διαιτητικού Δικαστηρίου για την εξέταση και λήψη αποφάσεων επί διαδικαστικών θεμάτων. Το διαιτητικό δικαστήριο απαρτίζεται από τους: Καθηγητή Bernard Hanotiau (Βέλγιο) ως πρόεδρο τον κ. Daniel M Price (ΗΠΑ) και τον Sir David AO Edwards (Ηνωμένο Βασίλειο) ως διαιτητές. Την 28/04/2014, το διαιτητικό δικαστήριο εξέδωσε την Πρώτη Διαδικαστική Διαταγή (Procedural Order) του, η οποία καθόριζε το χρονοδιάγραμμα της δίκης, την έδρα του δικαστηρίου (Παρίσι), τις επιμέρους φάσεις της διαδικασίας και άλλα διαδικαστικά θέματα, επιλύοντας τις όποιες διαφορές των μερών ως προς τα ζητήματα αυτά. Η Κύπρος έχει επιφυλαχθεί ως προς τη δικαιοδοσία του διαιτητικού δικαστηρίου, αλλά συμμετέχει στη διαιτητική δίκη ως διάδικο μέρος. Σύμφωνα με το ανανεωμένο χρονοδιάγραμμα που ενέκρινε το Διαιτητικό Δικαστήριο κατόπιν διαδοχικών αιτημάτων των μερών στις 02/10/2014 και ακολούθως στις 02/02/2015, η Έκθεση Απαιτήσεων (“Memorial”) της Εταιρείας από κοινού με τους άλλους Έλληνες επενδυτές κατατέθηκε στις 20/02/2015 και την 18/12/2015 καταχωρήθηκε η υπεράσπιση (“Counter-Memorial”) της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στις 08/01/2016 τα μέρη κατέθεσαν αιτήσεις επίδειξης εγγράφων, στις 22/01/2016 τις απαντήσεις τους και στις 05/02/2016 κάθε μέρος απάντησε στις αντιρρήσεις του άλλου μέρους. Στις 19/02/2016 το Διαιτητικό Δικαστήριο εξέδωσε σχετικά τη Δεύτερη Διαδικαστική Διαταγή του.

Στις 10/05/2016 η Εταιρεία από κοινού με τους άλλους Έλληνες επενδυτές υπέβαλαν αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ζητώντας την προστασία της ακεραιότητας της διαιτητικής διαδικασίας. Η ακρόαση για τη λήψη των ασφαλιστικών μέτρων πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι κατά το διάστημα 04-05/08/2016.

Κατόπιν της εκδίκασης των ασφαλιστικών μέτρων το Διαιτητικό Δικαστήριο επαναπροσδιόρισε τις ημερομηνίες για την κατάθεση συμπληρωματικών παραστάσεων από τα μέρη και σύμφωνα με το νέο χρονοδιάγραμμα που ενέκρινε το Διαιτητικό Δικαστήριο η Εταιρεία από κοινού με τους άλλους επενδυτές κατέθεσε τις παραστάσεις της (Reply) στις 17/10/2016 και η Κύπρος (Rejoinder) στις 13/01/2017. Επί της δικαιοδοσίας η Εταιρεία κατέθεσε τις παραστάσεις της (Rejoinder) στις 28/01/2017 και η ακρόαση της υπόθεσης ορίσθηκε κατ' αρχήν για το διάστημα 06-11/03/2017.

Την 13/09/2016 το Διαιτητικό Δικαστήριο εξέδωσε την Έκτη Διαδικαστική Διαταγή του επί της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων σύμφωνα με την οποία προκειμένου να προστατευθεί η ακεραιότητα της διαιτητικής διαδικασίας συνέστησε στην Κυπριακή Δημοκρατία μέχρι την ολοκλήρωση της διαιτητικής διαδικασίας να αναστείλει την εκτέλεση των ενταλμάτων σύλληψης κατά των κ.κ. Μπουλούτα και Φόρου, ομοίως να απέχει από την έκδοση νέων ενταλμάτων σύλληψης εναντίον των κ.κ. Βγενόπουλου και Μάγειρα και να απέχει από τη λήψη μέτρων που θα παρεμποδίζουν την ελεύθερη κίνηση των κ.κ. Βγενόπουλου, Μπουλούτα, Φόρου και Μάγειρα, την πρόσβασή τους στους συνηγόρους της διαιτησίας και την εμφάνισή τους κατά την προφορική διαδικασία της διαιτητικής διαδικασίας για εξέταση και αντεξέταση τους. Η σύσταση του Διαιτητικού Δικαστηρίου ήταν δεσμευτική για την Κυπριακή Δημοκρατία.

Με σειρά Διαδικαστικών Διαταγών μετά το θάνατο του Α. Βγενόπουλου, το Διαιτητικό Δικαστήριο προέβη επανειλημμένα σε νεώτερες ρυθμίσεις που αφορούσαν την αυτοπρόσωπη εμφάνιση, την έκδοση ή μη ενταλμάτων σύλληψης και τη λήψη μέτρων σχετικά με την ελεύθερη κίνηση των κ.κ. Μπουλούτα, Φόρου και Μάγειρα, την πρόσβασή τους στους συνηγόρους της διαιτησίας και την εμφάνισή τους κατά την προφορική διαδικασία της διαιτητικής διαδικασίας. Περαιτέρω, με επόμενες Διαδικαστικές Διαταγές το Δικαστήριο ρύθμισε θέματα επίδειξης εγγράφων, μαρτυρικού υλικού, παρέμβασης στη διαδικασία τρίτου μέρους ως ουδέτερου και διαδικαστικά θέματα σχετικά με την ακρόαση.

Κατά το διάστημα 06-09/03/2017 διεξήχθη στο Παρίσι η διαδικασία ακρόασης. Κατά τη διαδικασία αυτή έλαβαν χώρα οι αγορεύσεις των συνηγόρων των μερών, οι παρουσιάσεις των εμπειρογνωμόνων και η αντεξέταση τόσο των εμπειρογνωμόνων όσο και των μαρτύρων τους. Σύμφωνα με τα ορισθέντα, εντός του μηνός Μαΐου 2017 τα μέρη θα υποβάλουν συμπληρωματικές γραπτές παραστάσεις απαντώντας σε συγκεκριμένα ερωτήματα του Διαιτητικού Δικαστηρίου. Δεν έχει προσδιορισθεί ο ακριβής χρόνος έκδοσης της απόφασης του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου, η οποία πρέπει να αναμένεται πάντως μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους.

Η Διοίκηση της Εταιρείας θεωρεί ότι υφίστανται καλές πιθανότητες να γίνει αποδεκτή η προσφυγή της επί της ουσίας, χωρίς να μπορεί να γίνει οποιαδήποτε εκτίμηση ως προς το θέμα της αποζημίωσης που στην περίπτωση αυτή δύναται να επιδικασθεί.

Αγωγή της κρατικής Κυπριακής τράπεζας CPB κατά της MIG:

Εν συνεχεία της προσφυγής της Εταιρείας στο Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας με την οποία διεκδικεί το ποσό των € 824 εκ. πλέον τόκων και περαιτέρω ζημιών από την επένδυσή της στην CPB, η κρατική τράπεζα CPB, η οποία πλέον τελεί υπό εξυγίανση, κατέθεσε αγωγή εις βάρος της (καθώς και σε βάρος μεταξύ άλλων του Α. Βγενόπουλου και των κ.κ. Μπουλούτα και Μάγειρα) στα Κυπριακά Δικαστήρια για ποσό άνω των € 2 εκ. χωρίς όμως να προσδιοριστεί a priori ποιο είναι το αγωγικό αντικείμενο, «επιφυλασσόμενη να προσδιορίσει τους ισχυρισμούς και τη ζημία της σε μεταγενέστερο χρόνο».

Την 17/07/2014 η Εταιρεία κατέθεσε αίτηση παραμερισμού λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας και την 04/11/2014 η CPB κατέθεσε ένσταση. Στο μεταξύ η CPB καταχώρησε αίτηση τροποποίησης της έκθεσης απαίτησης και η Εταιρεία ένσταση επ' αυτής. Η CPB περαιτέρω αιτήθηκε την αναβολή της ακρόασης της αίτησης για παραμερισμό λόγω

έλλειψης δικαιοδοσίας μέχρι να εκδικαστεί η αίτησή της για την τροποποίηση της έκθεσης απαίτησης. Παρά την ένσταση της Εταιρείας το Δικαστήριο με ενδιάμεση απόφασή του ανέβαλε την ακρόαση και η Εταιρεία καταχώρησε Έφεση κατ' αυτής. Στις 08/09/2015 εκδόθηκε η ενδιάμεση απόφαση του Δικαστηρίου με την οποία επιτράπηκε η τροποποίηση της έκθεσης απαίτησης κατά της οποίας η Εταιρεία καταχώρησε Έφεση. Η ως άνω τροποποίηση καταχωρήθηκε την 08/09/2015 και επιδόθηκε στους δικηγόρους των εναγομένων την 11/09/2015. Διατυπώνοντας σειρά επιφυλάξεων η CPB υπολογίζει το ύψος της ζημίας που έχει υποστεί σε € 3,99 δις.

Στις 15/02/2016 διεξήχθη ακρόαση σε σχέση με ένα προδικαστικό ζήτημα που αφορά την αίτηση της Εταιρείας για παραμερισμό λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας και συγκεκριμένα το ποιος διάδικος έχει το βάρος απόδειξης. Το Δικαστήριο στις 11/04/2016 εξέδωσε την απόφασή του σύμφωνα με την οποία κατά το γενικό κανόνα το βάρος απόδειξης φέρει ο διάδικος που προβάλλει κάποιο ισχυρισμό και συγκεκριμένα στις υπό εκδίκαση αιτήσεις το βάρος απόδειξης φέρουν οι αιτητές – εναγόμενοι. Η Εταιρεία κατέθεσε την γραπτή της αγόρευση στις 05/09/2016 και η CPB στις 12/09/2016. Η υπόθεση ορίσθηκε για διευκρινήσεις στις 04/10/2016.

Με την από 17/05/2016 Ειδοποίηση η Εταιρεία ενημερώθηκε για τον ορισμό των εφέσεων που είχε καταθέσει για την ακύρωση της αγωγής για Προδικασία στις 16/06/2016, οπότε το Ανώτατο Δικαστήριο όρισε 90 ημέρες διορία για να καταχωρηθεί το περίγραμμα της Εταιρείας και ακολούθως 90 μέρες στην CPB για να καταχωρήσει το δικό της περίγραμμα. Η Εταιρεία καταχώρησε το περίγραμμά της στις 12/09/2016, η CPB καταχώρησε το δικό της περίγραμμα στις 12/12/2016 και αναμένεται ο προσδιορισμός της ακρόασης της έφεσης.

Την 31/01/2017 εκδόθηκε απόφαση στις αιτήσεις παραμερισμού λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, με την οποία κρίθηκε ότι τα Κυπριακά Δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία. Την 14/02/2017 η Εταιρεία και οι κ.κ. Μπουλούτας και Μάγειρας κατέθεσαν έφεση κατά της ανωτέρω απόφασης. Οι κληρονόμοι του εκλιπόντος Α. Βγενόπουλου πρέπει να αναμένεται ότι θα καθορίσουν ομοίως τη θέση τους.

Σημειώνεται ότι η CPB έχει εκκινήσει διαδικασία αναγνώρισης εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας και συγκεκριμένα στην Ελλάδα και στην Αγγλία, του διατάγματος παγοποίησης ημερομηνίας 23/05/2014, το οποίο δεν στρέφεται κατά της περιουσίας της Εταιρείας αλλά διατάσσει και απαγορεύει μέχρι νεωτέρας διαταγής του στην Εταιρεία να μεταβιβάσει προς τους ή προς όφελος του Α. Βγενόπουλου και των κ.κ Μπουλούτα και Μάγειρα, οιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία – συμπεριλαμβανομένων χρημάτων – εκτός εάν η συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων χωρίς επιβαρύνσεις και άλλες εξασφαλίσεις υπερβαίνει το ποσό των € 3,79 δις. Με την απόφαση υπ' αριθμ. 27/2016 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Εκούσια Δικαιοδοσία) κηρύχθηκε εκτελεστό στην Ελλάδα το ανωτέρω διάταγμα, κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στην απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών. Κατά της εν λόγω απόφασης, η Εταιρεία (από κοινού με τους ανωτέρω εναγόμενους) κατέθεσε ενώπιον του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών (Αμφισβητούμενη Δικαιοδοσία) Προσφυγή η οποία απορρίφθηκε με την απόφαση υπ' αριθμ. 983/2017 του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών, η οποία εκδόθηκε στις 02/03/2017. Κατά της ανωτέρω απόφασης η Εταιρεία θα ασκήσει αναίρεση ενώπιον του Αρείου Πάγου.

Επιπροσθέτως με τη Διάταξη του Δικαστή Leslie του High Court of Justice της Αγγλίας και Ουαλίας, Queen's Bench Division, με ημερομηνία 26/02/2015, κηρύχθηκε εκτελεστό στην Αγγλία και την Ουαλία το ως άνω διάταγμα του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας. Κατά της ως άνω Διάταξης, η Εταιρεία από κοινού με τους ανωτέρω εναγόμενους έχει καταθέσει προσφυγή η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί. Στη βάση της ως άνω Διάταξης επιβεβαιώθηκε από το ίδιο Δικαστήριο στην Αγγλία ότι η ανωτέρω Διάταξη του Δικαστή Leslie με την οποία κηρύχθηκε εκτελεστό στην Αγγλία και την Ουαλία το ως άνω διάταγμα του Επαρχιακού Δικαστηρίου

Λευκωσίας θα μπορεί να εκτελεσθεί στην Αγγλία και την Ουαλία μόνο μετά την έκδοση οριστικής απόφασης επί της κατατεθείσας προσφυγής κατά της άνω Διάταξης. Κατά της ανωτέρω Διάταξης η CPB κατέθεσε έφεση, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί, ενώ κατόπιν σχετικής αίτησης της CPB εκδόθηκε απόφαση ασφαλιστικών μέτρων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47(2) και (3) του Κανονισμού 44/2001 του Συμβουλίου, η οποία δεν αφορά την περιουσία της Εταιρείας.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Διοίκησης, η αγωγή αυτή εναντίον της MIG έχει ως προφανή στόχο την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι της νόμιμης απαίτησης της MIG που θα κριθεί από το αρμόδιο Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των νομικών συμβούλων της Εταιρείας, κατά το αρχικό αυτό στάδιο εκδίκασης, η αξίωση της CPB και κατά συνέπειαν η έκβαση της υπόθεσης είναι ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης, λαμβανομένου υπόψιν και του συνόλου των συνθηκών της υπόθεσης, περιλαμβανομένων των παραλλήλων διαιτητικών και ποινικών διαδικασιών.

Αγωγή των 1. «Elma Holdings Public Co Ltd», 2. «Liberty Life Insuranse Public Company Ltd», 3. «Δωδώνη Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου Δημόσια Εταιρεία Λίμιτεδ» και 4. «Jupiter Portfolio Investments Public Company Limited» κατά, μεταξύ άλλων, της Εταιρείας ενώπιον των κυπριακών δικαστηρίων.

Οι ενάγουσες εταιρείες έχουν στραφεί πέραν της Εταιρείας κατά της CPB, των πρώην μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου, της «Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ», της «Dubai Financial Limited Liability Company», της «Deutsche Bank A.G. London Branch», της «PricewaterhouseCoopers Ltd», της «Grant Thornton (Cyprus) Ltd», και της «Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου». Οι ενάγουσες εταιρείες αιτούνται αποζημιώσεις για ζημίες που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν λόγω ενεργειών ή και παραλείψεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Λαϊκής Τράπεζας και συνωμοσίας μεταξύ των εναγομένων, οι οποίες οδήγησαν τη Λαϊκή Τράπεζα σε καθεστώς εξυγίανσης και/ή διακοπή των εργασιών της και/ή κατάρρευση και/ή χρεωκοπία χωρίς ωστόσο να γίνονται αναφορές σε συγκεκριμένες πράξεις ή παραλείψεις. Το συνολικό ύψος των αιτούμενων αποζημιώσεων ανέρχεται σε € 39 εκ. πλέον τόκων και εξόδων.

Η Διοίκηση της Εταιρείας θεωρεί ότι η αγωγή είναι αβάσιμη, καθώς όμως η εκδίκασή της βρίσκεται ακόμα σε αρχικό διαδικαστικό στάδιο και δεν έχουν δοθεί λεπτομέρειες της απαίτησης, οι νομικοί σύμβουλοί της δεν είναι σε θέση να εκφράσουν ακόμα άποψη για την έκβασή της.

Ποινική υπόθεση FOCUS (υπ'αριθμ. 15161/16)

Η ποινική υπόθεση υπ' αριθμόν 15161/16 καταχωρήθηκε στις 25/07/2016 ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας εναντίον δέκα συνολικά κατηγορουμένων περιλαμβανομένης και της Εταιρείας ως Κατηγορούμενης 9. Το κατηγορητήριο επεδόθη στους Ανδρέα Βγενόπουλο (κατηγορούμενο 2) και Κυριάκο Μάγειρα (κατηγορούμενο 4) και στη MIG (κατηγορούμενη 9) την 08/08/2016. Η υπόθεση αφορά έμβασμα ύψους € 1 εκ. την 27/07/2007 από λογαριασμό της εταιρείας Focus Maritime Corporation (κατηγορουμένη 10) συμφερόντων του Μιχάλη Ζολώτα (κατηγορουμένου 3) σε λογαριασμό της εταιρείας A.C.Christodoulou Consultants Ltd (κατηγορουμένης 8) συμφερόντων της Αθηνάς Χριστοδούλου (κατηγορουμένης 6), κόρης του τέως Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Χριστόδουλου Χριστοδούλου (κατηγορουμένου 1), που φέρεται ότι έγινε προκειμένου ο τελευταίος να μην προβεί στις δέουσες ενέργειες και έρευνες αναφορικά με την απόκτηση από την Εταιρεία (κατηγορουμένη 9) ελέγχου στη Λαϊκή Τράπεζα τον Φεβρουάριο του 2006. Την ανωτέρω «αμοιβή» για τον ανωτέρω σκοπό φέρεται ότι συμφώνησε ο Χριστόδουλος Χριστοδούλου (κατηγορούμενος 1) να λάβει από τον Ανδρέα Βγενόπουλο (κατηγορούμενο 2) και την Εταιρεία (κατηγορούμενη 9). Επίσης, φέρεται ότι συμφώνησε με τον Ανδρέα Βγενόπουλο (κατηγορούμενο 2) ως επιπλέον αντάλλαγμα να

προσληφθεί ο τότε γαμπρός του σε υψηλόβαθμη θέση στη Λαϊκή Τράπεζα. Η υπόθεση είναι ορισμένη κατόπιν αναβολής για την 08/06/2017 για την κατάθεση των προδικαστικών ενστάσεων

Σημειώνεται ότι η Εταιρεία ως νομικό πρόσωπο δεν υποχρεούται σε αυτοπρόσωπη εμφάνιση (δια των διευθυντών της) και δύναται να καταδικασθεί μόνον σε καταβολή χρηματικού προστίμου. Η διαδικαστική εξέλιξη της υπόθεσης και ιδιαίτερα το κατά πόσον η δίκη θα συνεχισθεί για το σύνολο των κατηγοριών είναι αβέβαια δεδομένων του θανάτου του κατηγορουμένου 2, της εκδόσεως του κατηγορουμένου 3 για ένα μόνο αδίκημα και της απόφασης της Ελληνικής Δικαιοσύνης περί μη εκδόσεως του κατηγορουμένου 4. Το ύψος του προστίμου που μπορεί να επιβληθεί στην Εταιρεία σε περίπτωση καταδίκης της συνεπεία των ανωτέρω δεν δύναται επί του παρόντος να υπολογισθεί.

MIG LEISURE

Η εταιρεία LOUIS PLC κατέθεσε αγωγή κατά της MIG LEISURE ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας με την οποία αιτείται την αγορά από την MIG LEISURE των 600.000 μετοχών της εταιρείας ΚΕΤΑ κυριότητας της LOUIS PLC άλλως την επιδίκαση σχετικής αποζημίωσης, επικαλούμενη παλαιότερη συμφωνία με την MIG LEISURE. Την 11/01/2016 η MIG LEISURE κατέθεσε την υπεράσπισή της ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας. Η διαδικασία κατάθεσης ενόρκων δηλώσεων αποκάλυψης εγγράφων έχει ολοκληρωθεί και για τις δύο πλευρές και η υπόθεση έχει οριστεί για την 10/10/2017.

Η εταιρεία αμφισβητεί την ύπαρξη της υποχρέωσης και θεωρεί ότι η εν λόγω αγωγή είναι αβάσιμη, καθώς όμως η εκδίκασή της δεν έχει ακόμα αρχίσει, οι νομικοί σύμβουλοι δεν είναι σε θέση να εκφράσουν άποψη για την έκβασή της.

Λοιπές Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

Την 18/12/2015 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του συνόλου των μετοχών της SKYSERV προς την SWISSPORT AVIAREPS HELLAS S.A. Σύμφωνα με τους επιμέρους όρους αγοραπωλησίας η MIG έχει αναλάβει να αποκαταστήσει τυχόν ποσά που κληθεί να καταβάλει η SKYSERV για τα οποία δεν υπήρχε προηγούμενη πρόβλεψη στις Οικονομικές της Καταστάσεις. Κατά της SKYSERV η «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Α.Ε. – ΥΠΟ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ» έχει καταθέσει 3 αγωγές με αίτημα την καταβολή του συνολικού ποσού € 5,6 εκ. επικαλούμενη συμβάσεις παροχής υπηρεσιών που είχαν συναφθεί μεταξύ τους την 09/06/2009. Η εκδίκαση των ως άνω αγωγών προσδιορίσθηκε εκ νέου για την 21/02/2018, την 28/02/2018 και την 14/03/2018 κατόπιν των αιτημάτων αναβολής που έχει προβάλλει η «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Α.Ε. – ΥΠΟ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ».

Η SKYSERV και η MIG αμφισβητούν την ύπαρξη της υποχρέωσης και θεωρούν ότι οι εν λόγω αγωγές είναι αόριστες και αβάσιμες και εφόσον κατά την εκδίκασή τους δεν προκύψουν ανατρεπτικά αυτών αποδεικτικά στοιχεία, εκτιμάται ότι υπάρχουν μικρές πιθανότητες επί της ουσίας ευδοκίμησης των εν λόγω αγωγών.

48.4 Δεσμεύσεις από λειτουργικά μισθώματα

Τα ελάχιστα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα ενοικίασης βάσει μη ακυρώσιμων συμβολαίων λειτουργικής μίσθωσης την 31/12/2016 και 31/12/2015 έχουν ως κάτωθι:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Εντός 1 έτους	34.712	35.971	472	624
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	119.417	127.902	812	1.804
Άνω των 5 ετών	55.442	70.656	-	545
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις	**209.571**	**234.529**	**1.284**	**2.973**

Στα παραπάνω ποσά περιλαμβάνονται λειτουργικές μισθώσεις μεταξύ των ομίλων VIVARTIA και ATTICA ποσού ύψους € 75.434 χιλ. (2015: € 95.935 χιλ.).

48.5 Λοιπές δεσμεύσεις

Οι λοιπές δεσμεύσεις του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	31/12/2016	31/12/2015
Εντός 1 έτους	2.443	1.802
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	733	921
Σύνολο λοιπών δεσμεύσεων	**3.176**	**2.723**

48.6 Ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις

Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου δεν είναι οριστικές, καθώς υπάρχουν ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, οι οποίες αναλύονται στη σημείωση 2 των Οικονομικών Καταστάσεων της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2016. Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά τον χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν. Ο Όμιλος προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων, διενεργώντας σχετικές προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Ο Όμιλος έχει διενεργήσει προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις ύψους € 3.566 χιλ. (31/12/2015: € 4.159 χιλ.).

Η Διοίκηση θεωρεί ότι πέρα των σχηματισμένων προβλέψεων, τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν, δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στα ίδια κεφάλαια, στα αποτελέσματα και στις ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας.

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης:

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2015, οι εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και πληρούν τα σχετικά κριτήρια υπαγωγής στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, έλαβαν Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994 και του άρθρου 65Α παρ.1 του Ν.4174/2013, χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές. Σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1006/2016, οι εταιρείες οι οποίες έχουν υπαχθεί στον ως άνω ειδικό φορολογικό έλεγχο δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι σε ενδεχόμενους μελλοντικούς επανελέγχους από τις φορολογικές αρχές, εάν τελικά διενεργηθούν, δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες φορολογικές διαφορές με σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Για τη χρήση 2016, ο ειδικός έλεγχος για τη λήψη Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης βρίσκεται σε εξέλιξη και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2016. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμάται ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την πρόσφατη σχετική νομοθεσία, ο έλεγχος και η έκδοση της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης ισχύει για τις χρήσεις 2016 και εφεξής σε προαιρετική βάση.

49 ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

49.1 Επιμέτρηση εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Ανάλυση επιπέδων χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας

ταξινομούνται βάσει της παρακάτω ιεραρχίας σε 3 Επίπεδα για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

- **Επίπεδο 1:** Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.
- **Επίπεδο 2:** Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.
- **Επίπεδο 3:** Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Στο εν λόγω επίπεδο περιλαμβάνονται επενδύσεις των οποίων ο υπολογισμός της εύλογης αξίας βασίζεται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (επιχειρησιακό πλάνο πενταετίας), χρησιμοποιώντας ωστόσο και παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (Beta, Net Debt/Enterprise Value πανομοιότυπων εταιρειών του εκάστοτε κλάδου όπως αυτά συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του WACC).

Οι πίνακες που ακολουθούν απεικονίζουν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες σε επαναλαμβανόμενη βάση κατά την 31/12/2016 και την 31/12/2015:

	31/12/2016				31/12/2015			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού	**Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς**				**Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της χρήσης αναφοράς**			
Ποσά σε € '000	**Επίπεδο 1**	**Επίπεδο 2**	**Επίπεδο 3**	**Σύνολο**	**Επίπεδο 1**	**Επίπεδο 2**	**Επίπεδο 3**	**Σύνολο**
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων								
- Μετοχές	109	-	-	109	19	-	-	19
- Αμοιβαία κεφάλαια	1.988	725	-	2.713	3.192	725	-	3.917
- Ομολογίες	-	45	-	45	-	45	-	45
- Παράγωγα	-	5.877	-	5.877	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του επενδυτικού χαρτοφυλακίου								
-Συμμετοχικοί τίτλοι μη εισηγμένων	-	-	362	362	-	-	783	783
- Μετοχές εισηγμένες σε Χρηματιστήρια εξωτερικού	109	-	-	109	105	-	-	105
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	**2.206**	**6.647**	**362**	**9.215**	**3.316**	**770**	**783**	**4.869**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις								
- Δάνεια	-	69.214	-	69.214	-	57.893	-	57.893
- Παράγωγα	-	-	-	-	-	1.342	-	1.342
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	**-**	**69.214**	**-**	**69.214**	**-**	**59.235**	**-**	**59.235**
Καθαρή εύλογη αξία	**2.206**	**(62.567)**	**362**	**(59.999)**	**3.316**	**(58.465)**	**783**	**(54.366)**

Η αντίστοιχη ανάλυση για την Εταιρεία έχει ως εξής:

	31/12/2016			31/12/2015		
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού	**Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς**			**Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς**		
Ποσά σε € '000	**Επίπεδο 1**	**Επίπεδο 2**	**Σύνολο**	**Επίπεδο 1**	**Επίπεδο 2**	**Σύνολο**
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων						
- Μετοχές	90	-	90	-	-	-
- Αμοιβαία κεφάλαια	-	725	725	-	725	725
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	**90**	**725**	**815**	**-**	**725**	**725**
Καθαρή εύλογη αξία	**90**	**725**	**815**	**-**	**725**	**725**

Εντός των χρήσεων 2016 και 2015 δεν υπήρχαν μεταφορές μεταξύ των Επιπέδων 1 και 2.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού επενδυτικού χαρτοφυλακίου και λοιπές επενδύσεις αποτιμώμενες σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων

Οι επενδύσεις που αφορούν σε εισηγμένες μετοχές σε χρηματιστήρια εσωτερικού και εξωτερικού αποτιμώνται με βάση τις χρηματιστηριακές τιμές των μετοχών αυτών. Οι επενδύσεις που αφορούν σε μη εισηγμένες μετοχές αποτιμώνται με βάση μοντέλα αποτίμησης τα οποία άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα σε μη παρατηρήσιμα στοιχεία.

Αποτιμήσεις σε εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του Επιπέδου 3

Η κίνηση των χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν ταξινομηθεί στο Επίπεδο 3 του Ομίλου για τις χρήσεις 2016 και 2015 παρουσιάζεται ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2016	31/12/2015
Ποσά σε € '000	Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του επενδυτικού χαρτοφυλακίου	Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του επενδυτικού χαρτοφυλακίου
	Συμμετοχικοί τίτλοι μη εισηγμένων	Συμμετοχικοί τίτλοι μη εισηγμένων
Υπόλοιπα έναρξης	**783**	**723**
Λοιπές κινήσεις	(421)	-
Μεταφορές από και προς το Επίπεδο 3	-	60
Υπόλοιπα λήξης	**362**	**783**

49.2 Επιμέτρηση εύλογης αξίας μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ο πίνακας που ακολουθεί απεικονίζει τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες σε επαναλαμβανόμενη βάση κατά την 31/12/2016 και την 31/12/2015:

	31/12/2016	31/12/2015
	Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς	Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της χρήσης αναφοράς
Ποσά σε € '000	Σύνολο	Σύνολο
Επενδύσεις σε ακίνητα		
-Ακίνητα στην Ελλάδα	167	167
-Ακίνητα στην Σερβία	275.058	279.900
Σύνολο μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	**275.225**	**280.067**

Ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων του επιπέδου 3 του Ομίλου, βασίζεται σε σχετική εργασία εκτίμησης διενεργηθείσα από ανεξάρτητο οίκο εκτιμητών ακινήτων. Ενδεικτικά για την αποτίμηση των επενδυτικών ακινήτων, οι βασικές παραδοχές που στηρίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, που έχουν χρησιμοποιηθεί συνοψίζονται στον παρακάτω πίνακα:

	31/12/2016	31/12/2015
Παραδοχές	Βαλκανικές χώρες	Βαλκανικές χώρες
Μίσθωση	€ 2,8-€ 95 / τ.μ	€ 3-€ 100 / τ.μ
Επιτόκιο προεξόφλησης	6,9%-10,9%	6,1%-9,5%

50 ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Κάθε μία από τις μεγάλες επενδύσεις της MIG εκτίθεται σε συγκεκριμένους κινδύνους. Η ενδεχόμενη έλευση αυτών των κινδύνων για μία ή περισσότερες επενδύσεις, δύναται να μεταβάλλει την συνολική αξία του χαρτοφυλακίου της MIG, οδηγώντας στον επαναπροσδιορισμό των στρατηγικών στόχων του Ομίλου.

50.1 Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων

Οι παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου στους οποίους εκτίθενται η Εταιρεία και ο Όμιλος, είναι οι κίνδυνοι χρηματοδότησης και επιτοκίου, αγοράς, τιμών καυσίμων, ρευστότητας, πιστωτικός και συναλλαγματικός. Ο Όμιλος ελέγχει και αξιολογεί σε περιοδική βάση, ξεχωριστά αλλά και συνδυαστικά την έκθεσή του στους ανωτέρω κινδύνους και χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά μέσα, προκειμένου να αντισταθμίσει την έκθεσή του σε συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνων.

Η αξιολόγηση και η διαχείριση των κίνδυνων που αντιμετωπίζει η Εταιρεία και ο Όμιλος διενεργούνται από την ανώτατη Διοίκηση και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Κύριος στόχος είναι η παρακολούθηση και η αξιολόγηση όλων των μορφών κινδύνων στους οποίους εκτίθενται η Εταιρεία και ο Όμιλος, μέσα από τις επιχειρηματικές και τις επενδυτικές τους δραστηριότητες.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορα χρηματοοικονομικά μέσα ή εφαρμόζει εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεσή του σε μεταβολές στις αξίες των επενδύσεων, οι οποίες μπορεί να προκύψουν από διακυμάνσεις της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων αλλαγών στα επικρατούντα επιτόκια και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

50.2 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Το νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου είναι το Ευρώ. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε χώρες του εξωτερικού και συνεπώς είναι εκτεθειμένος σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών. Αυτό το είδος κινδύνου προκύπτει κυρίως από υπάρχουσες ή προσδοκώμενες ταμειακές ροές σε ξένο νόμισμα, καθώς και από επενδύσεις σε χώρες του εξωτερικού. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εσόδων και εξόδων της MIG και του Ομίλου είναι σε Ευρώ. Αντίστοιχα, το σημαντικότερο μέρος των επενδύσεων της Εταιρείας είναι σε Ευρώ.

Για τη διαχείριση της έκθεσής του σε συναλλαγματικούς κινδύνους, ο Όμιλος προβαίνει στη χρήση παραγώγων (προθεσμιακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης σε συνάλλαγμα) με χρηματοοικονομικούς οργανισμούς για λογαριασμό και στο όνομα των εταιρειών του Ομίλου. Ο Όμιλος κατέχει επενδύσεις σε επιχειρήσεις του εξωτερικού, τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία των οποίων εκτίθενται σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών. Ο κίνδυνος συναλλαγματικών ισοτιμιών αυτού του είδους προκύπτει από τις ισοτιμίες του δολαρίου των ΗΠΑ, της Λίρας Αγγλίας, του Αλβανικού Λεκ, του Βουλγαρικού Λεβ, του Ρουμανικού Λέου και λοιπών νομισμάτων χωρών της Ευρώπης έναντι του Ευρώ και αντισταθμίζεται μερικώς από αντίστοιχες υποχρεώσεις των αντιστοίχων προαναφερθέντων νομισμάτων.

Οι επενδύσεις του Ομίλου στη σερβική RKB και την κροατική SUNCE δεν είναι εκτεθειμένες σε συναλλαγματικό κίνδυνο καθώς τα στοιχεία του ενεργητικού (επενδυτικά ακίνητα και λοιπά ενσώματα πάγια) που διαθέτουν, είναι σε Ευρώ και οι εισροές που προκύπτουν από την εκμετάλλευση αυτών κατά το μεγαλύτερο μέρος τους είναι σε Ευρώ. Σημειώνεται ότι σε άλλες αγορές που δραστηριοποιείται ο Όμιλος (σε άλλες βαλκανικές χώρες) αξιολογούνται οι χρηματοδοτικές ανάγκες της εκάστοτε εταιρείας και εφόσον είναι εφικτό, η χρηματοδότηση γίνεται στο αντίστοιχο νόμισμα με το στοιχείο του ενεργητικού το οποίο χρηματοδοτείται ή πρόκειται να χρηματοδοτηθεί.

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου ανά νόμισμα μετατρεπόμενων σε Ευρώ κατά την 31/12/2016 και 31/12/2015 έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2016					
Ποσά σε € '000	**USD**	**GBP**	**LEK**	**BGN**	**RON**	**Λοιπά**
Ονομαστικά ποσά						
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	962	746	1.697	7.890	2.392	237
Χρημ/κές υποχρεώσεις	(368)	(21)	(7.677)	(3.680)	(1.544)	(1.209)
Βραχυχρόνια έκθεση	**594**	**725**	**(5.980)**	**4.210**	**848**	**(972)**
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	-	-	36.752	1	-	188
Χρημ/κές υποχρεώσεις	-	-	-	(345)	-	-
Μακροχρόνια έκθεση	**-**	**-**	**36.752**	**(344)**	**-**	**188**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2015					
Ποσά σε € '000	**USD**	**GBP**	**LEK**	**BGN**	**RON**	**Λοιπά**
Ονομαστικά ποσά						
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	1.063	7	1.629	7.611	3.499	110
Χρημ/κές υποχρεώσεις	(318)	(6)	(7.331)	(3.527)	(2.211)	(2.256)
Βραχυχρόνια έκθεση	**745**	**1**	**(5.702)**	**4.084**	**1.288**	**(2.146)**
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	-	-	38.481	1	-	182
Χρημ/κές υποχρεώσεις	-	-	-	(498)	-	-
Μακροχρόνια έκθεση	**-**	**-**	**38.481**	**(497)**	**-**	**182**

Ακολουθεί πίνακας ανάλυσης ευαισθησίας του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου λαμβάνοντας υπόψη μία εύλογη μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά +/- 10%.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ									
	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%
	31/12/2016									
Ποσά σε € '000	**USD**		**GBP**		**LEK**		**RON**		**Λοιπά**	
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	59	(59)	73	(73)	-	-	19	(19)	(75)	75
Καθαρή Θέση	59	(59)	73	(73)	(1.661)	1.661	19	(19)	(75)	75

	31/12/2015									
Ποσά σε € '000	**USD**		**GBP**		**LEK**		**RON**		**Λοιπά**	
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	75	(75)	1	(1)	-	-	28	(28)	(197)	197
Καθαρή Θέση	75	(75)	1	(1)	(1.388)	1.388	28	(28)	(197)	197

Στον παραπάνω πίνακα δεν περιλαμβάνεται ανάλυση ευαισθησίας για το νόμισμα Λεβ, καθώς η συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ Λεβ και Ευρώ παραμένει σταθερή.

Η έκθεση του Ομίλου στον συναλλαγματικό κίνδυνο ποικίλλει κατά τη διάρκεια του έτους ανάλογα με τον όγκο των συναλλαγών και την ευρύτερη έκθεσή του σε ξένο νόμισμα. Εν τούτοις, η ανωτέρω ανάλυση θεωρείται αντιπροσωπευτική της έκθεσης του Ομίλου στον συναλλαγματικό κίνδυνο.

50.3 Χρηματοδοτικός και επιτοκιακός κίνδυνος

Οι αλλαγές στα επιτόκια μπορούν να επηρεάσουν το καθαρό εισόδημα του Ομίλου αυξάνοντας το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους που αναλαμβάνει για τη χρηματοδότησή του. Οι μεταβολές στο επίπεδο των επιτοκίων μπορούν παράλληλα να επηρεάσουν, μεταξύ άλλων: (α) το κόστος και τη διαθεσιμότητα της χρηματοδότησης χρέους και κατ' επέκταση την ικανότητα του Ομίλου να πετύχει ελκυστικές αποδόσεις στις επενδύσεις του, και (β) την ικανότητα χρηματοδότησης του χρέους των επενδύσεων και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στις οποίες επενδύει ο Όμιλος.

Ο τραπεζικός δανεισμός αποτελεί μία από τις πήγες χρηματοδότησης των επενδύσεων του Ομίλου. Ο δανεισμός του Ομίλου είναι σε μεγάλο βαθμό με κυμαινόμενο επιτόκιο και ως εκ τούτου εξαρτάται άμεσα από το ύψος και τις μεταβολές των επιτοκίων, γεγονός που εκθέτει τον Όμιλο σε κίνδυνο ταμειακών ροών. Τα κυμαινόμενα επιτόκια του Ομίλου μετατρέπονται σε σταθερά μέσω αντισταθμιστικών χρηματοοικονομικών μέσων και οι τραπεζικές καταθέσεις με τη σειρά τους αντισταθμίζουν σε σημαντικό ποσοστό τα σταθερά επιτόκια. Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τη διάρκεια των χρηματοδοτικών του αναγκών. Επομένως, οι αποφάσεις για τη διάρκεια, καθώς και τη σχέση μεταξύ σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου ενός νέου δανείου, λαμβάνονται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου και της Εταιρείας με βάση μια εύλογη μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +/– 1%:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	1%	-1%	1%	-1%
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**		**31/12/2015**	
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(17.544)	17.544	(17.549)	17.549
Ίδια κεφάλαια	(17.544)	17.544	(17.549)	17.549

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	1%	-1%	1%	-1%
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**		**31/12/2015**	
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(6.813)	6.813	(6.448)	6.448
Ίδια κεφάλαια	(6.813)	6.813	(6.448)	6.448

50.4 Κίνδυνος της Αγοράς

Ο κίνδυνος του Ομίλου και της Εταιρείας σε σχέση με τις επενδύσεις τους πηγάζει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τρέχουσες τιμές αποτίμησης μετοχών και άλλων κινητών αξιών που διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές.

Σημειώνεται ότι:

- Οι επενδύσεις σε θυγατρικές αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.
- Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο και τα λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους με τις διαφορές αποτίμησης να αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της εταιρικής και ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Ο κίνδυνος του Ομίλου και της Εταιρείας αναφορικά με το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών, τα χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο προέρχεται από ενδεχόμενες δυσμενείς κινήσεις στις τρέχουσες τιμές των μετοχών και άλλων

κινητών αξιών. Στις 31/12/2016, τα στοιχεία του ενεργητικού που ήταν εκτεθειμένα στον κίνδυνο της αγοράς ανέρχονταν σε € 8,9 εκ. για τον Όμιλο και € 0,8 εκ. για την Εταιρεία αντίστοιχα. Μία μεταβολή ύψους +/-30% σε επενδύσεις των οποίων τα κέρδη ή οι ζημίες από αποτίμηση αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια, θα είχε ως αποτέλεσμα μεταβολή κατά +/- € 0,1 εκ. για τον Όμιλο ενώ για επενδύσεις με κέρδη ή ζημίες από αποτίμηση που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, μία μεταβολή +/-30% θα είχε ως αποτέλεσμα μεταβολή κατά +/- € 0,3 εκ. για τον Όμιλο.

Για την Εταιρεία, μία μεταβολή ύψους +/-30% για επενδύσεις με κέρδη ή ζημίες από αποτίμηση που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα θα είχε ως αποτέλεσμα μεταβολή κατά +/- € 0,2 εκ. για την Εταιρεία.

50.5 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι η πιθανή μη έγκαιρη αποπληρωμή προς τον Όμιλο και την Εταιρεία των υφιστάμενων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων των αντισυμβαλλόμενων. Τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Κατηγορίες χρημ/κών στοιχείων				
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	5.877	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	142.900	177.553	10.197	14.915
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	253.785	280.729	-	-
Σύνολο	**402.562**	**458.282**	**10.197**	**14.915**

Με στόχο την ελαχιστοποίηση των πιστωτικών κινδύνων και επισφαλειών ο Όμιλος έχει δημιουργήσει τις κατάλληλες υποδομές και έχει θεσπίσει διαδικασίες σε σχέση με τα όρια έκθεσης ανά αντισυμβαλλόμενο βάσει της πιστοληπτικής του δυνατότητας.

- Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα θεωρούνται ως στοιχεία με υψηλό πιστωτικό κίνδυνο, καθώς οι τρέχουσες μακροοικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα ασκούν σημαντική πίεση στις εγχώριες τράπεζες. Η Διοίκηση του Ομίλου θέτει όρια στο μέγεθος του κινδύνου που μπορεί να εκτίθεται, σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα. Το μεγαλύτερο μέρος των ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου είναι επενδυμένα σε αντισυμβαλλόμενους με υψηλή πιστοληπτική αξιολόγηση και για μικρό χρονικό διάστημα.
- Για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Στη λήξη της χρήσης 2016, η Διοίκηση θεωρεί ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος που να μην καλύπτεται ήδη από προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων.

50.6 Κίνδυνος Ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας προϋποθέτει την επάρκεια χρηματικών διαθεσίμων και την ύπαρξη των αναγκαίων διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση, μέσω της συστηματικής παρακολούθησης των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και μέσω της καθημερινής παρακολούθησης των πραγματοποιούμενων πληρωμών. Παράλληλα, ο Όμιλος παρακολουθεί συνεχώς την ωρίμανση τόσο των απαιτήσεων όσο και των υποχρεώσεων, με αντικειμενικό σκοπό τη διατήρηση μιας ισορροπίας μεταξύ της συνέχειας των κεφαλαίων και της ευελιξίας μέσω της τραπεζικής πιστοληπτικής του ικανότητας.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2016 και 31/12/2015 για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
	31/12/2016				31/12/2015			
Ποσά σε € '000	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες		Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	60.162	193.897	807.636	44.403	48.399	259.372	738.341	51.979
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	657	689	3.948	-	507	629	4.634	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	172.589	8.019	-	-	171.077	14.593	-	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες-μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	148.334	16.118	11.359	400	140.541	19.748	13.813	400
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	391.687	171.403	-	-	393.602	195.531	-	-
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	-	-	-	-	1.342	-	-	-
Σύνολο	**773.429**	**390.126**	**822.943**	**44.803**	**755.468**	**489.873**	**756.788**	**52.379**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ							
	31/12/2016				31/12/2015			
Ποσά σε € '000	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες		Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	44.903	58.722	597.144	-	14.171	179.000	494.907	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες-μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	12.648	-	9.514	-	11.511	-	11.434	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	3.270	-	-	-	3.270	-	-	-
Σύνολο	**60.821**	**58.722**	**606.658**	**-**	**28.952**	**179.000**	**506.341**	**-**

Όπως παρουσιάζεται και στον παραπάνω πίνακα ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου κατά την 31/12/2016 ανήλθε σε € 1.674.482 χιλ. με ποσό € 855.987 χιλ. να αφορά σε μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και ποσό € 818.495 χιλ. να αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Αντίστοιχα, ο συνολικός δανεισμός της Εταιρείας κατά την 31/12/2016 ανήλθε σε € 704.039 χιλ. με ποσό € 597.144 χιλ. να αφορά σε μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και ποσό € 106.895 χιλ. να αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2016 παρουσιάζουν αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά € 644.703 χιλ. και € 95.259 χιλ. αντίστοιχα. Το θέμα αυτό θα επιλυθεί με την επιτυχή ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης των δανείων των εταιρειών του Ομίλου (βλ. σημειώσεις 3.1 και 27).

50.7 Κίνδυνος διακύμανσης τιμών καυσίμων

Το σύνολο των εταιρειών του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των μεταφορών, επηρεάζονται σημαντικά από τη διακύμανση των τιμών των καυσίμων, καθώς αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα λειτουργικά τους κόστη. Μία αύξηση ή μείωση στην τιμή των καυσίμων κατά 10% σε ετήσια βάση, θα έχει επίδραση στα αποτελέσματα και στην καθαρή θέση του Ομίλου κατά -/+ € 6,3 εκ. περίπου.

50.8 Κίνδυνος ατυχημάτων

Λόγω της φύσης των εργασιών του, ο κλάδος μεταφορών, υπόκειται στον προαναφερόμενο κίνδυνο που ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τα αποτελέσματα, την πελατεία ή και τη λειτουργία του. Τα πλοία του ομίλου ATTICA καλύπτονται ασφαλιστικά για τους ακόλουθους κινδύνους: α) για ασφάλιση βλαβών σκάφους και μηχανής, β) για ασφάλιση αυξημένης αξίας και γ) για ασφάλιση κινδύνων πολέμου.

50.9 Κίνδυνος ανταγωνισμού

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων των κλάδων μεταφορών, υπηρεσιών υγείας και τρόφιμα και γαλακτοκομικά είναι ιδιαίτερα έντονος και ενδέχεται να επηρεάζει αρνητικά τις πωλήσεις και την κερδοφορία τους.

Στον κλάδο των μεταφορών η οικονομική ύφεση σε συνδυασμό με τον έντονο ανταγωνισμό που επικρατεί στην επιβατηγό ναυτιλία έχει ως αποτέλεσμα τη συνεχή προσπάθεια από πλευράς των εταιρειών για διατήρηση ή και διεύρυνση των μεριδίων αγοράς γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε περισσότερο ανταγωνιστικές τιμές και πιθανώς θα επηρεάσει αρνητικά τις πωλήσεις και την κερδοφορία του Ομίλου.

Στον κλάδο των υπηρεσιών υγείας ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα έντονος κατά κύριο λόγο επειδή ο Δημόσιος Τομέας αδυνατεί διαχρονικά να καλύψει τη συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση αλλά και να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες υγείας.

Στο πλαίσιο αυτό οι ιδιωτικές κλινικές στράφηκαν στον εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών τους και στην ταχύτητα ανταπόκρισης προς τον ασθενή, με επέκταση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για στέγαση νέων τμημάτων. Χαρακτηριστικό είναι άλλωστε ότι αρκετές ιδιωτικές κλινικές περιλαμβάνουν από τμήματα μαιευτικής κλινικής, μέχρι και διαγνωστικά κέντρα έτσι ώστε να καλύπτουν ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών.

Ένα ακόμα πεδίο ανταγωνισμού που παρατηρείται στον υπό-κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας είναι η επέκταση των συνεργασιών των ιδιωτικών μονάδων με ασφαλιστικές εταιρείες, για την κάλυψη νοσηλίων μεγαλύτερου εύρους ασθενών. Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ αξιοποιώντας τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα, έχοντας ως προτεραιότητά του τη συνεχή βελτίωση της παρεχόμενης κορυφαίας ποιότητας υπηρεσιών υγείας σύμφωνα με τα διεθνή πιστοποιημένα στον όμιλο ΥΓΕΙΑ πρότυπα, είναι σήμερα ο κυρίαρχος παίκτης στον ελληνικό κλάδο της ιδιωτικής παροχής υπηρεσιών υγείας.

Ωστόσο, σε περίπτωση που ο όμιλος ΥΓΕΙΑ διακόψει την αναπτυξιακή και επενδυτική του πολιτική, η ανταγωνιστική του θέση ενδεχομένως να επηρεαστεί σημαντικά, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτό και την χρηματοοικονομική κατάστασή του.

Ο κλάδος τρόφιμα και γαλακτοκομικά και ιδιαίτερα οι τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο όμιλος VIVARTIA (γαλακτοκομικά, κατεψυγμένα λαχανικά και ζύμες, καταστήματα εστίασης), αποτελούν πεδίο έντονου ανταγωνισμού τόσο από μεγάλους εγχώριους ή διεθνείς παίκτες των εν λόγω αγορών, όσο και από πολύ μικρούς εθνικούς ή ακόμα και τοπικούς ανταγωνιστές. Ενδεχόμενες διαφοροποιήσεις σε διατάξεις σχετικές με τη δραστηριότητα των ανωτέρω κλάδων (π.χ. διάρκεια ζωής προϊόντων, σήμανση προέλευσης προϊόντων, διαφοροποίηση συντελεστών ΦΠΑ, ασφαλιστικές και εργασιακές διατάξεις κ.λπ.) διαμορφώνουν συνθήκες έντονου ανταγωνισμού. Παράλληλα, ως αποτέλεσμα της γενικής τάσης της κατανάλωσης παγκοσμίως αλλά και ιδιαίτερα λόγω των υφιστάμενων οικονομικών συνθηκών στην Ελλάδα, διαμορφώνεται μία διαρκής αύξηση στην κατανάλωση προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας με επίδραση στον ανταγωνισμό των γαλακτοκομικών προϊόντων, των λαχανικών και των ζυμών. Τέλος, ο υπό-κλάδος εστίασης δραστηριοποιείται σε ένα επίσης ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον με τη συντριπτική πλειοψηφία των ανταγωνιστών να αποτελείται από μη οργανωμένα δίκτυα δηλαδή βασικά από μεμονωμένα καταστήματα εστίασης. Η ανεπάρκεια σε ελεγκτικούς μηχανισμούς δημιουργεί στρεβλώσεις (μη έκδοση αποδείξεων, φοροδιαφυγή, αδήλωτη εργασία, εισφοροδιαφυγή κ.λπ.) διαμορφώνοντας συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των οργανωμένων αλυσίδων και των ατομικών επιχειρήσεων με προφανή επίδραση στις πωλήσεις και την κερδοφορίας τους.

50.10 Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου όσον αφορά στη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει τη διατήρηση της υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης και των υγιών δεικτών κεφαλαίου,
- να εξασφαλίσει την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του (going concern) και
- ως εταιρεία συμμετοχών να αυξήσει την αξία της Εταιρείας και κατά συνέπεια των μετόχων της μέσω της αύξησης της αξίας του χαρτοφυλακίου εταιριών.

Ο Όμιλος παρακολουθεί το κεφάλαιο στη βάση του ποσού των ιδίων κεφαλαίων, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα όπως αυτά απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης. Το κεφάλαιο για τις χρήσεις 2016 και 2015 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2016	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	429.010	508.400	666.095	782.975
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα & δεσμευμένες καταθέσεις	(142.900)	(177.553)	(10.197)	(14.915)
Κεφάλαιο	**286.110**	**330.847**	**655.898**	**768.060**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	429.010	508.400	666.095	782.975
Πλέον: Δάνεια	1.674.482	1.692.994	704.039	691.348
Σύνολο κεφαλαίων	**2.103.492**	**2.201.394**	**1.370.134**	**1.474.323**
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	1:7,35	1:6,65	1:2,09	1:1,92

Ο Όμιλος ορίζει το ποσό του κεφαλαίου σε σχέση με την συνολική κεφαλαιακή διάρθρωση, π.χ. ίδια κεφάλαια και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τυχόν δάνεια μειωμένης εξασφάλισης. Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές κατά το χρόνο που η οικονομική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων των υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων αλλάζουν. Με στόχο τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των πληρωτέων μερισμάτων, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο ή να ρευστοποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει τον δανεισμό.

51 ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

51.1 Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

- Την 21/03/2017 η MIG ανακοίνωσε την υπογραφή συμφωνίας για την πώληση του συνόλου των μετοχών που κατέχει στην εταιρεία SUNCE και αντιστοιχούν σε ποσοστό περίπου 49,99% του μετοχικού της κεφαλαίου προς την εταιρία SUNCE ULAGANJA d.o.o. συμφερόντων της οικογένειας Andabak που αποτελούν τους μετόχους πλειοψηφίας. Το τίμημα της συναλλαγής ανέρχεται σε € 43 εκ. και θα καταβληθεί εξ ολοκλήρου κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, η οποία έχει συμφωνηθεί να λάβει χώρα μέχρι την 15/06/2017. Η παραπάνω μεταβίβαση εντάσσεται στα πλαίσια της δεδηλωμένης στρατηγικής της MIG για σταδιακή αποεπένδυση από μη στρατηγικής σημασίας συμμετοχές.
- Στις 28/04/2017 η Εταιρεία ανακοίνωσε ότι ο κ. Joseph Iskander υπέβαλε, λόγω της αποχώρησής του από τον όμιλο DUBAI GROUP που αποτελεί μέτοχο της Εταιρίας, την παραίτησή του από Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό

Συμβούλιο αποφάσισε να μην αντικαταστήσει επί του παρόντος το παραιτηθέν μέλος, σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας και την ισχύουσα νομοθεσία.

Πέρα των παραπάνω γεγονότων δεν υπάρχουν μεταγενέστερα των Οικονομικών Καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν είτε τον Όμιλο είτε την Εταιρεία, στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα ΔΠΧΑ.

52 ΕΓΚΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Οι εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ την 28/04/2017.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.	Ο Διευθύνων Σύμβουλος	Ο Οικονομικός Διευθυντής	Η Προϊσταμένη Λογιστηρίου
Σταύρος Λεκκάκος	Αθανάσιος Παπανικολάου	Christophe Vivien	Σταυρούλα Μαρκουλή
Α.Δ.Τ. AB570154	Α.Δ.Τ. AK737076	Α.Δ. 14AD07810	Α.Δ.Τ. AB656863